

Diakonipastoral

Gävle pastorat

Konstnärlig gestaltning vid pilgrimsaltare i Linköpings Domkyrka,
detalj av Charlotte Gyllenhammar

Innehållsförteckning

Läsanvisningar.....	3
Sammanfattning.....	4
Inledning.....	6
DIAKONIPASTORAL FÖR GÄVLE PASTORAT	7
Gävle pastorats uppdrag att bedriva diakoni, diakonisyn.....	7
Barnkonsekvensanalys	8
Inventeringar och spaningar	9
Samtidsspaning i Gävle, en sammanfattning.....	9
Enheternas inventeringar och spaningar.....	11
De fyra församlingarna/arbetslagen	11
Pastoratsövergripande enheters utmaningar och behov.....	17
Studieresor.....	21
Inventering – Gävle pastorat idag.....	23
Gävle pastorat i siffror.....	23
Presentation av Gävle pastorats enheter och deras uppgifter	24
Lokaler och budget.....	27
Inför kyrkorådets seminarium augusti 2016.....	29
Arbetsgruppens reflektioner	29
Diskussionsunderlag.....	31
Spaningarna i relation till kyrkofullmäktiges tio strategiska vägval	31
Fyra punkter att utgå ifrån	33
Exempel på utvecklingsmöjligheter för att organisera diakonalt arbete i Gävle pastorat.	34
Bilaga 1. Diakonipastoralsprocessen	
Bilaga 2. Pastoratets vision	
Bilaga 3. Samtidsspaning i Gävle	
Bilaga 4. Diakonala strukturer i andra pastorat/församlingar	
Bilaga 5. Lundby församlings organisation	
Bilaga 6. Kommunfakta	
Bilaga 7. Migrationsverkets föreläsning i Staffans församling	

Läsanvisningar

Diakonipastoralen – läsanvisningar inför Kyrkorådets seminarium 26 – 27 augusti 2016

Materialet som skickats ut består av följande delar:

1. Grunddokument s. 4 – 29

Detta består i sin tur av olika delar:

- beskrivning av uppdraget med Diakonipastoralen
- en barnkonsekvensanalys
- inventeringar och spaningar i Gävle
- information om genomförda studieresor
- presentation över Gävle pastorat

2. ”Lathund” inför seminariet, s. 30 – 36

Denna består i sin tur av olika delar:

- beskrivning av processen med Diakonipastoralen
- reflektioner från arbetsgruppen utifrån det arbete som gjorts hittills
- diskussionsunderlag utifrån kyrkofullmäktiges beslutade vägval för Svenska kyrkan i Gävle
- 4 punkter att diskutera för kyrkorådet under seminariet
- exempel på utvecklingsmöjligheter för att organisera diakonalt arbete i Gävle pastorat för kyrkorådet att ta ställning till under seminariedagarna

För dig som har begränsad tid att läsa det utskickade materialet så rekommenderas följande:

- skumma de inledande 29 sidorna
- koncentrera läsningen till s. 30 – 36
- fundera på de olika utvecklingsmöjligheterna på s. 35 – 36

Sammanfattning

Kyrkorådet beslutade 2015 att Gävle pastorat ska arbeta fram en diakonipastoral. Det är en processmetod som kan användas för att tydliggöra och prioritera kyrkans diakonala arbete i förhållande till omgivningens behov och tillgängliga resurser. Metoden omfattar fem steg och utgår från ett material utvecklat av Svenska kyrkan på nationell nivå. (Se bilaga 1). Pastoratet står nu i processens andra steg. Dokumentet är en sammanfattning av dels de spaningar och inventeringar som har genomförts under det första steget, dels en vägvisare för framtida möjligheter.

Avgränsningar i arbetet

I pastoratet pågår flera arbetsprocesser/utredningar, av dessa är följande avgränsade från diakonipastoralsarbetet:

- Specialenheten
- Samarbetsavtal med närstående organisationer
- Fastigheter

Målgruppsavgränsningar

- Äldre

Många aktuella utredningar visar att den växande gruppen äldre i samhället är en stor resurs, samtidigt som det inom gruppen också finns stora behov. Det är en målgrupp som vårt diakonala arbete i pastoratet sedan länge haft fokus på, vilket också visar sig i vår kartläggning. Äldre är därför som fokusområde avgränsade från detta arbete. Diakonipastoralens fokus har istället lagts på att se över de aktuella behov som finns omkring oss idag i relation till de strategiska vägvalen mot pastoratets vision.

En övergripande samtidsspaning, *Samtidsspaning i Gävle* (se s 9, samt bilaga 3), har genomförts som visar på:

- Barnfattigdomen och ungdomsarbetslösheten är högre än riksgenomsnittet.
- Ungdomar och unga vuxnas psykiska ohälsa ökar.
- Kvinnors ohälsotal är högre än mäns.
- Arbetslösheten är generellt hög och medellivslängden är lägre än övriga riket.
- Många unga men även äldre saknar mötesplatser.
- Gävle/Sverige har tagit emot många flyktingar. De offentliga myndigheterna är öppna för samarbete med kyrkor och övriga delar av civilsamhället.
- Det finns många aktörer som arbetar med människor i utsatta livssituationer och som kan bli Gävle pastorats samverkanspartners i det arbetet.

Pastoratets enheter har i sina respektive spaningar (se s 11) belyst att:

- Många frivilliga vill engagera sig i kyrkans diakonala arbete.
- Ensamheten är stor och ett växande problem i alla ålderskategorier.
- Det finns åldersgrupper som den nuvarande verksamheten sällan möter, t ex unga vuxna.
- Behov finns att stötta föräldrar med bristande förmåga och kunskap i sitt föräldraskap för att förebygga och bidra till att barn och ungdomar kan växa upp till trygga väl fungerande och harmoniska vuxna.
- Stadsområdenas struktur och behov ser olika ut och ändras ständigt. Behoven är just nu stora i Andersberg och området Öster-Nordost där Svenska kyrkan har en mycket begränsad verksamhet.
- Ett behov av strategiskt diakonalt samverkande arbete behövs på pastoratsnivå för större insatser, förebyggande som utvecklande.
- Okunskap och motsättningar om religiöst liv och olika trosuppfattningar.

- Många flickor och kvinnor med utländsk bakgrund har liten kontakt med övriga samhället vilket försvårar integrationen.

Att möta förändringar kräver ny kunskap och inspiration

För att inhämta ny kunskap om samtidsutmaningar och andra arbetsformer har studieresor genomförts och kontakter tagits med andra enheter i Sverige som organiserat sitt diakonala arbete på andra sätt än Gävle pastorat. Erfarenheterna från dessa resor bekräftar i mycket pastoratets egna spaningar och tydliggör vikten av följande:

- Takten på samhällsutvecklingen ökar och därmed förändras behov och utmaningar snabbare. Det ställer högre krav på beredskap, information och övergripande strategier för förebyggande och akut diakonalt arbete.
- Möten och samverkan med olika aktörer/företrädare av det civila samhället är viktigt för att skapa medvetenhet och social hållbarhet kring aktuella diakonala behov.
- Samverkan/partnerskap med professionella omsorgsaktörer (ex IOP – idéburet offentligt partnerskap) kan ge större möjligheter att bidra i/till flexibla och mer omfattande stödåtgärder i närsamhället.
- Pastorat, i synnerhet de med många församlingar, behöver tydliga strategier för diakonalt arbete och ledarskap på alla nivåer: församlingsvis och övergripande.
- En ny struktur behövs för att tydliggöra det diakonala arbetet. Inspiration kan hämtas från flera pastorat/församlingars organisationsmodeller med diakoner olika ledningsfunktioner samt från Lundby församling där man tillsatt en diakon som administrativ chef. *(Se bilagor 4 och 5.)*

Diakonipastoralens nästa steg

Under seminariedagarna i augusti kommer kyrkorådet att arbeta fram en prioriteringsordning för det kommande diakonala arbetet. Till stöd för detta ligger nu det arbete som gjorts och presenteras i detta dokument. När ett inriktningsbeslut är fattat inleds steg 3 i diakonipastoralarbetet med handlingsplaner och genomförandefas.

Trevlig läsning och kreativa dagar

önskar arbetsgruppen* för diakonipastoralen i Gävle pastorat

*Arbetsgruppen har bestått av kyrkoherde Christina Eriksson, församlingssherde Karin Sarja, församlingssherde Sven Hillert, utredare/verksamhetsutvecklare Lina Sohlén, Heléne Götberg, kommunikatör Anneli Larsson, diakon Lena Liss samt diakon och processledare Susanne Bodin Nordin.

Inledning

I Gävle har diakonin en stolt 100-årig historia med etablerandet av diakonutbildning, organisering av frivilligkår och starkt engagemang i krafttagen för välfärdsfrågor, beskrivet i rapporten *Hundra års diakoni i Gävle*, 1993. Varje tid bär sina utmaningar. Hur ser behoven ut idag, smärtan och lidandet? Och hur möts dessa behov? Svenska kyrkan i Gävle utgår från församlingens grundläggande uppgift och styr mot en vision om att *möta människor, vara djärvt diakonal och dela tro tillsammans* (se bilaga 2). I detta arbete har pastoratet använt processmetoden med en diakonipastoral. Där har inventeringar och samtidsspaningar genomförts. Vi ser utsatthet och behov som pekar på nödvändigheten att se över och utveckla det diakonala arbetet och hur det organiseras.

"Diakonin är en inriktning att uttrycka kärlek till, omsorg om och solidaritet med människor och skapelse." (Biskop Per Eckerdal). Nyare forskning kring diakoni visar på en fördjupad tolkningsförståelse av ordet som vidgar diakoners arbetsfält utöver det karitativa. 2015 kom *Ett biskopsbrev om diakoni* som betonar vikten av diakoni som självklar i kyrkans liv och betydelsen av, citat "att vi fortlöpande samtalar om vad diakoni betyder, hur den ser ut i våra olika sammanhang och hur den ska utvecklas vidare."

I visionsdefinitionen står "kyrkan möter oss där vi lever och verkar". Det innebär för diakonins roll att det ställs krav på en aktivt utåtriktad brobyggande diakoni som är närvarande också utanför kyrkans lokaler. I formuleringen "önskan om reflektion över livsfrågorna" väcks frågor kring andlig utsatthet. "Där längtan efter sammanhang och gemenskap finns" signalerar delaktighet och mötesplatser. Vad ser vi? Vilka kontaktskapande och gemenskapsstärkande platser saknas för människor i utsatta situationer? Vad kan vi vara med och utveckla? Hur gör vi? Och med vilka? Centrala frågor för det fortsatta arbetet mot pastoratets vision. Det handlar om att på bästa sätt möta den nöd som finns.

Processmetoden engagerar alla medarbetare (anställda, förtroendevalda, ideella) och andra aktiva medlemmar i det som är grunden för processen: de goda samtalen kring frågorna i de olika stegen. Dessa samtal har bidragit till många nya perspektiv, kunskaper och tankar om aktuella behov och möjliga strategier som innebär utmaningar för oss alla när det gamla och invanda sätts ifråga. Då kan det vara till hjälp att minnas att det vi idag kallar diakoni under ca 170 år i Sverige varit organiserad på olika sätt, haft olika tyngdpunkt och olika förutsättningar – så även i Gävle.

"Du blir aldrig färdig och det är som det ska..." Ord från Tomas Tranströmer som gäller även arbetet med diakonipastoralen. Detta arbete är en process som fortgår. Nu har vi lagt grunden, tagit de första stegen. Tack till alla som bidragit till materialet på olika sätt! Inventerat, samtalat, tänkt och skrivit. Nu fortsätter arbetet med att analysera och prioritera i ljuset av vår vision för 2025 om att möta människor, vara djärvt diakonala och dela tro tillsammans. Allt för att Svenska kyrkan i Gävle skall förbli levande, trovärdig och angelägen.

Christina Eriksson, kyrkoherde

DIAKONIPASTORAL FÖR GÄVLE PASTORAT

”Nådegåvorna är olika, men Anden densamma. Tjänsterna är olika, men Gud är densamma. Han som verkar i allt och överallt. Hos var och en framträder Anden så att den blir till nytta.” (1 Kor 12:4-7)

Gävle pastorats uppdrag att bedriva diakoni, diakonisyn

Församlingens grundläggande uppgift är att fira gudstjänst, bedriva undervisning samt utöva diakoni och mission. Syftet är att människor ska komma till tro på Kristus och leva i tro, en kristen gemenskap skapas och fördjupas, Guds rike utbreddas och skapelsen återupprättas. (*Kyrkoordningen, andra avdelningen*)

Utifrån denna grundläggande uppgift vill Svenska kyrkan i Gävle ge människor möjlighet att möta en öppen och levande kyrka där tro och gemenskap kan delas. Som kyrka ska vi vara ett redskap för Guds rike och i varje tid och sammanhang erbjuda människor evangelium om Jesus Kristus i ord och handling. Vår djärva diakoni har en grund i skapelseberättelsernas ord om att människan är skapad till Guds avbild och evangeliets gränsöverskridande budskap om medmänniskan som vår nästa. Vi hävdar alla människors lika och unika värde. Vi hävdar varje människas rätt till liv och andlighet. Uppdraget att vara kyrka har vi tillsammans, som döpta, och i det uppdraget finns orden från dop- och missionsbefallningen om att hålla de bud Jesus Kristus gett oss. Vi har fått ett övergripande bud från Jesus i kärleksbudet, som handlar om vår relation till Gud, till vår nästa och till oss själva. I många liknelser gav Jesus svar på vem vår nästa är:

- I berättelser om barnen ställer han fram dem som ett föredöme.
- I berättelser om kvinnor, t.ex. kvinnan vid Sykars brunn, visar Jesus hur vi ska vara beredda att gå över sociala, religiösa och kulturella gränser för att ge människor möjlighet att vara ärliga mot sig själva och för att återupprätta deras människovärde.
- I berättelsen om mötet med de spetälska visar Jesus på vikten av att göra något som ger dem människovärdet åter och möjligheten att få ingå i samhällsgemenskapen igen.
- I Domsöndagens texter möter vi Jesus ord om att vi ska se till ”dessa mina minsta som är mina bröder”. Där var de hungriga, törstiga, hemlösa, nakna, sjuka eller satt i fångelse.
- I berättelsen om den barmhärtige samariern ges förebilden för den goda handlingen med de uppmanande orden ”gå du och gör som han”.
- I berättelsen om den lame mannen säger Jesus ”ta din säng och gå”. Och mannen gör just det – oväntat, värdigt, och han återknyter till sin egen kraft. Detta ger mönster och motiv för diakonala arbetsmetoder som exempelvis ”Empowerment”.

De berättelser som lyfts fram här visar att Jesus tar ställning. Som kyrka har också vi uppdraget att ta ställning i betydelsen vara en profetisk, och om så behövs kritisk, röst i vår samtid. Om vi inte tar till orda för människor som själva kan ha svårt att göra sig hörda, för frågor som måste lyftas fram för att värna människovärdet – ja, om vi tiger kommer stenarna att ropa.

Sammanfattningsvis är diakoni en dimension av församlingens grundläggande uppgift och vi kan alla bidra till att förkroppsliga detta i bön, ord och handling. Alla människor är skapade till Guds avbild och därmed unika. Jesus Kristus visar gång på gång att vi ska värna vår nästa. Vi har i dopet fått uppdraget att vara lärjungar i vår samtid, för att göra skillnad för medmänniskan, samhället och världen.

Barnkonsekvensanalys

”I kristen tro intar barnen en särställning och de behöver därför särskilt uppmärksammas i Svenska kyrkans verksamhet.” (*Ur Kyrkoordning för Svenska kyrkan*)

Kyrkorådet för Gävle pastorat har fattat beslut om 10 strategiska vägval för arbetet där det första vägvalet betonar att Svenska kyrkan i Gävle ska spela en viktig roll i barns och ungas liv. I arbetet med diakonipastoralen har samtidsspaningar genomförts på flera nivåer där barn och unga varit ett av fokusområdena. Diakonipastoralens förslag berör barn och unga i alla åldrar såväl direkt som indirekt.

2018 förväntas FN:s barnkonvention bli svensk lag. Konventionens 54 artiklar har alla ett fokus som utgår från barnet i centrum. I sin helhet visar den på fyra grundläggande och vägvisande principer som alltid ska beaktas i frågor som rör barn – dessa återspeglas i Svenska kyrkan i Gävles diakonala arbete och diakonala dimension i det kristna uppdraget:

- Alla barn har samma rättigheter och lika värde
- Barnets bästa ska beaktas i alla beslut som rör barn
- Alla barn har rätt till liv och utveckling
- Alla barn har rätt att uttrycka sin mening och få den respekterad

Visionen för Svenska kyrkan i Gävle 2025 visar till en kyrka som *möter människor, är djärvt diakonal och delar tro tillsammans*. Genom diakonipastoralens två första steg med inventering och samtidsspaning har följande tydliggjorts - behovet och möjligheten att utveckla kyrkans profetiska röst för att belysa och protestera mot orättfärdiga strukturer som exempelvis barnfattigdom och flyktingfrågor, ensamhet och ungas psykiska ohälsa. Analysen går i riktning med flera av barnkonventionens artiklar, i särskilt urval:

- Artikel 2 handlar om skydd mot diskriminering.
- Artikel 3 handlar om att sätta barnen i främsta rummet.
- Artikel 6 handlar om att alla barn har rätt till liv, överlevnad och utveckling
- Artikel 27 handlar om att alla barn har rätt till skälig levnadsstandard

Slutsats

På väg mot en ny svensk lag och i riktning mot Svenska kyrkan i Gävles vision för 2025 framkommer ur diakonipastoralen följande möjliga utvecklingsvägar, utifrån barns och ungas perspektiv:

- Att utveckla mötesplatser för barn och unga och att utveckla metoder för att kartlägga diakonala fält som återspeglar barns och ungas egna röster och synpunkter. *Möta människor...*
- Att utveckla metoder för att nå barn och unga som vi i nuläget inte har sett i kyrkans riktade arbete och omsorg, exempelvis barn med flyktingstatus och de i papperslös utsatthet, barn med fysiska och/eller psykiska handikapp, barn i ekonomisk utsatthet. *Djärvt diakonal...*
- Att belysa, säkerställa och vidareutveckla arbetet för barns rätt till ”andlig utveckling” och tydliggöra vad en sådan är och kan betyda. *Tro tillsammans...*

Inventeringar och spaningar

I diakonipastoralsprocessen ingår att titta närmare på sin samtid och göra en inventering av behov, samhällsförändringar och möjligheter ur ett diakonalt perspektiv. I pastoratet har en större övergripande spaning genomförts, *Samtidsspaning i Gävle (i sin helhet se bilaga 3)* i syfte att komplettera varje enhets inventering och spaning i sin närmiljö.

Samtidsspaning i Gävle, en sammanfattning

Denna pastoratsövergripande spaning gör inte anspråk på att vara heltäckande utan bygger på skilda nedslag. Samtidsfrågor som rör områdena barn och unga, ensamma och flykting/migrationsfrågor har stått i fokus. Det har även ingått att fokusera på de grupper som (tidigare forskning har visat) har det svårast i samhället. En utmaning för hela Svenska kyrkan är hur möta och ta vara på det ideella engagemang som undersökningar visar på finns – därför har detta perspektiv också ingått i spaningen.

Kommunen växer

- Gävle är en inflyttningskommun. 2015 var antalet invånare 98 877 personer.

Gävle kommuns folkhälsoprofil

- Kvinnor har i högre utsträckning än män nedsatt psykiskt välbefinnande.
- Medellivslängden är lägre än genomsnittet i riket.
- Själv mord är betydligt vanligare bland män än bland kvinnor.

Arbetslöshet generellt i regionen

- Länet har landets högsta arbetslöshet och lägsta utbildningsnivå.
- Arbetslösheten tenderar att vara högre och pågå längre för utrikes födda och för de med enbart förgymnasial utbildning.
- Arbetssökande med funktionsvariationer som medför annan arbetsförmåga har längre väg till att få ett arbete.
- Äldre arbetssökandes väg till arbete är också längre.
- Ungdomsarbetslösheten ligger 9,4 procentenheter högre i Gävle än övriga landet. Utbildningsnivån, det vill säga högre utbildning, är högre än i övriga länet, men i linje med övriga landet.

Barnfattigdom

- Barnfattigdomen är högre i Gävle (15,1%) än i övriga landet (12%). Risker för barnfattigdom är låga inkomster, ensamhushåll/ensamstående föräldrar eller att en av föräldrarna är född utomlands. (enl Röda korsets undersökning).
- Det finns en dold fattigdom. Människor som har stora skulder, men kanske höga inkomster.
- I Gävle finns det 3 122 ensamstående hushåll med ett eller flera barn.
- Av de som söker hjälp hos Diakonirådet är cirka 73% ensamstående mammor med barn, men nu när underhållsstödet ökat ser Diakonirådet en minskning med cirka 10%. Diakonirådet ser att många som kommer till dem är från utsatta bostadsområden. Främst är det människor som har liten eller ingen inkomst som söker hjälp.
- Första kvartalet 2016 fanns i Gävle 25 fall av barn i åldern 0-19 år till rådsökande till kommunens budget- och skuldrådgivare.
- Många familjers utsatta ekonomier sätter käppar i hjulet för barns avgiftsbelagda fritidsaktiviteter.

Barn/unga samt unga högskolestuderande

- Antalet barn och unga upp till 19 år är i Gävle 16 300. Då är inte de som bor i flyktingfamiljer eller papperslösa medräknade.
- Skolprestation och arbetslöshet har tydliga kopplingar till ungas ohälsa. Studier visar också att arbetslöshet i unga år, inte minst långvarig sådan, innebär påtagligt högre risk för psykisk ohälsa – och att ohälsan kan fortsätta långt senare i livet.
- 25% av Gävles unga är inte nöjda med sin situation i skolan. Studieresultaten har generellt gått ner sedan 1990-talet i hela Sverige.
- I Gävle går tre av tio elever ut årskurs nio utan att ha klarat kunskapskraven i alla ämnen.
- Behov av fler och nya mötesplatser för unga.
- Ungas psykiska ohälsa ökar. Andelen 16-24 åringar som bedömer sitt allmänna hälsotillstånd som bra har minskat från 85% år 2010 till 81% år 2013.
- Bland unga vuxna studenter är det allt fler som mår dåligt. En del är stressade och känner ångest. Ibland mår de så dåligt att de inte klarar av studiesituationen.
- Arbetslösa unga är överrepresenterade i förhållande till studerande och yrkesarbetande när det gäller huvudvärk, sömnbesvär, trötthet, nedsatt psykiskt välbefinnande, självmordstankar, avsaknad av emotionellt stöd samt har ett lågt socialt deltagande.

Flyktingar i Gävle

- 2015 tog Gävle kommun emot 1072 flyktingar.
- 2016 beräknas ca 400 personer få uppehållstillstånd.
- De flesta migranter bor i Andersberg, på nordost, i Sättra och på Brynäs.
- I dagsläget finns det cirka 350 asylsökande barn som Gävle kommun ansvarar för.

Migration och integration

- Kommunen har ansvar för alla som har uppehållstillstånd samt barn och unga under 18 år som saknar uppehållstillstånd. Övriga ansvarar Migrationsverket för.
- Under asylsökningprocessen har Migrationsverket beslutat att de sökande ska ha något som kallas meningsfull väntan som bland annat ska innehålla organiserad sysselsättning. Här finns möjligheter för Svenska kyrkan att engagera sig då Migrationsverket menar att mottagandet är en utmaning för hela det civila samhället.

Övrig civilsamverkan för människor i utsatta livssituationer

- I Gävle finns många aktörer som ger akut hjälp till människor. På ett flertal ställen serveras det mat, delas ut livsmedel och ges möjlighet att prata med någon t ex på Hela människan, Matakuten, Korskyrkan och Diakonirådet. Det finns ett samarbete för att utveckla det förebyggande arbetet i kommunen och för att förstärka de gemensamma resurserna. Detta sker genom EKC, Ekonomiskt kunskapscentrum – som startades bland annat för att de olika aktörerna inom social ekonomi märkte att många vandrade runt i ”systemet” och att insatser inte ledde till varaktig förändring.

Gävle hamn

- Till Gävle hamn kommer årligen 1000 fartyg/båtar. Fartygen ligger inne kort tid, max två dygn. Besättningarna består av sex till tjugo personer.

Enheternas inventeringar och spaningar

Nedan följer först de fyra församlingarnas/arbetslagens redovisningar. Därefter följer de pastoratsövergripande enheterna. Där ingår staben, kyrkogårdsverksamheten, förskolorna, informationsenheten, verksamhetsstöd och specialenhetens fyra verksamheter: familjerådgivning, samtalsakut, teckenspråk och sjukhuskyrka. Enheterna har genomfört arbetet på olika sätt vilket återspeglas i redovisningarna.

De fyra församlingarna/arbetslagen

Texterna nedan är en sammanfattning av församlingarnas/arbetslagens arbete och bygger på deras egna formuleringar.

Staffans församling – södra arbetslaget

Exempel på de diakonala utmaningar vi nu ser:

- Människor som saknar allt och som vänder sig till oss.
- Att få en bättre organisation för att använda de fondmedel som finns.
- Att höras och ta ställning i den offentliga debatten.
- Ensamkommande flyktingbarn.
- Religionsdialog.
- Arbete för integration.
- Mer fokus på barn och unga samt deras föräldrar.
- Finnas för de som vi nu inte når och inte ser.
- Finnas ännu mer för människor som söker sig till Sinnesrogudstjänster.
- Att hålla ramarna och vara professionell i sin yrkesroll.

Statistik: Vi hänvisar till bifogade faktablad från Gävle kommun för följande områden: Hemlingby-Järvsta, Andersberg, Brynäs, (se bilaga 6).

Offentliga instanser: Vi hänvisar till bifogad föreläsning av Gustav Wilhelmsson från Migrationsverket 2016-03-06, (se bilaga 7).

Ideella organisationer samt andra trossamfund: Vi hänvisar till den övergripande samtidsspaningen, (se bilaga 3).

Utmaningar och framtida behov samt tänkbara strategier för arbetet:

- *På kort sikt:* Diskussion om målgrupper för det diakonala arbetet och om vi idag prioriterar rätt grupper. Att behålla ideellt engagerade som har starka band till Staffans hus.
- *Tänkbar strategi för att möta utmaningen:* Hjälpa med omvärldskartläggning och analys via diakonipastoralen för samråd och diskussion i arbetslag och församlingsråd om inriktning på det diakonala arbetet. Få mer samordning i hela pastoratet av det diakonala arbetet så att detta blir till hjälp i församlingen. Arbeta med struktur, organisation och prioriteringar i diakonin. Arbeta mer samlat och strategiskt för att få en linje mellan gudstjänster, och särskilt Sinnesrogudstjänsten, och församlingens övriga diakonala verksamhet. Delvis omläggning av fokus i det diakonala arbetet för att nå andra målgrupper. Fortsatt strategiskt arbete med volontärer för att möta utmaningarna att se och arbeta för andra målgrupper.
- *På lång sikt:* Ett samlat diakonalt arbete i Gävle pastorat med tydlig koppling och hjälp för församlingens diakonala arbete. Skapa en tydlig linje mellan gudstjänst och övrig diakonal verksamhet. Rekrytering av fler och yngre ideellt engagerade. I både södra arbetslaget och i Staffans

församlingsråd har det varit enighet och stor uppslutning kring behovet av att arbeta mer samlat, strukturerat och förnyande med ideella medarbetare.

Andersberg är ett eftersatt område.

Tänkbar strategi för att möta utmaningen: Efter omvärldskartläggning och -analys vända oss utåt i utåtriktat arbete, stödja varandra i diskussioner om diakoni och målgrupper, regelbundna samtal för uppdateringar av läget i det diakonala arbetet. Långsiktigt och medvetet arbete med diakonin i församlingen för att nå målgrupper som vi idag inte når. Fortbildningssatsning på volontärer för diakonalt arbete och rekrytering av nya volontärer. Se de olika förutsättningarna i södra arbetslagets olika områden och anpassa det diakonala arbetet efter detta.

Bomhus församling – östra arbetslaget

Exempel på de diakonala utmaningar vi nu ser:

- Nystartat äldreboende i området.
- Ensamhet i alla åldrar.
- Ekonomisk och social problematik.
- Samverkan med andra samhällsfunktioner i lokalsamhället.
- Nå ut till fler.
- Närvaro/verksamhet på industrin.
- Grupp för ensamstående föräldrar.
- Ha kunskap om barn med olika typer av behov och funktionsnedsättning och hur de ska bemötas.
- Att utveckla nya mötesplatser där behov och möjlighet finns.
- Att få syn på behov utanför församlingslivet.

Spaning

Statistik: Vi hänvisar till bifogade faktablad från Gävle kommun för följande områden:

Bomhus, Furuvik. (se bilaga 6).

Offentliga instanser: biblioteket, förskolor, grundskolor, socialtjänst, äldreomsorg, hemtjänst, vårdcentral, BVC, Folkets hus, fritidsgården Legenden, äldreboendena Kristinelund och Attendo, Kriminalvården.

Ideella organisationer samt andra trossamfund: friskolan Trädgårdsskolan, Röda Korset, Rudsjö scouter, PRO, IK Hüge.

Näringslivet: ICA, Korsnäs-Billerud, Roséns bageri, Röda Korsets butik, Bomhus glas, Tempo, spelbutiken, frisör, pizzerior, garnaffär, bilaffär

Reflektion och sammanfattning:

Bomhus är ett område där de flesta har det ganska bra. Det är ett relativt barnrikt område där ungdomarna flyttar ut efter gymnasiet och återvänder som småbarnsföräldrar. De allra äldsta finns i mindre uträkning än i kommunen i sin helhet.

Här finns mitt i de naturnära småhusområdena människor som kämpar för att ta sig igenom det vardagliga livet. Området saknar naturliga sociala mötesplatser förutom kring Bomhus centrum. Vi har fått signaler från flera håll om ensamhet bland både ungdomar och äldre män. Här finns familjer och enskilda med ekonomiska svårigheter, föräldrar med bristande förmåga och kunskap i sitt föräldraskap och därmed barn och ungdomar som saknar tillräckligt stöd för att växa upp till trygga, väl fungerande och harmoniska vuxna. I området bor också en grupp pensionärer där den ena parten blivit kroniskt sjuk, ofta i demenssjukdom. Här finns mindre grupper av nysvenskar och flyktingar men ingen större

känd problematik kring dessa. Det finns flera områden att ta sig an, men vi ser att nya diakonala områden de närmsta åren är föräldrar (och därmed ett stöd till barnen), ensam ungdomar och äldre män. Därutöver insatser av mindre omfattning för andra grupper och att bevaka vad som händer för flyktingarna i området.

Furuviks område tillhör Staffans församling men ligger inom östra arbetslagets fält. Området omfattar Furuvik, Sikvik och Harnäs och är beläget ca 8 km öster om Gävle centrum, mot gränsen till Älvkarleby kommun. Inom området finns en lång kuststräcka av betydelse för rekreation och friluftsliv. Här finns bl a Furuviksparken (djur-och nöjespark) och Vårviksbadet. Området är ett utpräglat småhus- och fritidsområde med ett innevånarantal på drygt 1000 personer. I Furuvik har vi inte någon verksamhet i nuläget.

Utmaningar och framtida behov – vad vi har påbörjat eller fortfarande saknar:

- Vi arbetar vidare på vägen mot Björsjökyrkan som ett ”Var dags rum” och för att öka tillgängligheten till våra hus och verksamheter: Att vara en inarbetad plats för gemenskap för alla och alla dagar. Att vara en mötesplats och samtalspartner för män i olika åldrar. Att vara en samtalsplats för dem som lever med en åldrande eller svårt sjuk anhörig.
- Hitta en rutin för verksamhet för de äldre vid det nya äldreboendet Attendo.
- Ett genomtänkt samarbete med andra organisationer och samhällsaktörer. Ett väl fungerande samarbete med organisationer med specialkunskaper vi saknar för människor i extremt utsatta livssituationer (t ex Hela människan, Blåklockan, Stickan etc).
- Vardagskontakt med förskolor och skolor. Fördjupad och faktabaserad kunskap om människors livsförhållanden i området.
- Bättre kunskap om vilka flyktingar som finns i vårt område och vilka behov de har. Så pass bra kunskap om behoven i vårt område att vi enkelt kan prioritera vilka kontakter och verksamheter som är nödvändiga att utveckla eller upparbeta.

Maria församling – norra arbetslaget

Exempel på de diakonala utmaningar vi nu ser:

- Att se akuta insatser och kunna agera.
- Att se utanförskap och kunna agera.
- Bristen på framtidshopp.
- Integration av personer med utanförskap.
- Byråkrati.
- Kämpa för människors värdighet.
- Fler ideella medarbetare med tydligare ansvar/engagemang.
- Att fler känner delaktighet i församlingen.
- Att få resurserna att räcka till.

Spaning

Statistik: Vi hänvisar till bifogade faktablad från Gävle kommun för följande områden: Sätra, Stigslund-Strömsbro (*se bilaga 6*).

Reflektion och sammanfattning:

I Norra distriktet ingår kommundelarna Sätra, Stigslund, Strömsbro, Norrlandet och Bönan (de fyra senare benämns här Strömsbro). Kommundelarna ser olika ut. I Sätra finns det t ex ett centrum med ICA butik, frisör, apotek, second handbutik och blomsteraffär under samma tak vilket gör att här kan

människor mötas. Ett samlat centrum på det sättet finns inte i Strömsbro. Det finns områden med höghus och områden med villor i både Sätra och Strömsbro även om andelen höghus är större i Sätra.

En del av distriktet Sätra har höga procenttal när det gäller utrikesfödda och arbetssökande. Även hälsotalet är relativt högt 27,8. Dessa parametrar är sådana som kan påverka att människor lever i utsatthet. Det de inte säger är om dessa utrikesfödda är väl integrerade i det svenska samhället eller om de arbetssökande är familjeförsörjare. Det höga hälsotalet säger oss inget om människor är långtidssjukskrivna.

I kyrkan möter vi genom den öppna kören ”Sjung för hälsan” många daglediga i olika åldrar. Genom den öppna förskolan och Svenska kyrkans förskola Stjärnan når vi många barnfamiljer och genom vår samverkan med andra aktörer såsom Biblioteket når vi asylsökande och utrikesfödda. Vad har och ser de för diakonala behov?

I den andra delen av distriktet Strömsbro kan det om man jämför med Sätra se väldigt bra ut socioekonomiskt. Det vi ser i mötet med människor är hur svårt det kan vara när något oförutsett händer i livet såsom skilsmässa, anhörigs bortgång, arbetslöshet, långtidssjukskrivning m m. Det kan leda till att man lever i utsatthet när det gäller ekonomi och ensamhet. Hur påverkar det barnen? Genom våra verksamheter Musiklek och Pilgrimsbarn möter vi många barnfamiljer. Vad har och ser de för diakonala behov?

För att få en bredare bild av de diakonala behoven i vårt distrikt bad vi deltagare i våra ovan nämnda verksamheter att fylla i en enkät. Svaren vi fick sa oss dels att vi behöver arbeta på att berätta om den diakoni vi bedriver så att människor vet vad vi gör. Behov som kom upp var ekonomiskt stöd, ensamhet där tips var att göra hembesök till äldre. Den sa oss också att man vet var man kan vända sig om man behöver någon att samtala med eller annan stöttning och att man känner sig trygg i att vända sig till kyrkan vid behov.

I Sätra finns ett boende för ensamkommande flyktingbarn med 20 platser, dessa ska bli 30 platser. I Gävle kommun finns det 1084 boende i Migrationsverkets mottagningssystem. Hur många av dessa som bor i Sätra kan man inte få fram då det endast förs statistik på kommunnivå. Mariakyrkan samverkar med Sätra Bibliotek när det gäller språkcafé eller Fika på svenska som vi kallar det. Innan vi startade upp den verksamheten förde vi samtal med andra aktörer i Sätra som har integrationsarbete såsom IK Sätra och Paletten. Samtliga är positiva till ett samarbete med kyrkan i dessa frågor. Efter ett samverkansmöte ser vi att behovet av social samvaro för de asylsökande som inte får gå i skola är stort. Att skapa en meningsfull väntan är något som även Migrationsverket ser som en del där kyrkan skulle kunna spela en viktig roll. I Sätra kommer det under hösten att finnas skolundervisning i svenska på Paletten, bokcirkel och fikastunder på biblioteket. Vad vår roll blir är i dagsläget inte klart men behov av mötesplatser där man tillsammans gör något som t ex lagar mat ser samverkansnätet som en förhoppning för kyrkan att uppfylla.

För att få en bredare bild av vilket diakonalt behov som finns när det gäller familjer i Strömsbro så intervjuade vi en distriktssköterska. Hon pekade på ensamheten som många lever i. Många tappar sitt sociala nätverk när skilsmässan är ett faktum och det finns föräldrar som hamnar i kris när barnen har det svårt i skolan.

Ensamhet är också något som våra volontärer i hela distriktet pekar på. Det är många äldre som sitter ensamma.

Utmaningar och framtida behov med tänkbara strategier för att möta detta:

- Vi vill bryta folks ensamhet. Genom att skapa möjlighet till smågrupper och samtal kan människor få bli delaktiga i ett sammanhang.

- Vi vill arbeta med integration och få in det i redan befintlig verksamhet.
- Integration. Att någon gång ibland ha en eftermiddag/kväll då man lagar mat tillsammans och sedan firar gudstjänst.
- Information. Vi bedriver god diakoni som kanske inte når fram till behövande. Skulle vi kunna vara med på föräldramöten på skola eller idrottsföreningar och informera? Ge information till distriktssköterska.

Heliga Trefaldighets församling – cityarbetslaget

Exempel på de diakonala utmaningar vi nu ser:

- Integration – med allt fler asylsökande och personer från andra länder behövs många insatser för att motverka segregering, motsättningar av olika slag samt främja möjlighet till utveckling, utbildning och arbete. Vi har i församlingen två bostadsområden med störst social och ekonomisk utsatthet i pastoratet – Öster-Alderholmen och Norr-Nynäs – där den största andelen utrikes födda finns. Vi har tidigare haft verksamhet där, men ingen idag. Särskilt utsatta är kvinnor som inte behärskar svenska och blir isolerade i sina hem. Rädsla för myndigheter gör att de inte har kontakt med samhället.
- Närvaro i kyrkan utanför gudstjänsttider och konserter; på andra mötesplatser som Stortorget, gallerierna, parkerna – många personer vistas på dessa ställen och vi ligger lågt när det gäller uppsökande kontakt.
- Psykisk ohälsa – ett växande problem i alla åldrar. Socialtjänstens chef noterar hur psykisk ohälsa ökar generellt bland individer, både barn, unga och vuxna bland de hjälpsökande. Människor som inte kvalificerar sig för psykiatrisk vård eller väljer bort den, kan hamna i en svår livssituation som de inte har förmåga att hantera till sin egen fördel. Det är stora svårigheter att få med dem i våra ordinarie verksamheter.
- Själslig fattigdom – i ett konsumtionssamhälle upplever många en tomhet. Glädjen över att ha råd att handla, resa osv mättar bara för stunden.
- Familjer – Socialtjänsten i Gävle kommun lyfter särskilt fram den belastning ensamstående mödrar har. Antalet anmälda ärenden rörande barn och unga i Gävle har ökat med 2000 på kort tid: från 3000 ärenden (2014) till 5000 ärenden (2015) – högsta andelen ärenden under de 13 senaste åren. Detta inkluderar nyanlända, men kan inte förklara hela ökningen.
- Ensamhet är ett stort problem för många äldre med begränsad fysisk kapacitet att lämna bostaden eller bristande initiativförmåga.

Spaning

Statistik: Vi hänvisar till bifogade faktablad från Gävle kommun för följande områden:

Öster-Alderholmen, Norr-Nynäs, Lexe-Hagström, Sörby och Villastaden-Fridhem, (se bilaga 6).

Offentliga instanser: Vi hänvisar till den övergripande samtidsspaningen, (se bilaga 3).

Ideella organisationer samt andra trossamfund: Vi hänvisar till den övergripande samtidsspaningen, (se bilaga 3).

Näringslivet: Vi hänvisar till den övergripande samtidsspaningen, (se bilaga 3).

Reflektion och sammanfattning:

Öster-Alderholmen ligger öster om Gävle centrum, med Alderholmen förlagt vid hamnområdet. Idag bebyggs Gävle Strand som ett nytt och exklusivare bostadsområde på Alderholmen. Utan Alderholmen skulle skillnaderna vara ännu större jämfört med övriga bostadsområden inom församlingen. Det som framför allt utmärker Öster-Alderholmen är den höga andelen utrikes födda,

den låga förvärvsfrekvensen, den låga inkomsten för kvinnor och det höga ohälsotalet för kvinnor. Lexe-Hagaström och har både den lägsta andelen utrikes födda och den högsta förvärvsfrekvensen, följt av Villastaden-Fridhem. Lexe-Hagaström och Villastaden-Fridhem har i jämförelse med övriga områden betydligt högre medelinkomst, betydligt högre andel med eftergymnasial utbildning, högre andel förvärvsfrekvens samt betydligt lägre ohälsotal och andel utrikesfödda.

Öster-Alderholmen, Norr-Nynäs

Vi har valt att titta närmare på delar av områdena Öster-Alderholmen, Norr-Nynäs (nordost), där många lever med små resurser och har liten kontakt med det omgivande samhället, och där Svenska kyrkan inte är aktiv. Exempel på andra aktörer är Korskyrkan, med fri soppa två gånger i veckan, utdelning av mat, skor och kläder; Rapatac – ett aktivitetscenter för unga 6-18 år på nordost; Projektet Nordost, Öster och Gävle Strand – ett tiotal organisationer med målet att skapa en bättre stadsdel. Vi har intervjuat fältassistent, polis, Fritidsföreningen Nordost, Matakuten, Gävle GIK fotboll, Aktivt Öster, Barn- och kvinnogrupp Öster, Artan Health Care Nordic och Rapatac för att försöka få svar på hur Cityarbetslaget skulle kunna bidra till en positiv utveckling i området. De lyfter fram fyra områden:

- Insatser för flickor och kvinnor med utländsk bakgrund, som har liten kontakt med övriga samhället. Flickor är ofta bevakade av familjen. Brödernas aktiviteter prioriteras. De brott som anmäls till polisen i området nordost är övervägande våld mot kvinnor i hemmet.
- Insatser för unga män som misslyckats i skolan och gett upp, orsakar skadegörelse och växer in i kriminalitet.
- Aktiviteter för barn och unga generellt.
- Religionsdialog mellan Svenska kyrkan och Gävle moské för att underlätta förståelse och öka integrationen: visa att en präst och imam kan ha samma åsikt i någon fråga.

Kommunen förstår inte alltid religionens roll, menar man. Följande aktiviteter som sker idag önskar våra intervjupersoner att kyrkan kan medverka i: engagera sig i samverkansgrupper; trygghetsvandring kväll/natt; läsläsning, högläsning för barn och ungdomar efter skolan; extra ledare vid utflyktsresor och övrig barnverksamhet; bidra ekonomiskt till ledarutbildning och med personal till veckoläger i fotboll samt utbilda/informera främst kvinnor om deras rättigheter.

Utmaningar och framtida behov:

- *På kort sikt:* Att ta sig an nya behov, arbeta ”djärvt” diakonalt, utan att allt fokus läggs på det nya och vi tappar bort andra väsentliga inslag i verksamheten; att prioritera när nya behov identifieras.
- *På lång sikt:* Hur förhåller vi oss till de stora socioekonomiska skillnader som finns mellan olika geografiska områden inom arbetslagets område? Hur balanserar vi mellan att se den uppenbara nöden som rör livets nödort och inte negligera de dolda djupa avgrunder som kan döljas bakom välordnade yttre livsbetingelser? Hur värderar vi olika sorters ”nöd”?

Tänkbar strategi för att möta utmaningen:

- Skaffa bättre kännedom om vilka andra aktörer som har aktiviteter för våra målgrupper, så vi kan bedöma hur vi själva kan prioritera om våra resurser så att de bäst lever upp till vårt uppdrag och ger bäst effekt. Viss samverkan finns, men den kan utvecklas.
- Bygga goda arbetsstrukturer och rutiner för att skapa uthållighet i uppföljning och utvärdering med beredskap för förändringar i stort och smått; allt enligt diakonipastoralens intentioner.

Pastoratsövergripande enheters utmaningar och behov

Texterna nedan är en sammanfattning av enheternas arbete och bygger på deras egna formuleringar.

Staben

Utmaningar och framtida behov:

- Pensionsavgångarna inom det diakonala fältet i Sverige är långt fler än antalet diakoner som utbildas. Det kommer att vara en stor utmaning för Gävle pastorat att hitta relevant kompetens.
- Det kommer att vara en utmaning att hitta strukturer för att leda, följa upp och utveckla hållbart diakonalt arbete.
- Omvärldsbevakning inom det diakonala fältet. Att analysera och ge underlag till konkreta handlingsplaner.
- Rekrytering till diakonal utbildning.

Tänkbara strategier för att möta dessa utmaningar och behov:

- Tillgodose kunskapsbehov.
- Skapa goda arbetsförutsättningar för diakoner.
- Att utveckla pastoratet som rekryterande miljö.
- Påverkansarbete.
- Omvärldsanalys.
- Opinionsbildning.

Kyrkogårdsenheten

Statistik: Möter alla människor.

Offentliga instanser: Verksamheten är ett offentligt uppdrag. Kyrkogårdar såväl som begravningskapell är offentliga lokaler.

Ideella organisationer samt andra trossamfund: Vi samarbetar med alla olika slags trossamfund, religioner och icke-religioner. På Skogskyrkogården finns ett område anpassat för muslimska begravningsstraditioner. I framtiden kan det bli aktuellt med områden för andra religioners behov.

Reflektion och sammanfattning: att den diakonala dimensionen alltid är närvarande i vårt arbete.

Utmaningar och framtida behov samt tänkbara strategier för arbetet:

- Ett intensifierat miljöarbete, vi jobbar redan med miljön men vi kan bli bättre och mer medvetna.
- Möten med andra kulturer – genom utbildning kan vi stärka våra kunskaper om andra kulturens begravningsstraditioner vilket skulle ge oss bättre och större möjligheter att erbjuda kvalitet enligt vårt uppdrag.
- Möten med sorg – vi är alltid måna om att ta oss tid och lyssna och vara goda medmänniskor när vi möter människor i sorg. Med fortbildning kan vi vara bättre förberedda och mer professionella i mötet.

Förskolorna

Statistik: Förskolorna möter familjer med olika utbildningsnivå, inkomst och etnisk tillhörighet eftersom de finns i olika stadsdelar i Gävle

Offentliga instanser: Gävle kommun, barn-/ungdom socialtjänsten, BVC, Bryggan, Barn & familjehälsan, skola, bibliotek, räddningstjänsten, Gästrike återvinnare.

Ideella organisationer samt andra trossamfund: Hela Människan, Hedvigslunds förskola, Håll Sverige Rent.

Näringslivet: ICA, Brända bocken – catering.

Reflektion och sammanfattning: Vi möter och samarbetar med olika aktörer i samhället. Vissa är affärspartners, andra är stödfunktioner för oss, ytterligare möter vi i nätverk.

Utmaningar och framtida behov samt tänkbara strategier för arbetet:

- Vi har startat ett arbete ”Barn hjälper barn”, där barnen är med och samlar in pengar för att hjälpa andra barn. Målet är att driva detta vidare och att ta sig an ett fadderbarn. Omsorg om familjen är den ledstjärna för vårt arbete som alltid är aktuell för oss. Vi planerar att på varje förskola starta upp ett ”TAGE-skåp” där föräldrar kan TA och GE kläder och skor.

Informationsenheten

Utmaningar och framtida behov samt tänkbara strategier för arbetet:

- Vilka målgrupper finns i samhället som vi inte når genom det formspråk och kanaler vi använder idag för att få ut våra budskap? Hur ska vi nå dem? På vilket sätt?

Verksamhetsstöd

Utmaningar och framtida behov samt tänkbara strategier för arbetet:

- Miljöfrågor (hur kan vi hushålla med resurser t.ex. energikällor?)
- Trygghet (hur kan våra lokaler bli säkra genom lås, larm, brandskydd?)
- Tillgänglighet (hur kan våra lokaler bli tillgängliga för alla med funktionshinder av olika slag?)
- Lyhördhet (gentemot människors uttalade eller outtalade behov, gentemot församlingars önsknings och behov).
- Rättvisa (värna om allas lika värde genom att skapa rutiner och regelverk som ger likställighet för alla).

Specialenheten

Specialenheten består av fyra delar: familjerådgivning, samtalsakut, teckenspråkligt stöd samt sjukhuskyrkan. Varje del har bidragit med egen inventering, spaning och reflektioner.

1. Familjerådgivning

Offentliga instanser: Gävle kommuns familjerådgivning.

Vårt näringsliv: I Gävle finns ett antal privata mottagningar som erbjuder familjerådgivning, för en normerad kostnad. Målgruppen är en annan än de som kommer till oss och till den offentliga motsvarigheten.

Reflektion och sammanfattning: Vid pastoratet finns två familjerådgivare. Detta är en förutsättning för att verksamheten ska kunna utvecklas och breddas.

Familjerådgivningen sammanfattar följande utmaningar och framtida behov samt tänkbara strategier för arbetet:

- Att tydligare verka för att hjälpa vuxna, unga, familjer och deras barn som har problem i sina nära relationer.

2. Samtalsakuten (SA)

Möjlighet att få samtalsstöd utanför kyrkans verksamhet finns på flera platser i Gästrikland: hos kuratorerna på hälsocentralerna, vid verksamheter inom kommunernas socialtjänst (anhörigstöd, beroendemottagningar, familjestöd m.m.) ungdomsmottagningar, företagshälsovård, jourtelefoner av olika slag samt vid S:t Lukasstiftelsen och flera privata mottagningar.

Reflektion och sammanfattning: I samtalen på SA kopplas människors problem och livssituation ofta till en existentiell nivå, där frågor om mening och tro kan lyftas.

Utmaningar och framtida behov samt tänkbara strategier för arbetet:

- *På kortare sikt:* Det har varit ett av kännetecknen för SA, att det inte har kostat något att få samtal. Det är nu svårt att tillgängliggöra SA för alla besökare oavsett ekonomisk situation. Risken blir att inte kunna ta emot människor som söker sig till oss då de inte har betalkapacitet. ”Nåden, som en gåva från Gud, är ett kännetecken på kyrkans gemenskap understryker att människors värde inte är beroende av vad de gör och kan utan av vad de är: människor” (Ett biskopsbrev om diakoni). Synen på vår verksamhet liksom pastoratet i stort påverkas negativt av att människor som har behov av samtalstid inte längre anser sig ha möjlighet att vända sig hit. Diakoni är ett förhållningssätt som genomsyrar tanke och handling står det i biskopsbrevet och så vill vi att det även fortsättningsvis ska vara på Samtalsakuten.
- *På längre sikt:* Att anpassa och utveckla verksamheten för att möta nya grupper i samhället. Vi ser diakonala utmaningar - inte direkt för SA, men för kyrkan i stort. I våra samtal får vi kännedom om många problem. Vi uppfattar hos en del besökare ett betydande behov av stöd och hjälp att kunna hantera sin ekonomi och i samband med kontakter t ex inom sjukvård, socialtjänst, skola och andra myndigheter, som Kyrkan skulle kunna samordna och organisera – även med hjälp av ideella medarbetare – i en slags diakonal enhet.

3. Teckenspråk

Utmaningar och framtida behov samt tänkbara strategier för arbetet:

- Att göra Svenska kyrkan i Gävle så tillgänglig för döva att de kan få ägna sin tid åt att använda de sinnen som fungerar, istället för att kämpa med att använda det sinne som inte fungerar.
- Att vara praktiskt, politiskt och profetiskt diakonal för en stor målgrupp. Teckenspråket är inte ett skriftspråk och därför behövs mycket material och information videofilmas. Det saknas i nuläget personalresurser, ekonomiska resurser och hjälpmedel.
- Att slå håll på devisen som Svenska kyrkan framhåller att det är normativt att höra, trots att samma kyrka sedan flera år tillbaka fastslagit att det är en flerspråkig kyrka.
- Att få den teckenspråkiga kyrkliga kompetensen lika efterfrågad inom Svenska kyrkan i Gävle Pastorat som den är från målgruppen och även från kommun och landsting i lokalområdet.
- Att utveckla teckenspråksverksamheten i församlingsarbetet.
- Att kyrkan blir en av de få platserna i samhället där döva är självklara och så även teckenspråket.

4. Sjukhuskyrkan

Utmaningar och framtida behov för arbetet:

Sjukhuskyrkan bygger på kontinuitet och långsiktighet. Enligt sjukhusprästen tar det 4-7 år innan en präst är fullt etablerad på ett sjukhus.

- *Tänkbar strategi:* Vid tillsättande av tjänster kan det vara värdefullt att fundera i termer av helhet. Att vid tillsättandet av tjänster ta hjälp av de som har arbetat länge inom det diakonala fältet – att rådfråga såväl nuvarande sjukhuspräster som andra sjukhuspräster och diakoner från

andra sjukhuskyrkor skulle kunna vara en tänkbar strategi. Viktigt är att se till att framtida medarbetare i sjukhuskyrkan bereds möjlighet och uppmuntras till att ta del av den utbildning, Sjukhuskyrkans kompetensprogram ger. Som kvalitetssäkring är också kontinuerlig handledning nödvändig.

Närvaro på avdelningar/enheter utan att Sjukhuskyrkan är specifikt efterfrågad. Vid en jämförelse hur det var före år 2000, då det fanns tre heltidstjänster, fanns en större möjlighet att gå till avdelningar enbart för att visa tillgänglighet och skapa kontakter utifrån spontana möten. Detta gäller inte minst personalen som på många sätt är Sjukhuskyrkans "ambassadörer" på avdelningarna. Känner avdelningspersonalen Sjukhuskyrkans personal är det enklare/tryggare för dem att "tipsa" patienter/anhöriga om samtal med Sjukhuskyrkan. Information i form av broschyrer/affischer har ganska liten betydelse. De flesta som kontaktar Sjukhuskyrkan gör det "på tips" från andra eller återkommer utifrån tidigare erfarenhet.

Tänkbar strategi: Utöka antalet tjänster i Sjukhuskyrkan.

Studieresor

På väg mot ny kunskap och inspiration

Medarbetare i pastoratet har deltagit i ett antal studieresor under diakonipastoralsarbetets första två steg. Det övergripande syftet har varit att inhämta ny kunskap om samtidsutmaningar och andra organisations-/arbetsstrukturer.

2015

Seminariedag kring ”Social hållbarhet”

Sveriges Kommuner och Landsting (SKL) bjöd in till seminariedag kring ”Social hållbarhet” med föreläsare från olika organisationer som: Sensus, Hela människan, Rädda Barnen, Riksidrottsförbundet, Naturskyddsföreningen, Fonden för mänskliga rättigheter. Med på seminariet fanns också representanter från kommuner, landsting och statliga myndigheter.

Seminariedag ”Se Medmänniskan”

På Verbums seminariedag ”Se Medmänniskan” deltog några av pastoratets chefer. Med sig fick de ett uppdrag för reflektion och återkoppling i syfte att stärka arbetet med diakonipastoralen på hemmaplan – utgångspunkten var nytänkande. Bland föreläsarna fanns Johan von Schreeb, docent vid Karolinska institutet, läkare och grundare av svenska Läkare utan gränser. Pernilla Landin, diakon och socionom från Källan – Fisksätra Råd och Stödcenter i Fisksätra kyrka. I centret ges människor hjälp att orientera sig i det svenska samhället; både socialt, existentiellt, kulturellt och religiöst. Christer Zettergren, chef för omvärldsenheten på Migrationsverket och rådgivare till generaldirektören som gav en dagsaktuell beskrivning av flyktingsituationen och läget i världen. Mikael Kurkiala, docent i kulturanthropologi, författare och forskare vid Kyrkokansliet – som talade om kunskap och metod i att tyda tidens tecken med diakonala glasögon.

2016

Studieresa Linköping

I januari reste pastoratets personal inom det diakonala området tillsammans med Diakonirådets personal till Linköping. Syftet med resan var dels att lära känna varandra då många är nya eller på nya funktioner, dels att inhämta inspiration och kunskap om diakonalt arbete och samverkan. I planeringen togs kontakt med stiftsdiakoner i Uppsala och Linköping för att få en bred blick av vad som var viktigt att få med oss tillbaka till pastoratet.

På programmet stod:

Besök i Linköpings domkyrka med föredrag och samtal

- med domkyrkokolektor Jonny Karlsson på tema ”Tro som livets grundton”
- med Linköpings klostrets syster Therése Olsson kring tro och liv
- med domkyrkokaplan Thomas Stoor om kyrkans roll och uppdrag som katedral i vardagen
- samt meditationsvandring kring frälsarkransinstallationen och andakter

Besök på Linköpings stift:

- föreläsning och visning av det pedagogiska materialet/rummet Godly Play
- Besök på Stadsmissionen kring samverkan, upphandlingsuppdrag och socialt företagande:
  - historik och uppdrag i mötet med direktor Lars Linebäck
  - Stadsmissionens samtalsmottagningar genom Kristin Ljungemyr
  - café och second handverksamheten genom Maria O’Hara
- Föreläsning och samtal med Diakonicentrums ledare diakonen Anna Ramén om diakoni på flera nivåer och om projektet Diakonicentrums utveckling.

- Föreläsning och samtal med journalisten Johan Sievers kring hans engagemang i lokala samhällsfrågor i Linköping kring romer och flyktingar.
- Besök på Östergötlands läns hemslöjd med föredrag och workshop kring slöjd och broderi som självärd genom slöjdaren/högskolestudenten Karolina. Samtal kring syföreningarnas ursprung och uppdrag och workshop i yllebroderi med inspiration kring Lutherrosen.

Studieresa Göteborg

Under några dagar i april åkte pastoratets chefer och församlingsdiakoner till **Göteborg** på studieresa. Syftet med resan var att inhämta inspiration och kunskap om diakonalt arbete och samverkan från Göteborg och då särskilt Lundby församling och Bräcke diakoni – utgångspunkten var organisation och diakonalt ledarskap.

Programmet innehöll fler moment, här redovisas endast det med diakonalt fokus:

- Besök i Lundby församling med föredrag och samtal:
  - med Ing-Marie Gustavsson kring ”Ett biskopsbrev om diakoni, 2015” samt om diakonen i ledningsfunktion i församlingen
- Besök på stadsmissionens kyrka St Johannes:
  - soppmässa och samtal med prästen Katina Randin om uppdraget kring soppkyrkan
- Besök på Bräcke diakoni kring samverkan, upphandlingsuppdrag och socialt företagande:
  - historik med diakon Helena Jonsson
  - verksamheterna ”Stjärnklart” (boende för EU-migranter) och ”Ett steg till” (för personer som står långt från arbetsmarknaden) med verksamhetschef Emma Lyrdal
  - samt direktor Martin Ärnlov om diakonalt företagande genom olika överenskommelser och avtal med Göteborgs kommun
- Workshop med Stig Linde kring uppdraget att utifrån diakonipastoralen och bedömningen/behoven från steg 2 som grund finna verktyg/redskap i diakonalt arbete.

Erfarenheterna från dessa resor bekräftar i mycket Gävle pastorats egna spaningar och tydliggör vikten av följande:

- Taktiken på samhällsutvecklingen ökar och därmed förändras behov och utmaningar snabbare. Det ställer högre krav på beredskap, information och övergripande strategier för förebyggande och akut diakonalt arbete.
- Möten och samverkan med olika aktörer/företrädare av det civila samhället är viktigt för att skapa medvetenhet och social hållbarhet kring aktuella diakonala behov.
- Samverkan/partnerskap med professionella omsorgsaktörer (ex IOP – idéburet offentligt partnerskap) kan ge större möjligheter att bidra i/till flexibla och mer omfattande stödåtgärder i närsamhället.
- Pastorat, i synnerhet de med många församlingar, behöver tydliga strategier för diakonalt arbete och ledarskap på alla nivåer: församlingsvis och övergripande.
- En tydlig organisation behövs för det diakonala arbetet. Inspiration kan bl a hämtas från Diakonicentrum/samordnare i Linköping, Diakonistrategerna i Örebro, Diakonicentrum i Norrköping och Lundby församling. (Se bilagor 4 och 5.)

Inventering – Gävle pastorat idag

Gävle pastorat i siffror

Svenska kyrkan är en folkkyrka som är demokratiskt uppbyggd. Den är därmed beroende av medlemmarnas engagemang, delaktighet och ansvar. Svenska kyrkan i Gävle byggs upp av alla sina **46 329** medlemmar. Det ideella engagemanget har avgörande betydelse för Svenska kyrkan i Gävle. Enligt 2015 års verksamhetsberättelse fanns det inom pastoratet:

- 86 personer som var frivilligt organiserade inom det diakonala området.
- 89 frivilliga medarbetare inom Svenska kyrkan i Gävles barn- och ungdomsverksamhet.
- 263 vuxna som sjöng i någon av Svenska kyrkan i Gävles 11 körer.
- 110 barn som sjöng i någon av pastoratets 7 barnkörer.

Förtroendevalda

De förtroendevalda tar ansvar för att Svenska kyrkan i Gävle styrs på ett ansvarsfullt sätt. I Svenska kyrkan i Gävle finns det:

- 49 förtroendevalda i Svenska kyrkan i Gävles fullmäktige
- 20 förtroendevalda i Svenska kyrkan i Gävles kyrkoråd
- 8 förtroendevalda i Svenska kyrkan i Gävles valnämnd
- 49 personer innehar platser i något av Svenska kyrkan i Gävles 4 församlingsråd

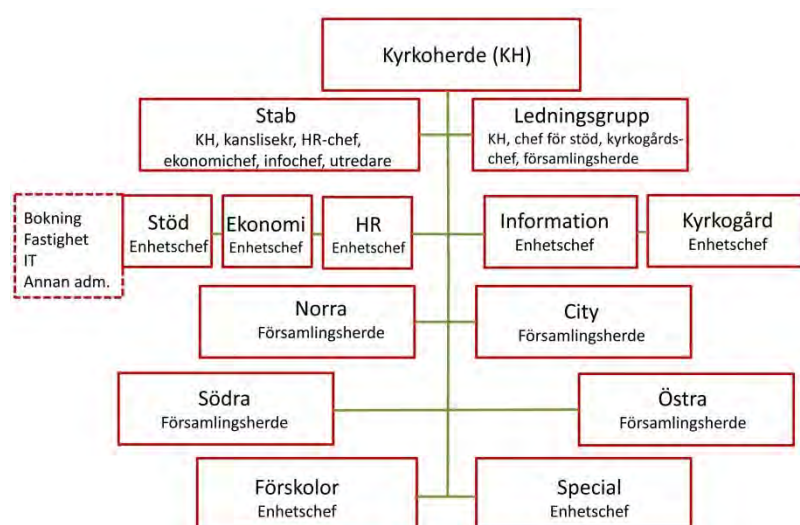
Anställda

Svenska kyrkan i Gävle har en stor tillgång i sina 137 anställda. Bland dessa finns det ett stort spann av arbetsuppgifter och ca 30 olika yrkesområden.

Ideella

Det ideella engagemanget har avgörande betydelse i all verksamhet som Svenska kyrkan i Gävle bedriver. Under hösten 2015 genomfördes en marknadsundersökning som bland annat visade att uppemot 7 500 personer är villiga att engagera sig ideellt i Svenska kyrkan i Gävle. Det är en viktig och till stor del ännu outnyttjad resurs.

Enheter i Svenska kyrkan i Gävle

Kyrkoherden leder all verksamhet. (KO 2 kap 9§). I pastoratet finns nio enheter, som alla leds av en enhetschef med delegerat chefsansvar från kyrkoherden.

En ledningsgrupp och en stab, stödjer kyrkoherden i dennes ansvar att leda och samordna verksamheten. En grupp leder arbetet vid krisberedskap/särskild händelse.

Hänvisa begravningsbesökare till bänkarna i kyrkor och kapell. Svvara på frågor om kremation. Stödja i föräldrarollen. Förrätta nöddop. Hjälpa människor att utveckla sin parrelation. Teckentolka en vardagsgudstjänst. Stötta en medmänniska när livets slut närmar sig. Samtala med en människa som väntar på att ett utvisningsbeslut ska verkställas. Möjliggöra en paus i vardagen. Se till att det finns ljus att tända vid ljusbärarna. Anordna ett språkcafé Leda en sorgegrupp. Ta hand om begravningsplatserna så att det känns bra att besöka dem. Utveckla diakonala samarbeten med närstående organisationer. Välja barnkörssånger som bygger självförtroende. Utbilda anställda i ansvarsfull ekonomihantering. Ordna läger för barn- och unga. Uppmuntra en volontär att rekrytera fler frivilliga till en besöksgrupp. Ta ansvar för skapelsen genom att handla ekologiskt.

Presentation av Gävle pastorats enheter och deras uppgifter

Fyra församlingar

Gävle pastorat består av fyra församlingar: Staffans, Bomhus, Maria och Heliga Trefaldighets församling. Församlingarnas huvudsakliga uppgift är att i lokalsamhället fira gudstjänst, bedriva undervisning, utöva diakoni och mission.

Den anställda personalen är indelad i fyra arbetslag, city, norra, östra och södra. De fyra församlingsherdarna leder ett arbetslag vardera. I de fyra församlingarna finns i varierande anställningsgrad totalt 5-6 diakoner, 2 diakoniassistenter, 12 (+2) församlingsvårdar/vaktmästare, 15 (+2) präster, 9 musiker, 10 pedagoger samt 1 administratör.

Arbetslagens geografiska indelning skiljer sig i relation till de geografiska församlinggränserna.

Församlingsverksamheten möter människor i alla åldrar – alla som besöker och tar kontakt med kyrkan både i samband med kyrkliga handlingar och gudstjänster samt i planerad verksamhet och spontana besök. Här sker möten med många ideella, förtroendevalda och andra besökare som vill dela med sig av sin tid och erfarenhet i kyrklig gemenskap.

Bland de människor församlingarna möter finns en mängd olika behov och motiv. Man kan komma utifrån en kris, att vara i behov av samtal, i ensamhet, i sökande av stillhet eller tyst gemenskap i mässor och andakter, i sökande av kristen kunskap och reflektion och de som vill ingå i en kristen trosgemenskap. Som exempel på den bredd av människor vi möter finns allt från dopfamiljer, konfirmander, vigselpar och gudstjänstbesökare till boenden och personal på olika äldreboenden, på häktet i city och på kriminalvårdsanstalten i södra Bomhus, pensionärer, daglediga, arbetslösa, ensamstående föräldrar, ungdomar, nysvenskar, asylsökande, flyktingar, missbrukare, skolklasser, turister, med flera.

Utöver grundläggande yrkesutbildningar finns här specialistkompetenser inom följande områden:
Teologi och diakoni med särskilda fortbildningar inom: mångkultur, andra religioner, etik, diakonivetenskap, bibelvetenskap, kyrkohistoria, missionsvetenskap, själavård, Ignatiansk själavård, meditation, samtal, sorgbearbetning, beteendevetenskap, gruppmetoder/-psykologi, företagshälsovård, rehabilitering, sjukhuskyrka och fängelsekyrka
Administration: arbetsledning, projektledning, budget, EU-projektledning och -kunskap,
Pedagogik: utställningar, folkbildning, volontärledning, pilgrim, ljusteknik samt bibeläventyret, integrationsarbete och flyktingkunskap
Musik: pedagogik, kör, ensemble, tonsättning, psalmförfattande, komposition, dirigering, ljudteknik

Pastoratsövergripande enheter

Texterna nedan är en sammanfattning av enheternas arbete och bygger på deras egna formuleringar.

Kyrkogårdsenheten

Pastoratets kyrkogårdsenhet utför begravningsuppdraget som Gävle pastorat har såsom begravningshuvudman. Kyrkogårdsenheten sköter om Gävles tre begravningsplatser med tillhörande ekonomibygnader. På Gävles kyrkogårdar finns idag 25 386 gravar.

På kyrkogårdarna är 15 personer årsanställda, sommarhalvåret (april-oktober) mer än fördubblas personalstyrkan när säsongsarbetare och feriearbetare tillkommer. Kyrkogårdsenheten är också den enhet som driver krematoriet med tillhörande kapell, vid krematoriet finns 3,5 tjänst. Kyrkogårdsenheten har ett kansli som består av 5 tjänster inklusive kyrkogårdschefen.

Inom enheten sker ett systematiskt arbete med att stärka kompetensen så att all tillsvidarepersonal är förtrogna med samtliga förekommande arbetsuppgifter. Målsättningen är bred kompetens som ger trygghet vid frånvaro samt ökad professionalism i mötet med allmänheten.

Kyrkogårdsenheten möter i första hand människor i sorg och saknad och människor i kris i samband med begravningar. Utöver dem möter man även enskilda kyrkogårdsbesökare och tar emot bokade studiebesök. Målgruppen är heterogen med människor i olika åldrar och från olika kulturer.

Förskoleenheten

Svenska kyrkan i Gävle driver fyra förskolor: Pärlan i Bomhus, Smaragden i Hemlingby, Stjärnan i Sätra och Staffansbacken på Brynäs. Cirka 18 barn är inskrivna på varje förskola. De fyra förskolorna har en gemensam chef. På varje förskola finns det en utvecklingsledare som är ansvarig för att driva den pedagogiska utvecklingen. Totalt arbetar 15 personer på enheten.

Förskolorna leder och planerar pedagogisk verksamhet utifrån gemensamma mål och kommunala riktlinjer samt läroplanen.

Utöver yrkesutbildningarna finns kompetens inom teckenspråk, barnmassage samt finska språket.

Förskolorna riktar sig till barnen och deras vårdnadshavare, far- och morföräldrar samt andra anhöriga. De tar även emot praktikanter från t ex arbetsförmedling, försäkringskassa samt elever från t ex gymnasium eller högskoleutbildningar. De medverkar även vid luciatåg på äldreboenden och möter där boende och personal.

Specialenheten

I specialenheten ingår familjerådgivning, samtalsakut, sjukhuskyrka och teckenspråkig verksamhet. Samtliga anställda på specialenheten har en enhetschef som tillika är pastoratets HR-chef. Enheten rymmer utöver enhetschef ytterligare sex medarbetare: en teckenspråkskonsultent (50%), två familjerådgivare, två terapeuter verksamma på en samtalsakut (som är till för alla vuxna med ”friska” livskriser) samt en sjukhuspräst.

Utöver yrkesutbildningar finns specialistkompetens såsom legitimationer och auktoriseringar inom psykoterapi, handledning och teckenspråk.

Familjerådgivningens huvudsakliga fokus är relationsbearbetning för par, men det är också möjligt att komma ensam eller som familj.

Samtalsakuten möter människor i friska livskriser. Målgruppen är i åldrar från 18 år och uppåt, varav ca 1/3 är män och 2/3 kvinnor.

Teckenspråksverksamheten möter enskilda eller familjer i alla åldrar som på något sätt har anknytning till och behov av teckenspråk i mötet med kyrkan.

Sjukhuskyrkan möter patienter, anhöriga, efterlevande, sjukhuspersonal och patientföreningar.

Informationsenheten

Alla anställda är i en mening kommunikatörer och ambassadörer för Svenska kyrkan i Gävle. Informationsenhetens uppgift är att stödja, utbilda, leda och samordna den interna och externa kommunikationen i pastoratet. Detta görs bland annat genom behovsanalyser, utbildningar i att formulera och förmedla budskap i tal och skrift på ett enkelt och målgruppsanpassat sätt.

På informationsenheten arbetar tre personer och arbetet leds av infochefen. Infochefen ingår även i staben.

Utöver relevanta yrkesutbildningar finns här specialistkompetens inom organisationsutveckling, projektledning och pedagogik.

Informationsenhetens personal möter främst kyrkans medarbetare men även allmänhet och andra aktörer vid särskilda evenemang. Genom det informationsmaterial som produceras och distribueras nås många olika målgrupper.

Enheten för verksamhetsstöd

Inom pastoratets enhet verksamhetsstöd finns fastighetsansvariga (fastighetsekonom, fastighetsförvaltare, fastighetstekniker), receptionister (två medarbetare) och bokningsansvariga (fyra medarbetare). Verksamhetsstöd leds av en enhetschef och arbetar pastoratsövergripande. Enheten ansvarar för pastoratets fastighetsförvaltning, bokningar, ger administrativt stöd till församlingarna, administrerar kyrkobokföring samt bemannar receptionen på Kyrkans hus.

Här finns specialistkompetens för fördjupade områden inom fastighetstekniska frågor, brandskydd, larm, bokningssystem samt kyrkobokföring.

Verksamhetsstöd har många kontakter med allmänheten (både medlemmar och icke-medlemmar), pastoratets anställda, begravningsbyråer, myndigheter (som exempelvis Länsstyrelse, kommun, Skatteverket med flera) samt konsulter och byggföretag.

Lokaler och budget

Lokaler

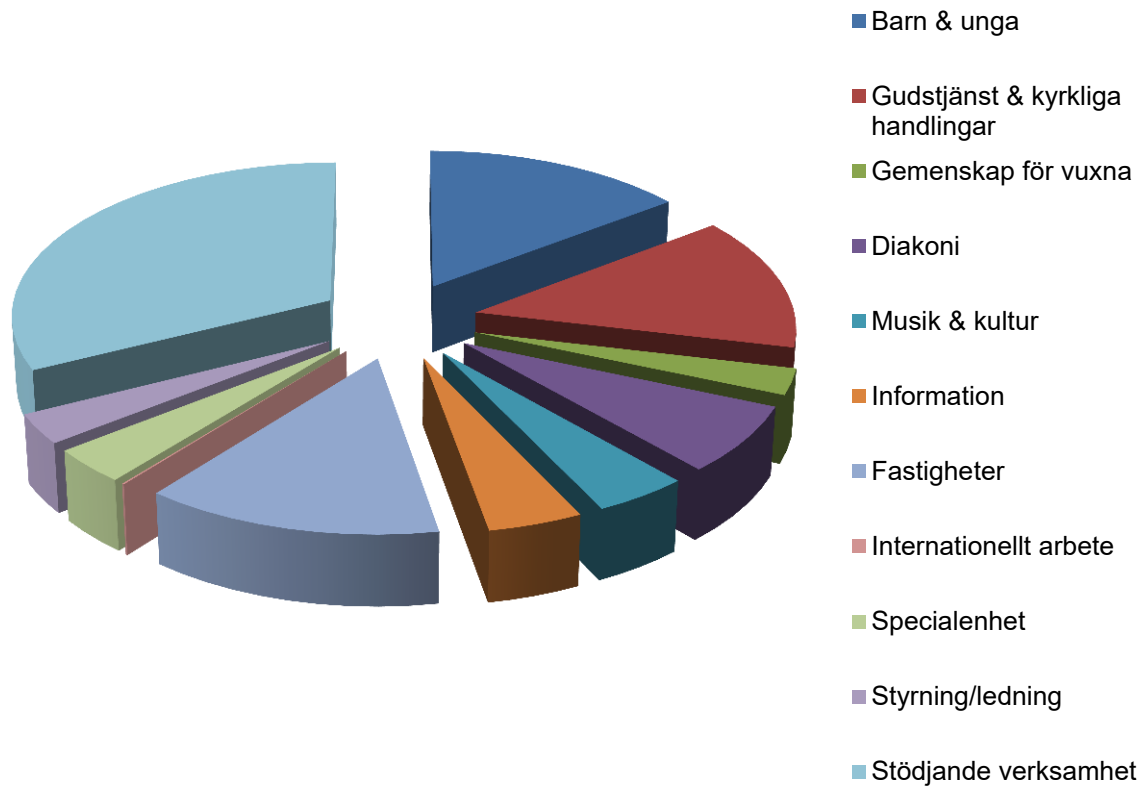
Budget

Beslutad i KF (kyrkofullmäktige) nov 2015.

RESULTATRÄKNING	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Kyrkoavgift	78 854	82 342	81 956	84 841	89 893	91 384	92 272
Begravningsavgift	27 365	28 636	29 759	29 969	31 942	28 811	29 724
Resultatjust begravningsverksamhet	-976	2 404	-1 119	0	0	0	0
Ekonomisk utjämning	-9 600	-9 685	-9 576	-9 756	-9 979	-10 100	-10 221
Reavinster/reaofrluster	0	0					
Bidrag större underhåll	2 197	0					
Övriga intäkter	23 673	16 794	22 107	20 579	17 579	17 579	17 579
S:a intäkter	121 513	120 491	123 127	125 633	129 435	127 674	129 354
Personalkostnader	-59 003	-68 773	-69 959	-72 058	-74 220	-76 446	-78 739
Övriga kostnader	-40 971	-32 267	-33 513	-34 183	-34 867	-35 564	-36 276
Avskrivningar	-2 880	-4 980	-5 229	-6 435	-6 900	-6 966	-7 385
Större underhåll	-2 545	-9 995	-20 165	-19 045	-24 850	-11 135	-12 155
S:a kostnader	-105 399	-116 015	-128 866	-131 721	-140 836	-130 111	-134 555
Verksamhetens resultat	16 114	4 476	-5 739	-6 088	-11 401	-2 437	-5 201
Finansiella intäkter	796	600	0	0	0	0	0
Finansiella kostnader	-540	-250	-500	-425	-365	-240	-180
S:a finansiella poster	256	350	-500	-425	-365	-240	-180
Årets resultat	16 370	4 826	-6 239	-6 513	-11 766	-2 677	-5 381

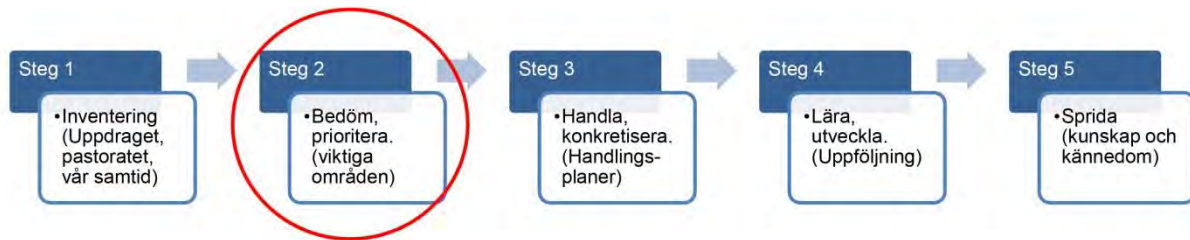
Kyrkoavgift

Svenska kyrkan i Gävle finansieras till största delen av medlemsavgifter.
Kyrkoavgiften fördelades 2015 enligt följande:

Inför kyrkorådets seminarium augusti 2016

Diakonipastoralens olika processdelar

I november 2015 inledde pastoratets samtliga enheter arbetet med steg 1 i diakonipastoralen. Vid tiden för det här seminariet befinner sig pastoratet i slutet av steg 2 som handlar om att bedöma och prioritera. I detta skede behövs vägledning/styrning från förtroendevalda genom en *prioriteringsordning* för det övergripande och strategiska diakonala arbetet. När ett inriktningsbeslut är fattat inleds steg 3 med konkreta handlingsplaner och genomförandefas.

Arbetet med en diakonipastoral är en ständigt pågående process. Det går inte att tidsätta arbetet, de olika delarna tar olika lång tid beroende på vilka behov som finns och vilka prioriteringar och lösningar som beslutas. Efter steg 5 tar steg 1 vid på nytt. Diakonipastoralsarbetet måste ständigt förnyas i takt med vårt samhälle.

Arbetsgruppens reflektioner

Nuläget - vägledning från förtroendevalda

Innan konkreta handlingsplaner utarbetas (steg 3), behövs vägledning från förtroendevalda kring vad som ska prioriteras i det diakonala arbetet: utvecklingen av samverkan, diakonala organisationsmodeller, resursfrågor osv.

Omstrukturering av nuvarande arbetssätt

Förändrade arbetssätt behövs för att kyrkan ska få ökad betydelse för fler och bättre möta de behov som finns idag. I vissa fall kan det handla om att tänka nytt och ställa frågan om gamla former ska överges och hitta nya som passar dagens situation bättre.

Handlingsplan för en tydlig diakonal utveckling behövs.

Gå från ensamarbete till teamarbete och skapa en vi-känsla i pastoratet kring diakonala utvecklingsfrågor.

Kyrka i samverkan

Samverkan med det övriga civilsamhället, det offentliga och näringslivet behöver utvecklas för att möta de stora diakonala utmaningar Gävle står inför.

Volontärsamordning

En tydlig och övergripande samordning av volontärer behövs om kyrkan menar allvar med att ideella krafter ska spela en avgörande roll i all verksamhet

- Professionalitet (avtal, introduktion, uppföljning)

Hålla diakonipastoralsarbetet levande

Den goda handlingen måste organiseras för att inte försummas! Detta citat från teolog Kjell Nordstokke får illustrera ambitionen för det fortsatta arbetet. De tydliggörande diakonala processer som har satts igång i enheterna genom diakonipastoralsarbetet behöver fortlöpa under längre tid för att utvecklas till att bli en relevant arbetsmetod. Därför behövs fortsatt stöd från ledningen i pastoratet för att arbeta med diakonipastoral som processmetod under en längre tid.

Avgränsningarnas dilemma

Å ena sidan vet vi att det måste till ett helhetsgrepp i strävan mot visionen om att vara ett djärvt diakonalt pastorat. Å andra sidan kan vi inte nysta i alla trådar samtidigt. Information och medvetenhet kring hur olika processer och projekt förhåller sig till varandra är nödvändigt och skapar trygghet i organisationen. En god prioriteringsordning för det diakonala arbetet hjälper oss att tydliggöra avgränsningarna och hålla linjen mot visionen.

....det blir aldrig färdigt, och det är som det ska vara.

Diskussionsunderlag

Spaningarna i relation till kyrkofullmäktiges tio strategiska vägval

Vägval 1. Svenska kyrkan i Gävle spelar en viktig roll i barns och ungas liv

- Skapa fler mötesplatser för barn och unga vuxna.
- Att utveckla arbetet med att öka tillgängligheten i församlingarnas barn- och ungdomsverksamhet för att nå de barn och unga som idag inte deltar, men skulle vilja.
- Öka insatser för flickor och unga kvinnor.
- I samverkan arbeta med missbruksprevention för barn och ungdomar.
- I samverkan arbeta för att minska psykisk ohälsa hos barn och ungdomar.
- Stöd i föräldrarollen.

Vägval 2. Svenska kyrkan i Gävle har ett rikt och varierat gudstjänstliv

- Svenska kyrkan i Gävle erbjuder ett trettiotal olika gudstjänstformer. Ett flexibelt utbud når fler. Viktigt är att hålla tillgänglighetsaspekten levande:
  - *Fysisk plats* (skapa fler platser för gudstjänst för den som inte kan ta sig till en kyrka).
  - *Tid och dag* (möjliggöra för den som av olika skäl inte kan delta i söndagens elva-gudstjänst).
  - *Språk* (fira gudstjänst på olika språk. Idag firas t.ex. finsk gudstjänst och teckenspråkig gudstjänst).
  - *Tilltal och språkbruk* (t.ex. Regnbågsmässor där extra vikt läggs vid HBTQ-inkludering).
  - *Funktionsvariation* (möjliggöra aktivt deltagande i gudstjänstlivet oavsett funktionalitet).

Vägval 3. Svenska kyrkan i Gävle byggs upp av alla medlemmar och det ideella engagemanget har avgörande betydelse i all verksamhet

En större telefonundersökning som genomfördes hösten 2015 visade att ca 7 500 personer uppger att de är villiga att engagera sig ideellt i Svenska kyrkan i Gävle. Det är en viktig och till stor del ännu outnyttjad resurs.

- Utveckla strategier för att fler unga människor ska engagera sig ideellt.
- Att hitta strategier för att bättre ta tillvara på människors vilja att engagera sig ideellt.
- Samordna administrationen kring volontärverksamhet/ideella som: försäkringar, avtal och riktlinjer för ideella, introduktionsprogram och uppföljning av volontäruppdrag.

Vägval 4. Svenska kyrkan i Gävle bidrar med förutsättningar för människor att leva ett värdigt liv, diakonala resurser prioriteras efter mänskliga behov

- Att ständigt hålla arbetet med diakonipastoralen levande på såväl enhetsnivå som på ett pastoratsövergripande plan för att säkerställa att behov synliggörs och att resurser prioriteras därefter, samt omsätta pastoralens insikter och ställningstaganden i praktisk handling.

Vägval 5. Svenska kyrkan i Gävle är inkluderande och arbetet genomsyras av mångfaldsperspektiv

- Svenska kyrkans diakoni, kärleken till nästan, är till för alla. Kyrkans diakoni ska aldrig begränsas av medlemskap, genus, ålder, funktionsvariation, etnicitet, socioekonomiska förutsättningar och/eller religiös tillhörighet.
- Svenska kyrkan i Gävle har en viktig roll att fylla för människor som söker sig till Sverige i hopp om trygghet och frihet från förtryck.
- Behov av intern språkinventering för att bättre hjälpa varandra att tolka och översätta.

Vägval 6. Svenska kyrkan i Gävle värnar skapelsen till exempel genom ett aktivt rättvise- och hållbarhetsarbete

- Att inköp, verksamhet och drift bedrivs med strategier i linje med ett rättvist och klimatsmart förhållningssätt.
- Utveckla det lokala engagemanget för Svenska kyrkans internationella arbete.

Vägval 7. Svenska kyrkan i Gävle har inre och yttre miljöer som är trivsamma, tillgängliga och ändamålsenliga

- Säkerställa att människor kan vistas och trivas i Svenska kyrkans lokaler oavsett funktionsvariation.
- Behov av att se kyrkans inre och yttre miljöer även ur ett barnperspektiv.

Vägval 8. Svenska kyrkan i Gävle rymmer, som en del av den världsvida kyrkan, olika former av samtal om tro och liv

- Utveckla fler mötesplatser där människor kan samtala om existentiella frågor, möta kristen tro och pröva tankar kring livets stora frågor.
- Sociala medier genererar nya plattformar för samtal om tro och liv. Att utveckla mötesplatser och närvaro på nätet är ett sätt att vara kyrka i samtiden, som t.ex. nätvandring och chatforum.
- Utveckla en brobyggande roll i förhållande till lokalsamhälle och andra samfund och religioner.

Vägval 9. Svenska kyrkan i Gävle är engagerad i samhället genom samarbeten/partnerskap och aktivt deltagande i samhällsdebatten

- Utveckla samverkansavtal med andra organisationer.
- Utveckla befintliga nätverk i närsamhället.
- Utveckla nya former av diakonal samverkan som t.ex. IOP, ideellt offentligt partnerskap.
- Utveckla kyrkans profetiska röst, arbete och aktiva engagemang i samhällsdebatten.

Vägval 10. Svenska kyrkan i Gävle är en attraktiv arbetsgivare

- Utveckla och tydliggöra Svenska kyrkan i Gävles uppdrag och roll
- Utveckla en miljö som medvetet präglas av förhållningssättet att varje individ är en viktig del av helheten i organisationen.
- Utveckla Svenska kyrkan i Gävle som rekryterande miljö för såväl medarbetare som medlemmar.

Fyra punkter att utgå ifrån

- Vilka diakonala utmaningar/fokusområden bemöts bäst ute i församlingsdiakonin?
- Vilka diakonala utmaningar/fokusområden kräver pastoratsövergripande insatser?
- Är församlingsdiakonin rätt bemannad utifrån de behov som har identifierats?
- Vilken kompetens inom det diakonala fältet behöver/saknar Svenska kyrkan i Gävle idag för att arbeta mot visionen att vara djärvt diakonal?

Fokusområden för diskussionen

Hur möter vi bäst nya utmaningar och behov och vilka ska prioriteras i det diakonala arbetet? Finns det diakonala behov och utmaningar som inte kan hanteras inom församlingsdiakonin eller via övriga enheter? Nedan några exempel där behov av diakonal samordning och/eller specialistkunskap har identifierats.

Diakonala behov och utmaningar

- Gemensamma utbildningstillfällen kring aktuella diakonala utmaningar/brännpunkter
- Ge den profetiska diakonin en röst i t.ex. lokalpressen/samhällsdebatten
- Samordning av övergripande diakonala projekt.
- Samlat grepp på volontärverksamhet (avtal, introduktion, uppföljning, gemensamma utbildningstillfällen)
- Erfarenhetsutbyte inom det diakonala fältet mellan olika enheter/församlingar.
- Tydlig samlande mötesplats för diakoni i pastoratet

Specialistkunskap som inte finns på enhetsnivå eller inom församlingsdiakonin*

- Kvalificerat arbete för att bryta missbruk, missbruksprevention
- Kvalificerat arbete till stöd för våldsutsatta kvinnor
- Möjlighet till kvalificerad juridisk rådgivning

*Samverkansavtal med närstående organisationer och/eller IOP kan här vara alternativ till att bygga upp egen specialistkompetens (i de fall de idag saknas inom pastoratet).

Exempel på utvecklingsmöjligheter för att organisera diakonalt arbete i Gävle pastorat.

Utvecklingsmöjligheterna nedan är exempel på hur det diakonala arbetet skulle kunna utformas. Exempelen utesluter inte varandra utan kan kombineras på olika sätt och kompletteras då andra också kan tillkomma.

Utvecklingsmöjlighet 1: Befintlig organisation omstruktureras

Den organisation som Gävle pastorat har idag är inte helt rätt organiserad för att möta de diakonala utmaningar som har identifierats i samtidsanalyserna. Behov av att omstrukturera arbetssätt inom organisationen har identifierats, men det är en lednings- snarare än en styrningsfråga.

Den styrning som finns i form av följande är tillräcklig:

- Vision
- Strategiska vägval
- Samverkansavtal
- Beslut om att ta fram en diakonipastoral

Förslag kopplat till exempel 1:

Arbetsgruppen färdigställer en diakonipastoral med en tydlig pastoratsövergripande prioriteringsordning, utifrån befintlig organisation. Diakonipastoralen överlämnas till de förtroendevalda för beslut.

Utvecklingsmöjlighet 2: Befintlig organisation förstärks med ytterligare tjänster förlagda i församlingsverksamhet

Den organisation som Gävle pastorat har idag är inte tillräcklig för att möta de diakonala utmaningar som har identifierats i samtidsanalyserna. Behov av att omstrukturera arbetssätt inom organisationen har identifierats.

Utöver omstruktureringen krävs det att församlingsdiakonin förstärks med fler tjänster för att möta de utmaningar som har identifierats.

Förslag kopplat till exempel 2:

Arbetsgruppen färdigställer en diakonipastoral med en tydlig pastoratsövergripande prioriteringsordning, utifrån den organisation som möjliggörs i och med inrättandet av de nya tjänsterna. Diakonipastoralen överlämnas till de förtroendevalda för beslut.

Utvecklingsmöjlighet 3: Befintlig organisation förstärks med nya pastoratsövergripande diakonala tjänst/-er

Den organisation som Gävle pastorat har idag är inte tillräcklig för att möta de diakonala utmaningar som har identifierats i samtidsanalyserna. Behov av att omstrukturera arbetssätt inom organisationen har identifierats.

Utöver det behövs att ny/nya pastoratsövergripande tjänst/-er inrättas för att möta de diakonala utmaningar som har identifierats. Exempel på tjänster skulle kunna vara: diakonisamordnare, diakonistrateg, volontärsamordnare, samverkansansvarig

Förslag kopplat till exempel 3:

Arbetsgruppen färdigställer en diakonipastoral med en tydlig pastoratsövergripande prioriteringsordning, utifrån den organisation som möjliggörs i och med inrättandet av ny/nya pastoratsövergripande tjänst/-er. Diakonipastoralen överlämnas till de förtroendevalda för beslut.

Utvecklingsmöjlighet 4: Befintlig organisation kompletteras med ny pastoratsgemensam verksamhet med nya lokaler och tjänster

Den organisation som Gävle pastorat har idag är inte tillräcklig för att möta de diakonala utmaningar som har identifierats i samtidsanalyserna. Behov av att omstrukturera arbetssätt inom organisationen har identifierats.

Utöver det finns behov av att utveckla ny verksamhetsgren för att tydliggöra diakonin i Gävle pastorat, som exempelvis ett diakonins hus, ett diakonacentrum, ett ungdomens hus eller en diakoncentral osv. Till detta behöver nya tjänster inrättas för att möta de diakonala utmaningar som en sådan verksamhetsinriktning kan behöva. Exempel på tjänster skulle kunna vara: diakonstrateg, volontärsamordnare, samverkansansvarig.

Förslag kopplat till exempel 4:

- Fastighetsstrategin och diakonipastoralsarbetet kopplas ihop.
- Inrättande av nya tjänster för att svara mot den framväxande verksamhetsgrenen

Arbetsgruppen färdigställer en diakonipastoral utifrån de direktiv de förtroendevalda ger kring den nya verksamhetsgrenen. Diakonipastoralen överlämnas till de förtroendevalda för beslut.

Utvecklingsmöjlighet 5: ?

Ytterligare faktorer:

- ledarskap och mandat
- ökad samverkan med externa diakonala organisatörer
- lagstiftning, politik, ekonomi...
- ?

Bilaga 1. Diakonipastoralsprocessen

Bilaga 2. Pastoratets vision

Bilaga 3. Samtidsspaning i Gävle

**Bilaga 4. Diakonala strukturer i andra
pastorat/församlingar**

Bilaga 5. Lundby församlings organisation

Bilaga 6. Kommunfakta

**Bilaga 7. Migrationsverkets föreläsning i
Staffans församling**

Bilaga 1. Diakonipastoralsprocess

Diakonipastoral i fem steg

Steg 1 Se – inventera

Diakonal inventering bestående av:

Församlingens uppdrag - diakonisyn

Församlingens nuvarande diakonala arbete

Församlingens omvärld

Steg 2 Bedöm – prioritera

Analysera och dra slutsatser av det som kommit fram under den diakonala inventeringen. Reflektion kring vad som är viktiga områden att prioritera och vad som inte är det.

Steg 3 Handla – konkretisera

Konkretion av församlingens diakonala uppdrag i form av handlingsplaner för de arbetsområden som prioriterats.

Steg 4 Lära – utveckla

Uppföljning. Att lära sig av erfarenheten och dra nya slutsatser. Är vi på rätt väg? Behöver något förändras? Är det dags att avsluta eller utveckla någon verksamhet?

Steg 5 Sprida

Sprida kunskap och kännedom

Bilaga 2. Pastoratets vision 2025

Svenska kyrkan i Gävle utgår i all hon gör ifrån den grundläggande uppgiften och har pastoratets vision som ledstjärna.

Den 21 maj 2015 fattade Gävle pastorats kyrkoråd beslut om en vision för Svenska kyrkan i Gävle – en vision för ett önskat läge år 2025. I pastoratets vision står det att: Svenska kyrkan i Gävle möter människor, är djärvt diakonal och delar tro tillsammans.

Möter människor

Kyrkan är tillgänglig och öppen.

Kyrkan möter oss där vi lever och verkar.

Där längtan efter sammanhang och gemenskap finns. Där önskan om reflektion över livsfrågor finns.

Där behov av att bli sedd och lyssnad på finns.

Där finns kyrkan!

Djärvt diakonal

Kyrkan är en modig och aktiv samhällsaktör med Jesus som förebild.

Kyrkan i Gävle hörs, syns och agerar och gör det gärna tillsammans med andra.

Där mänsklig nöd och utsatthet finns. Där behov av rättvisa och trygghet finns.

Där längtan efter kärlek finns.

Där finns kyrkan!

Tro tillsammans

Kyrkan är en mötesplats genom hela livet.

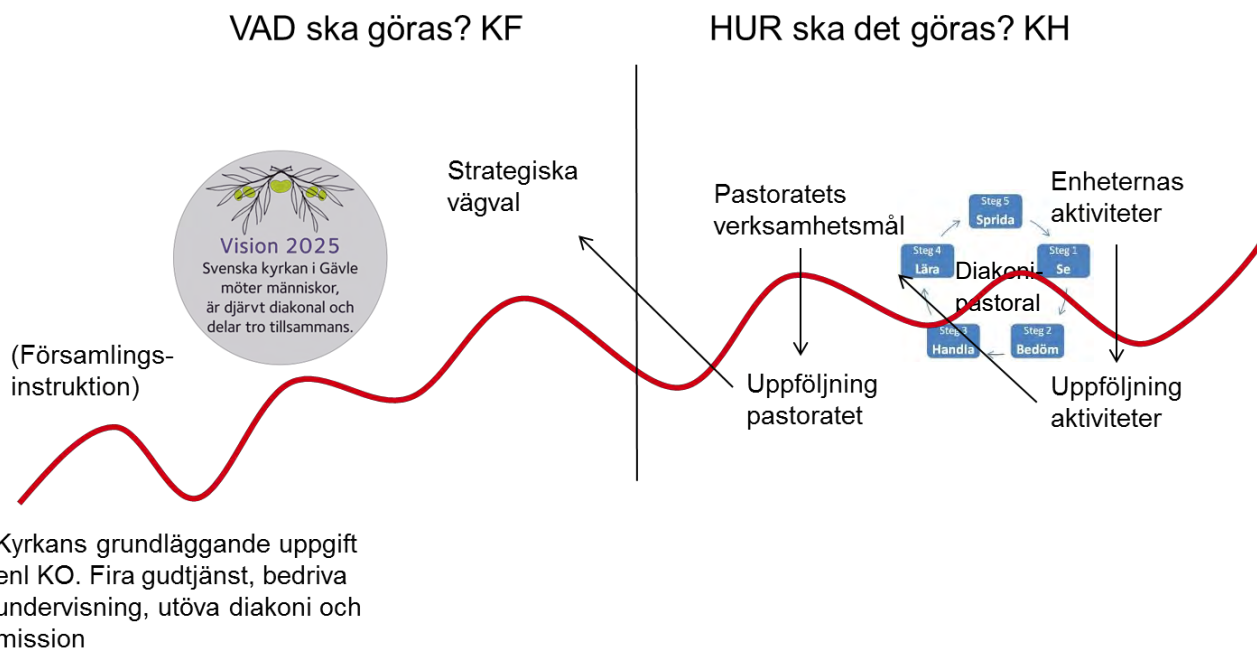
Kyrkan ger tron näring genom bön, samtal, gudstjänst och medmänsklighet.

Där önskan om att bli mött som den jag är finns. Där längtan efter att växa och mogna finns.

Där längtan efter att möta Gud finns.

Där finns kyrkan!

Kyrkofullmäktige har också fattat beslut om tio strategiska vägval. Dessa presenteras på s 28-29.

Samtidsspaning i Gävle

Innehåll

1. Inledning.....	4
2. Sammanfattning.....	4
Viktiga fakta ur Gävle kommuns folkhälsoprofil.....	4
3. Svenska kyrkan i Gävle – hur ser vår värld ut i siffror?.....	7
3.1 Förutsättningar - Svenska kyrkan i Gävle i förhållande till Gävle kommun.....	7
3.1.1 Våra församlingar – i förhållande till kommundelarna:.....	7
3.2 Gävle generellt.....	8
3.2.1 Antal invånare.....	8
3.2.2 Folkhälsoprofil från 2010.....	8
3.2.3 Några viktiga slutsatser ur profilen 2010:.....	8
3.2.4 Folkhälsoprofilen 2010 – kommunens delområden/arbetslagen.....	9
3.2.5 Östra arbetslaget.....	10
3.2.6 Cityarbetslaget.....	11
3.2.7 Södra arbetslaget:.....	13
3.2.8 Norra arbetslaget.....	14
4. Barn och unga i Gävle.....	15
4.1 Sammanfattning.....	15
4.2 Antal barn/unga.....	16
4.3 Hur är det att vara ung i Gävle?.....	16
4.4 Skolor.....	17
4.5 Arbetslöshet.....	19
4.6 Hur mår de unga?.....	19
4.7 Barnfattigdom.....	20
4.8 Alkohol och droger.....	21
4.9 Unga och fritid.....	21
4.9.1 Intervju med Emelie Lilja, Kultur och fritid.....	22
4.9.2 Intervju med Eva Sahlsten, Kultur och fritid:.....	23
4.10 Exempel på verksamheter som stödjer utsatta unga.....	23
4.10.1 Intervju med Johanna Lycksell, Grinden:.....	23
5. Studenter på högskolan i Gävle.....	25
5.1 Sammanfattning.....	25
5.2 Bakgrund.....	25
5.3 Hur mår studenterna?.....	25
5.4 Behov.....	26
6. Flyktingar och migration.....	26
6.1 Bakgrund.....	26
6.2 Flyktingsituationen i Gävle.....	27
6.2.1 Sammanfattning.....	27

6.2.2 Gustav Wilhelmsson verksamhetsexpert på Migrationsverket:	27
6.2.3 Intervju med Wolther Planck, Socialtjänsten, Gävle kommun.....	28
6.2.4 Intervju med Helena Högström, strateg Social hållbarhet, med inriktning på integration och flyktingfrågor, Gävle kommun.....	28
7. Utsatta grupper och vad gör andra. Sammanfattningar och intervjuer med olika aktörer.....	29
7.1 Sammanfattning.....	29
7.2 Möjlighet till akut hjälp.....	30
7.3 Viktigt samarbete	31
7.4 Olika aktörer som arbetar med de mest utsatta	31
7.4.1 Hela människan - intervju med Lennart Sjögren, ordförande	31
7.4.2 Diakonirådet – Intervju med Per-Erik Lindberg, handläggare på Diakonirådet.....	31
7.4.3 Matakuten – Intervju med Lasse Wennman	32
7.4.4 Asylkommittén – intervju med Ingrid Thyr	33
7.4.5 Personligt ombud, Gävle kommun – intervju med Ingrid Rosén	34
7.4.6 Gävle Hamn.....	34
7.5 Ekonomiska problem.....	35
7.5.1 Sammanfattning.....	35
7.5.2 Bakgrund	36
7.5.3 Kronofogdemyndigheten – intervju med Robert Olsson, kommunikatör	36
7.5.4 Kronofogdemyndigheten – intervju med Annika Sydberger Norman, kronofogde	37
7.5.5 Gävle kommun – intervju med Nina Karlsson och Åsa Wedin, budget- och skuldrådgivare	37
7.5.6 Lite forskning	38
8. Att gå vidare	38

1. Inledning

Egentligen gör ju alla en närvärldsspaning varje dag. Det händer kanske via en tidning, Facebook, radio eller teve på morgonen. På vägen till jobbet kommer ny information om världen. Alla möten, oavsett om det sägs något eller inte, innebär ny information. Och så fortsätter det hela dagen. Omvärlden informerar hela tiden. Frågan är dock om det alltid finns en öppenhet för den nya informationen, allt för ofta är vi människor upptagna med oss själva och den ena verkligheten. Det som händer när någon bestämmer sig för att göra en samtidsspaning är att personen blir mer och mer medveten om sin omgivning. Personen tar av sig vardagens glasögon och tittar runt omkring sig med nya ögon.

Svenska kyrkan i Gävle vill vara djärvt diakonal, församlingarna ska ligga i framkant när det gäller det diakonala arbetet. Möta viktiga behov – göra bra prioriteringar. För att göra detta arbete måste man veta; utan spaning - ingen aning. Vilka kommer de som arbetar idag, både anställda och ideella, i kontakt med? Vilka stöter de inte på? Vad gör andra aktörer? Finns det behov som ingen möter? Kan de som på olika sätt gör en insats för kyrkan vara en hjälpande hand tillsammans med flera aktörer? Det här är några av de frågor som bärs med i inventeringen.

Den här sammanställningen ska ses som ett steg i en lång vandring som ständigt är i rörelse. Materialet bygger på intervjuer, skriftliga rapporter och publicerade artiklar. Utifrån materialet har arbetsgruppen gjort sammanfattningar. En del presenteras i den övergripande sammanfattningen, andra i de enskilda kapitlen.

2. Sammanfattning

Här nedan följer en sammanfattning. Utgångspunkten i spaningen/analysen har varit följande frågeställningar:

- Vilka är de mest utsatta?
- Vilka resurser finns, båda det som står till förfogande idag i Svenska kyrkan och andras?
- Vilka samverkar Svenska kyrkan i Gävle med samtidsfrågor som rör områdena barn och unga, ensamman och flykting/migrationsfrågor har stått i fokus?

Tillsammans har arbetsgruppen även tittat på de grupper som har det svårast i samhället. En utmaning för hela Svenska kyrkan är hur man kan möta och ta vara på det stora ideella engagemang som finns. Därför har detta perspektiv också ingått i spaningen.

Kommunen och församlingarna

När arbetsgruppen har tittat på de olika siffrorna över kommunens delar har vi utgått från arbetslagens geografi och inte ifrån församlingsindelningen. Områdena skiljer sig åt och kommer att kräva olika arbetsmetoder. Genom att lära känna de olika områdena och förutsättningarna där, kommer arbetslagen att kunna trimma sina verktyg. Östra arbetslaget har den mest homogena befolkningen, enligt statistiken, medan de andra arbetslagen arbetar i relativt disparata områden.

Kommunen växer

Gävle är en inflyttningskommun. I slutet på 2015 var antalet invånare i Gävle kommun 98 877 personer, det innebär en folkökning med 563 personer jämfört med årsskiftet 2014/2015.

Viktiga fakta ur Gävle kommuns folkhälsoprofil

2010 gjorde Gävle kommun en folkhälsoprofil. I den fann man bland annat att kvinnor i högre utsträckning än män hade nedsatt psykiskt välbefinnande, vilket senare siffror bekräftar. Medellivslängden var lägre än genomsnittet i riket. Självmoder var betydligt vanligare bland män än bland kvinnor, för såväl kommunen som riket. Gävles män har en siffra som över tid är något högre än rikets medan kvinnornas ligger på övriga rikets nivå.

Arbetslöshet generellt i regionen

I en prognos från Arbetsförmedlingen över Gävleborg 2015-2016 uppges att regionen står inför stora utmaningar. Länet har landets högsta arbetslöshet och lägsta utbildningsnivå, trots att antalet inskrivna

arbetslösa har minskat kontinuerligt de senaste åren. De inskrivna arbetslösa är inte en homogen grupp, enligt Arbetsförmedlingen. Arbetslösheten tenderar att vara högre och pågå längre för vissa arbetsökande, som utrikes födda och de med enbart en förgymnasial utbildning. Arbetsökande med nedsatt arbetsförmåga samt äldre arbetsökande har många gånger också en längre väg till arbete.

Viktiga faktorer

Enligt Folkhälsoprofilen 2010 finns ett samband mellan låga ohälsotal och högt valdeltagande. Deltagandet i allmänna val varierar mellan områdena. Kvinnor har genomgående en högre utbildningsnivå än män. Bostadsförhållandena har stor betydelse för befolkningssammansättningen. Bostadsbeståndet i ett område, i form av upplåtelseform och bostadsstorlek, speglar hushållens förutsättningar.

Områdena/församlingarna

Församlingarna och arbetslagen kan använda kommunens områdesindelningar för att se sitt områdes förutsättningar. Under rubriken 4.2.5 Folkhälsoprofilen 2010 – kommunens delområden/arbetslagen, kan man se siffrorna och sammanfattningarna. Här finns också angivna indikatorer för risker för barnfattigdom.

Antal barn/unga

Det finns ungefär 1000 barn/unga i varje årskull i Gävle kommun. Detta gäller inte dem som är födda i början av 1990-talet, de är fler. Tittar vi på siffrorna för de delar av kommunen som ligger inom pastoratet är antalet barn upp till 19 år 16 300. Då är inte barn som bor i flyktingfamiljer medräknade, inte heller papperslösa.

Ungas hälsa

De flesta unga i Sverige mår bra. Ett problem är dock att det finns unga som lider av psykisk ohälsa och att den andelen inte minskar, trots att det varit känt under lång tid och trots många insatser. Andelen 16-24 åringar som bedömer sitt allmänna hälsotillstånd som bra har minskat från 85 procent 2010 till 81 procent 2013.

Det finns inga studier som exakt visar vilka som mår sämst. Däremot visar forskningen att skolprestation och arbetslöshet har tydliga kopplingar till ungas ohälsa. Studier visar också att arbetslöshet i unga år, inte minst långvarig sådan, innebär påtagligt högre risk för psykisk ohälsa och att ohälsan kan fortsätta långt senare i livet. Andra studier visar att dåliga skolresultat och låg utbildning leder till påtagligt högre risker för ohälsa.

Skolan

Studier i Gävle visar att de flesta är nöjda med sin situation i skolan, dock är en fjärdedel inte det. Studieresultaten har generellt gått ner sedan 1990-talet i hela Sverige. Det förklaras med förändringar i skolsystemets struktur och ökade socioekonomiska skillnader. I Gävle går tre av tio elever ut årskurs nio utan att ha klarat kunskapskraven i alla ämnen.

Arbetslöshet och utbildningsnivå bland unga

Ungdomsarbetslösheten ligger 9,4 procentenheter högre i Gävle än övriga landet. Högre utbildning är vanligare i Gävle än i övriga länet, men i linje med riket i övrigt.

Barnfattigdom

Barnfattigdomen är högre i Gävle än i övriga landet. Riksgenomsnittet är 12 procent och Gävle ligger på 15,1 procent. Risker för barnfattigdom är låga inkomster, ensamhushåll/ensamstående föräldrar eller att en av föräldrarna är född utomlands. Människor som har stora skulder, men kanske höga inkomster, omfattas inte i Rädda Barnens siffror om barnfattigdom. Generellt för hela Gävle finns det 3 122 ensamstående hushåll med ett eller flera barn. Av de som söker hjälp hos Diakonirådet är cirka 73 procent ensamstående mammor med barn, men sedan underhållsstödet ökat så ser Diakonirådet en minskning med cirka 10 procent hos den gruppen. Många som kommer till Diakonirådet är från utsatta bostadsområden. Främst är det människor som har liten eller ingen inkomst som söker hjälp. Under perioden januari-mars 2016 fanns i Gävle 25 fall med barn i åldern 0-19 år av radsökande till kommunens budget- och skuldrådgivare.

Kultur och fritid

De flesta ungdomar i årskurs åtta och i gymnasiet årskurs två tycker att de har lagom med fritid. Utbudet av fritidsaktiviteter får godkänt av de flesta. Däremot sätter ekonomin käppar i hjulet för att kunna delta. Att ha en meningsfull fritid vet man sedan tidigare är bra för barns och ungas utveckling.

Behov av mötesplatser

Behov av nya mötesplatser för ungdomar i Gävle är något som återkommer i de intervjuer arbetsgruppen gjort. Det är viktigt med mötesplatser utifrån olika livssituationer och samtidens kontext, att vara lyhörd för vad som är viktigt just nu. Alla unga i Gävle har inte tillgång till en sådan mötesplats. ”Att träffa andra i liknande situationer och med gemensamma erfarenheter är så värdefullt och friskgivande! Vare sig man är vuxen, tonåring eller barn och vare sig ’problemen’ eller det man har gemensamt är svårare eller lättare” (Johanna Lycksell, Grinden)

Studenterna på högskolan

Unga vuxna studenter mår alltmer dåligt. En del är stressade och känner ångest, enligt intervjuer arbetsgruppen har gjort. Ibland mår de så dåligt att de inte klarar av studiesituationen. Dock mår de arbetslösa unga vuxna ännu sämre. Arbetslösa unga är överrepresenterade i förhållande till studerande och yrkesarbetande när det gäller huvudvärk, sömnbesvär, trötthet, nedsatt psykiskt välbefinnande, självmordstankar, avsaknad av emotionellt stöd och har lågt socialt deltagande.

Flyktingar

Fram till november 2015 hade drygt 149 000 personer ansökt om asyl i Sverige, vilket är drygt 74 000 fler än för samma period föregående år. Antalet ensamkommande barn har ökat likat mycket. Bara under de första sex månaderna 2015 ansökte ungefär lika många ensamkommande barn och ungdomar om asyl i Sverige som under hela 2014. De flesta kom från Syrien, Eritrea, Afghanistan och Somalia.

Flyktingar i Gävle

Enligt Migrationsverkets siffror tog Gävle kommun emot 1072 flyktingar under 2015. Samma år fick 560 personer uppehållstillstånd; 2014 var det 940 och för i år är prognosen 400. Gävle tar emot fler människor på flykt än vad avtalet med Migrationsverket anger. Det vanligaste är att migranterna bor i Andersberg, på nordost, i Sättra eller på Brynäs. Gävle har tagit emot ungefär 200 ensamkommande ungdomar/barn per år i flera år. I dagsläget finns det cirka 350 asylsökande barn som Gävle kommun ansvarar för.

Migration – vem har ansvar för vilka?

Kommunen ansvarar för dem som har uppehållstillstånd och barn och unga under 18 år, även om de saknar uppehållstillstånd. Migrationsverket ansvarar för dem som bor i kommunen utan uppehållstillstånd. De flesta flyktingarna skaffar boende på egen hand. De blir inte anvisade hit.

Stötta i väntan

Asylsökprocessen är utdragen och kommer så att vara under lång tid framöver. Därför har Migrationsverket beslutat att de sökande ska ha något som kallas meningsfull väntan, som bland annat ska innehålla organiserad sysselsättning.

Integration

Det behövs lokal samverkan för att klara utmaningarna med integration framöver. Just nu pågår en dialog med olika aktörer där kommunen är samordnare för nyanlända, där bland annat Svenska kyrkan i Gävle är med. Frågor som ställs i de sammanhangen är bland annat hur samverkan ska se ut och vad som behöver förbättras.

Samverkan kring människor i utsatta situationer

I Gävle finns många aktörer som ger akut hjälp till människor. Det serveras mat, delas ut livsmedel och ges möjlighet att träffa någon att prata med på ett flertal ställen, till exempel Hela människan, Matakuten, Korskyrkan och Diakonirådet. Det finns ett samarbete för att utveckla det förebyggande arbetet i kommunen och för att förstärka de gemensamma resurserna. Detta sker genom EKC, Ekonomiskt kunskapscentrum – som startades bland annat för att de olika aktörerna inom social ekonomi märkte att många vandrade runt i ”systemet” och att insatser inte ledde till varaktig förändring.

Gävle hamn

Svenska kyrkan i Gävle ansvarar för alla som vistas i pastoratet. Till Gävle hamn kommer årligen 1000 fartyg/båtar. Fartygen ligger inne kort tid, max två dygn. Besättningarna består av sex till tjugo personer. I Gävle har det funnits en stiftelse; Gävle församlingars sjömansvårdsstiftelse, som har haft kontakt med sjömännen. Nu är den stiftelsen under avveckling och en ny ideell organisation har startat, Seamen Mission, som arbetar med liknande uppgifter stiftelsen utförde, det vill säga servar sjöfolket, besättningen som kommer till hamnen.

Att stötta skuldsatta

Svenskarnas hushåll blir allt mer skuldsatta. Efter Japan är våra hushåll de mest skuldsatta i världen. Överskuldsetting och problem med att betala utgifterna ökar i hela samhället och orsakar stora problem för dem som drabbas och för samhället i stort. Enligt statistik är gävleborna inte mer skuldsatta än andra svenskar utan följer den generella trenden. Man vet att det ofta är plötsliga livsförändringar eller händelser som gör att man hamnar i skuldfällan. Det handlar inte om ett slösaktigt liv utan om arbetslöshet, sjukdom, dödsfall i familjen eller andra typer av kriser som påverkar inkomsterna. Genom att försöka få människor att ta tag i ekonomin, skicka dem till rätt plats och se till att söka hjälp hos budget- och skuldrådgivare kan många problem undvikas.

Några viktiga reflektioner inför framtiden:

- Ungdomar och unga vuxna mår inte bra.
- Barnfattigdomen och ungdomsarbetslösheten är högre i Gävle än på riksnivå.
- Många saknar mötesplatser.
- Arbetslösheten är generellt hög och medellivslängden är lägre än övriga riket.
- Kvinnors ohälsotal är högre än mäns.
- Gävle/Sverige har tagit emot många flyktingar. De offentliga är öppna för samarbete med kyrkor och övriga delar av civilsamhället.
- Det finns många bra aktörer som arbetar med de mest utsatta.

3. Svenska kyrkan i Gävle – hur ser vår värld ut i siffror?

3.1 Förutsättningar - Svenska kyrkan i Gävle i förhållande till Gävle kommun

Svenska kyrkan i Gävle består av fyra församlingar, som är en del av Gävle kommun. Därför kan vi använda kommunens statistik om de som bor i församlingarna. Följande områden tillhör Gävle kommun men ligger utanför Gävle pastorat: Forsbacka, Hamrånge, Hedesunda med Grååsen, Hille och Valbo. För att få en rättvis bild av våra församlingar måste dessa siffror tas bort ur statistiken.

3.1.1 Våra församlingar – i förhållande till kommundelarna:

Våra församlingar består av olika kommundelar

Bomhus församling: Bomhus

Heliga Trefaldighets församling: Stigslund – Strömsbro, Villastaden – Fridhem, Öster – Alderholmen, Norr – Nynäs, Sörby, Andersberg, Lexe – Hagaström, Bönan – Norrlandet.

Staffans församling: Brynäs, Hemlingby – Järvsta, Söder – Hemsta, Furuvik.

Det är inte helt klart när det gäller t ex Söder – Hemsta. Där måste man titta på den karta som finns hos bokningen. Gränserna går lite kors och tvärs.

Maria församling: Sättra

Svenska kyrkan i Gävle arbetar med fyra arbetslag och dessa stämmer inte helt överens med församlingsgränserna. Vi har i det här sammanhanget valt att i spaningen/omvärldsanalysen utgå från denna indelning:

Östra arbetslaget: Bomhus och Furuvik.

Cityarbetslaget: Villastaden – Fridhem, Öster – Alderholmen, Norr – Nynäs, Sörby, Lexe – Hagaström.

Södra arbetslaget: Andersberg, Brynäs, Hemlingby – Järvsta, Söder – Hemsta.

Norra arbetslaget: Stigslund – Strömsbro, Bönan – Norrlandet, Sätra.

3.2 Gävle generellt

3.2.1 Antal invånare

Gävleborna blir allt fler. Antalet invånare i Gävle kommun var 98 877 personer i slutet på 2015. Det innebär en folkökning med 563 personer jämfört med årsskiftet 2014/2015. I de officiella dokumenten är utbyggda kommunikationer, som skapar utökade möjligheter till bland annat pendling, en av orsakerna. Utbytet mellan Stockholmsregionen och angränsande områden har ökat kraftigt över tid. Det gäller inte minst Gävleregionen (Gästrikland och Älvkarleby kommun) som svarat för den största relativa ökningen i pendling till Stockholmsregionen, sedan millennieskiftet. Kommunen har ett fortsatt positivt flyttningsnetto gentemot övriga kommuner i Gävleborgs län (+214).

Vi lever i en tillväxtkommun. Samtidigt vet vi att antalet personer som lämnar kyrkan är många och befolkningsökningen beror till stor del på invandringen och dessa har oftast andra trostillhörigheter. Siffrorna gäller för hela kommunen och inte för församlingarna.(1)

Åldersstrukturen i Gävle liknar den genomsnittliga fördelningen i riket. Till skillnad från länets mindre kommuner har Gävle en högre andel personer i åldersgruppen 25-44 år.(2)

3.2.2 Folkhälsoprofil från 2010

För att få en bättre bild av folkhälsoläget i Gävle gjorde kommunen 2010 en folkhälsoprofil. Denna används som underlag för kommunens framtida prioriteringar när det gäller folkhälsoinsatser och är ett sätt att följa upp befolkningens hälso- och välfärdsutveckling. Siffrorna har alltså några år på nacken och en del har förändrats, men när man tittar på statistiken över de olika delarna som kommunen producerar och som kommit senare, ser man att det är små förändringar. Vi hade precis passerat en ekonomisk kris, nu är läget ett annat. Å andra sidan så tar det ett tag innan en ekonomisk kris läker ut och det tar också lång tid innan folkhälsoinsatser slår igenom. När man läser Folkhälsoprofilen från 2010 gäller den för hela kommunen. Ibland kan man plocka ut siffror för församlingarna. När det är möjligt anges det.

Det finns mycket som talar för att samhället drar isär, att klyftorna ökar. Sedan början av 90-talet har inkomstklyftorna i Sverige vuxit snabbare och mer än i något annat västland. Man har också sett att detta påverkar folkhälsan. Sedan 90-talets början har skillnaderna i livslängd mellan låg- och högutbildade fördubblats i Sverige, från två och ett halvt år till fem år. Kartläggningar i Stockholm, Malmö och Göteborg har visat att det idag kan skilja 5-9 år i förväntad livslängd mellan olika stadsdelar och områden i storstäderna. Faktorer som inkomst, arbetslöshet och inte minst utbildningsnivå spelar en avgörande roll. Jämför man högutbildade i ett välbärgat område som Danderyd norr om Stockholm med lågutbildade i Vårby söder om Stockholm, så är skillnaden i förväntad livslängd 18 år. (3)

Enligt forskare påverkar ojämlikhet många folkhälsoområden. (4)

Enligt nationalekonomen Thomas Piketty ska den tidigare utjämnningen av inkomstskillnaderna ses som en parentes i historien. (5)

3.2.3 Några viktiga slutsatser ur profilen 2010:

I profilen identifierade man några viktiga aspekter när det gäller folkhälsa:

- Kvinnors hälsa: Kvinnor hade ett nedsatt psykiskt välbefinnande i högre utsträckning än män. Enligt siffror för 2014 verkar det vara något som håller i sig. Ohälsotalet för hela Gävle är 24,9; lägre för män 20,0 och högre för kvinnor 29,8. Ohälsotalet var ungefär fyra gånger högre i åldrarna 55-64 än i åldrarna 25-34.
- Barnfattigdom: Det var ungefär fem gånger så vanligt att barn med utländsk bakgrund bor i ekonomiskt utsatta hushåll, än att barn med svensk bakgrund gör det.

- Allas hälsa: Medellivslängden i Gävle kommun är lägre än genomsnittet i riket. Några indikationer på lägre medellivslängd var att befolkningen har något lägre utbildningsnivå, något lägre förvärvsfrekvens, lägre inkomstnivåer, lägre andel behöriga till gymnasiet, sämre självskattat allmänt hälsotillstånd för män, högre dödlighet i skador och förgiftningar samt högre andel unga som använder någon form av tobak än genomsnittet i riket. Rekvisit för att hälsan är bättre än övriga landet eller lika bra, det vill säga faktorer som förbättrar folkhälsan är antal anmälda arbetsskador, självskattat allmänt hälsotillstånd bland kvinnor, anmälda brott per 100 000 invånare, amningsfrekvens och barnvaccinationer.

I Folkhälsoprofilen tittade man även på folkhälsan utifrån de elva nationella folkhälsomålen. Vi kommer inte att ta upp alla här, men vi gör några nedslag som är generella. En del områden tas också upp under andra rubriker, bland annat under barn och ungdom.

- Delaktighet: Valdeltagandet i kommunen följer ungefär samma linje som valdeltagandet i riket. I val till kommunfullmäktige har valdeltagandet ökat de två senaste valen och i det senaste valet var deltagandet något högre i kommunen än riksgenomsnitt. Högt valdeltagande i ett område visar att man känner sig delaktig i samhället och det påverkar folkhälsan. Områden med lägre valdeltagande har ofta högre ohälsotal.
- Vid rangordning av alla Sveriges 290 kommuner hamnade Gävle kommun på plats 61 i SCB:s JämIndex år 2006.
- Ekonomiska och sociala förutsättningar: Andelen högutbildade (med eftergymnasial utbildning) i åldersgruppen 25-64 år, uppgick 2009 till 35,6 procent i kommunen. Det är något lägre än riksgenomsnittet som var 37,5 procent. Andelen högutbildade är högre bland kvinnor än bland män. Folkhälsoprofilen från 2010 visade att det totalt sett är en procentenhet färre som är i arbete i Gävle kommun, jämfört med riket.

I en prognos från Arbetsförmedlingen 2015-2016 över Gävleborg står länet inför stora utmaningar. Det är allmänt känt att länet har landets högsta arbetslöshet och lägsta utbildningsnivå. Ändå har antalet inskrivna arbetslösa minskat kontinuerligt de sista åren. Minskningen har dock planat ut det senaste året och beräknas vända till en mindre ökning. I siffror handlar det då om en ökning med cirka 200 personer sammanlagt år 2015 och 2016. Det innebär att den relativa arbetslösheten bedöms uppgå till 11,3 procent i slutet av båda dessa år.

Det kan konstateras att arbetslösheten tenderar att vara högre och pågå längre för vissa arbetssökande. Det gäller i första hand utrikes födda och de med enbart förgymnasial utbildning. Arbetssökande med nedsatt arbetsförmåga och äldre arbetssökande har många gånger också en längre väg till arbete. Det medför att arbetssökande i dessa fyra grupper utgör en stor andel av samtliga inskrivna arbetslösa. Våren 2015 uppgick den till 69 procent, vilket är den femte högsta andelen i landet. (6)

Antalet anmälda brott per 100 000 invånare var 2009 lägre i kommunen än i riket, enligt Folkhälsoprofilen 2010.

Miljöer och produkter:

Själv mord är betydligt vanligare bland män än bland kvinnor, för såväl kommun som rike. Gävles män har en siffra som över tid är något högre än rikets, medan kvinnorna i kommunen ligger på samma nivå som kvinnorna i riket. Bland kvinnor i Gävle är själv mord betydligt vanligare i åldersgruppen 45-64 år än i övriga åldrar. Denna markanta skillnad kan inte utläsas bland kvinnorna i riket. För män i Gävle kommun är själv mord minst vanligt i åldersgruppen 15-24 år, övriga åldersgrupper skiljer sig inte mycket åt. Alla siffror är relativt stabila över tid då endast små förändringar gällande själv mordsfrekvensen har skett.

Tobak, alkohol, spel med mera: Liksom försäljningen av alkohol är även alkoholrelaterad dödlighet högre bland Gävle kommuns invånare än för riket i genomsnitt. (7)

3.2.4 Folkhälsoprofilen 2010 – kommunens delområden/arbetslagen

Det finns väsentliga skillnader i förutsättningar för folkhälsa mellan olika områden i Gävle, vilket också påverkar förutsättningarna för församlingarna/arbetslagen. Ohälsotal har minskat i samtliga planeringsområden under 2004-2007. Kvinnorna har genomgående högre ohälsotal än männen. Enligt

siffrorna från 2014 verkar detta bestå. Valdeltagandet i val till kommunfullmäktige har ökat i flertalet av planeringsområdena mellan åren 2002 och 2006. Spridningen i valdeltagandet är dock fortfarande stor mellan områdena. Man kan av figurerna konstatera att ett visst mått av samband föreligger mellan låga ohälsotal och högt valdeltagande. Kvinnorna har genomgående en högre utbildningsnivå än männen. Bostadsförhållandena har stor betydelse för befolkningssammansättningen. Bostadsbeståndet i ett område, i form av upplåtelseform och bostadsstorlek, attraherar vissa hushålls behov och förutsättningar.

Andelen födda utanför Norden har kontinuerligt ökat till följd av ökad invandring. Mellan 2002 och 2008 har den ökat från 6,0 till 8,0 procent i kommunen. Andelen har ökat i samtliga planeringsområden, med undantag för Öster-Alderholmen. Andelen är dock fortfarande störst i där; var fjärde invånare är född utanför Norden. Den lägsta andelen finner man i Hemlingby-Järvsta (1,8 procent). Informationen är i den här delen hämtad från Folhalsoprofilen 2010 om inte annat anges.

Risk för barnfattigdom: I sammanfattningen över det geografiska området för varje arbetslag kommer en riskbedömning att göras för barnfattigdom. Betoning ligger på risk, sedan måste varje församling/arbetslag gå ut i sin vardag och undersöka närmare. Om man utgår från de risker för barnfattigdom som Rädda barnen anger, så handlar riskerna om låga inkomster, ensamhushåll/ensamstående föräldrar eller att en av föräldrarna är födda utomlands. I de områden där riskerna för barnfattigdom är lägre än i andra delar av kommunen bör man ha i åtanke att Gävle med 15,1 procent ligger högre än riksgenomsnittet på 12 procent. Gävle ligger på plats 232 av de 290 kommuner som undersöktes. I samtal med budget- och skuldrådgivare i Gävle kommun uppger de att människor som söker sig till dem kommer från alla delar av kommunen.

När det gäller ensamstående med barn så kan vi inte uttala oss om dessa områden. Generellt för hela Gävle finns det 3 122 ensamstående hushåll med ett eller flera barn. (8) I Gävle var 26 procent av alla föräldrar ensamstående 2007. Det var strax över riksgenomsnittet på 21 procent. (9)

I intervju med Diakonirådet framkommer att av dem som söker hjälp är cirka 73 procent ensamstående mammor med barn. Sedan underhållsstödet ökat så ser de en minskning med cirka 10 procent. Många som kommer till dem är oftast från utsatta bostadsområden, människor som har liten eller ingen inkomst.

Människor som har stora skulder, men kanske höga inkomster, omfattas inte av Rädda Barnens siffror. Under perioden januari-mars 2016 fanns det i 25 fall barn till rådsökande i åldern 0-19 år.

3.2.5 Östra arbetslaget

Sammanfattning: Det område där det östra arbetslaget verkar består av Bomhus och Furuviik. Bostadsutbudet domineras av upplåtelseformen äganderätt. Inkomstnivån ligger högre än i övriga kommunen. Ohälsotalen ligger i princip på samma nivå som kommunen i övrigt. Arbetslösheten är högre i Bomhus än i Furuviik, men lägre än kommunen för övrigt. Utifrån de statistiska uppgifterna arbetar Östra arbetslaget generellt med en mer homogen grupp än vad de övriga arbetslagen gör, men det finns naturligtvis olikheter även här som dock inte ses utifrån statistiken. Bomhus har fler födda utanför Sverige än Furuviik, men färre än kommunen generellt.

Risk för barnfattigdom: Östra arbetslagets delar har färre födda utomlands och högre inkomster vilket kan indikera en lägre risk. (Under 4.2.5 Folhalsoprofilen 2010 – kommunens delområden/arbetslagen under Risk för barnfattigdom finns mer om de generella förutsättningarna)

Bomhus: Ligger cirka 4 km från Gävle centrum. Med Korsnäs etablering strax efter sekelskiftet inleddes en stark expansion och verksamheten har präglat hela samhällets utveckling fram till och med 1950- talet. Under 1970- 1980- talen byggdes Södra Bomhus. Den vanligaste upplåtelseformen är äganderätt (småhus). Området har många invånare i de lägsta åldrarna, men uppvisar underskott i de mest flyttningsbenägna åldrarna, 20-34 år. Andelen födda utanför Norden var större i området än i kommunen 2010. Indikatorerna för folkhälsa i Bomhus visar att ohälsotalet är något högre än kommunens. Valdeltagandet och andelen högutbildade är lägre i området jämfört med kommunen. *Faktablad Gävle 2013/14:* Ohälsotalet 25,9 ligger nära nivån för kommunen i övrigt (24,9). Arbetslösheten är lägre här (8,8) än för kommunen (9,5), men högre än övriga riket (6,2). Medelinkomsten är högre (104) jämfört med kommunen (97). Färre födda utanför Sverige än kommunen i övrigt, 10,5 för Bomhus och 13,6 för Gävle. Alltså måste det ha skett en förändring i

området sedan 2010, då det var fler än kommunen i övrigt. Fler har gymnasial utbildning än övriga kommunen, men färre har eftergymnasial utbildning.

Siffror från kommunen 2015: Antal barn under 19 år är 3 047, antal personer över 80 år 388.

Antalet födda utomlands 10,9 respektive 13, 8 för kommunen. Arbetslösheten 8,8 respektive för kommunen 9,6.

Furuvik: Beläget cirka 8 km öster om Gävle centrum. Området är ett utpräglat småhus- och fritidshusområde. Bostadsutbudet domineras av upplåtelseformen äganderätt. Befolkningen har i jämförelse med kommunen underskott i de mest flyttningsbenägna åldrarna 20-34 år. Andelen födda utanför Norden är väsentligen mindre i området. Indikatorer för folkhälsa visar att i Furuvik är ohälsotalet i nivå med kommunens. Valdeltagandet är något högre än i kommunen. Andelen arbetssökande och andelen högtbildade är lägre.

Faktablad Gävle 2013/14: Ohälsotalen är lägre 17, 8; kommunen 24,9. Högre medelinkomst 116 här, 97 i övriga Gävle. Arbetslösheten är låg 3,3 jämfört med 9,5 för kommunen. Något lägre andel har eftergymnasialutbildning i mer än tre år. Få födda utomlands; 5,6 respektive 13,6 i övriga kommunen. *Siffror från kommunen 2015:* Antal barn 264, antal över 80 år 27. Födda utomlands 5,8 – i kommunen 13, 8. Arbetslöshet 3,1 – i kommunen 9,5.

3.2.6 Cityarbetslaget

Sammanfattning: Det område där Cityarbetslaget verkar består av Villastaden – Fridhem, Öster – Alderholmen, Norr – Nynäs, Sörby, Lexe – Hagaström. Området ser olika ut, med människor som har olika typer av erfarenheter och utmaningar. I ett område finns det lägsta ohälsotalet i kommunen, Villastaden-Fridhem. I ett annat har kommunen det högsta valdeltagandet, Lexe-Hagaström med 85,3, men även det lägsta som på Öster-Alderholmen med 59,9. Den lägsta förvärvsfrekvensen finns också på Öster-Alderholmen (57,3 %). Samtidigt har man de med högst utbildning; 62,2 procent av kvinnorna i Villastaden-Fridhem har en eftergymnasial utbildning. Andelen med annan härkomst än svensk är störst i Öster-Alderholmen, där var fjärde invånare är född utanför Norden. Bostadsutbudet varierar, i Lexe-Hagaström och Villastaden-Fridhem domineras upplåtelseformen av äganderätt. I Nynäs-Norr, Sörby och Öster-Alderholmen är den vanligaste upplåtelseformen hyresrätt.

Risk för barnfattigdom:

Utifrån de fakta vi har kan vi konstatera att det är lägre risk för barnfattigdom i Lexe-Hagaström och Villastaden-Fridhem, medan risken är högre i Nynäs-Norr, Sörby och Öster-Alderholmen. (Under 4.2.5 Folkhälsoprofilen 2010 – kommunens delområden/arbetslagen under Risk för barnfattigdom finns mer om de generella förutsättningarna)

Lexe-Hagaström är ett område beläget ca 2,5 km från Gävle centrum. Lexe består mestadels av äldre villabebyggelse och här finns bruksmiljön Tolvfors. Även Hagaström omfattar mestadels äldre villabebyggelse, men här är inslaget av nyare bostäder större. Bostadsutbudet domineras av upplåtelseformen äganderätt. Befolkningen har i jämförelse med kommunen underskott i de mest flyttningsbenägna åldrarna 20-34 år. Andelen födda utanför Norden är mindre i området än i kommunen. Indikatorer för folkhälsa visar att i Lexe-Hagaström är ohälsotalet väsentligen lägre än i kommunen. Valdeltagandet är väsentligen högre än i kommunen. Andelen arbetssökande är väsentligen lägre i området jämfört med kommunen. Andelen högtbildade är väsentligen högre i området jämfört med kommunen.

Faktablad Gävle 2013/14 bekräftar bilden från 2010: ohälsotalen är lägre, 18, övriga kommunen 24,9 – medelinkomsten högre 127 jämfört med 97 för kommunen. Arbetslösheten låg, 4,6 jämfört med 9,5 för kommunen. Få födda utomlands och många med eftergymnasial utbildning mer än tre år: 17 för kommunen 30,4 här.

Siffror från kommunen 2015: Antal barn 861, äldre än 80 år 89. Arbetslösheten fortfarande låg, 3,2 jämfört med 9,6 för kommunen. Födda utomlands 5,0 jämfört med 13,8 för kommunen.

Nynäs-Norr Den vanligaste upplåtelseformen för bostäder är hyresrätt och andelen hyresrätter är väsentligen större på Nynäs-Norr än i kommunen som helhet. Utbudet domineras av små lägenheter, vilket även ger avtryck i befolkningsstrukturen. Området har i jämförelse med kommunen kraftiga överskott av invånare i de mest flyttningsbenägna åldrarna 20-34 år. Andelen födda utanför Norden är

väsentligen större i området än i kommunen. Indikatorer för folkhälsa visar att på Nynäs-Norr är ohälsotalet lägre liksom valdeltagandet i val till kommunfullmäktige. Andelen högutbildade är högre i området jämfört med kommunen.

Faktablad Gävle 2013/14: Ohälsotalen ligger i linje med övriga kommunen; 23,6 respektive 24,9. Medelinkomsten ligger också på samma nivå som kommunen; 96 respektive 97. Arbetslösheten ligger en procentenhet högre än snittet i kommunen på 9,6. Antalet utlandsfödda är högre; 21, 2 mot 13,6. Något högre nivå på eftergymnasial utbildning mer än tre år.

Siffror från kommunen 2015: Antal barn under 19 år, 1276. Antal över 80 år, 518. Arbetslösheten något högre i förhållande till kommunen, 11,3 respektive 9,6. Antalet födda utomlands högre 21,1 jämfört med kommunen 13,8.

Villastaden-Fridhem är ett område som även omfattar Kungsbäck, Olsbacka och Höjersdal. Villastaden byggdes huvudsakligen i början av 1900-talet. Kungsbäck byggdes vid seklets början. Olsbacka byggdes under 1950-talet, Fridhem under 1960-talet och Höjersdal huvudsakligen under 1970-talet. Området som helhet omfattar mestadels enbostadshus och äganderätt är den vanligaste upplåtelseformen. Befolkningen har i jämförelse med kommunen underskott i de mest flyttningsbenägna åldrarna 20-34 år samt underskott i de yngre pensionsåldrarna. Andelen födda utanför Norden är lägre än i kommunen. Indikationer för folkhälsa visar att ohälsotalet är lägre än i kommunen liksom valdeltagandet är väsentligen högre än i kommunen. Andelen högutbildade är väsentligen högre i området än i kommunen. Andelen arbetsökande är samtidigt väsentligen lägre i området jämfört med kommunen.

Faktablad Gävle 2013/14: Ohälsotalen lägre än kommunen i övrigt, 12,7 respektive 24,9. Inkomsterna högre 117, mot kommunens 97. Arbetslösheten låg, lägre än riket i övrigt. Andelen utlandsfödda lägre och den högre utbildningen hög.

Siffror från kommunen 2015: Antal barn under 19 år 1137, antal över 80 år 199. Andel födda utomlands fortfarande låg 7,6 mot kommunens 13, 8. Arbetslösheten 4,1.

Öster-Alderholmen ligger omedelbart öster om Gävle centrum. Öster bebyggdes med enklare trähus, som ersattes kring 1970 med tidstypiska flerbostadshus. Under senare år har utbyggnaden på Alderholmen – Gävle Strand – inneburit ett väsentligt tillskott av bostäder. Inflyttarna till Gävle Strand domineras av yngre människor med en medelålder på 44 år. Befolkningen i området har i jämförelse med kommunen ett överskott i de mest flyttningsbenägna åldrarna 20-34 år samt ett underskott i pensionsåldrarna. Andelen födda utanför Norden är väsentligen högre i området än i kommunen. Indikatorer för folkhälsa visar att i Öster-Alderholmen är ohälsotalet högre än i kommunen. Valdeltagandet är väsentligen lägre än i kommunen. Andelen lågutbildade respektive andelen arbetsökande är väsentligen högre i området än i kommunen.

Faktablad Gävle 2013/14: Ohälsotalen högre i denna del av kommunen, 27,5 mot kommunens 24,9. Inkomsterna är lägre, 94, mot kommunens 97. Arbetslösheten högre och antalet födda utanför Sverige är 29,3 mot kommunens 13,6. Den eftergymnasiala utbildningsnivån ligger i paritet med kommunen i övrigt.

Siffror från kommunen 2015: Antal barn under 19 år 506, över 80 år 107. Arbetslösheten och antalet födda utomlands lika siffror som tidigare.

Sörby är beläget ca 2 km söder om Gävle centrum. De stora flerfamiljshusen byggdes under 1950- och 1960-talen. Hyresrätt är den dominerande upplåtelseformen. Befolkningen har i jämförelse med kommunen överskott i de mest flyttningsbenägna åldrarna 20-34 år samt underskott i de yngre pensionsåldrarna. Andelen födda utanför Norden är nivå med motsvarande andel i kommunen. Indikatorer för folkhälsa visar att i Sörby är ohälsotalet något högre än i kommunen. Valdeltagandet i val till kommunfullmäktige är något lägre än i kommunen. Andelen högutbildade respektive andelen arbetsökande är högre i området jämfört med kommunen.

Faktablad Gävle 2013/14: Ohälsotalen är högre än i övriga kommunen: 28,5 respektive 24,9. Inkomsterna ligger i linje med kommunen i övrigt 95 respektive 97. Arbetslösheten något högre, antalet utlandsfödda 18,7 jämfört med 13,6. Utbildningsnivån på högre utbildning ligger i paritet med kommunen i snitt.

Siffror från kommunen 2015: Antal barn under 19 år 679, antal över 80 år 135. Samma siffror för födda utomlands och även arbetslösheten.

3.2.7 Södra arbetslaget:

Sammanfattning: Det område där det Södra arbetslaget verkar består av Andersberg, Brynäs, Hemlingby-Järvsta, Söder-Hemsta. Det är vissa oklarheter när det gäller t ex Söder-Hemsta. Där måste man titta på en karta. Gränserna går kors och tvärs längs gatorna. Även i det här arbetslaget arbetar man med områden med olika strukturer: andelen i åldersgruppen 80 år och äldre uppgår endast till 2,2 procent i Hemlingby-Järvsta, medan nästan var tionde invånare i Söder-Hemsta ingår i åldersgruppen. Den lägsta andelen personer födda utanför Norden finner man i Hemlingby-Järvsta (1,8 procent). Den minsta skillnaden i förvärvsfrekvens mellan könen återfinns i Hemlingby-Järvsta. Den vanligaste upplåtelseformen för bostäder är hyresrätt i Andersberg och andelen hyresrätter är väsentligen större än i kommunen som helhet. Brynäs och Söder-Hemsta har också hyresrätter. Hemlingby-Järvsta domineras av upplåtelseformen äganderätt.

Risk för barnfattigdom:

Vi kan konstatera att det är lägre risk för barnfattigdom i Hemlingby-Järvsta, något högre på Söder-Hemsta och utökad risk i Andersberg och på Brynäs. (Under 4.2.5 Folkhälsoprofilen 2010 – kommunens delområden/arbetslagen under risk för barnfattigdom för mer information om de generella förutsättningarna)

Andersberg: Beläget 2,5 km söder om Gävle centrum och byggdes under 1970-talet. En komplettering – Stureborg – har gjorts under början av 1990-talet. Bebyggelsen består av flerbostadshus i de centrala delarna. Kringliggande bebyggelse är radhus och villor. Den vanligaste upplåtelseformen är hyresrätt och andelen hyresrätter är väsentligen större i Andersberg än i kommunen som helhet. Enligt Folkhälsoprofilen är befolkningen förhållandevis ung och nästan var femte invånare är född utanför Norden. Indikatorerna för folkhälsa i Andersberg visar att ohälsotalet är betydligt högre än kommunens. Valdeltagandet är samtidigt lägre i området än i kommunen. Andelen arbetssökande och andelen lågutbildade är väsentligen högre i området jämfört med kommunen. *Faktablad Gävle 2013/14* visar att ohälsotalet i Andersberg är 34,4 och kommunen i sin helhet 24,9. Kvinnors ohälsotal är så höga som 42. Arbetssökande 19,7 respektive kommunen 9,5. Medelinkomsten är lägre än övriga kommunen 79 Andersberg, 97 övriga kommunen. Födda utanför Sverige är 31,4 och övriga Gävle 13,6. Färre har också eftergymnasial utbildning på mer än tre år. *Kommunen kommer med vissa nya siffror för 2015.* Antal barn över 19 år, 1611. Antal över 80 år 167. Andelen födda utomlands 32,8 respektive 13,8 för hela kommunen. Antalet arbetslösa 20,5 respektive 9,6 i kommunen.

Brynäs är beläget 1,5 km från Gävle centrum och började byggas vid mitten av 1800-talet då industrisamhället växte fram. Brynäs har ett stort inslag av arbetsplatser. Andelen hyresrätter är väsentligen större på Brynäs än i kommunen som helhet. Utbudet domineras av små lägenheter, vilket även ger avtryck i befolkningsstrukturen. Området har i jämförelse med kommunen ett kraftigt överskott av invånare i de mest flyttningsbenägna åldrarna 20-34 år. Andelen födda utanför Norden är väsentligen större i området än i kommunen. Indikatorer för folkhälsa visar att på Brynäs är ohälsotalet högre och valdeltagandet lägre jämfört med kommunen. Andelen arbetssökande och andelen lågutbildade är högre i området jämfört med kommunen.

Faktablad Gävle 2013/14: Ohälsotalen är högre här (33,1) jämfört med kommunen (24,9). Kvinnors ohälsa ligger på 38,1. Arbetslösheten är högre 14,1 jämfört med kommunen 9,5. Medelinkomsten är lägre 84 respektive 97 för kommunen som helhet. Den eftergymnasiala utbildningen är lägre. Andelen utlandsfödda är högre (20), än kommunen i övrigt (13,6).

Siffror för 2015: Antal barn under 19 år, 1393. Antal över 80 år, 395. Utlandsfödda 21,7 jämfört med kommunen 13,8. Arbetslösheten 14,0 respektive 9,6.

Hemlingby-Järvsta är ett område beläget ca 3 km från Gävle centrum. Det består främst av de gamla jordbruksbyarna Hemlingby och Järvsta. Hemlingby har utvecklats till en stadsdel medan Järvsta ännu bär en stark prägel av jordbruksby. Bostadsutbudet domineras av äganderätter. Befolkningen har i jämförelse med kommunen underskott i de mest flyttningsbenägna åldrarna 20-34 år. Andelen födda

utanför Norden är väsentligen mindre i området. Indikatorer för folkhälsa visar att i Hemlingby-Järvsta är ohälsotalet väsentligen lägre än i kommunen. Valdeltagandet i val till kommunfullmäktige är något högre. Andelen lågutbildade och arbetsökande är väsentligen lägre. *Faktablad Gävle 2013/14*: Ohälsotalen är lägre 16,7 respektive 24,9. Männerna ligger något högre. Högre medelinkomst 123, respektive 97 för kommunen. Få födda utomlands och låg arbetslöshet. Fler med eftergymnasial utbildning på mer än tre år än kommunen i övrigt. *Siffror från kommunen 2015*: Antal barn under 18 år, 459. Över 80 år, 52. Fortfarande låga siffror på födda utomlands 4,1, mot kommunens 13,8. Låg arbetslöshet 4,5, mot kommunens 9,6.

Söder-Hemsta är ett område som omfattar den södra delen av Gävle centrum, samt ett område i den södra utkanten av centrum. Stadsdelen Söder sanerades kraftigt på 1950- och 1960-talen då den äldre bebyggelsen till stora delar försvann. Den vanligaste upplåtelseformen i området är hyresrätt. Befolkningen har i jämförelse med kommunen överskott i de mest flyttningsbenägna åldrarna 20-34 år samt efter pensionsåldern. Andelen födda utanför Norden är något lägre i området än i kommunen. Indikatorer för folkhälsa visar att i Söder-Hemsta är ohälsotalet något lägre än i kommunen. Valdeltagandet i val till kommunfullmäktige är något lägre än i kommunen. Andelen högutbildade är väsentligen högre i området jämfört med kommunen. *Faktablad Gävle 2013/14*: Ohälsan har stigit i området och är nu högre än kommunen i medeltal 26,8 jämfört med 24,9. Medelinkomsten ligger i paritet med kommunens medeltal, 99 respektive 97. Arbetslösheten ligger en procentenhet lägre än kommunens. Antalet födda utomlands är lägre än kommunsnittet. Antal barn under 19 år: 1116, antal över 80 år: 780. *Siffror från kommunen 2015*: Antal barn under 19 år 1146. Antal över 80 år 779. Arbetslösheten ungefär som tidigare. Antalet födda utomlands 10,5 mot kommunens 13,8.

3.2.8 Norra arbetslaget

Sammanfattning: Det Norra arbetslaget verkar i Sätra, Stigslund-Strömsbro och Bönan-Norrlandet. Områdena skiljer sig åt. Den vanligaste upplåtelseformen i Sätra är hyresrätt. Andelen födda utanför Norden är väsentligen större här än i kommunen. Indikatorer för folkhälsa visar att i Sätra är ohälsotalet något högre än i kommunen. De vanligaste upplåtelseformerna i Stigslund-Strömsbro är ägande- respektive bostadsrätt. Andelen födda utanför Norden är väsentligen mindre i området än i kommunen i stort. Indikatorer för folkhälsa visar att i Stigslund-Strömsbro är ohälsotalet lägre.

Risk för barnfattigdom:

Det är lägre risk för barnfattigdom i Stigslund-Strömsbro, något högre i Sätra. (Titta också under 4.2.5 Folkhälsoprofilen 2010 – kommunens delområden/arbetslagen under Risk för barnfattigdom och läs de generella förutsättningarna innan ni tittar vidare om barnfattigdom i ert område.)

Sätra ligger ca 3 km norr om Gävle centrum och byggdes under främst 1960- och 1970-talen. Stadsdelen kompletterades under slutet av 1980-talet och början av 1990-talet. Den vanligaste upplåtelseformen är hyresrätt. Befolkningen har i jämförelse med kommunen överskott i åldrarna upp till 24 år. Andelen födda utanför Norden är väsentligen större i området än i kommunen. Indikatorer för folkhälsa visar att i Sätra är ohälsotalet något högre än i kommunen. Valdeltagandet har minskat i det senaste kommunfullmäktigevalet och är lägre än i kommunen. Andelen arbetsökande är högre i området.

Faktablad Gävle 2013/14: Ohälsotalen är högre än övriga kommunen: 27,8 respektive 24,9. Kvinnor betydligt högre. Medelinkomsten är lägre, 86 respektive 97. Arbetslösheten är högre än i kommunen i övrigt, färre har högre utbildning på mer än tre år. Antalet födda utomlands är fler än kommunen i snitt.

Siffror från kommunen 2015: Antal barn under 19 år är 2819. Antal äldre än 80 år 589. Arbetslösheten högre, 13,1 respektive 9,6. Födda utomlands 23,3 respektive 13,8.

Stigslund-Strömsbro omfattar stadsdelarna Stigslund och Strömsbro samt Fredriksskans och Norrlandet. Avståndet från Stigslund och Strömsbro till Gävle centrum är ca 3 km, från Fredriksskans ca 6 km och från Norrlandet (Bönan) ca 12 km. Stigslund byggdes under åren 1955-1965 och innehåller såväl flerbostadshus som småhus. Under främst efterkrigstiden kom Norrlandet att bebyggas med ett stort antal mindre fritidshus. De vanligaste upplåtelseformerna i området är ägande- respektive bostadsrätt. Andelen hyresrätter är väsentligen lägre än i kommunen. Befolkningen har i

jämförelse med kommunen underskott i de mest flyttningsbenägna åldrarna 20-34 år. Andelen födda utanför Norden är väsentligen mindre i området än i kommunen. Indikatorer för folkhälsa visar att i Stigslund-Strömsbro är ohälsotalet lägre än i kommunen. Valdeltagandet är väsentligen högre än i kommunen. Andelen arbetsökande respektive andelen lågutbildade är lägre. *Faktablad Gävle 2013/14*: Ohälsotalen är lägre på 15, 3 i jämförelse med snittet på 24,9. Medelinkomsten är högre, 119, mot kommunens 97. Arbetslösheten är lägre 4,8 och färre födda utomlands 5,1 mot kommunens 13,6. Utbildningsnivån är också högre när det gäller eftergymnasial utbildning i mer än 3 år. Antal barn under 19 år: 1403. Antal över 80 år: 352.

Fakta från kommunen 2015: Antal barn under 18 år 1395, antal över 80 år 360. Fortfarande färre födda utomland 5,2 än kommunen i stort 13,8. Arbetslösheten låg 4,6 jämfört med 9,6 för kommunen.(10)

4. Barn och unga i Gävle

4.1 Sammanfattning

Ett av omvärldsspaningens fokusområden är barn och unga. Här nedan har vi samlat fakta om hur situationen ser ut för barn och unga i Gävle. Bland annat har vi tittat på undersökningen Luppen, som genomförts av Gävle kommun.

Rapporten konstaterar att arbetslösheten bland unga är hög. Ungdomsarbetslösheten ligger 9,4 procentenheter högre i Gävle än övriga landet. Att komma in på arbetsmarknaden är dock inte lika svårt för alla ungdomar. De unga med fullföljd gymnasieutbildning har det lättare. Tittar man på ungdomar med enbart förgymnasial utbildning så är arbetslösheten nästan dubbelt så hög jämfört med dem som har gått gymnasiet. När det gäller högre utbildning, är det mer frekvent än i övriga länet, men i linje med riket i stort.

Många unga vill vara med och påverka, men de vet inte alltid vart de ska vända sig. De allra flesta är nöjda med sin situation i skolan. Dock är en fjärdedel inte nöjda. De flesta är också nöjda med sin fritid. När det gäller trygghet på olika platser så skiljer sig inte åldrarna åt, däremot så känner sig killarna mer trygga än tjejerna. En minoritet av eleverna menar att allt inte är så bra. Till exempel har nära en av fem elever på högstadiet blivit mobbade eller utfrysta.

Skolresultaten i den svenska skolan har förändrats. Skolverket visar i sin rapport att ökade resultatskillnader under 1990-talet sammanfaller med förändringar i skolsystemets struktur och ökade socioekonomiska gap. Förändringarna kan kategoriseras i fyra strukturella kategorier; segregering, decentralisering, differentiering och individualisering.

De flesta unga i Sverige mår bra. Problemet är att andelen som mår dåligt inte går ner. Andelen 16-24 åringar som bedömer sitt allmänna hälsotillstånd som bra har minskat från 85 procent 2010 till 81 procent 2013. En rad forskningsstudier visar att arbetslöshet i unga år, inte minst långvarig sådan, innebär påtagligt högre risk för psykisk ohälsa och att ohälsan kan hänga kvar långt senare i livet. Andra studier visar att dåliga skolresultat och låg utbildning leder till påtagligt högre risker för ohälsa.

Rädda barnens rapport visar att barnfattigdomen är högre i Gävle än i övriga landet. Riksgenomsnittet är 12 procent och Gävle har 15,1 procent. Gävle ligger på 232 plats av de 290 kommuner som undersöktes. Risker för barnfattigdom är låga inkomster, ensamhushåll/ensamstående föräldrar eller att ha en av föräldrarna är födda utomlands

De flesta unga som svarade på frågor i Luppen tycker att de har lagom med fritid. Utbudet får godkänt av de flesta. Däremot sätter ekonomin käppar i hjulet för att kunna delta. Den vanligaste platsen för unga att träffa kompisar är hemma hos varandra. Killarna träffas också i idrottshallen och tjejerna i centrum. Att träffas på ungdomens hus, en fritidsgård eller liknande är inte särskilt vanligt, men vanligare bland de yngre än äldre.

Behov av nya mötesplatser för ungdomar i Gävle är något som återkommer i våra intervjuer. Emelie Lilja, som ansvarar för fritidsgårdarna i kommunen, konstaterar att det finns många tecken på att barn

och unga inte mår bra idag. Fritidsgården kan vara en fristad. Alla unga i Gävle har inte tillgång till en mötesplats. Johanna Lycksell på Grinden, tycker att det är viktigt med mötesplatser för olika livssituationer. 200 personer står i kö till Grindens verksamhet och man måste prioritera de tyngsta fallen. Grinden stänger på sommaren. Svenska kyrkan skulle kunna stå för nya mötesplatser för dem som behöver stöd.

”Att träffa andra i liknande situationer och med gemensamma erfarenheter är så värdefullt och friskgivande! Vare sig man är vuxen, tonåring eller barn och vare sig ”problemen” eller det man har gemensamt är svårare eller lättare”.

4.2 Antal barn/unga

År 2008 fanns totalt 18 677 barn (0-17 år) i hela kommunen. (11)

Totalt föddes 1 149 barn under 2015, vilket är lika många som föregående år. (12)

Generellt kan man räkna med att det finns ungefär 1 000 barn och unga i varje årskull i Gävle kommun, men de som är födda i början av 90-talet är fler, enligt Karl Nässén, ungdomsstrateg, Gävle kommun. Han säger vidare att många unga uppger att de tänker flytta från kommunen efter gymnasiet, ”och vi kan genom kommunens undersökningar se att orsakerna är framför allt studier, arbete eller helt enkelt för att prova på något nytt.”

Gävle har ett positivt flyttningsnetto (fler flyttar in än ut) och många unga flyttar också in till Gävle, särskilt från angränsande kommuner.

Tittar vi själva på siffrorna för 2014 och de delar av kommunen som ligger inom församlingen är antalet barn under 19 år cirka 16 300. Då är inte barn som bor i flyktingfamiljer medräknade.

4.3 Hur är det att vara ung i Gävle?

En undersökning, den så kallade Luppen, har följt upp de ungdomspolitiska satsningarna som gjorts i kommunen. Den innehåller väsentlig information om hur det är att vara ung i kommunen. Den berättar bland annat om hur de unga mår, om de unga anser att det finns saker att göra på fritiden, att det går att påverka samhällsutvecklingen och tron på framtiden. Den senaste undersökningen gjordes 2013. En tidigare rapport finns från 2010. Frågorna är ställda till dem som går i åttan och i årskurs två på gymnasiet, men även till unga vuxna mellan 19 och 25 år.

Viktiga slutsatser i rapporten:

- Arbetslöshet: Rapporten konstaterar att arbetslösheten bland unga är hög. Ungdomsarbetslösheten ligger 9,4 procentenheter högre i Gävle än övriga landet.
- Utbildningsnivån: Högre utbildning, är högre i Gävle än i övriga länet, men i linje med övriga landet.
- Påverkan: Många av de unga vill vara med att påverka, men de vet inte alltid vart de ska vända sig.
- Skolsituationen: De allra flesta är nöjda, dock är en fjärdedel inte nöjda.
- Fritiden: De flesta är nöjda, flera ungdomar i Gävle har också gjort en lång utlandsresa det senaste året i jämförelse med övriga länet.
- Tryggheten: När det gäller trygghet på olika platser så skiljer sig inte åldrarna åt, däremot så är killarna mer trygga att gå ut än tjejerna.

Rapporten har olika fokusområden och vi tar inte upp alla här. Några övriga nämns under andra rubriker.

Ett område är delaktighet och inflytande: Det är bland annat viktigt ur perspektivet om man vill bo kvar på sin ort i framtiden. Många ungdomar i Gävle vill vara med och påverka, men de vet inte alltid vart de ska vända sig. Undersökningen visar att det finns en potential för större engagemang bland unga eftersom de ungdomar som vill engagera sig är fler än de som redan är engagerade. Rapporten visar också att i Gävle är det anmärkningsvärd stor skillnad mellan andelen killar som inte vet hur de ska gå till väga för att påverka jämfört med tjejerna. Tidigare forskning har visat att ungdomar från arbetarhem inte tror att man kan påverka/ha inflytande i lika stor utsträckning som barn/unga i tjänstemannahem, de har större tilltro till möjligheten att förändra. De unga som inte vill påverka är inte intresserade, men det innebär inte att de är negativa till inflytande.

En majoritet av Gävles skolungdomar är med i en förening, 67 procent i åttan och 54 procent andra året på gymnasiet. Det är inget unikt för Gävle att viljan att vara med i någon förening/organisation minskar när man blir något äldre. Ungefär 15 procent av de unga tillfrågade är aktiva i någon förening.

4.4 Skolor

Här kommer lite information om vilka skolor som finns i kommunen. Vad ungdomarna tycker om skolan enligt Luppen. Dessutom lite om de förändrade skolresultaten.

Gävle har sju rektorsområden: Bergby, Lillhagen, Sofiedal, Solängen, Stigslund, Sätra och Vallback. Det finns 32 kommunala grundskolor och flera fristående skolor. Alla barn har rätt till en plats på den skola vars geografiska placeringsområde de tillhör, men det går också att välja någon av de andra skolorna i Gävle.

Länk till skolor:

<http://www.gavle.se/Utbildning--barnomsorg/Grundskola/GrundskolorA-O/>

I Gävle kommun finns tre kommunala gymnasieskolor och fem fristående gymnasieskolor.

Här finns en karta var skolan ligger:

<http://www.gavle.se/Kommun--politik/Kartor-och-geografisk-information-GIS/Kommunkartan/>

Luppen bland unga i Gävle visade ju som tidigare nämnts att de allra flesta är nöjda med sin situation i skolan, men att en fjärdedel inte är nöjda. När det gäller trygghet i skolan och i övriga samhället känner sig fler killar än tjejer trygga. Nästan en av fem bland högstadieläverna upplever att de har blivit mobbade eller utfrysta det senaste halvåret. Den andelen är mer än halverad bland de som går på gymnasiet. Det är fler tjejer än killar som upplever sig utsatta. De blir utsatta i skolan, på nätet och via mobilen. Övriga platser är mer fria från mobbing som idrottsanläggningen, ungdomens hus och fritidsgården.

Mobbing ligger kvar på en låg men problematisk nivå sedan 2010. Däremot har antalet i åttan halverats. Fler upplever att man från skolans sida gör något åt problemet. Upplevelsen av sexuella trakasserier och främlingsfientlighet har minskat sedan 2010. Det är bra stämning, få tycker att mobbing är ett problem.

Borrar man lite mer i rapporten så är eleverna alltså nöjda med skolmiljön, undervisningen, möjligheten till extra hjälp med mera. Skolmaten får dock inte godkänt.

Det finns också en minoritet av elever som menar att allt inte är så bra. Till exempel på frågan om skolan agerar på lärares kränkningar av elever, så svarar 58 procent i årskurs åtta och 54 procent i årskurs 2 på gymnasiet att det gör man. Det innebär att drygt 40 procent inte tycker det.

Det formella elevinflytandet som elevrådet har inte så stort genomslagskraft, det är bara runt 40 procent av eleverna som har fått veta vad eleverna ska ha inflytande över. Skolan uppmuntrar heller inte alltid till detta inflytande. En majoritet anser dock att man lyssnar på elevrådet, 59 procent i åttan och 48 procent på gymnasiet.

Skolresultaten i den svenska skolan har förändrats. I början av 1990-talet var det svenska skolsystemet ett av västvärldens mest jämlika. Sedan dess har ett flertal nationella och internationella rapporter pekat på försämrade skolresultat, ökade betygsskillnader mellan olika elevgrupper så som social bakgrund, kön och etnicitet. Skolverket visar i sin rapport att ökade resultatskillnader under 1990-talet

sammanfaller med förändringar i skolsystemets struktur och ökade socioekonomiska skillnader. Förändringarna kan kategoriseras i fyra strukturella kategorier; segregering, decentralisering, differentiering och individualisering. (13)

I Gävle går tre av tio elever ut nian utan att ha klarat kunskapskraven i alla ämnen. Det är det sämsta skolresultatet på mer än tio år. Nära två av tio saknar behörighet till gymnasieskolans yrkesprogram med lägst intagningskrav. (14)

4.5 Arbetslöshet

Arbetslösheten bland unga 18-24 år är fortsatt hög trots en kontinuerlig minskning. Som vi tidigare såg, enligt Luppen från 2013, ligger ungdomsarbetslösheten 9,4 procentenheter högre än övriga landet. Arbetsförmedlingen brukar dock hävda att det inte är ungdomar som har en fullföljd gymnasieutbildning som utgör det största problemet. Tittar man istället på ungdomar med enbart förgymnasial utbildning så är arbetslösheten nästan dubbelt så hög jämfört med dem som har en gymnasial utbildning. Dessa ungdomar förtjänar mer fokus än ungdomar generellt, menar Arbetsförmedlingen. (15)

Arbetslösheten är med få undantag lägre hos de unga kvinnorna än hos männen i åldersgruppen. (16)

4.6 Hur mår de unga?

Det kommer larmrapporter om att ungdomar inte mår bra. Man kan konstatera att de flesta unga mår bra. (17) Unga personer har i större utsträckning än genomsnittet i Sverige en bra hälsa och de är också mer fysiskt aktiva. (18)

Det finns dock en andel av ungdomarna som mår dåligt. Att dessa unga mår dåligt har samhället vetat länge och man har även gjort insatser, trots detta minskar inte andelen som mår dåligt. Andelen 16-24-åringar som bedömer sitt allmänna hälsotillstånd som bra har minskat från 85 procent 2010 till 81 procent 2013. Andelen som bedömer sitt allmänna hälsotillstånd som bra eller mycket bra var 2014 högre bland killarna än tjejerna (84 respektive 79 procent).

Andelen unga i åldern 13-24 år som vårdats inläggande på sjukhus till följd av självskaador ökade kraftigt under 2000-talet, men numera syns en svag minskning. (19)

Andra rapporter/information visar på samma utveckling. 2014 rapporterade SVT att den psykiska ohälsan ökar. Sven Bremberg, docent i socialmedicin vid Karolinska institutet och en av Sveriges ledande experter på ungas psykiska hälsa, säger att andelen unga med psykiska problem som oro, ångest eller sömnproblem nästan har tredubblats sedan 90-talets början.

I programmet hänvisas till SCB:s statistik. Enligt den var andelen unga i åldrarna 16-24 år med sömnproblem, oro eller ångest under 80-talet på nivån 7-8 procent. Sedan dess, och framför allt under 90-talet, har andelen stigit till över 20 procent. Den växande psykiska ohälsan är tydligt kopplad till ålder. I åldersgrupper över 55 år har ohälsan legat still eller minskat sedan 80-talet. Men för dem under 45 år har ohälsan vuxit – och allra mest i åldrarna 20-24 år.

Det finns enligt Bremberg inga studier som exakt pekar ut vilka bland de unga som mår sämst eller vilka som stått för de största förändringarna i psykisk ohälsa och dödlighet. Han uttrycker att när det gäller unga vuxna och hela den övergångsperiod från ungdom och skoltid till vuxenliv och arbete, som tenderar att bli allt längre, så är forskningen ofullständig. ”Det vi vet är att skolprestation och arbetslöshet har tydliga kopplingar till ungas ohälsa.”

Man hänvisar till SCB:s data som visar att den psykiska ohälsan är betydligt högre bland kvinnor än män, bland lågutbildade än högutbildade, och bland arbetare jämfört med tjänstemän. Ohälsan har ökat i samtliga grupper, men visar en tydlig koppling till sociala faktorer. En rad forskningsstudier visar också att arbetslöshet i unga år, inte minst långvarig sådan, innebär påtagligt högre risk för psykisk ohälsa och att ohälsan kan bestå långt senare i livet. Andra studier visar att dåliga skolresultat och låg utbildning leder till påtagligt högre risker för ohälsa.

Bremberg menar vidare att den växande ohälsan bland unga är en stark varningssignal. Han tror inte att det handlar om en tillfällig trend eller konjunktursvacka som snart kommer att vända.

”Jag tror att det handlar om förändringar som påverkat hela västvärlden sen 70-talet, och som på allvar slagit igenom i Sverige de senaste 20 åren. Vi kan kalla det globalisering eller övergång från industrisamhälle till något nytt. Jag menar att vi allvarligt måste fundera över hur vi som samhälle ska möta den här utvecklingen. Växande klyftor, utslagning av stora grupper unga på arbetsmarknaden, psykisk ohälsa – inget av det här löser sig automatiskt. Samtidigt är vi idag som land betydligt rikare totalt sett. Så det måste faktiskt gå att lösa så att alla kan få ett meningsfullt liv, med delaktighet i samhället och god hälsa. (20)

En ny studie från Linnéuniversitetet i Växjö visar att ungdomar mellan 18 och 25 år känner oro och stress över sin egen framtid och rädsla för att inte lyckas i livet. Rapporten visar att unga känner sig stressade över alltifrån att "slötid" på internet upptar för mycket tid till att de måste leva upp till en viss idealbild. Samtidigt känner de också en växande oro för stora samhällsproblem som miljöförstöring, bostadsbrist och arbetslöshet. En förklaring, enligt en forskare, till den stress och oro som unga känner kan troligen kopplas till att ungdomstiden har blivit allt längre. Idag är man närmare 30 innan man lever ett "vuxet liv"; att man är klar med sin utbildning, har ett jobb man är nöjd med, har en bostad och känner att man kan leva ett självständigt vuxet liv. Att så många ungdomar känner press och oro tror hon även kan kopplas till att vi idag lever i ett samhälle där ett stort ansvar vilar på individen. Redan som ung förväntas man göra de rätta valen i livet. (21)

4.7 Barnfattigdom

Enligt Rädda barnen handlar barnfattigdom i Sverige sällan om att barn får gå hungriga och frysa för att deras föräldrar inte har råd att köpa mat och kläder. Istället handlar det ofta om att barn i familjer med dålig ekonomi hamnar i utanförskap och att de saknar möjligheter som andra har. Under 2013 levde 234 000 barn i fattigdom. Det är ungefär 12 procent av alla barn i Sverige.

Rädda barnen poängterar att bakom siffror och procentsatser finns barn som diskrimineras för att föräldrarna inte har tillräckligt med pengar. Föräldrar som vill, men inte kan ge sina barn det de behöver. Att leva i en familj som har det dåligt ställt påverkar ofta barnets hela vardag. Barnen har inte samma möjligheter till en meningsfull fritid som ett barn från en familj med stabilare ekonomi.

Enligt rapporten är barnfattigdomen högre i Gävle än i övriga landet. Riksgenomsnittet är 12 procent och i Gävle 15,1 procent. Gävle ligger på plats 232 av de 290 kommuner som undersöktes. Risker för barnfattigdom är låga inkomster, ensamhushåll/ensamstående föräldrar eller att en av föräldrarna är födda utomlands. (22)

Kommunens egna uppgifter från 2010 visar att det är ungefär fem gånger så vanligt att barn med utländsk bakgrund bor i ekonomiskt utsatta hushåll, än att barn med svensk bakgrund gör det. Den dominerande familjetypen hos familjer med låga inkomster är ensamstående med barn under 18 år.

2008 fanns totalt 18 677 barn (0-17 år) i kommunen. Av dem bodde 12 procent i ekonomiskt utsatta hushåll. I Gävle har vart femte barn utländsk bakgrund (d v s att antingen barnet själv eller minst en förälder är född utanför Sverige), att jämföra med riket där vart fjärde barn har utländsk bakgrund. Andelen barn med utländsk bakgrund som lever i ekonomiskt utsatta hushåll har ökat i Gävle, medan den totalt sett i riket har minskat.

Generellt för hela Gävle finns det 3 122 ensamstående hushåll med ett eller flera barn. I Gävle var 26 procent av alla föräldrar ensamstående 2007, vilket ligger strax över riksgenomsnittet på 21 procent. Av dem som söker hjälp hos Diakonirådet är cirka 73 procent ensamstående mammor med barn, men nu när underhållsstödet ökat så ser de dock en minskning med cirka 10 procent. Diakonirådet ser att många kommer från utsatta bostadsområden, men naturligtvis är det människor som har liten eller ingen inkomst som söker hjälp. Människor som har stora skulder, men kanske höga inkomster omfattas inte av Rädda Barnens siffror. Under perioden januari-mars 2016 fanns 25 fall med barn i åldern 0-19 år till rådsökande till Budget- och skuldrådgivare i Gävle.

Det finns även vissa belägg för en koppling mellan låg födelsevikt och sämre uppväxtvillkor. Kommunen har något fler barn med låg födelsevikt än genomsnittet i riket under 2005-2007. (23)

Arenagruppen gjorde en sammanställning av barnfattigdomen i Sverige 2012. De tittade på ett antal rapporter och kommer fram till att den relativa fattigdomen bland barn i Sverige har ökat under flera år, men att även den absoluta fattigdomen bland barn har ökat under den sista tiden. Definitionerna av fattigdom är politiskt laddade och alla har olika definitioner för vad som menas med fattigdom. I den här översikten går vi inte in på den debatten utan konstaterar att det finns olika uppfattningar. Med absolut barnfattigdom menas att barn lever i familjer som har socialbidrag/ekonomiskt bistånd

eller som lever med låg inkomst. Med relativ fattigdom menas att barn lever i familjer som har under 60 procent av medianinkomsten.

När det gäller den relativa fattigdomen har den ökat konstant de senaste åren. Idag lever omkring 15 procent av de svenska barnen i relativ fattigdom, konstaterade Arenagruppen. Under 90-talskrisen fram till 2007 minskade den absoluta fattigdomen, men 2008 vände siffrorna. Man bedömer att statistiken för 2009 och 2010 kommer att visa ytterligare förstärkning av den negativa trenden. (24)

Vad betyder det då att inte ha pengar i ett utpräglat konsumtionsområde? I texten "Försakelse och förhandlingar – vardag för familjer med knapp ekonomi" redogör två forskare för hur människor med små ekonomiska resurser parerar livet som konsument. Det finns, enligt rapporten, få studier och lite kunskap hur familjer med låg inkomst hanterar sin vardag och hur de påverkas av de förväntningar som finns i dagens konsumtionskultur. För den här gruppen är det viktigt att signalera normalitet och att de hänger med. Om man inte hakar på det som gäller kan man verka annorlunda och avvikande. Att vara en misslyckad konsument kan vara lika illa som att signalera att man är fattig.

För att få veta mer intervjuade forskarna sex barnfamiljer. Slutsatsen av studien var bland annat att konsumtion bland de här familjerna var att klara vardagen, men att det också är viktigt att kunna konsumera som andra gör för att inte hamna utanför. Några försökte följa med, medan andra hade gett upp och fokuserade på baskonsumtion. Konsumtionspress var alltid relaterad till barnen. Barnen hade en särställning och skulle alltid skyddas. De skulle inte behöva bli betraktade som misslyckade konsument.

4.8 Alkohol och droger

Medelåldern för berusningsdebuten var 2008 i Gävle 13,9 år för flickor och 14,0 år för pojkar, vilket var något lägre än för riket i stort; 14,2 år för flickor och 14,3 år för pojkar. Medelåldern har legat på samma nivå i Gävle kommun under 1996 till 2008, medan den totalt sett i riket har ökat något.

Andelen pojkar och flickor i årskurs 9 som använt narkotika i Gävle kommun hade ökat kraftigt under perioden 1996 till 2008. För pojkar hade siffran gått från 5,7 procent till 12,4 procent och för flickor från 2,9 procent till 6,8 procent. I riket hade trenden gått åt andra hållet under samma period och minskat från 8,0 till 7,0 procent för pojkar och från 7,0 till 5,0 procent för flickor. (25)

Dessa siffror i Centralförbundet för alkohol- och narkotikaupplysning (CAN) drogvanundersökning, en undersökning som genomförs vart tredje år, blev startskottet för Drogfri skola. Aldrig hade så många ungdomar i Gävle i årskurs 9 använt narkotika som då. I undersökningen som presenterades i november 2014 hade siffrorna minskat till 8 procent av pojkarna med narkotikaerfarenhet och 3 procent av flickorna – under rikets siffror. Andelen elever i nian som druckit alkohol har också gått ner från drygt 70 procent 1996 till under 50 procent 2014. (26)

4.9 Unga och fritid

En bra fritid vet man sedan tidigare är viktig för barns och ungas utveckling. Forskning har visat att ungdomar som idrottar trivs bättre i skolan, har högre självkänsla och lägre risk att drabbas av depression. En annan undersökning har visat att det egna kulturutövandet förbättrar självförtroendet, utvecklar förmågan till empati, ger bättre hälsa och skolresultat. (27)

I undersökningen Luppen har ungdomarna som går i åttan och på årskurs två i gymnasiet blivit tillfrågade om sina kultur- och fritidsvanor. De flesta tycker att de har lagom med fritid. Utbudet får godkänt av de flesta. Däremot sätter ekonomin käppar i hjulet för att kunna delta. Den klart vanligaste platsen för unga att träffa kompisar är hemma hos varandra. Killarna träffas också i idrottshallen och tjejerna på stan. Att träffas på ungdomens hus, en fritidsgård eller liknande är inte särskilt vanligt, men vanligare bland de yngre än äldre.

En majoritet av ungdomarna motionerar varje vecka. Att vara med i en klubb minskar med åldern. Tjejer utövar mer kultur än killar. Även inom konsumtion av kultur är tjejer större konsumenter. Dubbelt så många killar med tjejer läser aldrig böcker. Lika stora är skillnaderna när det gäller att besöka olika kulturevenemang.

4.9.1 Intervju med Emelie Lilja, Kultur och fritid

Hon har ansvar för fritidsgårdarna i Gävle kommun. Fritidsgårdarna i Gävle är föreningsdrivna, det vill säga de är inte kommunala, som många är på andra ställen och i andra kommuner i Sverige. Det finns för och nackdelar med båda systemen. En fördel med föreningsdrift är att de har en möjlighet att ”växla upp” pengarna på ett helt annat vis än kommunal drift, det vill säga att de kan få pengarna att växa genom att som förening söka stöd och projekt från fler håll än kommunen. Däremot kan det bli svårt att fördela om pengar beroende på vad som händer under året, då är man bunden till det tilldelade bidraget. Ett annat problem som ibland uppstår är att föreningsliv och kommunal verksamhet arbetar olika till exempel med målstyrning och uppföljning. Att följa upp på det sätt som kommunen begär är inte riktigt görligt med de verktyg och den budgeten som föreningarna har. Det kan bli en del missförstånd eftersom språkbruket skiljer sig åt och att kommunal och föreningar har olika traditioner och arbetssätt.

Det finns nio fritidsgårdar i Gävle. Unga örnar driver fyra, det är tre olika föreningar som driver dessa, varav en driver två fritidsgårdar. Ett antal drivs av idrottsföreningar och i ett fall där det var en idrottsförening som drivit fritidsgården bildades ytterligare en som driver just bara fritidsgården. I Bomhus drivs fritidsgården av Svenska kyrkan och en Folkets husförening.

Föreningarna är oftast inte involverade i det dagliga arbetet, utan de viktiga personerna är föreståndarna som driver själva fritidsgårdarna. Det har ifrågasatts om det är rätt att idéburna föreningar som Unga örnar kan driva fritidsgårdar, vilket är en av anledningarna till att det nu sker en översyn av verksamheten.

Fritidsgården i Andersberg heter Helges och har alltså tidigare drivits av idrottsföreningen, men har nu knoppats av till en egen förening. Fritidsgården ligger i centrum. Det är en av de största fritidsgårdarna. Här finns bland annat en musikstudio. Fritidsgården i Sätra heter Treffén, drivs också av en idrottsförening. I Strömsberg ligger fritidsgården Vävaren och i Bomhus heter den Legenden och Brynjan på Brynäs. Om man hårdrar det så kämpar Brynjan och fritidsgårdarna i de centrala delarna mer med problemet droger. I de yttre delarna är alkohol ett större problem.

Fritidsgårdarna har en verksamhet som riktar sig till barn och unga i åldrarna 13 till 19 år. Ibland har det varit problematiskt med ett så brett åldersspann, eftersom det finns risk att de ungas behov krockar med varandra. De olika åldrarna har olika intressen och behov. Arbetar man på rätt sätt behöver dock detta inte vara ett problem. Man har inte alltid attraherat målgruppen utan ibland har det varit yngre barn som hellre velat vara på gården. Dessutom kanske man inte fångar upp alla unga.

Fritidsgårdarna tillfredsställer olika behov för olika ungdomar. I Andersberg finns det ett stort behov av rum, att få space, här är många trångbodda, här blir fritidsgården ett extra vardagsrum där de unga kan hänga, spela spel eller bara vara. I Strömsbro är behoven helt annorlunda, här har de flesta ett eget rum, egen dator, kanske t o m ett eget badrum. Här är det många som är stressade över skolan och den press som finns där. Fritidsgården blir i det sammanhanget en ventil. På denna fritidsgård arbetar man mycket med tjej- och killgrupper.

Det har efterfrågats fler mötesplatser i centrum för ungdomar, då kanske till de något äldre. Under en period har man prövat en sådan verksamhet, en mötesplats i den gamla Sjömanskyrkan där även musikhuset huserar. Den är nu nedlagd eftersom den inte fungerade. Få ungdomar var intresserade av att besöka den.

Emelie konstaterar att det finns många tecken på att barn och unga inte mår bra idag. Det är en stor press på dem, bland annat i skolan och betygssystemet som är svårgreppbart. Fritidsgården kan vara en fristad. Det finns behov av fler mötesplatser i bred bemärkelse för unga, det är vad hon anser men det finns ingen utredning eller dylikt om det. Hur dessa ska se ut och var de ska ligga behöver man ta en närmare titt på. En tanke är att arbeta med mer tematiska fritidsgårdar. Det är också en idé som hon funderat på.

Alla unga i Gävle har inte tillgång till en mötesplats. Ett ställe där man kan hänga och där det finns stabila vuxna. Vi etablerar oss senare i dag. Inom EU har vi inte riktigt kommit i fas med vuxenlivet förrän vi är 35 år. Samtidigt vill alla göra allt så tidigt som möjligt. För många blir det inte sällan att man under en lång rad av år hamnar i ingenmansland, vilket gör att många känner sig vilslna.

Länk till information om fritidsgårdarna:

<http://www.gavle.se/Uppleva--gora/Motesplatser/Fritidsgardar/>

Utanför pastoratet:
Hedesunda, FUB
Bergby, Zebran
Forsbacka, Knoppen
Valbo, Soffan

Inom pastoratet:
Andersberg, Helges
Bomhus, Legenden*
Brynäs, Brynjan
Strömsbro, Vävaren
Sätra, Treffen

*Legenden i Bomhus drivs av:
Svenska kyrkan, Bomhus
Kyrkans unga, Bomhus
Folkets husföreningen, Bomhus

4.9.2 Intervju med Eva Sahlsten, Kultur och fritid:

Eva arbetar med att se till att personkategorin i LSS har tillgång till kultur och fritid, vuxna över 18 år. Tillsammans med de olika studieförbunden och FUB har hon i flera år ordnat olika typer av aktiviteter, bland annat på Ärtan. Nu ska hon gå i pension och FUB har tagit över hennes del av verksamheten. De har flyttat in i Kulturhuset och kommer ha sin verksamhet där.

För att alla ska få en så bra fritid som möjligt har hon även valt att satsa stort på de yngre barnen. Ju tidigare man satsar desto bättre, då är en del av jobbet för de äldre också gjort, menar hon. Hon arbetar med att alla barn och unga så långt det är möjligt ska få pröva på olika saker. Tillsammans med föreningslivet ordnas sportlovs- och sommarlovsaktiviteter. Här kan barn pröva på allt från ridning, segling, parklek, curling till vildmarksläger, sportlovsstäder, tennis och musik. Den som vill läsa mer kan gå in på kommunens hemsida. Kommunens tanke är att barn/unga ska få pröva på något och sedan kanske fortsätta med aktiviteten under resten av året. De här aktiviteterna är öppna för alla utifrån förutsättningar att individen klarar av det. Därför har man alltid en kommunikation med föräldrarna när barn med särskilda behov vill vara med. Sedan några år tillbaka finns Korpen Heroes, tidigare Gränssprängarna. Här kan barn/unga med olika typer av funktionsnedsättningar t ex spela innebandy, ha rörelselek, elbils-hockey, utifrån sina förutsättningar.

På frågan vad hon tycker fattas, svarar hon olika typer av verksamheter som vänder sig till flyktingar. Hon tycker också att man ska ta reda på vad flickorna i åldern från 12 år och uppåt gör. De kanske är nöjda, de är svåra och nå, men kanske behöver de nya former av mötesplatser att vara på. Det är viktigt att inte pressa fram något, men ta reda på hur det faktiskt är.

4.10 Exempel på verksamheter som stödjer utsatta unga

4.10.1 Intervju med Johanna Lycksell, Grinden:

Grinden har funnits i 22 år och vänder sig till barn och unga mellan 6 och 20 år där det finns eller har funnit missbruk i familjen, där någon av de vuxna har en psykisk sjukdom eller där det finns annan psykisk ohälsa. Verksamheten vänder sig också till barn som lever i svåra separationer, en konflikt mellan föräldrarna som kan liknas vid en krigszon. Föräldrarna kan ha delad vårdnad, men pratar inte med varandra. Dessutom arbetar de med barn som upplevt våld i hemmet, det vill säga bevitnat eller hört. Fokus är en vuxen i familjen som blivit utsatt eller utövad våld. Det kan handla om fysiskt eller psykiskt våld eller annan typ av tvång. Den här problematiken har ökat de senaste åren, de tar emot

fler barn, men det kan ju handla om att man vågar börja prata om det. När man hör talas om att Grinden har en grupp med den här typen av frågor så väcks tankarna att det här är ju något som jag också är utsatt för.

Grinden arbetar med gruppverksamheter. Barnen kan egentligen tillhöra flera av de här grupperna, men man går alltid i en grupp åt gången. De träffar barnen en gång i veckan i två timmar. Tanken är att man förebygger genom att göra barnen mer medvetna. Lyfta problemet, tala om det. Att barnen kan välja andra vägar, de behöver inte handla som föräldrarna. Dessutom hjälper verksamheten barnen att få bort tabustämpeln, att lyfta skam och skuld. Barnen är lojala mot sina föräldrar oavsett vad de har gjort.

En förutsättning för att barnen ska få komma till Grinden är att en av föräldrarna godkänner att barnen pratar om sina problem. Oftast är det den förälder som inte är psykiskt sjuk eller inne i ett aktivt missbruk, som godkänner detta. I grupperna för skilda världar måste båda föräldrarna godkänna stödet. Så Grinden möter ju de barnen som vågar prata om det, där föräldrarna ger möjligheten. Det finns familjer där det inte är så och de barnen kommer inte Grinden i kontakt med.

Det är bra för barnen att känna att de inte är ensamma, att det finns andra i deras situation. De pratar också om vad missbruk gör med människor, det blir begripligt för dem. Att förstå är en friskfaktor. Grinden arbetar med olika teman. Det kan handla om gränssättning, att barnen får vara glada även om mamma/pappa är ledsen och ligger på soffan. Känslorna är okej, det är okej att vara arg, men det är handlingarna som inte alltid är okej. Det är inte rätt att slå. Många tonårspojkar är rädda för sina känslor, de har sett sina pappor bli arga och då slagit mammorna. Med tonåringarna blir det mycket prat och resonemang. De små barnen däremot leker, spelar och gestaltar det de känner. Personalen vill att barnen och de unga ska känna sig lättade när de går från mötet. De ska få känna glädje även om det är jobbigt på hemmaplan.

Tendensen enligt personalen på Grinden är att problematiken hos föräldrarna och i familjen blir tyngre. Det tror de beror på att de vuxna mår sämre och att det spiller över på barnen. Det finns ett stort behov av att stödja föräldrarna. Genom att hjälpa föräldrarna hjälper man även barnen.

Johanna tycker det är viktigt med mötesplatser för olika livssituationer. Att vara lyhörd för vad som är viktigt just nu. Det kan vara olika typer av mötesplatser. Till exempel olika typer av anhörigstöd, grupper för barn i sorg. Allt fler ungdomar lever med dubbla identiteter. Ensamkommande och barn vars föräldrar sitter i fängelse är andra grupper som Grinden inte har kapacitet att ta emot. 200 personer står i kö till Grindens verksamhet som måste prioritera de tyngsta fallen. Svenska kyrkan skulle kunna stå för nya mötesplatser för dem som behöver stöd. Grinden stänger dessutom på sommaren. Det finns behov för barn i svåra situationer att få göra roliga saker, tillsammans med sina föräldrar, men även tillsammans med andra barn och unga. Läger eller liknande. Stöd till ensamstående föräldrar är också något som hela tiden behövs.

”Att träffa andra i liknande situationer och med gemensamma erfarenheter är så värdefullt och friskgivande! Vare sig man är vuxen, tonåring eller barn och vare sig ’problemen’ eller det man har gemensamt är svårare eller lättare”.

5. Studenter på högskolan i Gävle

5.1 Sammanfattning

Den här delen bygger på intervjuer med studentprästen Marianne Lundin, kuratorn Marie-Louise Holmberg och coachen Sofia Lagerberg Alfredsson, där inte annat anges. Enligt den officiella statistiken har den psykiska ohälsan bland unga ökat under de senaste åren. Studenterna följer den här trenden. De intervjuade bekräftar att studenterna inte mår så bra och att alltfler mår dåligt. Dock visar uppgifter att arbetslösa unga i förhållande till studerande och yrkesarbetande är överrepresenterade när det gäller huvudvärk, sömnbesvär, trötthet, nedsatt psykiskt välbefinnande, självmordstankar, avsaknad av emotionellt stöd och att ha ett lågt socialt deltagande. Det finns fortsatt ett stort behov av enskilda samtal och stöd till studenterna. Skolan har en kurator och en studentpräst för samtal. Skolan arbetar också med alkohol- och drogprevention. För att utveckla arbetet med livsstilsfrågor anställer skolan nu en hälsovägledare. Förslag på andra aktiviteter som kom upp under samtalen var att personal från kyrkan kunde vara mer på plats för att skapa relation med studenter både direkt på skolan och där de bor. Det finns också ett behov av samtalsgrupper, exempelvis sorgegrupper, men även olika teman kring existentiella frågor som svarar mot studenternas behov. Studentkåren driver ett kafé i Sättra, som volontärer från kyrkan skulle kunna hjälpa till att driva.

5.2 Bakgrund

Högskolan i Gävle/Sandviken inrättades 1977. Högskolans verksamhet samordnades 1990 och flyttade in i Kungsbäck, lokaler som tidigare disponerats av Hälsinge regemente. Skolan erbjuder idag ett 50-tal utbildningsprogram och påbyggnadsutbildningar. Inom humaniora, samhälls- och naturvetenskap samt teknik finns 500 kurser. (28)

Högskolan i Gävle säger sig ha cirka 14 500 studenter, men i verkligheten är det inte så många personer som lever som studenter i staden/kommunen. Att redovisa/redogöra på detta sätt är något som alla universitet och högskolor gör och inget vi fördjupar oss i här. Tittar man på siffrorna för helårsstudenter på campus rör det sig om 3 164 studenter och 2 632 studenter som pluggar på distans under 2015.

Traditionellt har många studenter bott i Sättra, vilket omfattas av Maria församling och inom det Norra arbetslagets område. Men man har också byggt ett nytt bostadsområde alldeles i närheten av Campus. Det innebär för Svenska kyrkan i Gävle att alla studenter har föreläsningar inom Heliga Trefaldighets församling, inom Cityarbetslagets arbetsfält och en hel del bor även i området.

Högskolan i Gävle har generellt många studenter som är äldre och studenter som kommer från studieovana hem. Därför arbetar skolan mycket med introduktionen, för att stötta dem som kanske inte kan få denna hjälp hemifrån. Skolan erbjuder också kurser i studieteknik och biblioteket hjälper studenterna med att utveckla sitt skrivande. Dessutom håller man kurser i att våga tala inför andra. Skolan arbetar hårt för att studenterna ska slutföra sina utbildningar. Dessutom vill skolan ytterligare bredda rekryteringen av studenterna. De satsar också mycket på att utbilda faddrar för de nya studenterna för att skapa kontaktnät och trygghet.

5.3 Hur mår studenterna?

Den psykiska ohälsan bland unga har ökat under de senaste åren. Enligt en rapport från Socialstyrelsen 2013 har Barns och ungdomars psykiska ohälsa ökat under 1990- och 2000- talet, och de senaste data från 2011 visar på en fortsatt ökning. I åldersgruppen 18 till 24 år hade 7 procent av männen i befolkningen någon form av kontakt med psykiatrisk öppen- eller slutenvård, eller använde psykofarmaka. Motsvarande siffror för kvinnor var 10 procent. (29)

Studenterna följer den här trenden, alltfler mår dåligt, bekräftar de intervjuade, studentprästen Marianne Lundin, kuratorn Marie-Louise Holmberg och coachen Sofia Lagerberg Alfredsson. Det är osäkert om det handlar om att de mår sämre eller om man har blivit mer benägen att faktiskt söka hjälp. Studenterna är stressade och känner ångest. Studenterna upplever stark press, är stressade och nedstämda. Samtalstiderna blir snabbt bokade med väntetider på två veckor i dagsläget.

Själv mord har förekommit. Det är osäkert i vilken grad de pressade studierna har varit orsaken vid sidan av andra skäl.

Generellt i hela ungdomsgruppen mellan 18 och 24 år handlar det om depressioner, ångestsjukdomar och missbruk, men också om personlighetsstörningar när det gäller kvinnor. Alltfler ungdomar rapporterar psykiska besvär som oro eller ångslan. Sådan självrapportering är ett varningstecken för senare psykisk sjukdom, ökad risk för självmordsförsök eller övriga skador och olyckor. (30) Dock visar uppgifter från Folkhälsoinstitutet att arbetslösa unga i förhållande till studerande och yrkesarbetande är överrepresenterade när det gäller huvudvärk, sömnbesvär, trötthet, nedsatt psykiskt välbefinnande, självmordstankar, avsaknad av emotionellt stöd och lågt socialt deltagande. En större andel arbetslösa har också besökt kurator eller psykolog och färre uppger att de har god hälsa. (31)

5.4 Behov

Studenterna har fortsatt ett stort behov av enskilda samtal och stöd. Högskolan har en kurator och en studentpräst för samtal. Skolan har också ett arbete för alkohol- och drogprevention och i en utveckling av arbetet när det gäller livsstilsfrågor anställer skolan nu en hälsovägledare. Studentprästen uttrycker besvikelse över att man inte längre kan hänvisa till Samtalsakuten. "Vad gäller att stötta studenter har vi som jobbade inom Studenthälsan kunnat hänvisa till Samtalsakuten, då inte de samtalsforum vi kunnat erbjuda har räckt till eller funkade. Nu då det är belagt med avgift är det inget som jag nämner i första taget, då studenternas ekonomi inte är den bästa." Förslag på andra aktiviteter som kom upp under samtalen var att personal från kyrkan kunde vara mer på plats för att skapa relation med studenter både direkt på skolan och även där de bor. Det finns också behov för olika typer av samtalsgrupper, exempelvis sorgegrupper, men även olika teman kring existentiella frågor, men här måste man vara lyhörd och ha tålamod för studenternas behov. Studentkåren driver ett kafé i Sättra, där volontärer från kyrkan skulle kunna hjälpa till.

6. Flyktingar och migration

6.1 Bakgrund

Människor har i alla tider förflyttat sig runt om i världen: det har skett av nyfikenhet, av ekonomiska orsaker, eller på grund av flykt ifrån krig och förtryck. Man uppskattar att ungefär 60 miljoner människor är på flykt just nu. De flesta befinner sig i närområdet av sitt hemland. Kriget och flyktingkrisen i Syrien har gjort att antalet personer som sökt asyl i Sverige har nått historiskt höga nivåer. Fram till november 2015 hade drygt 149 000 personer ansökt om asyl i Sverige, vilket är drygt 74 000 fler ansökningar än samma period förra året. Antalet ensamkommande barn har ökat drastiskt. Bara under de första sex månaderna 2015 ansökte ungefär lika många ensamkommande barn och ungdomar om asyl i Sverige som under hela 2014. De flesta kom från Syrien, Eritrea, Afghanistan och Somalia. (32)

Det stora antalet asylansökningar har fått politiska konsekvenser och den svenska regeringen skärper villkoren för asyl och stärker bevakningen av gränserna. På europeisk nivå har det stått klart att Dublinförordningen, som säger att asylansökan ska lämnas in i det första EU-landet man når, i praktiken har satts ur spel. (33)

Det finns egentligen ingen gemensam flykting- och asylopolitik inom EU. Man har försökt att förhandla fram sätt att hantera flyktingsituationen och komma överens, men det är stora skillnader i synsätten. De öppna gränserna mellan länderna gör dock att frågan måste hanteras. Nu har vissa länder tagit emot många flyktingar medan andra i princip inte har tagit något ansvar. Kommissionen har nu skickat ut några så kallade testförslag, som medlemsländerna får ge sina reaktioner på. Den ena modellen beskrivs som "Dublin plus". Nuvarande tumregel om första asylland skulle stå kvar, medan ett omfördelningssystem läggs till som kan aktiveras under kris. Det mer radikala förslaget bygger på idén om total centralisering. EU-kommissionen vill dessutom – med eller utan omfördelningen – skapa ett enhetligt asylsystem i Europa. Samma villkor ska gälla i alla EU-länder. (34)

6.2 Flyktingsituationen i Gävle

2010 hade ökad immigration inneburit att andelen utlandsfödda ökat i såväl kommunen som riket. Andelen utlandsfödda uppgick år 2009 till 10,8 procent i kommunen och 14,3 procent i riket. (35)

6.2.1 Sammanfattning

Enligt Migrationsverkets siffror tog kommunen emot 1 072 flyktingar förra året. Från Syrien kom 323, Irak 110, Somalia 89, Eritrea 33 med flera.

De flesta flyktingar tar sig hit på egen hand och skaffar eget boende. De blir inte anvisade hit. Det är först när migranterna får uppehållstillstånd som de blir kända av kommunen.

2014 fick 940 personer uppehållstillstånd. Året därpå 560 och för i år är prognosen ungefär 400 personer. Prognosen har sänkts pga svårigheten att få bostad i Gävle. Gävle tar emot fler än vad som avtalats med Migrationsverket. De flesta migranter bor i Anderberg, på Nordost, i Sätra och på Brynäs. De bor oftast hos släktingar och många är mycket trångbodda.

Gävle har under flera år tagit emot ungefär 200 ensamkommande barn och ungdomar per år. Förra året tog man emot 820. Av dem var 600 så kallade ankomstbarn som gav sig tillkänna i Gävle. Dessa barn tas om hand en kortare tid (3-5 dagar) i Gävle innan Migrationsverket placerar dem på något boende i landet. I dagsläget finns cirka 350 asylsökande barn som Gävle ansvarar för.

Först när någon (barn eller vuxen) fått uppehållstillstånd och är bosatt/kommunplacerad i Gävle kommun, blir hen en del av kommunens verksamhet, såsom SFI, Samhällsorientering och aktiviteter hos Arbetsmarknadsenheten. Asylsökande barn har rätt till allmän förskola på samma villkor som alla andra barn i Sverige. Barn som är asylsökande har ingen skolplikt, men rätt att gå i skola från och med höstterminen det år de fyller sex år.

6.2.2 Gustav Wilhelmsson verksamhetsexpert på Migrationsverket:

Förra året registrerades 1 072 asylansökningar i Gävle. Från Syrien kom till exempel 323, Irak 110, Somalia 89, Eritrea 33 med flera. Vid intervju tillfället bodde 193 på anläggningsboende, 652 i eget boende. Från övriga länder kommer 282 personer (varav 212 ensamkommande barn).

Av de 1 072 som bor i Gävle kommun har 829 ett öppet grundärende (väntar på beslut från Migrationsverket), 83 har sitt ärende hos gränspoliserna då de ska återvända, i 31 fall är Migrationsverket ansvarigt för återvändandet, 68 har uppehållstillstånd och väntar på kommunplacering.

Totalt 48 personer är utflyttade (kommunplacerade) till Gävle kommun hittills i år med följande medborgarskap: Syrien 30, Somalia 5, Statslös 3, Eritrea 2, Övriga 8. Under 2015 var det totalt 256 personer från Syrien 108, Eritrea 63, Statslös 26 och övriga länder 59.

En av de frågor vi tog upp var interna stridigheter eller annan oro som uppkommit till följd av lång väntan eller annat och som kan påverka allmänhetens syn på invandring. Gustav Wilhelmsson svarar att det finns problem i Gävle med detta. Väntetiderna är långa och det kommer de att vara under överskådlig tid framöver. Därför har Migrationsverket beslutat att införa något som kallas meningsfull väntan och den ska bland annat innehålla organiserad sysselsättning. Det kan handla om praktik, meningsfull sysselsättning och mötesplatser. Lokal samordnare ska utses för detta. Just nu är det cirka 145 000 personer som väntar på att få ett första besked.

Det finns inga specifika förväntningar på just Svenska kyrkan från Migrationsverket. Men man har sagt att mottagandet är en utmaning för hela Sverige och i det ingår även det civila samhället. Det kommer att behövas en lokal samverkan för att klara detta.

Det finns ett asylboende/ankomstboende i Gävle med 200 platser. Dessutom finns det ett antal lägenheter i Norrsundet. Där bor man i väntan på besked om uppehållstillstånd, sedan blir man kommunplacerad. Den delen har Arbetsförmedlingen hand om. Det kan dock finnas personer som ordnar eget boende och då blir man kvar i den kommun där man redan bor. Arbetsförmedlingen har dock svårt att hitta boende för dem som har fått uppehållstillstånd, vilket gör att de ändå bor kvar på ankomstboenden.

Behov: Ska Sverige klara mottagandet av flyktingar och de som sedan får asyl måste alla krafter samlas. Här blir det civila samhället viktigt. Migrationsverket kommer nu att försöka ordna meningsfull väntan/organiserad sysselsättning. Handläggare Jenny Steen blir ansvarig för organiserad sysselsättning i Gävle (jenny.steen@migrationsverket.se, tel 010-485 62 20).

6.2.3 Intervju med Wolther Planck, Socialtjänsten, Gävle kommun

Gävle har tagit emot ungefär 200 ensamkommande barn och ungdomar per år i flera år. Förra året tog man emot 820, varav 600 var så kallade ankomstbarn som gav sig tillkänna i Gävle. Dessa barn tas om hand en kortare tid (3-5 dagar) i Gävle innan Migrationsverket placerar dem på något boende i landet. Övriga har varit asylsökande som anvisats till Gävle. I dagsläget finns det cirka 350 asylsökande barn som Gävle ansvarar för.

Det finns fem boenden i Gävle för ensamkommande. Det kommunala heter Sesam, med 54 platser, och ligger inom Heliga Trefaldigahets församling. De samarbetar bland annat med Röda korset om läxläsning. Ett privat boende drivs av Heros Gävle och är en del av ett större företag, Heros Sverige AB. Boendet ligger i Sättra och kommunen har ett avtal om 30 platser. För närvarande är 15-16 platser belagda. Det finns ytterligare tre privata boenden. De har ett fåtal platser, bland andra Paloma 7 platser och Private Nursing 5 platser.

De ensamkommande barnen bor också i familjehem. Eftersom det var så många som kom i höstas så bor de även utanför kommunen, då det var svårt att få tag i familjehem. Ungdomarna kommer från Syrien, Afghanistan, Somalia och Eritrea.

De flesta flyktingar tar sig hit på egen hand och skaffar eget boende. De blir inte anvisade hit. Det är först när migranterna får uppehållstillstånd som de blir kända av kommunen. Kommunen erbjuder då en introduktionskurs på ca sex veckor. Samtidigt anmäler de sig till Arbetsförmedlingen. Det tar tid innan de får sin etableringsersättning och därför är det många som söker socialbidrag fram till dess.

2014 fick 940 personer uppehållstillstånd. Under 2015 var det 560 och för i år är prognosen ungefär 400 personer. Prognosen har sänkts pga svårigheten att få bostad i Gävle. Gävle tar emot fler än vad som avtalats med Migrationsverket. De flesta migranter bor i Anderberg, på Nordost, i Sättra och på Brynäs. De bor oftast hos släktingar och många är mycket trångbudda. Den som har valt eget boende får ofta stå sitt kast och det finns ingen möjlighet att ändra sig och flytta till ett anläggningsboende. Att ändra val av boende är något som nu diskuteras.

Tillsammans med Röda korset tittar man nu på att ytterligare utveckla integrationsarbetet för de nyanlända. Det man har erbjudit hittills är läxläsning, faddrar och språkkafé. Nu tittar man även på ett mentorskap liknande det som finns i andra delar av landet.

6.2.4 Intervju med Helena Högström, strateg Social hållbarhet, med inriktning på integration och flyktingfrågor, Gävle kommun

Hon började sitt arbete i början på december och syftet var inledningsvis att skaffa överblick hur det ser ut i hela kommunen just nu, hur det kommunövergripande arbetet fungerar, både med flyktingfrågor och med integration. Under våren har Gävle kommun tagit fram en handlingsplan för arbetet med integration. I den ges en nulägesbild, man tittar på utmaningar, möjligheter och uppdrag framåt. Handlingsplanen anger struktur och arbetssätt för det kommunövergripande arbetet med integration och den poängterar vikten av samverkan med andra aktörer, bland annat i det civila samhället.

Först när en person fått uppehållstillstånd och är bosatt/kommunplacerad i Gävle kommun, blir hen en del av kommunens verksamhet, såsom SFI, Samhällsorientering och aktiviteter hos Arbetsmarknadsenheten. Asylsökande barn har rätt till allmän förskola på samma villkor som alla andra barn i Sverige. Barn som är asylsökande har ingen skolplikt, men har rätt att gå i skola från och med höstterminen det år de fyller sex år. Rätten till skolgång gäller också till gymnasiet och även om den asylsökande fyllt 18 år har hen rätt att avsluta sin utbildning. Ensamkommande barn blir också en del av kommunens verksamhet, även innan de fått uppehållstillstånd. Gävle kommun har ansvar för ensamkommande barns boende och omsorg.

Arbete med integration pågår inom alla kommunens förvaltningar och bolag som exempelvis Socialtjänst Gävle, Utbildning Gävle och Näringsliv & Arbetsmarknad Gävle. Just nu pågår dialoger med olika aktörer, där Svenska Kyrkan i Gävle är en av många. Frågor som ställs: Hur ska vi samverka? Vad måste vi bli bättre på? Ska kommunen fungera som samordnare i detta arbete?

7. Utsatta grupper och vad gör andra. Sammanfattningar och intervjuer med olika aktörer

7.1 Sammanfattning

Det finns många aktörer som ger akut hjälp i Gävle. Det serveras mat, delas ut livsmedel och ger möjlighet att träffa någon att prata med på ett flertal ställen. Samarbetet EKC (Ekonomiskt Kunskaps Center) finns för att utveckla det förebyggande arbetet i kommunen och för att förstärka de gemensamma resurserna. Man märkte att många vandrade runt i ”systemet” mellan de olika aktörerna inom social ekonomi, utan mer långsiktiga insatser. Historiskt har Diakonirådet representerat kyrkan i detta nätverk, där man utbyter viktig information, driver frågor och samarbetar. Man delar sina erfarenheter om vad som är på gång i respektive organisation. Bland annat har man arbetat hårt för att förhindra vräkningar. Diakonirådet hjälper människor som lever i utsatthet och bland annat behöver ekonomiskt stöd.

Hela människan driver ett öppet hem för alla sju dagar i veckan. Här kan människor få mat, omsorg och samtala med personal. De har ett utslusningsboende för män. Det finns även en säsongsverksamhet för EU-migranter. De får frukost, möjlighet att duscha och tvätta kläder.

Diakonirådet hjälper människor som lever i utsatthet och bland annat behöver ekonomiskt stöd. Verksamheten är öppen för alla som är bosatta inom Gävle Pastorat. Här kan man få hjälp med livets basbehov som hyran, elräkningen, tandvård och sjukvårdsräkningar. Det är en variation av människor som söker sig hit och de är i alla åldrar. Det kan vara personer med psykiska diagnoser, drogberoende, funktionshindrade eller de som har hamnat i spelberoende.

Matakuten hämtar mat från butiker och restauranger som de sedan delar ut. Under en månad kan de få in tio ton mat från olika aktörer. I sin verksamhet möter de flyktingar, papperslösa, studenter och pensionärer. Inga aktiva missbrukare får komma till lokalen, den är en frizon från droger. Missbrukare har redan sina ställen att gå till.

Asylkommittén arbetar för att människor ska få en så bra och rättfärdig asylprocess som möjligt. De kan förmedla juridisk och medicinsk hjälp och annan typ av stöttning.

Personligt ombud inrättades när de stora institutionerna stängdes och människor med psykiska funktionshinder flyttade till eget boende och blev sittande hemma. I många kommuner inrättades då personligt ombud. Ett ombud hjälper till med allt möjligt; att få ordning i lägenheten, kontakter med myndigheter. Ombuden är lotsar till stöd. Först kom människor som hade psykiska funktionshinder som psykos. Numera är det människor med neuropsykiatrisk funktionsnedsättning som behöver stöd. Nya grupper är de passiva killarna som av olika anledningar isolerar sig hemma och inte tar sig för något. På något sätt har de gett upp. De vänder på dygnet, de saknar arbete, utbildning och tar sig inte vidare. Oftast är det deras förtvivlade föräldrar som tar kontakt.

Under våra intervjuer med representanter från myndigheter och det civila samhället har vi ställt frågor om olika utsatta grupper. Dessa uppgifter redovisas här:

EU-Migranter

EU-migranter, eller utsatta EU-medborgare, har rätt som alla andra medborgare att vara tre månader i ett annat EU-land. Polisen kan anmäla till Migrationsmyndigheten om någon har stannat för länge (Källa: Migrationsverket, intervju)

Förra året kom ett 40-tal, i år något färre, 20 till 25 stycken (Källa: Hela människan, intervju)
Gruppen var tidigare 25 till 30 personer och har den senaste tiden ökat till ett 60-tal. De flesta är vuxna, men det finns också några barn. De bor i husvagn och Socialtjänsten har gjort bedömningen att de har det hyfsat. Tidigare har myndigheten hittat barn som bor i bilar, vilket är betydligt sämre. De som kommer till Gävle är främst romer från Bulgarien. Ibland kommer även rumäner och säljer tidningar, men de bor i andra kommuner. De stannar oftast i tre månader, men det händer att de stannar längre. Matakuten har kontakt med romerna som bodde i läger nere i hamnen där det snart ska bebyggas och de har nu avhysts. Det blir skräpigt runt dessa läger, vilket skapar problem för kommunen. Det kommer också en grupp bärplockare varje år som bor i läger. Vissa kommuner har löst situationen genom att bygga speciella campingplatser, men det är osäkert om detta är förenligt med kommunlagen (Källa: Gävle kommun, intervju).

Hemlösa

De är mellan 50 och 200. (Källa: Hela Människan, intervju)

Antalet hemlösa beror på årstiden. Möjligen är de ett 30-tal, upp till ett 40-tal. Hemlösa är ofta missbrukare. Bostadslösa finns också, men de bor hemma hos någon i sitt nätverk. (Matakuten)

Papperslösa

- Det är ingen som vet hur många som lever som gömda i Gävle. Asylkommittén arbetar i Gävleborg, så uppgifterna utgår från hela regionen. Föreningen kan inte veta hur många det handlar om, eftersom alla inte söker sig till dem. Förra året var de i kontakt med cirka 200 personer. Ungefär ett 30-tal personer är återkommande. (Källa: Asylkommittén, intervju)
- Matakuten träffar människor utan papper som kommer från Palestina, Syrien, Afghanistan, Libanon och Jordanien. Vissa av dessa har sökt asyl och fått avslag, andra har aldrig sökt. (Källa: Matakuten, intervju)
- Papperslösa kan vara personer som aldrig varit i kontakt med myndigheten, men det kan också vara personer som har fått avslag och avvikit. Mottagningsenheten i Gävle har hittills i år registrerat 29 personer efter att de avvikit. Under 2015 var det 70 personer. (Källa: Migrationsverket, intervju)
- Personer som fått avslag på sin ansökan och som håller sig undan. Tar sällan kontakt med kommunen, som inte kan uppskatta hur många de är. (Gävle kommun)

7.2 Möjlighet till akut hjälp

Diakonirådet har i samråd med olika aktörer sammanställt en lista på var behövande människor kan få akut hjälp, om man står på bar backe och inte ens har mat för dagen:

Korskyrkan serverar gratis lunch tillsammans med Röda korset tisdag och torsdag. Dit kommer många ensamma och flyktingar.

Matakuten har med stöd från bland andra Diakonirådet öppet från tio till klockan ett, vardagar utom onsdag. De delar ut bröd och mat som de får via stadens matvaruaffärer. Det är överblivet bröd och färsk mat som kommer behövande till del. De stöder i första hand ensamstående mammor och asylsökande.

Eric Edin-stiftelsen har ett öppet café alla vardagar med lite olika tider. De ger stöd i första hand till människor som har ett kriminellt förflutet eller som lämnat ett drogmissbruk bakom sig.

Hela människan har också med stöd av bland andra Diakonirådet, ett center som är öppet alla dagar i veckan med gratis frukost och sopplunch för 20 kronor. Dit kommer ofta hemlösa och alkoholister, samt nu också romer från Bulgarien och Rumänien.

7.3 Viktigt samarbete

För att utveckla det förebyggande arbetet i kommunen och för att förstärka de gemensamma resurserna har Diakonirådet tagit initiativ till EKC. Ekonomiskt Kunskaps Center – EKC i Gävle. Man märkte att många vandrade runt i ”systemet” mellan de olika aktörerna inom social ekonomi utan långsiktiga insatser. Informationen nedan är hämtad från Diakonirådet.

I detta nätverk, som funnits sedan 2002, ingår förutom Diakonirådet även Socialtjänsten, Hela människan, Gävle Energi, Verdandi, Matakuten, Familjeslanten, PRO, Hyresgästföreningen, Studieförbundet, Personligt ombud, Arbetsförmedlingen, Försäkringskassan, Bo kvar, Konsumentvägledningen och Gavlegårdarna. Historiskt har Diakonirådet representerat kyrkan i detta nätverk där man utbyter viktig information och kunskap, driver frågor och samarbetar. Bland annat har man arbetat hårt för att förhindra vräkningar och numera har Gävle kommun det man kallar Plan Mot Hemlöshet, som är ett upparbetat samarbete för att förhindra att människor blir av med sina bostäder. För övrigt har de arbetat med Lag om att det inte går att skuldsätta barn under 18 år och samordning av privatpersoners ärenden med många aktörer samt utbildning och kurser för skolan och privatpersoner i hushållsekonomi.

7.4 Olika aktörer som arbetar med de mest utsatta

7.4.1 Hela människan - intervju med Lennart Sjögren, ordförande

Bedriver ett antal verksamheter sedan 1976. Öppet hem, ett öppet vardagsrum, som är öppet för alla sju dagar i veckan. Här kan människor få mat, omsorg och samtala med personal. Här finns möjlighet till råd/stöd/coaching för människor som vill förändra sitt liv.

- Utslussningsboende för män, som har varit del i någon form av rehabilitering få en möjlighet att komma in i samhället, här finns gemenskap och sysselsättning.
- EU-migranter: Det är en säsongsverksamhet. Den varierar, förra året var det ett 40-tal som kom, i år något färre, 20 till 25. I verksamheten får de frukost, kan tvätta sina kläder och duscha.
- Second hand - denna verksamhet täcker flera behov som t ex stöttning under rehabilitering. Ett 20 tal personer är anställda med olika lösningar via samhället. Här arbetar också ett 40-tal volontärer, som under 2015 bidrog med 1 000 timmar/per månad. Volontärinsatserna avser alla verksamheter som Hela Människan bedriver.
- De har också två anställda som arbetar med mat/catering. Man planerar för förebyggande insatser gentemot droger och alkohol.

Hela människan omsätter 11 miljoner kronor om året. Verksamheten finansieras bland annat med ett årligt stöd från Gävle kommun. De får också stöd från kyrkorna i Gävle. Verksamheten finansieras också via olika arbetsmarknadslösningar och stöd från fonder, bland annat från kommunen och Diakonirådet.

Hemlösa: De hemlösa i Gävle är mellan 50 och 200 personer.

Hela människan har idag ingen verksamhet som riktas direkt gentemot barn och unga

7.4.2 Diakonirådet – Intervju med Per-Erik Lindberg, handläggare på Diakonirådet

Per-Erik Lindberg har varit anställd på Diakonirådet i 16 år och varit med om att utveckla arbetet inom en del av diakonin i Gävle. Anette Wieser är samordnare från och med i vår och har arbetat på rådet i fem år. Annelie Ekstrand är Diakonirådets ekonom sedan tre år tillbaka. Hon ansvarar för bland annat placering av tillgångarna, något hon gör tillsammans med en ekonomisk rådgivare.

Bakgrund: Diakonirådets verksamhet har funnit sedan 1919. Heliga Trefaldighets församlings Diakoniförening förvaltar testamenten, fonder och stiftelser skänkta av privatpersoner i Gävle – gåvor med speciella ändamål. Diakonirådet är en egen juridisk person med egen styrelse, men har alltid stått församlingen nära och varit en naturlig del i församlingens liv och diakoni. Av andra aktörer betraktas

ofta Diakonirådet som en del av Svenska kyrkan. Efter sammanslagningen av församlingarna till ett pastorat har rådets roll förändrats i förhållande till församlingarna/pastoratet. Diakonirådet vill gärna se ett fortsatt nära samarbete utifrån de nya förutsättningarna och hitta sätt att utvecklas tillsammans. Generellt finns det en stark diakonal känsla i Gävle.

Diakonirådet hjälper människor som lever i utsatthet och bland annat behöver ekonomiskt stöd. Verksamheten är öppen för alla som är bosatta inom Gävle Pastorat, men eftersom de fonder de förvaltar har vissa förutsättningar kan alla inte få stöd utan vissa rekvisit måste vara uppfyllda. Här kan man få hjälp med hyran, elräkningen, tandvård och sjukvårdsräkningar. Man kan få hjälp med livets basbehov, men däremot inte med kostnader som rör resor, bil med mera. Det är en variation av människor som söker sig hit och de är i alla åldrar. Det kan vara personer med psykiska diagnoser, drogberoende, funktionshindrade eller de som är spelberoende. Det är inte heller ovanligt att de som kommer har råkat ut för en olycka, blivit utförsäkrade och sedan inte får tillvaron att gå ihop.

Förra året fick 1 100 personer stöd av Diakonirådet. Det är ungefär en procent av Gävles befolkning. I snitt tar de emot 25 personer i veckan, men under till exempel jul kan det vara uppåt 50-60 personer som söker hjälp. Cirka 73 procent av de sökande är ensamstående mammor med barn. Nu när underhållsstödet ökat så kan man se en minskning med cirka tio procent. Många kommer från utsatta bostadsområden och det är människor som har liten eller ingen inkomst som söker hjälp. Det kan då till exempel bero på att A-kassan eller Försäkringskassan inte betalat ut ersättning i tid eller att någon regel hos Socialtjänsten gör att de kommer i kläm. Diakonirådet håller också föreläsningar om hushållsekonomi både på plats och hos andra aktörer i Gävle.

Tanken är att hjälpen som Diakonirådet ger ska vara ge långsiktigt resultat, vara tillfällig och förbyggande så att den blir bestående och innebär en förändring. På 60- och 70-talen var det inte ovanligt att man gav pengar direkt i handen och hade en kontantkassa. Nu får den som söker hjälp fylla i en ansökan och visa sin ekonomi med bland annat kontoutdrag från banken. De får ofta en genomgång av ekonomin och hjälp att hitta sin egen kraft – hjälp till självhjälp. Att hjälpa människor kortsiktigt gör att de inte kommer vidare. Därför har Diakonirådet utvecklat samverkan med bland andra Samtalsakuten, Familjerådgivningen, Kvinnojouren, Budgetrådgivning och diakonerna i församlingarna.

Diakonirådet ger också Svenska kyrkan i Gävle stöd för verksamheter som bland annat Kyrklek och sommarläger. Svenska kyrkan i Gävles personal hänvisar människor som söker ekonomiskt bistånd till Diakonirådet.

7.4.3 Matakuten – Intervju med Lasse Wennman

Matakuten har funnits i fyra år. Organisationen hämtar mat från butiker och restauranger. Under en månad kan de få in tio ton mat från olika aktörer. Idén till Matakuten fick Lasse i sitt tidigare arbete. Han arbetade på ett soppkök, där delade de ut tre gratis mål om dagen till missbrukare, hemlösa och bostadslösa. Han funderade då vart de gick som saknade mat, men inte hade den här typen av missburksproblem. Det började med att han samlade in överblivet bröd och delade ut. Han åkte runt i egen bil och på eget initiativ. I sin verksamhet möter han flyktingar, papperslösa, studenter och pensionärer. Inga aktiva missbrukare får komma till lokalen, det är en frizon, de har redan sina ställen att gå till.

Antalet hemlösa skiftar enligt Lasse med årstiden. Han tror att det är ett 30-tal upp till ett 40-tal. Hemlösa är ofta missbrukare. De har kanske haft kontrakt på en lägenhet, men mister det. Bostadslösa finns det också, det kan bero på att ekonomin gått åt skogen, men de bor hemma hos någon i sitt nätverk. Romer, eller så kallade EU-migranter, bor i husvagnar och bilar. De har varit utsatta för en del trakasserier, men det upphörde när det uppmärksammades i tidningen. Matakuten åker och träffar dessa då och då, inte regelbundet.

Papperslösa: Det är svårt att veta. De han träffar kommer från Palestina, Syrien, Afghanistan, Libanon och Jordanien. Vissa av dem har sökt asyl och fått avslag, andra har aldrig sökt.

Matakuten hjälper alla människor, men vill helst att de ska vara minst 18 år. De som söker kommer oftast från områden som Andersberg, Sätra och Nordost.

På frågan vad är det som fattas idag, menar han att det finns hur mycket som helst att göra bland annat för EU-migranter, kanske ett ställe där de kan få de mest basala behoven tillfredsställda, som hygien. Läkarbesök är ett annat område som behövs, tycker han. De får stanna i tre månader och det skulle vara bättre om de fick någon form av sysselsättning i stället för att tigga. Dessa människor är ofta tusenkonstnärer, de har mycket kunskap, de kommer från landsbygden och kan mycket om odling. Kanske en sysselsättning som är kopplad till utbildning skulle vara en mer långsiktig lösning.

Han tycker också att det är viktigt att brottsliga handlingar ska få snabbare konsekvenser. Nu tar allt så lång tid och det är inte bra för att till exempel få stopp på ett accelererande missbruk. Satsa på förebyggande arbete med snabbare konsekvenser.

Han säger att det bästa för att veta hur det ser ut är att vara ute mycket, höra sig för och ta reda på själv. Inte sitta på ett kontor, utan att se med egna ögon, då vet man bättre.

7.4.4 Asylkommittén – intervju med Ingrid Thyr

Asylkommittén arbetar för att människor ska få en så bra och rättfärdig asylprocess som möjligt. De kan förmedla juridiskt och medicinsk hjälp samt annan typ av stöttning. Medlemmarna har olika åsikter om huruvida det ska vara en reglerad invandring eller om gränserna ska vara öppna. Den gemensamma nämnaren är att själva asylprocessen ska vara rättssäker, human, rättvis, vilket föreningen anser att den inte alltid är. De som blir papperslösa har ofta asylskäl, men har av olika anledningar tolkats fel av myndigheterna. Ett exempel är att Migrationsverket gjort språkanalyser och kommit fram till att personen är från ett visst område, men det har senare visat sig vara fel.

Ingrid Thyr vet inte hur många som lever gömda i Gävle, föreningen arbetar i hela Gävleborg, så alla hennes uppgifter utgår från hela regionen. Hon kan helt enkelt inte veta hur många det handlar om eftersom alla inte söker sig till dem. Förra året var de i kontakt med cirka 200 personer vid något tillfälle. Det var både personer som lever i familjer och enskilda. Ungefär ett 30-tal personer är återkommande.

Dessa människor har det svårt på många olika vis. De tar ofta kontakt med Asylkommittén för att de behöver någonstans att bo, vilket kommittén inte kan hjälpa till med. De papperslösa bor ofta hos släktingar eller landsmän, ofta måste de flytta runt. Det handlar om ett 30-tal som de har kontakt med och nu finns det troligen cirka 15 barn som också flyttar omkring tillsammans med sina föräldrar. De får flytta många gånger. För två år sedan gjorde föreningen en lista för att dela ut julklappar till alla som de varit i kontakt med; 75 personer fick julklappar.

Ingrid tror att föreningen kommer att få mer att göra framöver. Migrationsverket arbetar långsamt och resultaten kommer inom ett år. Alla inskränkningar som regeringen gör påverkar naturligtvis även Asylkommitténs arbete.

Föreningen har gott om samarbete. De samarbetar med Korskyrkan, därifrån får de matkassar, de har kontakt med en second hand, där de får kläder. De samarbetar med diakoner i regionen, där de får ekonomiskt bistånd, och RFSL. De har också samarbetat med gruppen New commers group.

De papperslösa mår naturligtvis dåligt, men hon påpekar att de ändå på något sätt klarar av situationen psykiskt. Med tanke på vad de går igenom eller gått igenom så är hon många gånger förvånad. Däremot är det många som är fysiskt sjuka och att det kanske är den psykiska reaktionen på situationen.

Organisationen besöker också människor som sitter på Förvaret. De samordnar sig dock med andra organisationer som Amnesty. ”Den som är desperat kastar sig över alla som kan hjälpa och ibland har det blivit krockar.”

På frågan, vad som fattas svarar Ingrid Thyr, att det är hur mycket som helst som fattas och behöver göras. De behövs mer juridisk hjälp, mer undervisning i svenska.

7.4.5 Personligt ombud, Gävle kommun – intervju med Ingrid Rosén

Enligt kommunens webbplats hjälper ett personligt ombud personer som är över 18 år och har psykisk funktionsnedsättning. "Personligt ombud hjälper dig att få stöd och vård som du behöver och har rätt till."

När de stora institutionerna stängdes i mitten av 90-talet och människor med psykisk funktionsnedsättning flyttade ut till eget boende upptäckte man att många blev sittande hemma och hamnade utanför på flera sätt. I många kommuner inrättades då funktionen Personligt ombud, som inte är tvingande, men en rekommendation från statens sida. I dagsläget finns 340 ombud.

Det finns idag 3 ombud i Gävle och de kan ansvara för 10 till 12 personer var. Det innebär att de har en kapacitet på runt 30 personer. Ett ombud är behjälpligt med allt möjligt: att få ordning i lägenheten, kontakter med myndigheter som Arbetsförmedlingen eller läkare och andra vårdgivare. Ombuden är lotsar till stöd.

Enligt Ingrid Rosén var de som sökte hjälp hos ombuden först människor som hade psykiska funktionshinder som psykos med mera. Ingrid tror att de flesta i den grupp som de arbetade med tidigare har fått hjälp och därför inte har behov av Personliga ombud.

Numera är det människor med neuropsykiatrisk funktionsnedsättning. Deras handikapp är ofta osynligt, men de har stora problem i samhället. Vissa har svårt att hålla tider, de har också minnessvårigheter. De kan gå på ett möte, men minns inte vad man pratade om. De är väldigt svåra att hjälpa, tycker Ingrid, de är alla olika och har olika typer av behov. Ombuden gör ofta saker tillsammans med personen. "Nu gör vi räkningarna ihop. Stöder till egen aktivitet."

Ett annat fenomen som Ingrid och hennes kollegor stöter på är de passiva killarna, en och annan tjej också, som av olika anledningar har de isolerat sig hemma. Oftast bor de kvar hemma hos sina mammor och utan att ta sig för något. På något sätt har de gett upp. De vänder på dygnet, de saknar arbete, utbildning och tar sig inte vidare. Deras förtvylade mammor tar kontakt för att försöka göra något åt situationen. Ingrid och hennes kollegor försöker hjälpa men det är inte lätt, de unga kommer inte i tid. Hon berättar om ett fall där hon stod och väntade på en kille för att gå till doktorn. De hade försökt komma iväg flera gånger, precis när de skulle vara på plats ringer han och säger att nu går jag på bussen. "Jag kom bara inte upp". Nu är det ingen idé att du kommer, svarar hon. Det finns många ungdomar som mår så här dåligt. Ingrid vet inte vad man skulle behöva göra för den här gruppen, men det är viktigt att börja uppmärksamma den och se vad som är möjligt för att vända trenden. Ofta har de här ungdomarna hamnat snett tidigt.

De Personliga ombuden ska också påtala sådant som inte fungerar, systemfel, men sällan är det någon som lyssnar. Bland annat har ombudet påtalat att Socialtjänsten saknar telefontider på eftermiddagen. Det kan vara svårt för dem som har svårt att komma upp. De har inte fått något gehör för det.

Inger anser att gode människors uppdrag inte stämmer överens med vad samhället och klienten behöver i dag, det är en gammal förlegad lag som är anpassad för "gammalt" folk och inte för den målgrupp som i dag är i stort behov av gode män.

7.4.6 Gävle Hamn

Till Gävle hamn kommer årligen 1000 fartyg/båtar. Det handlar uteslutande om godstrafik: Container, bulk och energi. Fartygen ligger inne kort tid, max två dygn. Besättningarna består ofta av mellan sex och tjugo personer. Besättningen är oftast från Filipinerna, den andra stora gruppen är rysktalande. De som arbetar i besättningarna är för det mesta unga män. Om det kommer ett svenskt flaggat fartyg kan det finnas några kvinnor. (Intervju med Linda Aster Gävle Hamn samt mailkontakt med Sjöfartsverket.)

I en rapport från SEKO och Internationella Transportarbetarefederationen (ITF), som kom för några år sedan, undersöktes hur tillståndet ser ut för världens sjömän och hur företag i Sverige som fraktar sina varor med sjöfart ser på sitt ansvar. Resultatet av dessa undersökningar visar att arbetsvillkoren och säkerhetssituationen inom den internationella sjöfarten är djupt oroväckande och för många sjömän direkt livsfarliga. Möjligheterna att förändra villkoren och sjömännens situation är begränsade. Risken att bli svartlistad och aldrig mer kunna få ett jobb är så stor att många sjömän inte ens vågar prata med

facket om sina problem, än mindre organisera sig. De vågar heller inte påpeka säkerhetsbrister ombord, då det kan tolkas som kritik och leda till att de får sparken. Låga löner på fartyg utan avtal, innehållna löner som ibland aldrig betalas ut och regelbundet fusk med övertidsersättning är några av de problem som lyftes fram. (36)

I Kyrkoordningens 2 Kapitel § 1 anges församlingens ansvar för alla som vistas i församlingen. Här är det viktiga just vistelsebegreppet, som är något helt annat än att vara folkbokförd inom församlingen eller kyrkotillhörig. Vistelse innefattar alla som finns inom församlingens geografiska område oavsett vad skälet är till att man finns just där. Detta motiverar prästtjänster på arbetsplatser, på sjukhus eller militärförläggningar. Vistelsebegreppet är inte ett kyrkligt begrepp även om det finns med i Kyrkoordningen. Begreppet är hämtat från Socialtjänstlagen, där det är en grundläggande princip vad gäller kommuners ansvar.

Man kan också läsa mer om sjömän och deras behov i rapporten ”Välfärdsverksamhet för sjömän” SOU 2005:11. Sjömansserviceutredningens huvuduppgift var att föreslå hur Sverige bör organisera landets välfärdsverksamhet för sjömän. Utgångspunkten är de krav som ställs i ILO:s konvention nr 163 om sjömäns välfärd till sjöss och i hamn. Denna ILO konvention kom till just för att denna arbetamarknad har stora problem och sjöfolket är särskilt utsatt.

I Gävle har det funnits en stiftelse med namnet Gävle församlingars sjömansvårdsstiftelse, som har haft kontakt med sjömännen som kom till Gävle hamn. Den stiftelsen är under avveckling. Den fick tidigare bidrag från stiftet och församlingar i Gävle. En viss vägledning kan man också få i stiftens bedömningar när det gäller tilldelning av strukturbidrag. Se skrift om stiftsbidrag. Av den framgår att Uppsala stift har gett bidrag med 40 procent till en tjänst för arbete i just hamnen. För några år sedan beslutade församlingarna/pastoratet att inte längre ge bidrag till denna stiftelse utan att istället sköta arbetet själva. Då beslutade även stiftet att upphöra med utbetalning. Heliga Trefaldighets och Staffans församlingar är stiftelseinstiftare. Vad som händer med återstående resurser i stiftelsen är inte bestämt utan under utredning.

Det har startat en ideell förening med namnet Seamen mission, som kommer att arbeta i hamnen. Styrbjörn Granqvist är ordförande och driver föreningen. (Claes-Håkan Jansson) Lars-Åke Skog som under många år har arbetet för Gävle Sjömansvårdsstiftelse borde kunna veta mer om den här stiftelsen, enligt Sjöfartsverket.

Seamen mission startades för ett år sedan när den tidigare stiftelsen lade ner sin verksamhet. Det är en ideell organisation med Styrbjörn Granqvist som ordförande, som gör det som stiftelsen gjorde, det vill säga servar besättningen som kommer till hamnen. Föreningen gör besök ombord, tar med besättningen till centrum, hjälper dem t ex att föra över pengar till släktingar eller hjälper till med tandläkarbesök. Föreningen får ekonomiskt bistånd från de övriga Sjömanskyrkorna i landet. Ungefär åtta personer arbetar ideellt. Föreningen är på väg att få hyra en lokal, en sjömansgård, i hamnen. Den kommer att inredas så att besättningarna får tillgång till Wifi och datorer.

7.5 Ekonomiska problem

7.5.1 Sammanfattning

Svenskarna blir allt mer skuldsatta. Efter Japan är vi det mest skuldsatta landet i världen. Överskuldsättning och problem med att betala utgifterna ökar i hela samhället och orsakar stora problem för dem som drabbas och även för samhället i stort. Enligt statistiken är Gävleborna inte mer skuldsatta än andra svenskar utan följer den generella trenden. Det finns inte så mycket forskning på området, men enligt en ny rapport från Linnéuniversitetet i Växjö ska skuldproblemen inte begränsas till ett fattigdomsproblem, då det kan handla om både inkomst- och utgiftsproblem. Skuldproblem kan inte heller enbart ses som ett individuellt problem utan utvecklas i ett samspel mellan individuella, relationella och strukturella faktorer. Man vet också att det ofta är enstaka händelser som gör att man hamnar i skuldfällan. Det handlar om arbetslöshet, sjukdom, dödsfall i familjen eller andra typer av kriser som påverkar inkomsterna.

7.5.2 Bakgrund

Kreditbeteendet i samhället har förändrats ganska mycket på förhållandevis kort tid. Tidigare kunde det vara svårt att få kredit. I dag är krediterbjudanden frekventa. Den stora förändringen kom i samband med avregleringen av kreditmarknaden 1985, vilket ledde till att utlåningsverksamheten stimulerades. De svenska hushållen blir också allt mer skuldsatta. Brittiska The Telegraph uppmärksammar en ny rapport, som identifierar Sverige som världens mest privat skuldsatta land. (37)

I höstas publicerades den så kallade Genève-rapporten om världsekonomin. Den lyfte fram en oroande trend: den globala skuldsättningen har fortsatt att öka efter finanskrisen. I en tabell över världens mest skuldsatta ekonomier alla kategorier hamnade Sverige på andra plats med skulder på 293 procent av BNP, endast slaget av Japan med 411 procent. (38)

Totalt sett har Kronofogden ungefär 400.000 personer i sina gäldenärsregister, en relativt konstant siffra år från år. Den absoluta majoriteten av dessa blir skuldfria på egen hand. Bara en mindre del hamnar i kategorin överskuldsatta.

Enligt programmet Plus kan en halv miljon svenskar inte betala sina räkningar varje månad. Många mår dåligt och försöker ta sitt liv. Samtidigt lockar snabblåneföretagen med en kortsiktig lösning till ett högt pris. I ett avsnitt 2015 skildras överskuldsättning som ett samhällsproblem. Det är lättare än man tror att bli överskuldsatt. Vi får möta en trebarnsmamma som hamnade i en ekonomisk mardröm med skulder och hot om vräkning efter att ha förlorat jobbet och genomgått en separation. Snabblåneföretagen får inte locka konsumenter att ta lån de annars inte skulle ha tagit, men marknadsför sig ändå med att det är lätt att fixa snabba pengar. Priset konsumenterna får betala är skyhöga räntor, och risken att hamna i en skuldfälla. (39)

7.5.3 Kronofogdemyndigheten – intervju med Robert Olsson, kommunikötör

Bakgrund och lite fakta: Det finns ingen vedertagen definition på den som är överskuldsatt och inte kan betala sina utgifter. Att man hamnar hos Kronofogden med en obetald faktura behöver inte betyda att personen egentligen har betalningsproblem. Det kan vara en engångshändelse. En person som ständigt ligger efter med sina betalningar, kan indikera att man är överskuldsatt. Man kan bara betala 70 procent av sina räkningar och utgifter. Kriterierna för att uppfylla rätten till skuldsanering, det vill säga är kvalificerad insolvent, är att man inte kunnat betala sina utgifter och skulder fullt ut på 15 år. Vissa har haft skulder hos Kronofogden i över 20 år. De kallas då för evighetsgäldenärer.

Statliga fordringar, eller offentligt rättsliga skulder som skatteskulder, TV-avgifter, böter med mera preskriberas efter fem år eller avskrivs. I vissa fall kan de förlängas i två omgångar, alltså max 15 år. Det handlar då om skatteskulder. Privata fordringar avskrivs inte på samma sätt utan kan ligga och ticka år ut och år in. Det handlar om banklån, krediter med mera. De som har den här typen av skulder är ofta äldre, normalt inte ungdomar, där skulder för konsumtion och mobiltelefoni är vanligare. Antalet ungdomar och barn som hamnar hos Kronofogden har blivit färre de senaste åren. Förr kunde barnen bli skuldsatta till exempel genom att föräldrarna skrev över bilar på dem, men det är inte längre möjligt. Idag handlar barns skulder främst om skatteskulder. När det gäller äldre ungdomar handlar det om böter eller skadestånd. Från 15 år är man straffmyndig och kan då dra på sig den typen av skulder. Efter 18 år har ungdomar full rättskapacitet.

Oftast handlar skulderna om bostadslån och det innebär att man också har en tillgång som motsvarar skulden. Att få obetalda skulder registrerade hos Kronofogden är en indikation på att man fått problem med sina betalningar.

2010 var 3 949 personer i Gävle registrerade hos Kronofogdens. De var tillsammans skyldiga 453 miljoner kronor. 2015 var antalet personer något lägre, då fanns 3 891 personer i registret. Tillsammans var de skyldiga 507 miljoner kronor.

2010 fanns det 23 barn i registret och de var skyldiga 421 000 kronor. 2015 är den siffran nere på 10 personer. Tillsammans är de skyldiga 201 000 kronor. I hela länet rörde det sig om 60 barn, 2015 handlar det om 21 barn i hela länet som hade skulder registrerade. Tittar man på alla åldrar så var 11.848 personer i Gävleborg registrerade 2010 och de var tillsammans skyldiga 1,9 miljarder kronor. 2015 var något färre, 11 723 personer, skyldiga lika mycket som 2010.

Totalt var 4,3 procent av befolkningen i länet skuldsatt 2010. Förra året var det samma nivå. Gävle ligger något under andelen skuldsatta i länet: siffrorna för kommunen var 4,2 procent av befolkningen 2010 och 3,9 procent av befolkningen 2015. Hela landets siffror var 3,6 procent 2010 och 3,5 procent 2015. Det innebär att kommunen ligger något över genomsnittet i landet som helhet. Men det beror också på att siffrorna avser de som är folkbokförda. I siffrorna för hela landet ingår också personer som inte är folkbokförda någonstans, de som saknar känd adress.

Man vet sedan tidigare att det oftast är livsavgörande händelser som gör att människor hamnar i skuldproblematik. Det kan vara dödsfall i familjen, sjukdom, arbetslöshet eller skilsmässa. Man är van att leva på en viss inkomstnivå, och den kan vara hög. Man kan också ha låtit teckna in mycket av inkomsten i utgifter som avbetalningar och krediter. En händelse, som till exempel arbetslöshet, förändrar plötsligt inkomsten och förutsättningarna när man ska leva på a-kassa. När man hamnar i kriser så slutar man av förklarliga skäl att tänka på framtiden och många praktiska saker. Att inte betala räkningar, att inte ta tag i saker gör att man riskerar hamna i en ekonomisk situation som man kanske inte tar sig ur. Man vet också i forskningen kring överskuldsättning, att ju tidigare människor får hjälp, desto lättare är det att klara sig.

Att inte kunna betala sina räkningar är också kopplat till mycket skuld och skam. Synen på skuldsatta är också ganska hård i Sverige jämfört med andra länder. I Sverige förknippas det med en person som inte gör rätt för sig, inte är trovärdig. Människor som hamnar i situationer, där de inte kan förändra sin ekonomiska situation blir ofta sjuka och kostar samhället stora resurser. Däremot håller attityderna på att förändras något. De yngre är inte lika dömande som den äldre generationen.

7.5.4 Kronofogdemyndigheten – intervju med Annika Sydberger Norman, kronofogde

”Kyrkans personal är en mycket viktig målgrupp för oss.” Alla människor är idag mer eller mindre skuldsatta, vilket inte behöver vara något problem, men kan bli det när det sker en förändring i livet, en förändring som påverkar ekonomin. Det kan till exempel handla om dödsfall i familjen, sjukdom, arbetslöshet och skilsmässa. Kyrkan möter människor i olika svåra situationer. I den satsen kan det vara värdefullt att lyfta även frågan om ekonomin. ”I vårt förebyggande arbete erbjuder vi från Kronofogden ’budbärarutbildningar’, som vänder sig till bland annat diakoner.” Diakoner möter ju människor i olika krissituationer som är kopplade till en förändrad livssituation som kan resultera i bekymmer med ekonomin. Utbildningen ger kunskap och verktyg i hur man kan stödja människor för att undvika att hamna i överskuldsättning. Här kan man läsa mer om Kronofogdens arbete inom området:

<http://www.kronofogden.se/Hjalposshjalpa.html>

Läs mer om utbildning för diakoner på:

<http://diakonibloggen.com/2016/02/07/kursdag-i-jonkoping-om-overskuldsattning/>

7.5.5 Gävle kommun – intervju med Nina Karlsson och Åsa Wedin, budget- och skuldrådgivare

Hos budget- och skuldrådgivningen kan medborgare i Gävle, och några andra kommuner, få hjälp att få ordning på sin ekonomi. Hur man till exempel ska göra när inte pengarna räcker till. Det finns många orsaker till skuldsättning. Det är lätt att ta krediter. Sms-lån och snabb lån är ett stort problem för skuldsättning och att man får problem med att betala tillbaka. Många blir drabbade. Människor som de möter kommer från alla delar av Gävle och är i olika åldrar. Det är inte ovanligt att det har hänt något, till exempel skilsmässa, arbetslöshet, som gör att inkomsten förändras. För att lösa situationen tar man kanske till ett snabb lån eller så har man inte ork att ta tag i sin situation eller vet att man kan kontakta fordringsägare för att få en avbetalningsplan eller anstånd med betalningen.

Ett stort problem är att de som söker hjälp ofta kommer så sent i processen och därför svårt att göra så mycket åt själva skulderna. I de allra flesta fall går det ändå att göra något som förbättrar den ekonomiska situationen. De som söker har ofta levt under dessa pressade omständigheterna under flera år. Det finns barnfamiljer som blir överskuldsatta. Rådgivarna möter oftast inte barnen, de arbetar med föräldrarna, men eftersom föräldrarna är pressade så påverkas naturligtvis barnen. Rådgivarna tycker att det är viktigt att övriga samhället informerar om deras verksamhet; ju tidigare människor kommer,

desto mer kan de göra. De tycker också att det är viktigt för människor att känna att de inte är ensamma och att det finns vägar ur problemen. Är situationen för svår kan man söka skuldsanering, som rådgivarna hjälper till med.

Den osäkra arbetsmarknaden är ett problem för unga och en källa till ekonomiska problem. Ofta har de en oregelbunden inkomst. Unga har bland annat problem med dyra abonnemang och ofördelaktiga krediter som sms-lån.

Det är viktigt att vi alla vågar prata om ekonomiska problem och vad det kan få för konsekvenser, få bort skam- och skuldstämpeln. Vem som helst kan råka ut för problem. Att arbeta för att hindra människor ifrån att stoppa huvudet i sanden. Rådgivarna är ute och föreläser och arbetar förebyggande. Missbruk, shoppingberoende, depression och ångest kan också ligga bakom skuldproblem. Krediterna är lättillgängliga, man blir lätt fartblind. Man har oftast sett snabbblån och krediter som ett problem för unga vuxna. Men det finns även äldre människor som får problem med ekonomin.

Under perioden jan-mars 2016 finns 25 barn i åldern upp till 19 år till rådsökande i Gävle och 3 personer i åldern 18-25.

7.5.6 Lite forskning

Trots den ökade skuldsättningen i samhället och att allt fler människor får problem finns det förhållandevis lite forskning på området. I en avhandling från Linnéuniversitetet i Växjö studerar Lisbeth Sandvall överskuldsättningsproblem och tar utgångspunkt i intervjuer med 32 personer som är så skuldtungda att de ansökt om skuldsanering. Avhandlingen utgår från enskilda människors erfarenheter, men den uttrycker också något om skuldproblem på samhällsnivå.

Resultatet visar att bakom skuldproblem finns en komplex bild som bland annat handlar om förlopp, samspel av olika faktorer och vem som drabbas. Själva skuldutvecklingen kan vara både ett långsamt glidande in i allt större ekonomiska svårigheter och ett plötsligt, oväntat eller oförutsett förlopp. Skuldproblemen kan inte begränsas till ett fattigdomsproblem, då det kan handla om både inkomst- och utgiftsproblem. Enligt forskaren kan skuldproblem inte enbart ses som ett individuellt problem utan de utvecklas i ett samspel mellan individuella, relationella och strukturella faktorer. (40)

8. Att gå vidare

I början skrev vi att utgångspunkten för vår spaning/analys har varit: Vilka som är de mest utsatta – vilka resurser finns, båda egna och andras – vilka samverkar vi med. Barn och unga, ensamma, flykting/migration har stått i fokus. Men vi har även försökt att titta på de grupper som har det svårast i samhället. Dessutom utgår vi ifrån hur vi ska ta mer hjälp av volontärer i framtiden.

Man kan börja med att konstatera att det finns hur mycket som helst att göra och vi kommer inte att kunna göra allt, det kan ingen. Men vissa saker kan vi börja med, andra saker kan vi samarbeta med andra aktörer kring och stödja dem i deras arbete. I några fall behöver vi mer kunskap för att ta reda på hur vi bäst använder våra kunskaper, våra resurser och utför vårt uppdrag.

Några viktiga reflektioner inför framtiden:

- Ungdomar och unga vuxna mår inte bra.
- Barnfattigdomen och ungdomsarbetslösheten är högre i Gävle än på riksnivå.
- Många saknar mötesplatser.
- Arbetslösheten är generellt hög och medellivslängden är lägre än övriga riket.
- Kvinnors ohälsotal är högre än mäns.
- Gävle/Sverige har tagit emot många flyktingar. De offentliga är öppna för samarbete med kyrkor och övriga delar av civilsamhället.
- Det finns många bra aktörer som arbetar med de mest utsatta.

Noter:

1. <http://www.gavle.se/PageFiles/4162/Befolkningsf%C3%B6r%C3%A4ndringar%20i%20G%C3%A4vle%20kommun%20under%20%C3%A5r%202015.pdf>
2. (enligt Luppen, en undersökning som kommunen gör bland unga).
3. <http://www.svt.se/nyheter/vetenskap/sverige-snabbast-pa-att-oka-ekonomiska-klyftor>
4. <http://www.dn.se/dnbok/bokrecensioner/richard-wilkinson-och-kate-pickett-jamlikhetsandendarfor-ar-mer-jamlika-samhallen-nastan-alltid/>
5. https://sv.wikipedia.org/wiki/Kapitalet_i_tjugof%C3%B6rsta_%C3%A5rhundradet
6. <http://www.arbetsformedlingen.se/download/18.74f3744514ff246fd87d1/1442922575471/Prognos+G%C3%A4vleborg+v15.pdf>
7. <http://www.gavle.se/Global/Kommun%20och%20politik/%C3%96vergripande%20planering/Folkh%C3%A4lsa/Folkh%C3%A4lsoprofil%20G%C3%A4vle%202010.pdf>
8. (Källa SCB den 18 april 2015)
9. (http://www.mynewsdesk.com/se/sveriges_makalosa_foraldrar/pressreleases/sveriges-makaloesa-foeraeldrar-startar-naetverk-i-gavle-169387)
10. <http://www.gavle.se/Global/Kommun%20och%20politik/%C3%96vergripande%20planering/Folkh%C3%A4lsa/Folkh%C3%A4lsoprofil%20G%C3%A4vle%202010.pdf>
11. <http://www.gavle.se/Global/Kommun%20och%20politik/%C3%96vergripande%20planering/Folkh%C3%A4lsa/Folkh%C3%A4lsoprofil%20G%C3%A4vle%202010.pdf>
12. <http://www.gavle.se/PageFiles/4162/Befolkningsf%C3%B6r%C3%A4ndringar%20i%20G%C3%A4vle%20kommun%20under%20%C3%A5r%202015.pdf>
13. <http://www.skolverket.se/skolutveckling/forskning/ledarskap-organisation/strukturella-faktorer/strukturella-orsaker-till-sjunkande-skolresultat-1.189964>
14. (Gefle Dagblad 25 maj 2016)
15. <http://www.arbetsformedlingen.se/download/18.74f3744514ff246fd87d1/1442922575471/Prognos+G%C3%A4vleborg+v15.pdf>
16. <http://www.gavle.se/Global/Kommun%20och%20politik/%C3%96vergripande%20planering/Folkh%C3%A4lsa/Folkh%C3%A4lsoprofil%20G%C3%A4vle%202010.pdf>
17. (<http://www.mucf.se/halsa-och-utsatthet>)
18. (<https://www.folkhalsomyndigheten.se/amnesomraden/statistik-och-undersokningar/enkater-och-undersokningar/nationella-folkhalsoenkaten/ungas-halsa/>)
19. <http://www.mucf.se/halsa-och-utsatthet>)
20. (<http://www.svt.se/nyheter/vetenskap/tredubblad-psykisk-ohalsa-bland-unga>)
21. <https://lnu.se/mot-linneuniversitetet/aktuellt/nyheter/2016/framtiden-oroar-unga/>

22. (<https://www.raddabarnen.se/vad-vi-gor/barnfattigdom/vad-ar-barnfattigdom/>)
23. <http://www.gavle.se/Global/Kommun%20och%20politik/%C3%96vergripande%20planering/Folkh%C3%A4lsa/Folkh%C3%A4lsoprofil%20G%C3%A4vle%202010.pdf>
24. (Källa: Arenagruppens rapport om barnfattigdom 2012)
25. <http://www.gavle.se/Global/Kommun%20och%20politik/%C3%96vergripande%20planering/Folkh%C3%A4lsa/Folkh%C3%A4lsoprofil%20G%C3%A4vle%202010.pdf>
26. <http://www.gd.se/gastrikland/gavle/ett-lyckat-arbete-drogerna-minskar>
27. (Luppen)
28. (<http://www.hig.se/Ext/Sv/Om-Hogskolan.html>)
29. (<https://www.socialstyrelsen.se/Lists/Artikelkatalog/Attachments/19109/2013-5-43.pdf>)
30. (<https://www.socialstyrelsen.se/Lists/Artikelkatalog/Attachments/19109/2013-5-43.pdf>)
31. (<https://www.folkhalsomyndigheten.se/amnesomraden/statistik-och-undersokningar/enkater-och-undersokningar/nationella-folkhalsoenkaten/unga>)
32. (<http://www.migrationsinfo.se/migration/sverige/>)
33. (<http://www.europarl.europa.eu/news/sv/news-room/20151012AVI97157/Svenskaledam%C3%B6ter-debatterade-EUs-flyktingpolitik>)
34. (<http://www.dn.se/ledare/signerat/carl-johan-von-seth-dags-att-ta-farval-till-dublin>)
35. <http://www.gavle.se/Global/Kommun%20och%20politik/%C3%96vergripande%20planering/Folkh%C3%A4lsa/Folkh%C3%A4lsoprofil%20G%C3%A4vle%202010.pdf>
36. (Rapporten ”Är en mås mer värd än en matros?” – En rapport om tillståndet för världens sjömän och de svenska företagens ansvar)
37. <http://cornucopia.cornubot.se/2014/10/ny-rapport-sverige-mest-skuldsatta.html>
38. <http://www.sydsvenskan.se/ekonomi/fler-skuldsatta-i-sverige/>
39. (<http://www.svt.se/plus/se-skuldsattningen-plus-gor-temaprogram>)
40. <http://www.forskning.se/2011/11/10/overskuldsattningens-ansikten-om-komplexiteten-bakom-skuldproblem/>

Bilaga 4. Diakoala strukturer i andra pastorat/församlingar

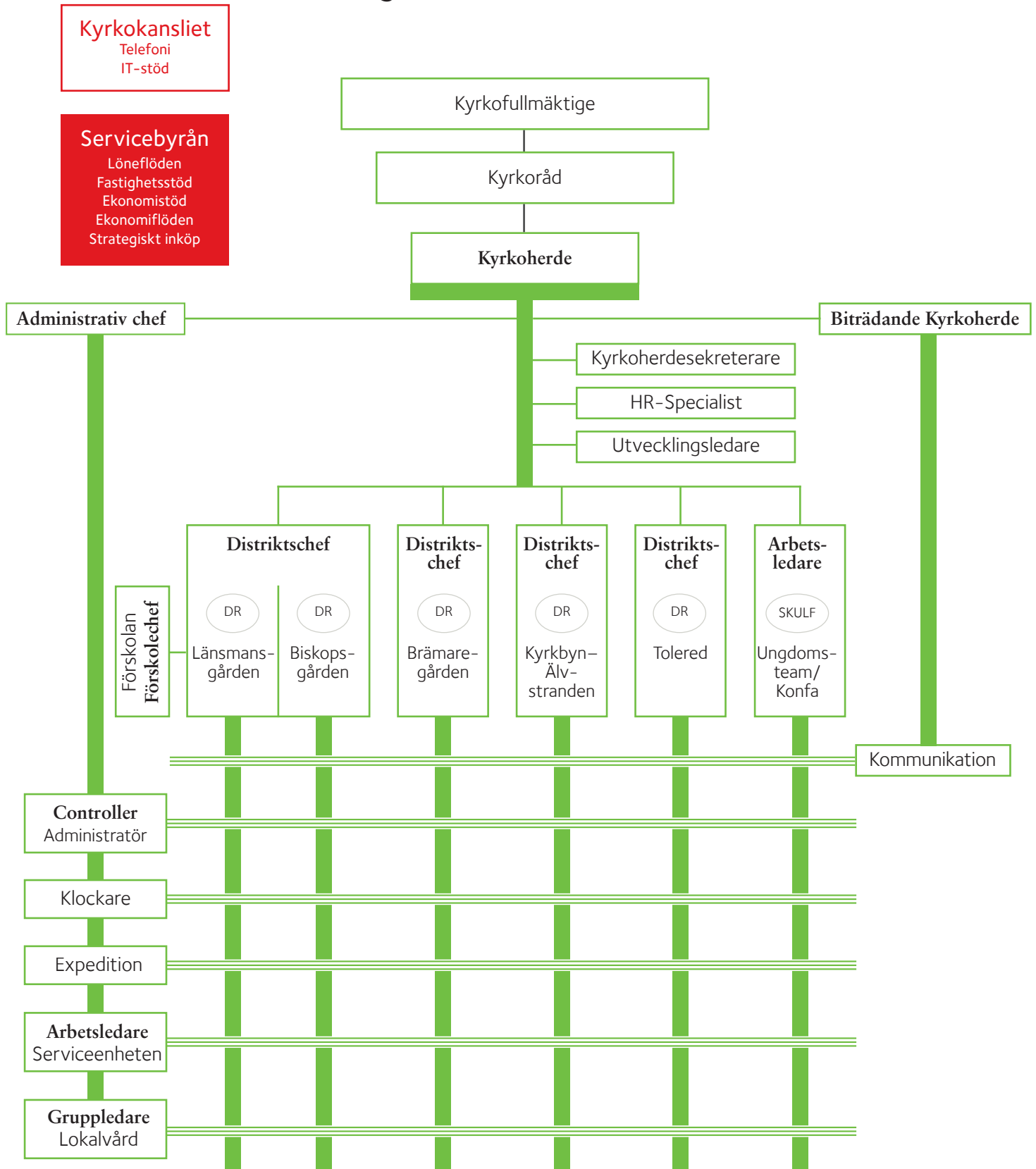
Pastorat	Möln dal	Norrköping	Västerås	Jönköping	Örebro
befolkning/medlemmar	ca 40 000/ ca 30 400	ca 140 000/ca 80 000	ca 130 000/ ca 89 000	ca 122 000 /ca 39 000	Ca 13 000/ ca 67 000
antal församlingar	3	4	13 (uppdelat på 4 områden med områdeschefer)	2	8
antal anställda	70-tal, församlingsherde chef i de 3 församlingarna	300	230	170	ca 300
antal diakoner	4 (varav en är på sjukhuskyrkan, en samordnare för diakonerna som ansvarar för uppföljning av diakoni-pastoralen, en är ansvarig att arbeta med ekonomiska bistånd i pastoratet.)	13 (4 i varje församling)	12 plus 2 på sjukhuset Diakonernas chefer = områdescheferna.	9 diakoner och 3 diakoniassistenter Distriktschef är arbetsledare.	11 församlingsdiakoner, samt 1 diakoniassistent och 1 diakonstrateg för samhällsansvar/praktik med placering i församling. Församlingsherdarna chefer (7 st)
antal samlingar	Kh möter diakonerna 1-2 ggr/termin, 2 ggr/termin kontrakts-samlingar för diakonerna.	Tidigare har de haft diakonträffar men sen de blev ett stort pastorat har de inte fått till regelbundna diakon- träffar. 1 ggr/år ses man i ett konvent och 1 ggr/år tillsammans med präster.	1 fm i månaden samlas en av områdescheferna o diakonerna. Områdeschefen rapporterar sen ”uppåt” i organisationen.	Diakonsamordnare (en diakon) samlar diakonerna var tredje vecka för avstämning och är länk ”upp och ut”.	Diakonistrategen är informell <i>samordnare</i> för pastoratets diakoni-medarbetare som träffas 7-8ggr/år där de avhandlar gemensamma diakonala frågor i pastoratet.

<p>övrigt</p>	<p>En församlingspedagog som är ansvarig för pastoratets volontärarbete,</p>	<p>Diakonicentrum, projekt på tre år en projektledare direkt underställd kyrkoherden. En extern lokal riktar sig mot unga, obokade samtal (man kan boka också), samlingslokal man kan "hänga". Tre personer plus projektledaren där varje dag. Varje församling gör upp "sitt" schema för bemanningen.</p>	<p>De jobbar mot Stadsmissionen.</p>	<p>Diakonalt utvecklings projekt som kyrkoherde och kyrkoråd initierat.</p>	<p><i>Övriga pastoratsövergripande diakonala resurser:</i> 1 diakon i svensk/finskt församlingsarbete i pastoratet, 1 diakon på sjukhuset, 1 stiftskonsulent för tecken-språkligt församlingsarbete är placerad i pastoratet. Rådgivningsbyrå med tre anställda (ej diakoner) Svenska kyrkans bostäder: seniorbostäder och studentboende samt lunchservering med 1 anställd diakon för Svk's bostäder/diakoni i Olaus Petri församling samt universitetet</p>
----------------------	--	--	--------------------------------------	---	--

LUNDBY FÖRSAMLING

organisation fr.o.m. 2018

DR = Distriktsråd är dialogpartners med distriktschefen.
SKULF = Svenska kyrkans unga i Lundby församling.

DELLÖMRÅDEN

- Folkmängd
- Födda och Döda
- Flyttningar
- Arbets-sökande
- Inkomster
- Ohälsa
- Kommunala val
- Bilnehav
- Sysselsatta
- Utbildning

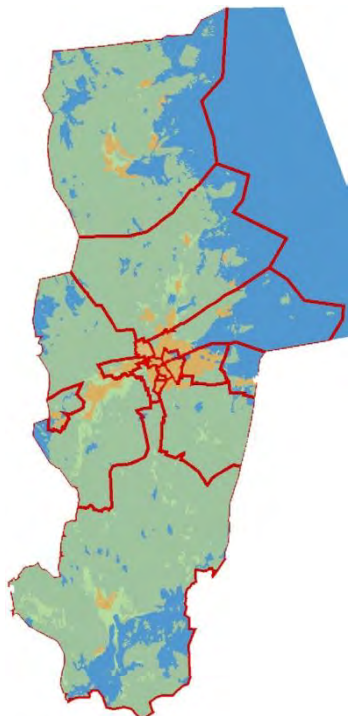
DELOMRÅDEN

Innehållsförteckning

	<u>Sida</u>
Hela kommunen	3
Andersberg	5
Bomhus	7
Brynäs	9
Forsbacka	11
Furuvik	13
Hamrånge	15
Hedesunda med Grååsen	17
Hemlingby – Järvsta	19
Hille	21
Lexe – Hagaström	23
Norr – Nynäs	25
Stigslund – Strömsbro	27
Sätra	29
Söder – Hemsta	31
Sörby	33
Valbo	35
Villastaden – Fridhem	37
Öster – Alderholmen	39
Definitioner, kommentarer, källor	41

Här finns materialet att hitta på hemsidan: <http://www.gavle.se/Kommun--politik/Kommunfakta/Statistik-och-analys/Fakta-om-delomraden/>

Karta

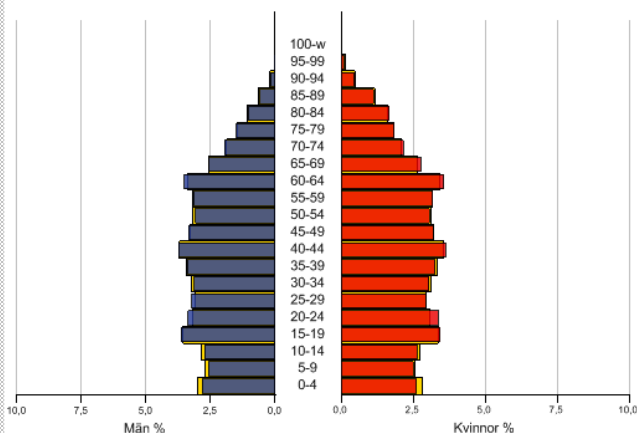

Allmänt om området

Kommunen omfattar en yta på 2900 km², varav landytan är 1600 km². På samma yta fanns tidigare Gävle stad samt Valbo, Hamrånge, Hille och Hedesunda kommuner. Avståndet från norr till söder är ca 9 mil men i öst-västlig riktning ofta inte mer än ca 2 mil. Genom kommunen rinner tre större vattendrag – Dalälven, Gavleån och Testeboån. Kuststräckan har en längd av ca 6 mil, från Axmar i norr till Furuvik i söder. Gävle är Norrlands äldsta stad, med stadsprivilegier från 1446. Namnet Gävle anses komma från de ”gavlar” som bildades när Gavleån bröt igenom åsen söder om Valls hage.

Folkmängd efter kön & ålder

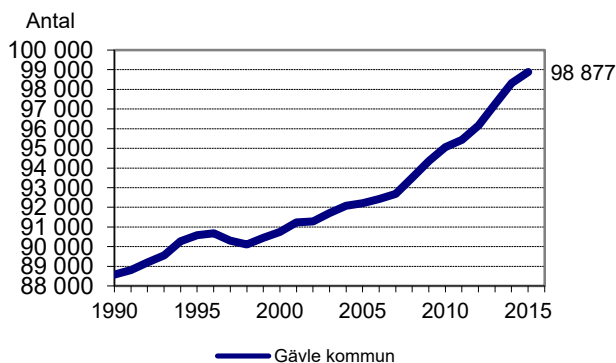
Gävle jämfört med riket

Folkmängd 2015-12-31

GÄVLE KOMMUN Ålder	Antal		Totalt	% Totalt i omr
	Män	Kvinnor		
0 år	600	554	1 154	1,2
1-5	2 877	2 854	5 731	5,8
6 år	604	597	1 201	1,2
7-9	1 759	1 624	3 383	3,4
10-12	1 735	1 606	3 341	3,4
13-15	1 622	1 547	3 169	3,2
16-19	2 233	2 080	4 313	4,4
20-24	3 535	3 522	7 057	7,1
25-44	12 747	12 416	25 163	25,4
45-64	12 376	12 203	24 579	24,9
65-79	7 094	7 788	14 882	15,1
80-	1 891	3 013	4 904	5,0
Summa	49 073	49 804	98 877	100

Folkmängd 31 dec 1990 - 2015

Födda och döda 2015

GÄVLE KOMMUN	Födda	Döda	Födelsenetto
Män	605	440	165
Kvinnor	544	498	46
Totalt	1149	938	211

Flyttningar 2015

GÄVLE KOMMUN	Egen kommun	Eget län	Övriga Sverige	Utlandet	Summa
Inflyttning till		1 099	2 723	912	12 088
Utflyttning från		885	2 906	597	11 742
Flyttningsnetto		214	-183	315	346

Utrikes födda 2015-12-31

Födelseland	Män	Kvinnor	Totalt
Sverige	42 377	42 858	85 235
Norden utom Sverige	756	1 031	1 787
Europa utom Norden	1 295	1 301	2 596
Övriga världen	4 645	4 614	9 259
Summa	49 073	49 804	98 877
Andel utrikes födda, %	13,6	13,9	13,8

Arbetssökande 2015-10-31

Gävle kommun

18-64 år	Män	Kvinnor	Totalt	Riket
Öppet arbetslösa	1 133	966	2 099	6,7
Program m aktivitetsstöd	1 866	1 694	3 560	5,8
Summa	2 999	2 660	5 659	6,3
% av befolkningen	10,0	9,1	9,6	

Inkomster 2014-12-31

Gävle kommun

20- år	Män	Kvinnor	Totalt
Medelinkomst tkr	307,4	232,5	269,3
Index (riket = 100)	97	97	97

Ohälsa 2014-12-31

Gävle kommun

Antal dagar/ försäkrad 18-64 år	Män	Kvinnor	Totalt
Sjukpenning	6,1	10,5	8,3
Sjuk- och aktivitetsersättning	13,7	19,0	16,3
Rehab.ersättning	0,2	0,3	0,3
Ohälsotal	20,0	29,8	24,9

Kommunala val 2014

Valdeltagande - Röstfördelning - Val till kommunfullmäktige i Gävle – finns att läsa i länken nedan:

[Valresultat 2014](#)

Bilnehav 2013-12-31

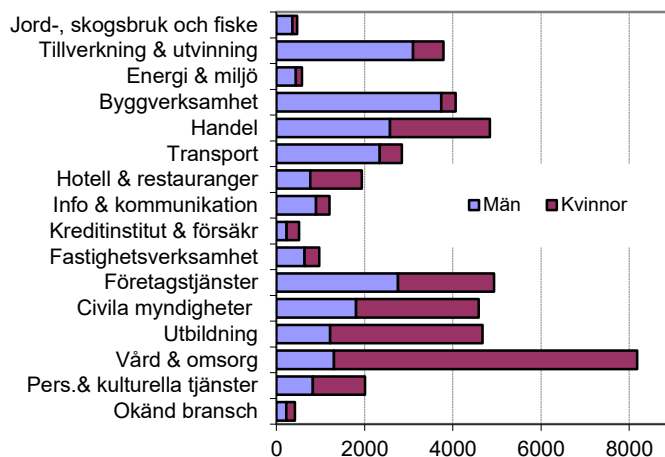
Gävle kommun

	i området	i kommunen
Personbilar i trafik	37 422	37 422
Bilar per 1000 invånare	385	385

Förvärvsarbetande 20-64 år 2014-12-31

Gävle kommun	Män	Kvinnor	Totalt
Med bostad i området	23 485	21 908	45 393
Med arbetsplats i området	23 371	22 811	46 182
Förvärvsfrekvens 20-64 år	77,0	74,2	75,6

Näringsstruktur (antal sysselsatta) 2014

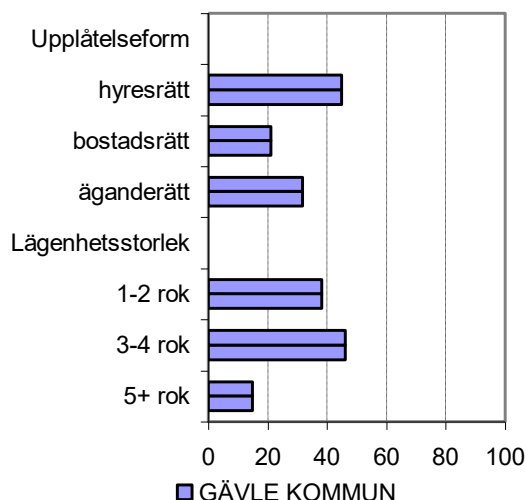
Utbildning 2014-12-31

Gävle kommun

Utbildningsnivå	Män	Kvinnor	Totalt	%
Förgymnasial	9 566	9 215	18 781	23,3
Gymnasial	18 777	16 657	35 434	43,9
Eftergymnasial < 3 år	5 232	5 865	11 097	13,8
Eftergymnasial 3- år	5 573	8 631	14 204	17,6
Uppgift saknas	608	576	1 184	1,5
Summa	39 756	40 944	80 700	100

Lägenheter okt 1997

Antal lägenheter i området 46 578

Fakta om Andersberg

Uppdaterad 2016-04-26

Karta

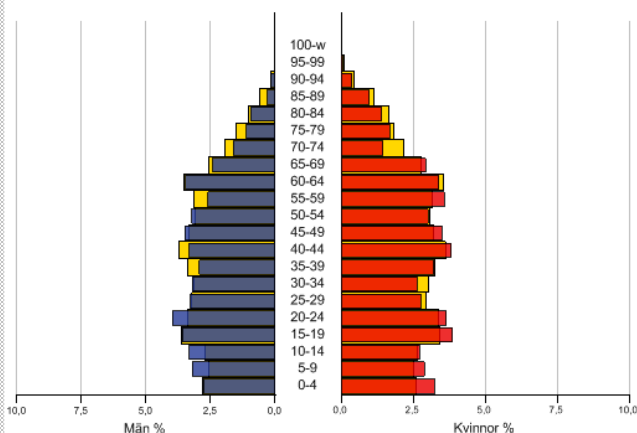

Allmänt om området

Stadsdelen är belägen 2,5 km söder om Gävle centrum och byggdes upp under 1970-talet. En komplettering – Stureborg – har gjorts under början av 1990-talet. Stadsdelen borde kanske ha givits namnet Agnesberg om man utgår från den gård som fanns där. Gården Andersberg låg där Sörby nu ligger. Bebyggelsen består av flerbostadshus i de centrala delarna som också innehåller ett stort stadsdelscentrum. Kringliggande bebyggelse är radhus och villor. Stadsdelen trafikmatas via en yttre ringled medan de inre delarna är väl försörjda med grönområden och gång- och cykelvägar.

Folkmängd efter kön & ålder

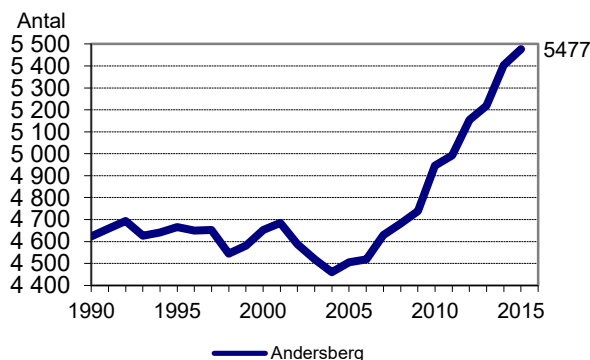
Andersberg jämfört med Gävle kommun

Folkmängd 2015-12-31

ANDERSBERG Ålder	Antal		% Totalt i omr i kom		
	Män	Kvinnor	Totalt		
0 år	56	39	95	1,7	1,2
1-5	243	209	452	8,3	5,8
6 år	45	46	91	1,7	1,1
7-9	118	119	237	4,3	3,4
10-12	122	113	235	4,3	3,4
13-15	96	90	186	3,4	3,1
16-19	181	134	315	5,8	4,5
20-24	187	173	360	6,6	7,5
25-44	703	739	1 442	26,3	25,4
45-64	589	614	1 203	22,0	24,9
65-79	333	361	694	12,7	14,9
80-	58	109	167	3,0	4,9
Summa	2 731	2 746	5 477	100	100

Folkmängd 31 dec 1990 - 2015

Födda och döda 2015

ANDERSBERG	Födda	Döda	Födelsenetto
Män	53	25	28
Kvinnor	40	20	20
Totalt	93	45	48

Flyttningar 2015

ANDERSBERG	Egen kommun	Eget län	Övriga Sverige	Utlandet	Summa
Inflyttning till	432	52	153	123	760
Utflyttning från	458	47	194	38	737
Flyttningsnetto	-26	5	-41	85	23

Utrikes födda 2015-12-31

Födelseland	Män	Kvinnor	Totalt
Sverige	1 843	1 837	3 680
Norden utom Sverige	35	45	80
Europa utom Norden	88	97	185
Övriga världen	765	767	1 532
Summa	2 731	2 746	5 477
Andel utrikes födda, %	32,5	33,1	32,8

Arbetssökande 2015-10-31

18-64 år				Gävle	
	Män	Kvinnor	Totalt	kommun	Riket
Öppet arbetslösa	103	99	202	10,0	6,7
Program m aktivitetsstöd	230	221	451	9,1	5,8
Summa	333	320	653	9,6	6,3
% av befolkningen	21,2	19,9	20,5		

Inkomster 2014-12-31

Andersberg

20- år	Män	Kvinnor	Totalt
Medelinkomst tkr	239,8	183,3	210,6
Index (kommun = 100)	78	79	78

Ohälsa 2014-12-31

Andersberg

Antal dagar/ försäkrad 18-64 år	Män	Kvinnor	Totalt
Sjukpenning	5,4	11,1	8,3
Sjuk- och aktivitetsersättning	20,8	30,8	25,8
Rehab.ersättning	0,5	0,1	0,3
Ohälsotal	26,6	42,0	34,4

Kommunala val 2014

Valdeltagande - Röstfördelning - Gävle valkrets
Söder där Andersberg ingår finns att läsa i
länken nedan:

[Valresultat 2014](#)

Bilnehav 2013-12-31

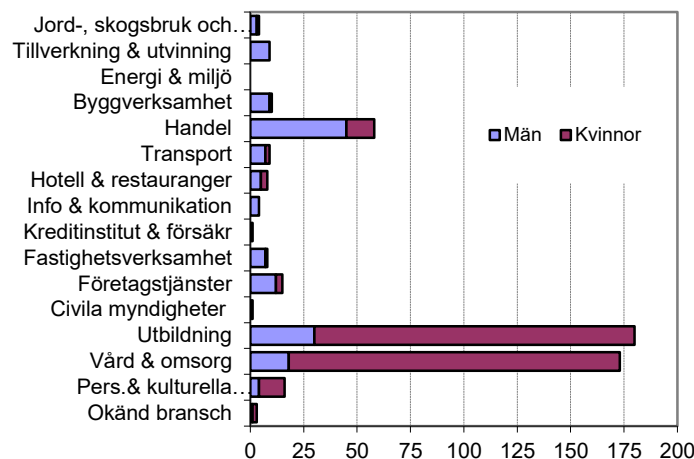
Andersberg

	i området	i kommunen
Personbilar i trafik	1408	37 422
Bilar per 1000 invånare	355	385

Förvärvsarbetande 20-64 år 2014-12-31

Andersberg	Män	Kvinnor	Totalt
Med bostad i området	940	880	1820
Med arbetsplats i området	155	344	499
Förvärvsfrekvens 20-64 år	59,9	55,5	57,7

Näringsstruktur (antal sysselsatta) 2014

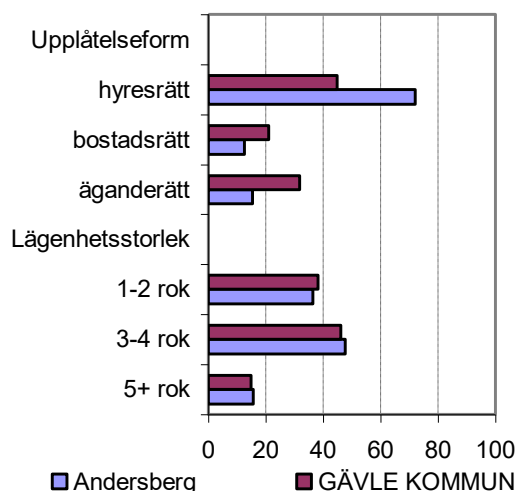
Utbildning 2014-12-31

Andersberg

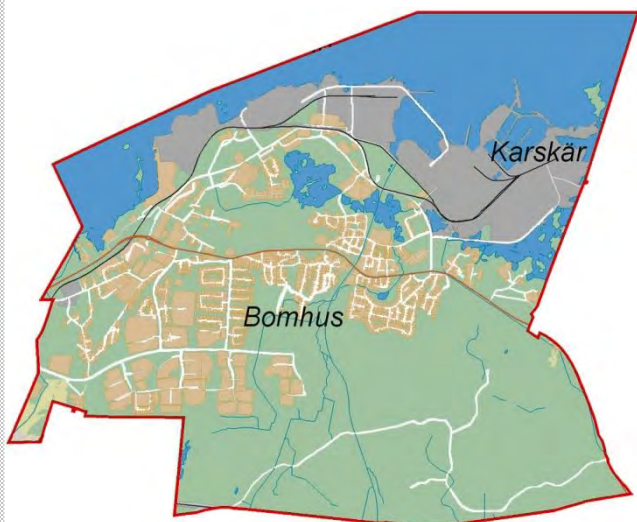
Utbildningsnivå	Män	Kvinnor	Totalt	%
Förgymnasial	553	628	1 181	28,6
Gymnasial	892	799	1 691	41,0
Eftergymnasial < 3 år	229	249	478	11,6
Eftergymnasial 3- år	273	356	629	15,2
Uppgift saknas	71	76	147	3,6
Summa	2 018	2 108	4 126	100

Lägenheter okt 1997

Antal lägenheter i området 2 365

Karta

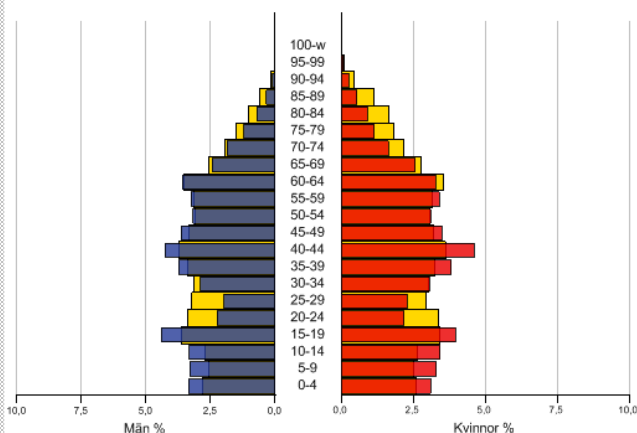

Allmänt om området

Bomhus centrum är beläget ca 4 km från Gävle centrum. Med sågens etablering strax efter sekelskiftet inleddes en stark expansion och Korsnäs AB verksamhet har starkt präglat hela samhällets utveckling både vad gäller industri och samhällsbyggande fram till åtminstone 1950-talet. En ny stark expansionsperiod upplevde stadsdelen under 1970- och 1980-talen då Södra Bomhus byggdes upp. Detta område trafikförsörjs via Upplandsleden. Namnet Bomhus har uppkommit vid mitten av 1700-talet, då man som ett skydd mot ryska landstigningar lade ut bommar över inloppet till inre fjärden.

Folkmängd efter kön & ålder

Bomhus jämfört med Gävle kommun

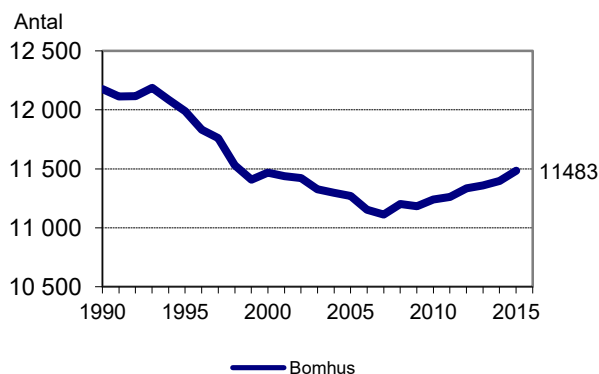
Folkmängd 2015-12-31

BOMHUS Ålder	Antal		% Totalt		
	Män	Kvinnor	Totalt	i omr i kom	
0 år	77	75	152	1,3	1,2
1-5	395	404	799	7,0	5,8
6 år	90	99	189	1,6	1,1
7-9	251	238	489	4,3	3,4
10-12	239	220	459	4,0	3,4
13-15	215	214	429	3,7	3,1
16-19	267	263	530	4,6	4,5
20-24	298	285	583	5,1	7,5
25-44	1 398	1 532	2 930	25,5	25,4
45-64	1 491	1 434	2 925	25,5	24,9
65-79	793	817	1 610	14,0	14,9
80-	179	209	388	3,4	4,9
Summa	5 693	5 790	11 483	100	100

Födda och döda 2015

BOMHUS	Födda	Döda	Födelsenetto
Män	69	36	33
Kvinnor	67	50	17
Totalt	136	86	50

Folkmängd 31 dec 1990 - 2015

Flyttningar 2015

BOMHUS	Egen kommun	Eget län	Övriga Sverige	Utlandet	Summa
	Inflyttning till	682	76	197	64
Utflyttning från	671	78	211	21	981
Flyttningsnetto	11	-2	-14	43	38

Utrikes födda 2015-12-31

Födelseland	Män	Kvinnor	Totalt
Sverige	5 108	5 122	10 230
Norden utom Sverige	155	183	338
Europa utom Norden	127	132	259
Övriga världen	303	353	656
Summa	5 693	5 790	11 483
Andel utrikes födda, %	10,3	11,5	10,9

Arbetssökande 2015-10-31

18-64 år	Gävle				
	Män	Kvinnor	Totalt	kommun	Riket
Öppet arbetslösa	104	85	189	10,0	6,7
Program m aktivitetsstöd	201	202	403	9,1	5,8
Summa	305	287	592	9,6	6,3
% av befolkningen	9,2	8,5	8,8		

Inkomster 2014-12-31

Bomhus

20- år	Män	Kvinnor	Totalt
Medelinkomst tkr	326,3	237,6	281,3
Index (kommun = 100)	106	102	104

Ohälsa 2014-12-31

Bomhus

Antal dagar/ försäkrad 18-64 år	Män	Kvinnor	Totalt
Sjukpenning	6,5	11,6	9,0
Sjuk- och aktivitetsersättning	12,4	20,7	16,6
Rehab.ersättning	0,2	0,4	0,3
Ohälsotal	19,1	32,7	25,9

Kommunala val 2014

Valdeltagande - Röstfördelning - Gävle
valkrets Söder där Bomhus ingår finns att
läsa i länken nedan:

[Valresultat 2014](#)

Bilnehav 2013-12-31

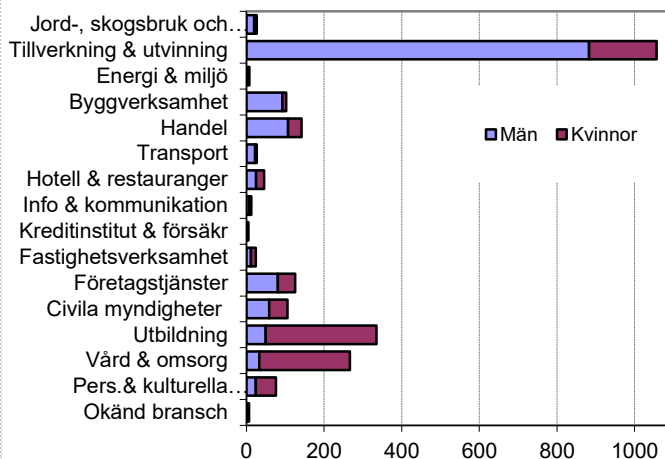
Bomhus

	i området	i kommunen
Personbilar i trafik	4849	37 422
Bilar per 1000 invånare	427	385

Förvärvsarbetande 20-64 år 2014-12-31

Bomhus	Män	Kvinnor	Totalt
Med bostad i området	2 757	2 585	5 342
Med arbetsplats i området	1 430	939	2 369
Förvärvsfrekvens 20-64 år	82,0	76,7	79,3

Näringsstruktur (antal sysselsatta) 2014

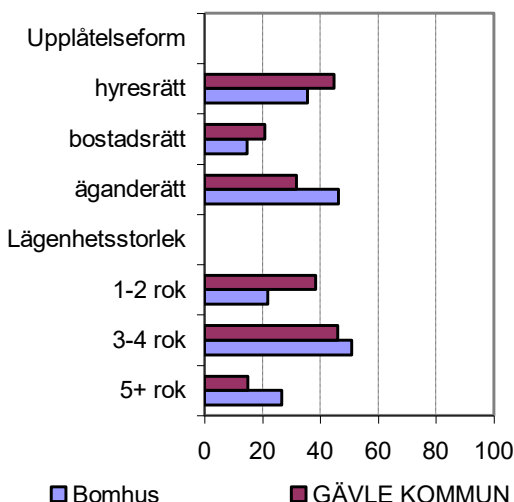
Utbildning 2014-12-31

Bomhus

Utbildningsnivå	Män	Kvinnor	Totalt	%
Förgymnasial	1 151	1 029	2 180	24,4
Gymnasial	2 274	2 045	4 319	48,4
Eftergymnasial < 3 år	511	558	1 069	12,0
Eftergymnasial 3- år	432	830	1 262	14,1
Uppgift saknas	48	42	90	1,0
Summa	4 416	4 504	8 920	100

Lägenheter okt 1997

Antal lägenheter i området 4 825

Karta

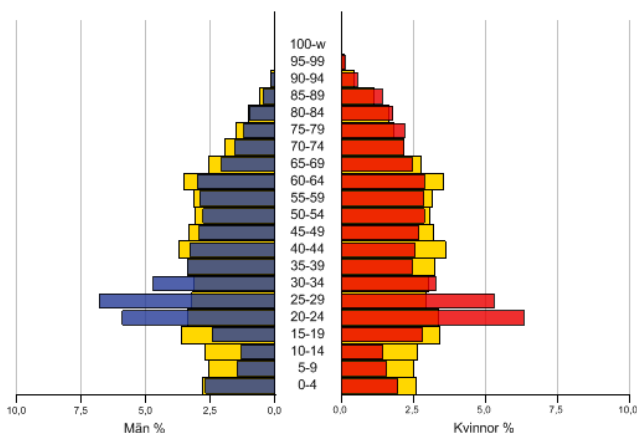

Allmänt om området

Stadsdelen är belägen 1,5 km från Gävle centrum. Dagens Brynäs har sin upprinnelse vid mitten av 1800-talet då industrisamhället började växa fram. Stadsdelen är uppbyggd som en rutnätsstad med Brynäs-gatan som central axel. Mönstret har senare förändrats, inte minst under 1960-talet. Brynäs har ett mycket stort inslag av arbetsplatser. Namnet Brynäs återfinns i handlingar från 1600-talet och syftar troligen på det skogsbevuxna näs som sköt ut i Inre Fjärden. Ordet bryn (rand, kant) har troligen syftat på näsets utseende. Delar av stadsdelen är av riksintresse för kulturmiljövården.

Folkmängd efter kön & ålder

Brynäs jämfört med Gävle kommun

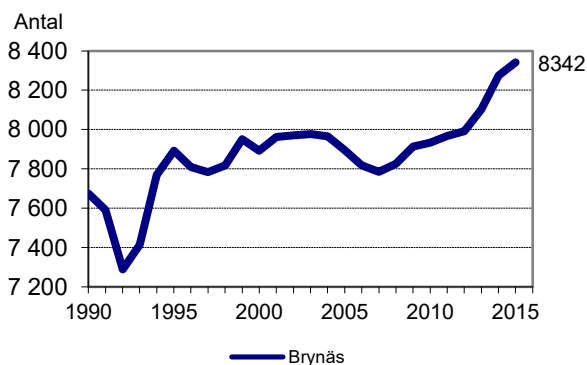
Folkmängd 2015-12-31

BRYNÄS Ålder	Antal		% Totalt		
	Män	Kvinnor	Totalt	i omr i kom	
0 år	43	52	95	1,1	1,2
1-5	187	211	398	4,8	5,8
6 år	31	35	66	0,8	1,1
7-9	99	84	183	2,2	3,4
10-12	96	85	181	2,2	3,4
13-15	100	93	193	2,3	3,1
16-19	134	143	277	3,3	4,5
20-24	407	456	863	10,3	7,5
25-44	1 510	1 231	2 741	32,9	25,4
45-64	943	905	1 848	22,2	24,9
65-79	494	608	1 102	13,2	14,9
80-	127	268	395	4,7	4,9
Summa	4 171	4 171	8 342	100	100

Födda och döda 2015

BRYNÄS	Födda	Döda	Födelsenetto
Män	56	31	25
Kvinnor	56	39	17
Totalt	112	70	42

Folkmängd 31 dec 1990 - 2015

Flvttningar 2015

BRYNÄS	Egen kommun	Eget län	Övriga Sverige	Utlandet	Summa
	Inflyttning till	895	144	311	150
Utflyttning från	929	141	330	36	1 436
Flyttningsnetto	-34	3	-19	114	64

Utrikes födda 2015-12-31

Födelseland	Män	Kvinnor	Totalt
Sverige	3 274	3 259	6 533
Norden utom Sverige	77	119	196
Europa utom Norden	204	197	401
Övriga världen	616	596	1 212
Summa	4 171	4 171	8 342
Andel utrikes födda, %	21,5	21,9	21,7

Arbetssökande 2015-10-31

18-64 år				Gävle	
	Män	Kvinnor	Totalt	kommun	Riket
Öppet arbetslösa	152	127	279	10,0	6,7
Program m aktivitetsstöd	267	242	509	9,1	5,8
Summa	419	369	788	9,6	6,3
% av befolkningen	14,2	13,8	14,0		

Inkomster 2014-12-31

Brynäs

20- år	Män	Kvinnor	Totalt
Medelinkomst tkr	252,9	196,8	225,0
Index (kommun = 100)	82	85	84

Ohälsa 2014-12-31

Brynäs

Antal dagar/ försäkrad 18-64 år	Män	Kvinnor	Totalt
Sjukpenning	7,8	11,2	9,4
Sjuk- och aktivitetsersättning	20,4	26,4	23,2
Rehab.ersättning	0,4	0,5	0,4
Ohälsotal	28,5	38,1	33,1

Kommunala val 2014

Valdeltagande - Röstfördelning - Gävle valkrets
Norr och Söder där Brynäs ingår finns att läsa i
länken nedan:

[Valresultat 2014](#)

Bilnehav 2013-12-31

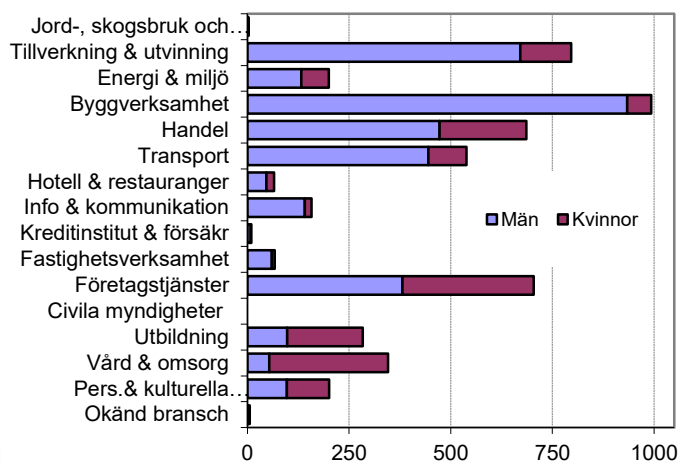
Brynäs

	i området	i kommunen
Personbilar i trafik	2644	37 422
Bilar per 1000 invånare	326	385

Förvärvsarbetande 20-64 år 2014-12-31

Brynäs	Män	Kvinnor	Totalt
Med bostad i området	2 068	1 764	3 832
Med arbetsplats i området	3 547	1 512	5 059
Förvärvsfrekvens 20-64 år	69,9	65,4	67,8

Näringsstruktur (antal sysselsatta) 2014

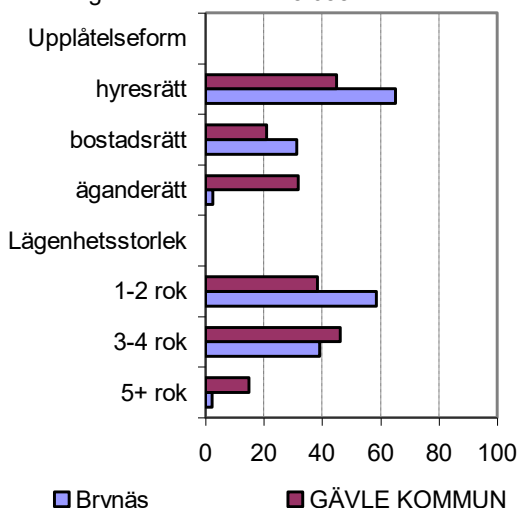
Utbildning 2014-12-31

Brynäs

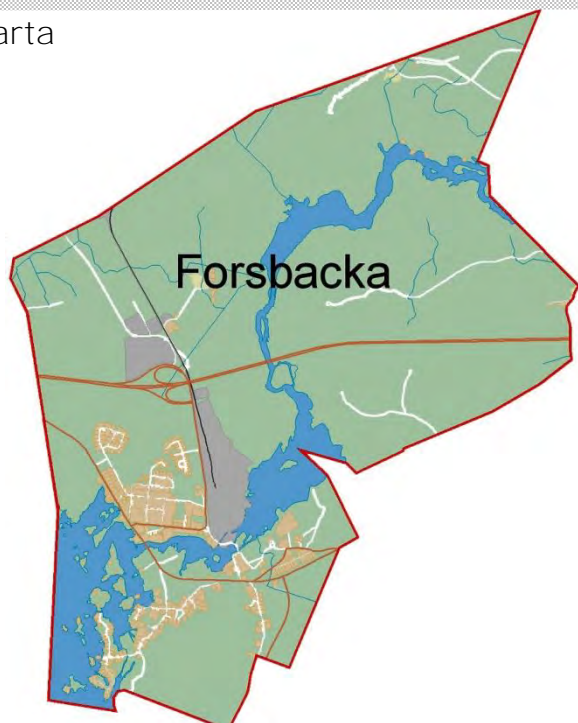
Utbildningsnivå	Män	Kvinnor	Totalt	%
Förgymnasial	920	900	1 820	25,2
Gymnasial	1 769	1 573	3 342	46,3
Eftergymnasial < 3 år	448	481	929	12,9
Eftergymnasial 3- år	414	574	988	13,7
Uppgift saknas	66	74	140	1,9
Summa	3 617	3 602	7 219	100

Lägenheter okt 1997

Antal lägenheter i området 5 058

Karta

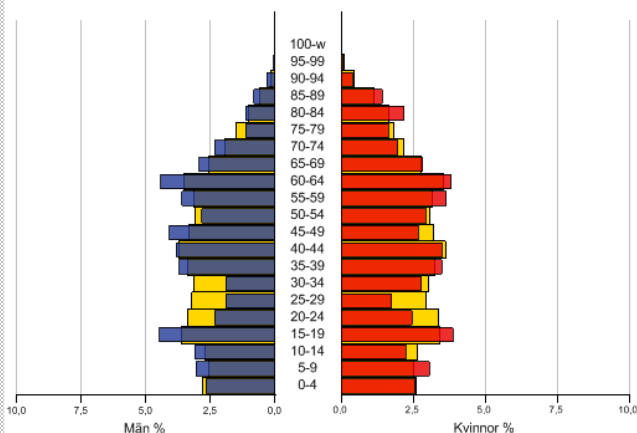

Allmänt om området

Orten är belägen 17 km väster om Gävle, vid Gavleåns utlopp ur Storsjön. Forsbacka är en gammal bruksort av riksintresse för kulturmiljövården. Herrgården, parken, äldre arbetarbostäder och industrimiljöer hör till de värdefulla inslagen i miljön. Bebyggelsen har kompletterats med såväl bostäder som industribyggnader under främst 1950- och 1960-talen.

Folkmängd efter kön & ålder

Forsbacka jämfört med Gävle kommun

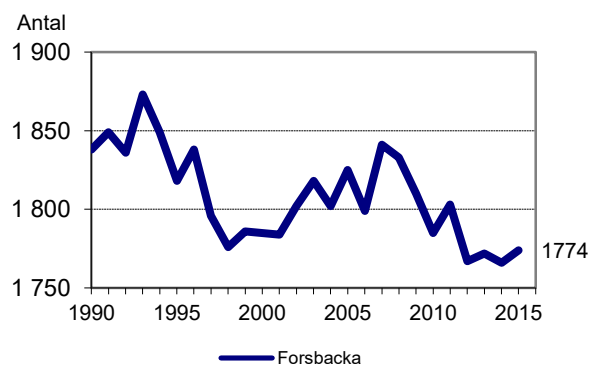
Folkmängd 2015-12-31

FORSBACKA Ålder	Antal		% Totalt	
	Män	Kvinnor	Totalt	i omr i kom
0 år	8	7	15	0,8 1,2
1-5	46	36	82	4,6 5,8
6 år	9	9	18	1,0 1,1
7-9	27	19	46	2,6 3,4
10-12	36	28	64	3,6 3,4
13-15	29	35	64	3,6 3,1
16-19	36	36	72	4,1 4,5
20-24	66	62	128	7,2 7,5
25-44	189	178	367	20,7 25,4
45-64	251	225	476	26,8 24,9
65-79	183	184	367	20,7 14,9
80-	31	44	75	4,2 4,9
Summa	911	863	1 774	100 100

Födda och döda 2015

FORSBACKA	Födda	Döda	Födelsenetto
Män	11	6	5
Kvinnor	6	8	-2
Totalt	17	14	3

Folkmängd 31 dec 1990 - 2015

Flyttningar 2015

FORSBACKA	Egen kommun	Eget län	Övriga Sverige	Utlandet	Summa
Inflyttning till	99	20	46	20	185
Utflyttning från	111	26	40	2	179
Flyttningarnas netto	-12	-6	6	18	6

Utrikes födda 2015-12-31

Födelseland	Män	Kvinnor	Totalt
Sverige	800	756	1 556
Norden utom Sverige	53	42	95
Europa utom Norden	12	13	25
Övriga världen	46	52	98
Summa	911	863	1 774
Andel utrikes födda, %	12,2	12,4	12,3

Arbetssökande 2015-10-31

18-64 år				Gävle	
	Män	Kvinnor	Totalt	kommun	Riket
Öppet arbetslösa	14	17	31	10,0	6,7
Program m aktivitetsstöd	42	32	74	9,1	5,8
Summa	56	49	105	9,6	6,3
% av befolkningen	10,7	10,2	10,4		

Inkomster 2014-12-31

Forsbacka

20- år	Män	Kvinnor	Totalt
Medelinkomst tkr	301,7	233,7	268,5
Index (kommun = 100)	98	101	98

Ohälsa 2014-12-31

Forsbacka

Antal dagar/ försäkrad 18-64 år	Män	Kvinnor	Totalt
Sjukpenning	6,2	10,2	8,1
Sjuk- och aktivitetsersättning	20,7	19,7	20,2
Rehab.ersättning	0,1	0,1	0,1
Ohälsotal	27,0	30,0	28,4

Kommunala val 2014

Valdeltagande - Röstfördelning - Gävle valkrets
Söder där Forsbacka ingår finns att läsa i länken
nedan:

[Valresultat 2014](#)

Bilnehav 2013-12-31

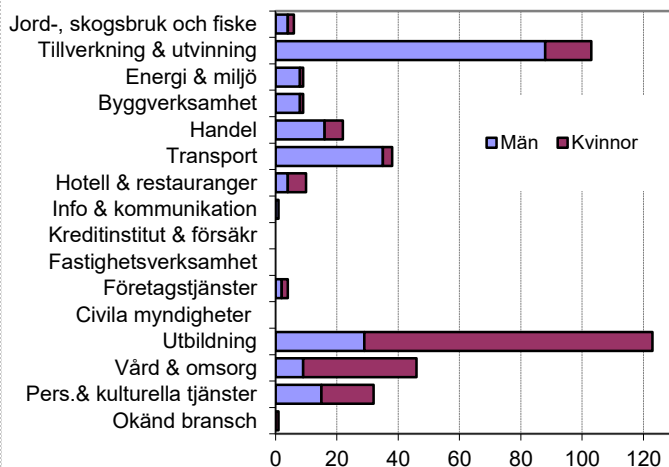
Forsbacka

	i området	i kommunen
Personbilar i trafik	838	37 422
Bilar per 1000 invånare	473	385

Förvärvsarbetande 20-64 år 2014-12-31

Forsbacka	Män	Kvinnor	Totalt
Med bostad i området	418	375	793
Med arbetsplats i området	219	185	404
Förvärvsfrekvens 20-64 år	75,1	73,9	74,5

Näringsstruktur (antal sysselsatta) 2014

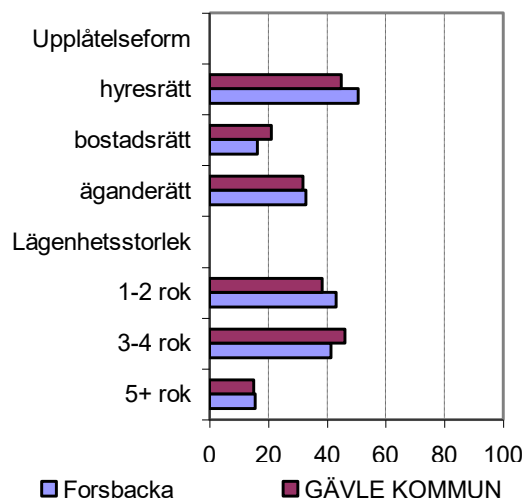
Utbildning 2014-12-31

Forsbacka

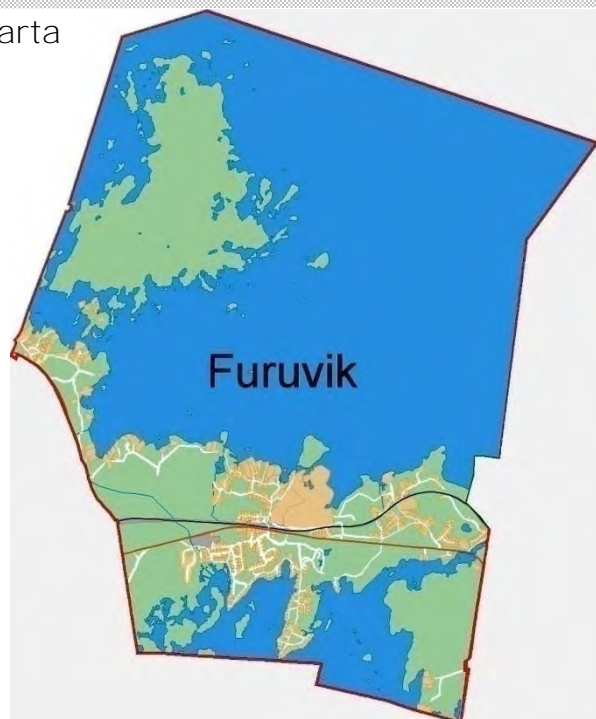
Utbildningsnivå	Män	Kvinnor	Totalt	%
Förgymnasial	225	204	429	29,1
Gymnasial	397	315	712	48,3
Eftergymnasial < 3 år	60	80	140	9,5
Eftergymnasial 3- år	65	116	181	12,3
Uppgift saknas	11	2	13	0,9
Summa	758	717	1 475	100

Lägenheter okt 1997

Antal lägenheter i området 895

Karta

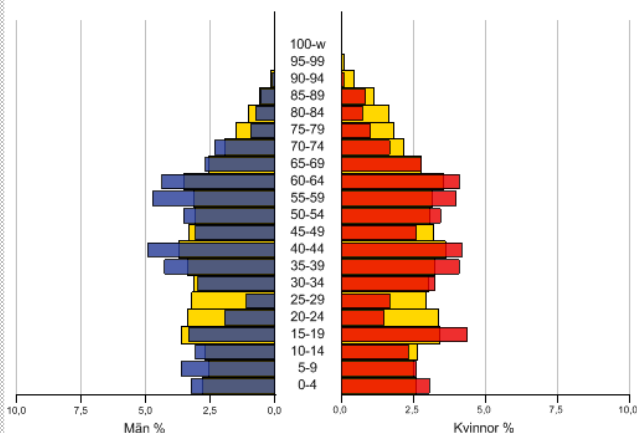

Allmänt om området

Området omfattar Furuviik, Sikvik och Harnäs och är beläget ca 8 km öster om Gävle centrum, mot gränsen till Älvkarleby kommun. Inom området finns en lång kuststräcka av betydelse för rekreation och friluftsliv. Här finns bl a Furuviiksparken (djur- och nöjespark) och Vårviksbadet. Området är ett utpräglat småhus- och fritidsområde.

Folkmängd efter kön & ålder

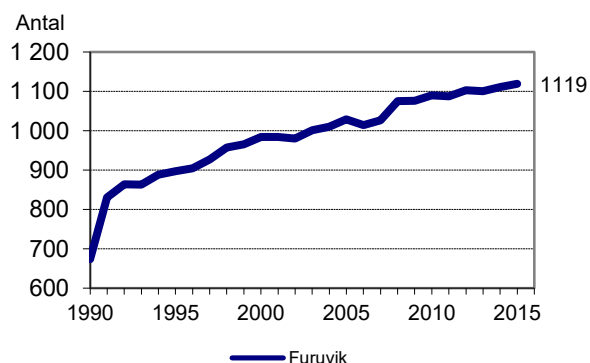
Furuviik jämfört med Gävle kommun

Folkmängd 2015-12-31

FURUVIK Ålder	Antal		Totalt	% Totalt	
	Män	Kvinnor		i omr	i kom
0 år	6	6	12	1,1	1,2
1-5	38	36	74	6,6	5,8
6 år	11	10	21	1,9	1,1
7-9	15	25	40	3,6	3,4
10-12	27	18	45	4,0	3,4
13-15	19	13	32	2,9	3,1
16-19	24	16	40	3,6	4,5
20-24	23	16	39	3,5	7,5
25-44	124	142	266	23,8	25,4
45-64	171	154	325	29,0	24,9
65-79	103	95	198	17,7	14,9
80-	14	13	27	2,4	4,9
Summa	575	544	1 119	100	100

Folkmängd 31 dec 1990 - 2015

Födda och döda 2015

FURUVIK	Födda	Döda	Födelsenetto
Män	6	4	2
Kvinnor	6	4	2
Totalt	12	8	4

Flyttningar 2015

FURUVIK	Egen kommun	Eget län	Övriga Sverige	Utlandet	Summa
Inflyttning till	59	1	24	3	87
Utflyttning från	55	3	23	2	83
Flyttningarnas netto	4	-2	1	1	4

Utrikes födda 2015-12-31

Födelseland	Män	Kvinnor	Totalt
Sverige	540	514	1 054
Norden utom Sverige	15	17	32
Europa utom Norden	8	5	13
Övriga världen	12	8	20
Summa	575	544	1 119
Andel utrikes födda, %	6,1	5,5	5,8

Arbetssökande 2015-10-31

Furuvik		Gävle			
18-64 år	Män	Kvinnor	Totalt	kommun	Riket
Öppet arbetslösa	Redovisas ej	11	10,0	6,7	
Program m	av sekretesskäl				
aktivitetsstöd		9	9,1	5,8	
Summa			20	9,5	6,2
% av befolkningen	3,3	2,9	3,1		

Inkomster 2014-12-31

Furuvik		Män	Kvinnor	Totalt
20- år				
Medelinkomst tkr		357,9	280,4	319,8
Index (kommun = 100)		116	121	119

Ohälsa 2014-12-31

Furuvik		Män	Kvinnor	Totalt
Antal dagar/ försäkrad 18-64 år				
Sjukpenning		7,1	7,8	7,4
Sjuk- och aktivitetsersättning		9,2	11,7	10,4
Rehab.ersättning		0,0	0,0	0,0
Ohälsotal		16,3	19,4	17,8

Kommunala val 2014

Valdeltagande - Röstfördelning - Gävle valkrets
Söder där Furuvik ingår finns att läsa i länken nedan:

[Valresultat 2014](#)

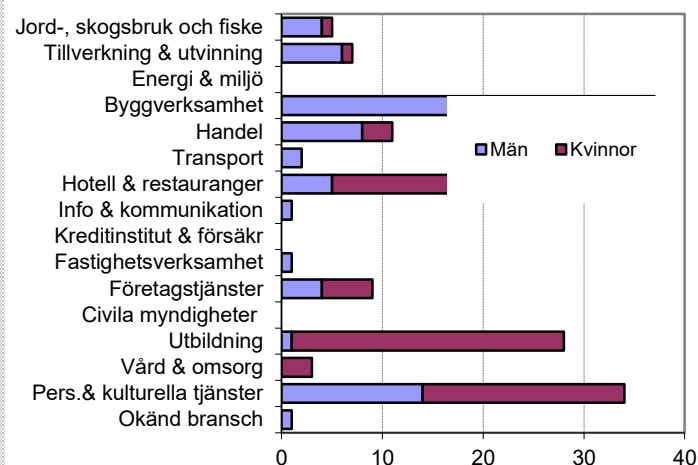
Bilnehav 2013-12-31

Furuvik		i området	i kommunen
Personbilar i trafik		558	37 422
Bilar per 1000 invånare		507	385

Förvärvsarbetande 20-64 år 2014-12-31

Furuvik	Män	Kvinnor	Totalt
Med bostad i området	307	302	609
Med arbetsplats i området	83	76	159
Förvärvsfrekvens 20-64 år	87,6	89,5	88,5

Näringsstruktur (antal sysselsatta) 2014

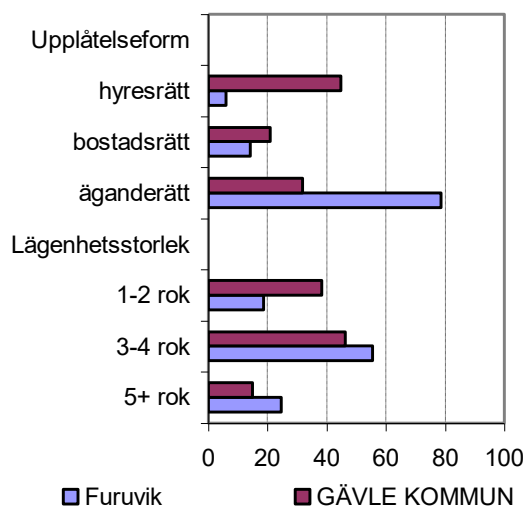

Utbildning 2014-12-31

Furuvik		Män	Kvinnor	Totalt	%
Utbildningsnivå					
Förgymnasial		106	87	193	21,4
Gymnasial		243	192	435	48,3
Eftergymnasial < 3 år		56	61	117	13,0
Eftergymnasial 3- år		55	100	155	17,2
Uppgift saknas		1	0	1	0,1
Summa		461	440	901	100

Lägenheter okt 1997

Antal lägenheter i området 392

Karta

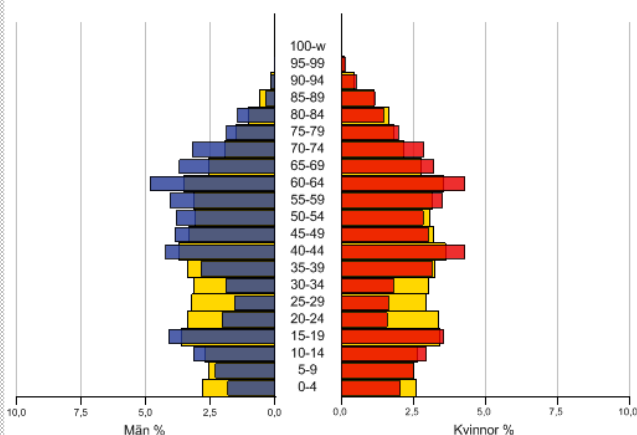

Allmänt om området

Hamrånge är Gävle kommuns nordligaste kommunedel. Avståndet till Gävle centrum är ca 30 km. Hamrånge var egen kommun fram till år 1969. Inom kommundelen finns tre större tätorter, Norrsundet, Bergby och Hamrångefjärden. Norrsundet är en industriort, Bergby utvecklades som ett jordbrukscentrum och Hamrångefjärden växte fram vid järnvågshållplatsen. Namnet Hamrånge betyder stenviken.

Folkmängd efter kön & ålder

Hamrånge jämfört med Gävle kommun

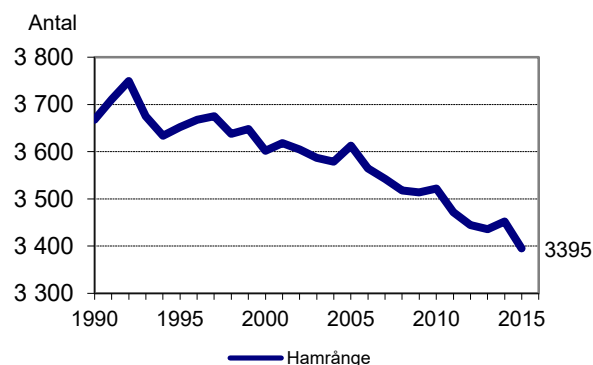
Folkmängd 2015-12-31

HAMRÅNGE Ålder	Antal		% Totalt	
	Män	Kvinnor	Totalt	i omr i kom
0 år	16	13	29	0,9 1,2
1-5	61	69	130	3,8 5,8
6 år	6	18	24	0,7 1,1
7-9	36	45	81	2,4 3,4
10-12	47	51	98	2,9 3,4
13-15	51	46	97	2,9 3,1
16-19	79	80	159	4,7 4,5
20-24	102	74	176	5,2 7,5
25-44	322	316	638	18,8 25,4
45-64	537	470	1 007	29,7 24,9
65-79	400	344	744	21,9 14,9
80-	94	118	212	6,2 4,9
Summa	1 751	1 644	3 395	100 100

Födda och döda 2015

HAMRÅNGE	Födda	Döda	Födelsenetto
Män	19	19	0
Kvinnor	14	18	-4
Totalt	33	37	-4

Folkmängd 31 dec 1990 - 2015

Flyttningar 2015

HAMRÅNGE	Egen kommun	Eget län	Övriga Sverige	Utlandet	Summa
Inflyttning till	164	35	42	35	276
Utflyttning från	192	49	84	4	329
Flyttningsnetto	-28	-14	-42	31	-53

Utrikes födda 2015-12-31

Födelseland	Män	Kvinnor	Totalt
Sverige	1 639	1 463	3 102
Norden utom Sverige	19	21	40
Europa utom Norden	18	18	36
Övriga världen	43	48	91
Summa	1 719	1 550	3 269
Andel utrikes födda, %	4,7	5,6	5,1

Arbetssökande 2015-10-31

18-64 år	Män	Kvinnor	Totalt	Gävle	
				kommun	Riket
Öppet arbetslösa	47	34	81	10,0	6,7
Program m aktivitetsstöd	74	70	144	9,1	5,8
Summa	121	104	225	9,6	6,3
% av befolkningen	12,1	11,5	11,8		

Inkomster 2014-12-31

Hamråde

20- år	Män	Kvinnor	Totalt
Medelinkomst tkr	277,0	201,9	241,2
Index (kommun = 100)	90	87	90

Ohälsa 2014-12-31

Hamråde

Antal dagar/ försäkrad 18-64 år	Män	Kvinnor	Totalt
Sjukpenning	7,3	11,6	9,4
Sjuk- och aktivitetsersättning	17,7	23,4	20,4
Rehab.ersättning	0,5	0,9	0,7
Ohälsotal	25,5	36,0	30,5

Kommunala val 2014

Valdeltagande - Röstfördelning - Gävle valkrets
Norr där Hamråde, Norrsundet, Bergby, Axmar
och Hamrådefjärden ingår finns att läsa i
länken nedan:

[Valresultat 2014](#)

Bilnehav 2013-12-31

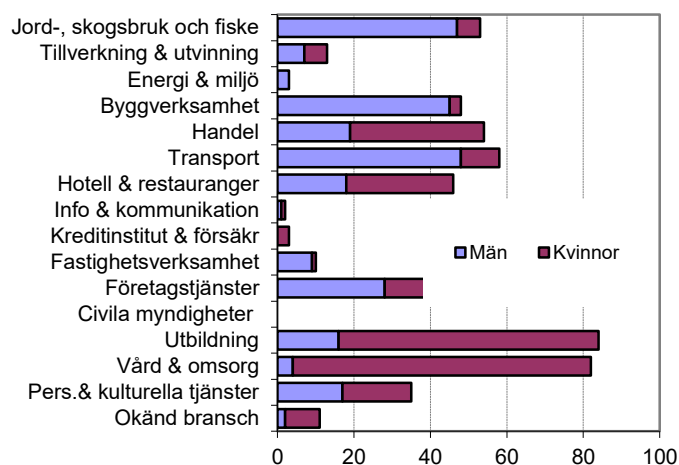
Hamråde

	i området	i kommunen
Personbilar i trafik	1648	37 422
Bilar per 1000 invånare	480	385

Förvärvsarbetande 20-64 år 2014-12-31

Hamråde	Män	Kvinnor	Totalt
Med bostad i området	828	680	1508
Med arbetsplats i området	264	279	543
Förvärvsfrekvens 20-64 år	76,5	71,6	74,2

Näringsstruktur (antal sysselsatta) 2014

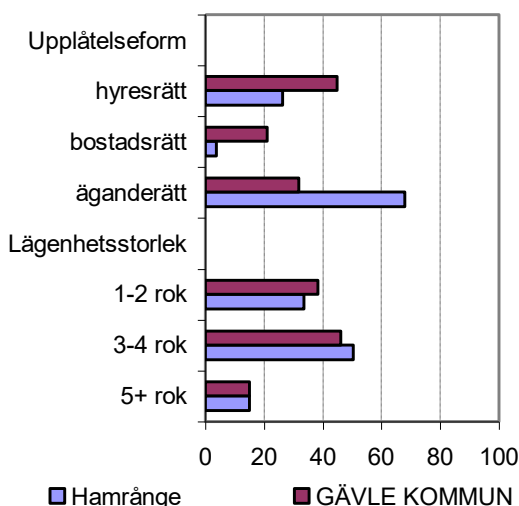
Utbildning 2014-12-31

Hamråde

Utbildningsnivå	Män	Kvinnor	Totalt	%
Förgymnasial	584	460	1 044	35,2
Gymnasial	760	647	1 407	47,5
Eftergymnasial < 3 år	115	143	258	8,7
Eftergymnasial 3- år	75	148	223	7,5
Uppgift saknas	13	19	32	1,1
Summa	1 547	1 417	2 964	100

Lägenheter okt 1997

Antal lägenheter i området 1 957

Fakta om Hedesunda - Grååsen

Uppdaterad 2016-04-26

Karta

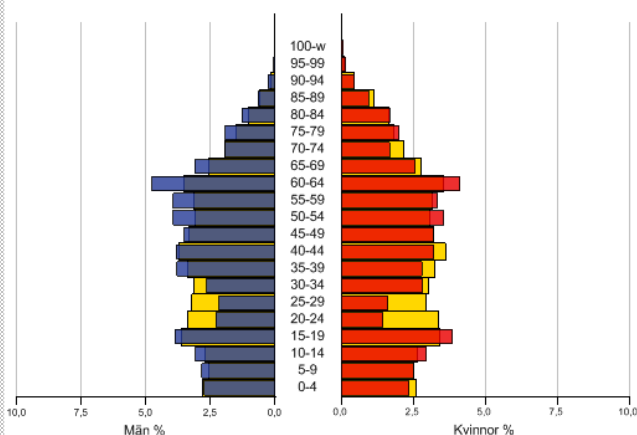

Allmänt om området

Hedesunda är Gävle kommuns sydligaste kommunedel. Orten Hedesunda är belägen ca 4 mil söder om Gävle centrum, som har vuxit fram som ett centrum för den kringliggande jordbruksbygden. Dalälven flyter genom kommundelen och är på denna sträcka av riksintresse för såväl den vetenskapliga naturvården som för friluftslivet. Inom kommundelen finns också områden av riksintresse för kulturmiljövården, bl a kyrkbyn. Namnet Hedesunda betyder "sundet vid hedarna".

Folkmängd efter kön & ålder

Hedesunda-Grååsen jämfört med Gävle kommun

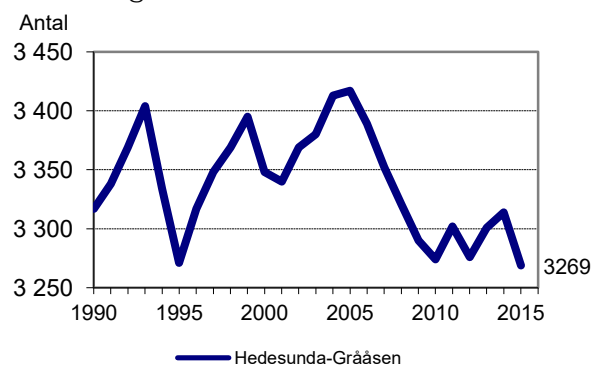
Folkmängd 2015-12-31

HEDESUNDA Ålder	Antal		% Totalt	
	Män	Kvinnor	Totalt	i omr i kom
0 år	16	13	29	0,9 1,2
1-5	83	88	171	5,2 5,8
6 år	16	16	32	1,0 1,1
7-9	50	52	102	3,1 3,4
10-12	58	52	110	3,4 3,4
13-15	55	46	101	3,1 3,1
16-19	71	72	143	4,4 4,5
20-24	95	74	169	5,2 7,5
25-44	385	345	730	22,3 25,4
45-64	506	421	927	28,4 24,9
65-79	309	268	577	17,7 14,9
80-	75	103	178	5,4 4,9
Summa	1 719	1 550	3 269	100 100

Födda och döda 2015

HEDESUNDA	Födda	Döda	Födelsenetto
Män	16	27	-11
Kvinnor	13	18	-5
Totalt	29	45	-16

Folkmängd 31 dec 1990 - 2015

Flyttningar 2015

HEDESUNDA	Egen kommun	Eget län	Övriga Sverige	Utlandet	Summa
Inflyttning till	125	31	52	11	219
Utflyttning från	138	28	73	6	245
Flyttningnetto	-13	3	-21	5	-26

Utrikes födda 2015-12-31

Födelseland	Män	Kvinnor	Totalt
Sverige	1 639	1 463	3 102
Norden utom Sverige	19	21	40
Europa utom Norden	18	18	36
Övriga världen	43	48	91
Summa	1 719	1 550	3 269
Andel utrikes födda, %	4,7	5,6	5,1

Arbetssökande 2015-10-31

18-64 år	Gävle				Riket
	Män	Kvinnor	Totalt	kommun	
Öppet arbetslösa	32	20	52	10,0	6,7
Program m aktivitetsstöd	34	35	69	9,1	5,8
Summa	66	55	121	9,6	6,3
% av befolkningen	6,4	6,2	6,3		

Inkomster 2014-12-31

Hedesunda-Grååsen

20- år	Män	Kvinnor	Totalt
Medelinkomst tkr	304,4	214,2	261,7
Index (kommun = 100)	99	92	97

Ohälsa 2014-12-31

Hedesunda-Grååsen

Antal dagar/ försäkrad 18-64 år	Män	Kvinnor	Totalt
Sjukpenning	5,7	11,2	8,3
Sjuk- och aktivitetsersättning	11,3	21,0	15,8
Rehab.ersättning	0,1	0,3	0,2
Ohälsotal	17,1	32,5	24,3

Kommunala val 2014

Valdeltagande - Röstfördelning - Gävle valkrets
Söder där Hedesunda ingår finns att läsa i
länken nedan:

[Valresultat 2014](#)

Bilnehav 2013-12-31

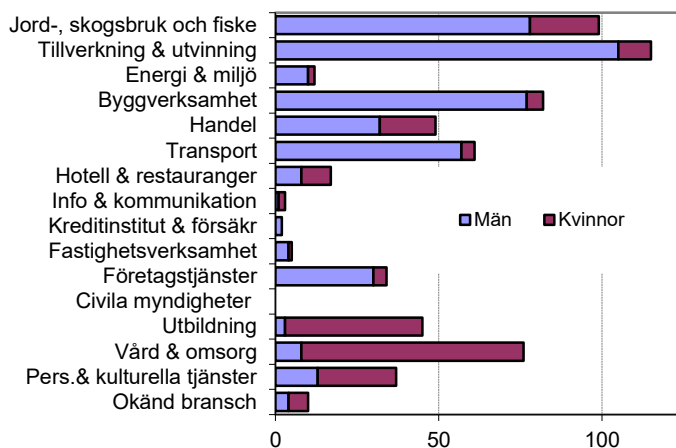
Hedesunda-Grååsen

	i området	i kommunen
Personbilar i trafik	1583	37 422
Bilar per 1000 invånare	480	385

Förvärvsarbetande 20-64 år 2014-12-31

Hedesunda-Grååsen	Män	Kvinnor	Totalt
Med bostad i området	957	727	1 684
Med arbetsplats i området	432	215	647
Förvärvsfrekvens 20-64 år	85,8	78,1	82,2

Näringsstruktur (antal sysselsatta) 2014

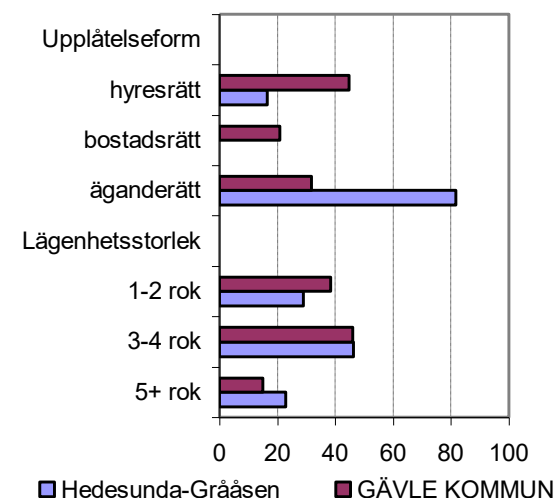
Utbildning 2014-12-31

Hedesunda-Grååsen

Utbildningsnivå	Män	Kvinnor	Totalt	%
Förgymnasial	452	323	775	28,0
Gymnasial	790	632	1 422	51,4
Eftergymnasial < 3 år	111	145	256	9,3
Eftergymnasial 3- år	89	194	283	10,2
Uppgift saknas	14	14	28	1,0
Summa	1 456	1 308	2 764	100

Lägenheter okt 1997

Antal lägenheter i området 1 577

Fakta om Hemlingby - Järvsta

Uppdaterad 2016-04-26

Karta

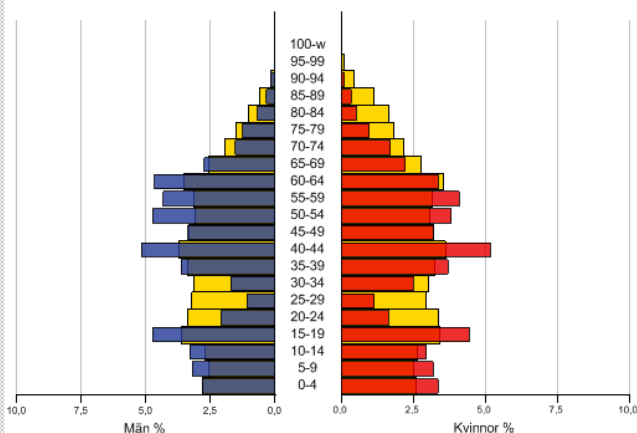

Allmänt om området

Området är beläget ca 3 km från Gävle centrum och består främst av de gamla jordbruksbyarna Hemlingby och Järvsta samt naturvårdsområdet Hemlingby, med en för kommunen viktig motionsanläggning. Byn Hemlingby har utvecklats till en stadsdel medan Järvsta ännu bär en stark prägel av jordbruksby. Området tillhörde Valbo fram till 1965. Inom området finns åtskilliga lämningar från järnåldern. Namnen Hemlingby och Järvsta tros ha varit beskrivningar av terrängen. Hemlingby kommer från ordet hammar (stenbacke) som avser urberget som går i dagen på flera ställen. Järvsta kommer från det fornsvenska ordet järve, som betyder sand eller grus. Den gamla havsbotten gav ett bälte av sand som kan ha givit namn åt byn.

Folkmängd efter kön & ålder

Hemlingby-Järvsta jämfört med Gävle kommun

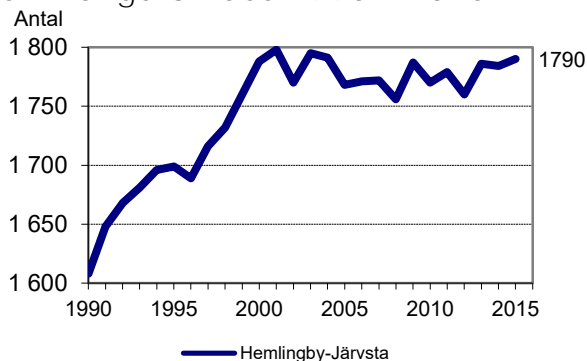
Folkmängd 2015-12-31

HEMLINGB-JÄRVSTA Ålder	Antal		% Totalt	
	Män	Kvinnor	Totalt	i omr i kom
0 år	12	9	21	1,2 1,2
1-5	67	63	130	7,3 5,8
6 år	16	7	23	1,3 1,1
7-9	40	28	68	3,8 3,4
10-12	35	41	76	4,2 3,4
13-15	35	31	66	3,7 3,1
16-19	40	35	75	4,2 4,5
20-24	45	35	80	4,5 7,5
25-44	203	202	405	22,6 25,4
45-64	278	264	542	30,3 24,9
65-79	136	116	252	14,1 14,9
80-	31	21	52	2,9 4,9
Summa	938	852	1 790	100 100

Födda och döda 2015

HEMLINGBY-JÄRVSTA	Födda	Döda	Födelsenetto
Män	11	5	6
Kvinnor	7	4	3
Totalt	18	9	9

Folkmängd 31 dec 1990 - 2015

Flyttningar 2015

HEMLINGBY-JÄRVSTA	Egen kommun	Eget län	Övriga Sverige	Utlandet	Summa
Inflyttning till	93	4	34	1	132
Utflyttning från	100	8	27	0	135
Flyttningsnetto	-7	-4	7	1	-3

Utrikes födda 2015-12-31

Födelseland	Män	Kvinnor	Totalt
Sverige	903	813	1 716
Norden utom Sverige	9	12	21
Europa utom Norden	16	9	25
Övriga världen	10	18	28
Summa	938	852	1 790
Andel utrikes födda, %	3,7	4,6	4,1

Arbetssökande 2015-10-31

18-64 år	Gävle				Riket
	Män	Kvinnor	Totalt	kommun	
Öppet arbetslösa	10	15	25	10,0	6,7
Program m aktivitetsstöd	12	11	23	9,1	5,8
Summa	22	26	48	9,6	6,3
% av befolkningen	4,1	5,0	4,5		

Inkomster 2014-12-31

Hemlingby-Järvsta

20- år	Män	Kvinnor	Totalt
Medelinkomst tkr	370,5	292,6	333,5
Index (kommun = 100)	121	126	124

Ohälsa 2014-12-31

Hemlingby-Järvsta

Antal dagar/ försäkrad 18-64 år	Män	Kvinnor	Totalt
Sjukpenning	4,6	10,8	7,6
Sjuk- och aktivitetsersättning	12,3	4,8	8,7
Rehab.ersättning	0,1	0,8	0,4
Ohälsotal	16,9	16,4	16,7

Kommunala val 2014

Valdeltagande - Röstfördelning - Gävle valkrets
Söder där Hemlingby och Järvsta ingår finns att
läsa i länken nedan:

[Valresultat 2014](#)

Bilnehav 2013-12-31

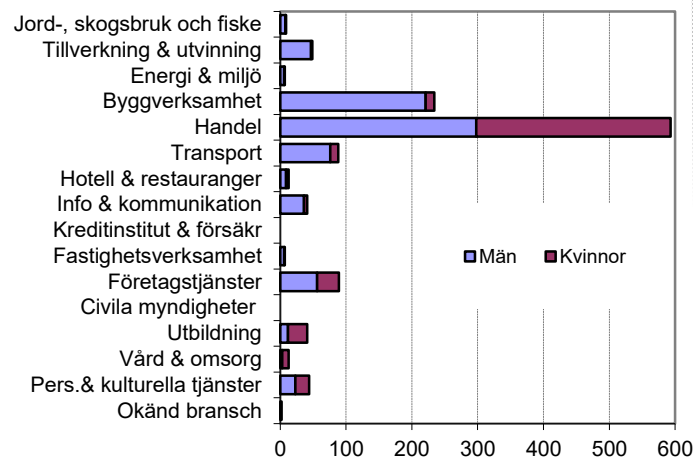
Hemlingby-Järvsta

	i området	i kommunen
Personbilar i trafik	882	37 422
Bilar per 1000 invånare	494	385

Förvärvsarbetande 20-64 år 2014-12-31

Hemlingby-Järvsta	Män	Kvinnor	Totalt
Med bostad i området	497	471	968
Med arbetsplats i området	801	429	1 230
Förvärvsfrekvens 20-64 år	87,2	89,6	88,3

Näringsstruktur (antal sysselsatta) 2014

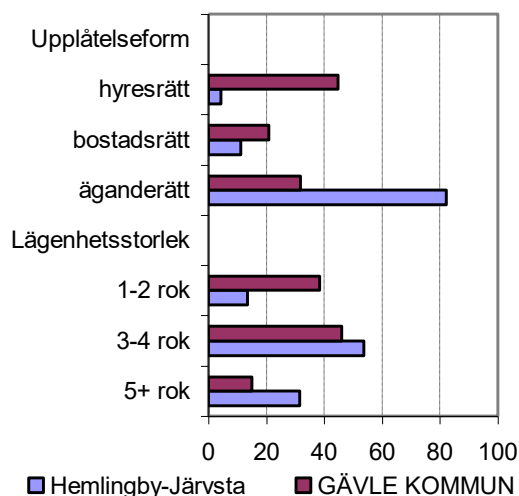
Utbildning 2014-12-31

Hemlingby-Järvsta

Utbildningsnivå	Män	Kvinnor	Totalt	%
Förgymnasial	153	97	250	17,7
Gymnasial	359	274	633	44,7
Eftergymnasial < 3 år	110	111	221	15,6
Eftergymnasial 3- år	119	184	303	21,4
Uppgift saknas	4	4	8	0,6
Summa	745	670	1 415	100

Lägenheter okt 1997

Antal lägenheter i området 658

Karta

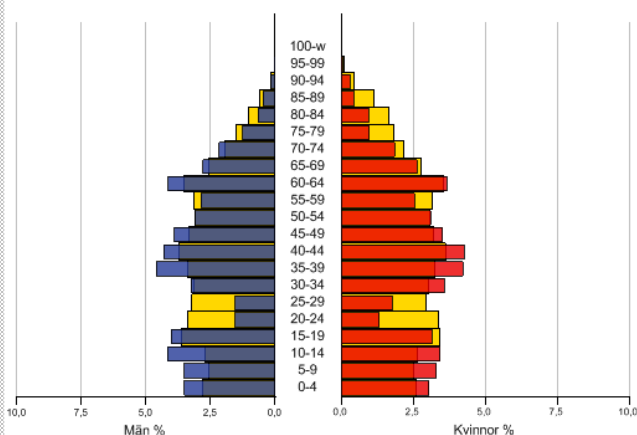

Allmänt om området

Hille kommunal är belägen norr om Gävle och var fram till 1969 en egen kommun. Avståndet till Gävle centrum är från Hille kyrka ca 7 km. Området har fått sitt namn efter en järnåldersby som var belägen invid nuvarande Hille kyrka. Hille utgör idag till stor del jordbruksbygd, men inslag finns av äldre industri. Bruket Oslättfors är välbevarat och av riksintresse för kulturmiljövården. Hille har alltmer kommit att utvecklas till ett viktigt bostadsområde, med orterna Forsby, Åbyggeby, Hille, Björke och Trödje.

Folkmängd efter kön & ålder

Hille jämfört med Gävle kommun

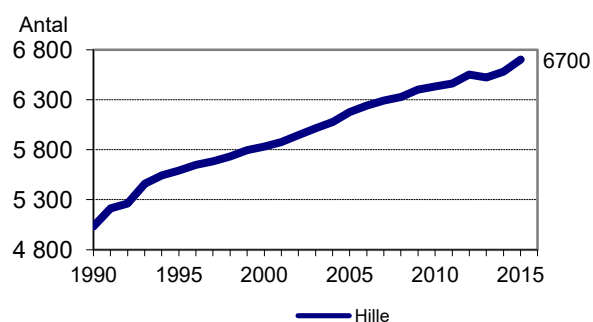
Folkmängd 2015-12-31

HILLE Ålder	Antal		% Totalt	
	Män	Kvinnor	Totalt	i omr i kom
0 år	41	34	75	1,1 1,2
1-5	217	240	457	6,8 5,8
6 år	49	59	108	1,6 1,1
7-9	153	136	289	4,3 3,4
10-12	157	134	291	4,3 3,4
13-15	120	128	248	3,7 3,1
16-19	171	145	316	4,7 4,5
20-24	169	113	282	4,2 7,5
25-44	824	851	1 675	25,0 25,4
45-64	931	859	1 790	26,7 24,9
65-79	521	460	981	14,6 14,9
80-	86	102	188	2,8 4,9
Summa	3 439	3 261	6 700	100 100

Födda och döda 2015

HILLE	Födda	Döda	Födelsenetto
Män	36	25	11
Kvinnor	31	22	9
Totalt	67	47	20

Folkmängd 31 dec 1990 - 2015

Flyttningar 2015

HILLE	Egen kommun	Eget län	Övriga Sverige	Utlandet	Summa
	Inflyttning till	393	25	70	14
Utflyttning från	295	24	72	8	399
Flyttningsnetto	98	1	-2	6	103

Utrikes födda 2015-12-31

Födelseland	Män	Kvinnor	Totalt
Sverige	3 333	3 109	6 442
Norden utom Sverige	28	42	70
Europa utom Norden	44	48	92
Övriga världen	34	62	96
Summa	3 439	3 261	6 700
Andel utrikes födda, %	3,1	4,7	3,9

Arbets sökande 2015-10-31

18-64 år				Gävle	
	Män	Kvinnor	Totalt	kommun	Riket
Öppet arbetslösa	26	29	55	10,0	6,7
Program m aktivitetsstöd	47	30	77	9,1	5,8
Summa	73	59	132	9,6	6,3
% av befolkningen	3,6	3,1	3,4		

Inkomster 2014-12-31

Hille			
20- år	Män	Kvinnor	Totalt
Medelinkomst tkr	358,3	265,6	313,6
Index (kommun = 100)	117	114	116

Ohälsa 2014-12-31

Hille			
Antal dagar/ försäkrad 18-64 år	Män	Kvinnor	Totalt
Sjukpenning	5,3	11,2	8,1
Sjuk- och aktivitetsersättning	7,3	12,0	9,6
Rehab.ersättning	0,1	0,3	0,2
Ohälsotal	12,7	23,5	17,9

Kommunala val 2014

Valdeltagande - Röstfördelning - Gävle valkrets
Norr där Hille och Forsby, Åbyggeby, Björke,
Trödje även ingår finns att läsa i länken nedan:

[Valresultat 2014](#)

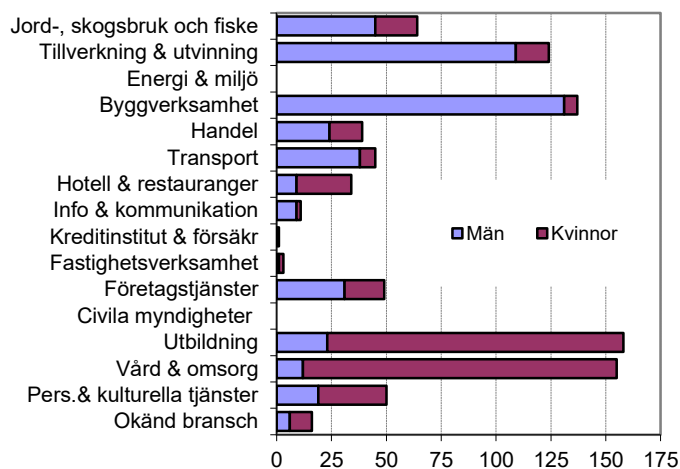
Bilnehav 2013-12-31

Hille		
	i området	i kommunen
Personbilar i trafik	3091	37 422
Bilar per 1000 invånare	474	385

Förvärvsarbetande 20-64 år 2014-12-31

Hille	Män	Kvinnor	Totalt
Med bostad i området	1 816	1 639	3 455
Med arbetsplats i området	458	428	886
Förvärvsfrekvens 20-64 år	89,9	87,9	88,9

Näringsstruktur (antal sysselsatta) 2014

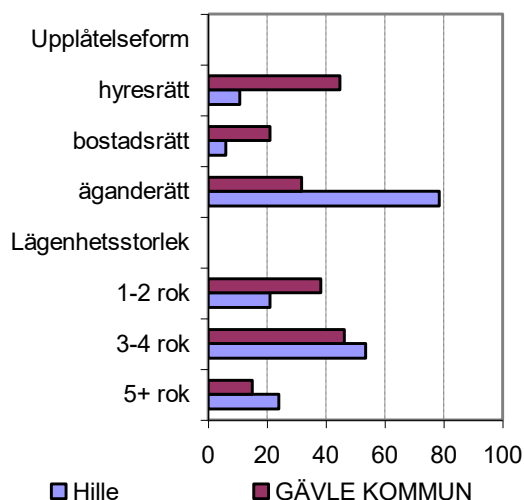

Utbildning 2014-12-31

Hille				
Utbildningsnivå	Män	Kvinnor	Totalt	%
Förgymnasial	658	476	1 134	22,1
Gymnasial	1 351	1 051	2 402	46,8
Eftergymnasial < 3 år	344	372	716	13,9
Eftergymnasial 3- år	291	559	850	16,6
Uppgift saknas	21	12	33	0,6
Summa	2 665	2 470	5 135	100

Lägenheter okt 1997

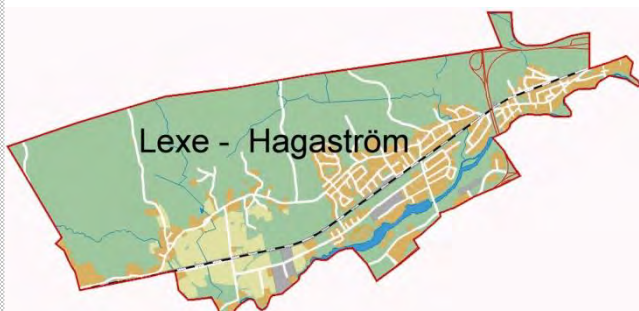
Antal lägenheter i området 2 322

Fakta om Lexe - Hagaström

Uppdaterad 2016-04-26

Karta

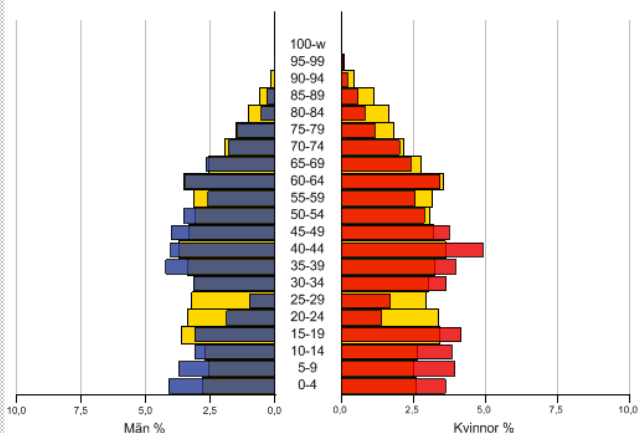

Allmänt om området

Lexe består mest av äldre villabebyggelse och här finns också den väl bevarade bruksmiljön Tolvfors (som fått namnet efter de tolv forsarna i Gavleån). Avståndet till Gävle centrum är ca 2,5 km. Även Hagaström, som tidigare tillhörde Valbo kommun, omfattar mestadels äldre villabebyggelse, men här är inslaget av nyare bostäder större.

Folkmängd efter kön & ålder

Lexe-Hagatröm jämfört med Gävle kommun

Folkmängd 2015-12-31

LEXE-HAGASTRÖM Ålder	Antal		% Totalt	
	Män	Kvinnor	Totalt	i omr i kom
0 år	15	18	33	1,2 1,2
1-5	93	111	204	7,2 5,8
6 år	24	21	45	1,6 1,1
7-9	90	81	171	6,0 3,4
10-12	73	76	149	5,3 3,4
13-15	64	75	139	4,9 3,1
16-19	53	67	120	4,2 4,5
20-24	48	40	88	3,1 7,5
25-44	326	364	690	24,3 25,4
45-64	371	357	728	25,7 24,9
65-79	189	190	379	13,4 14,9
80-	44	45	89	3,1 4,9
Summa	1 390	1 445	2 835	100 100

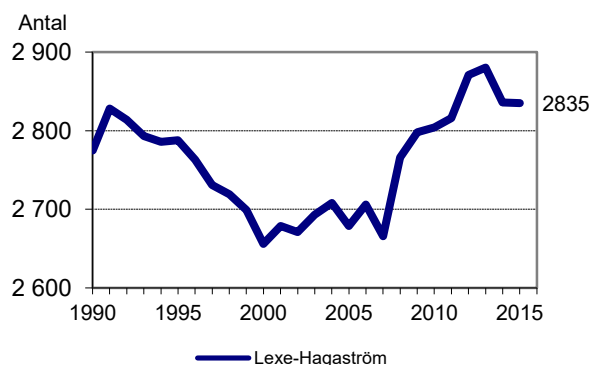
Födda och döda 2015

LEXE-HAGASTRÖM	Födda	Döda	Födelsenetto
Män	14	11	3
Kvinnor	14	9	5
Totalt	28	20	8

Flyttningar 2015

LEXE-HAGASTRÖM	Egen kommun	Eget län	Övriga Sverige	Utlandet	Summa
Inflyttning till	108	17	37	1	163
Utflyttning från	123	5	42	2	172
Flyttningsnetto	-15	12	-5	-1	-9

Folkmängd 31 dec 1990 - 2015

Utrikes födda 2015-12-31

Födelseland	Män	Kvinnor	Totalt
Sverige	1 315	1 378	2 693
Norden utom Sverige	11	14	25
Europa utom Norden	25	21	46
Övriga världen	39	32	71
Summa	1 390	1 445	2 835
Andel utrikes födda, %	5,4	4,6	5,0

Arbetssökande 2015-10-31

18-64 år	Gävle			
	Män	Kvinnor	Totalt	Riket
Öppet arbetslösa	Redovisas ej	20	10,0	6,7
Program m	av sekretesskäl			
aktivitetsstöd		17	9,1	5,8
Summa	23	14	37	6,3
% av befolkningen	3,0	3,5	3,2	

Inkomster 2014-12-31

Lexe-Hagaström

20- år	Män	Kvinnor	Totalt
Medelinkomst tkr	393,4	294,8	343,8
Index (kommun = 100)	128	127	128

Ohälsa 2014-12-31

Lexe-Hagaström

Antal dagar/ försäkrad 18-64 år	Män	Kvinnor	Totalt
Sjukpenning	4,3	9,9	7,1
Sjuk- och aktivitetsersättning	10,4	11,1	10,8
Rehab.ersättning	0,1	0,1	0,1
Ohälsotal	14,8	21,1	18,0

Kommunala val 2014

Valdeltagande - Röstfördelning Gävle valkrets
Norr och Söder där Lexe-Hagaström ingår finns
att läsa i länken nedan:

[Valresultat 2014](#)

Bilnehav 2013-12-31

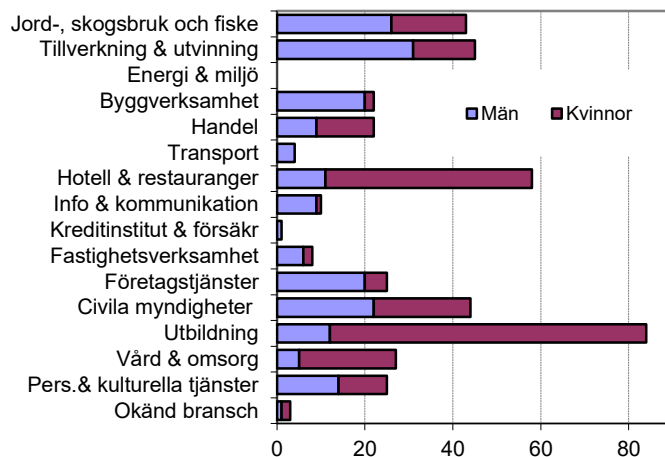
Lexe-Hagaström

	i området	i kommunen
Personbilar i trafik	1218	37 422
Bilar per 1000 invånare	423	385

Förvärvsarbetande 20-64 år 2014-12-31

Lexe-Hagaström	Män	Kvinnor	Totalt
Med bostad i området	711	685	1 396
Med arbetsplats i området	191	230	421
Förvärvsfrekvens 20-64 år	88,6	87,2	87,9

Näringsstruktur (antal sysselsatta) 2014

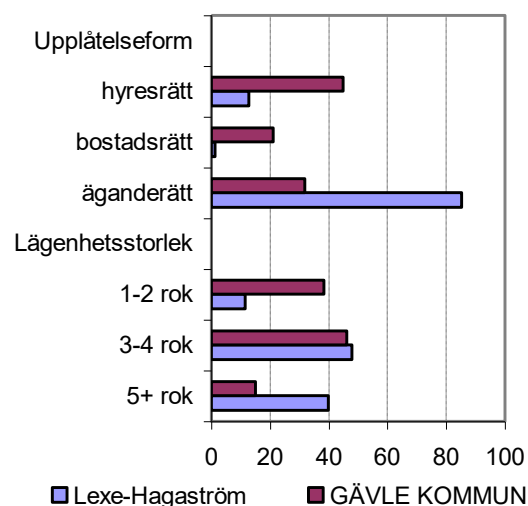
Utbildning 2014-12-31

Lexe-Hagaström

Utbildningsnivå	Män	Kvinnor	Totalt	%
Förgymnasial	179	164	343	16,2
Gymnasial	460	344	804	38,0
Eftergymnasial < 3 år	136	151	287	13,6
Eftergymnasial 3- år	260	402	662	31,3
Uppgift saknas	9	11	20	0,9
Summa	1 044	1 072	2 116	100

Lägenheter okt 1997

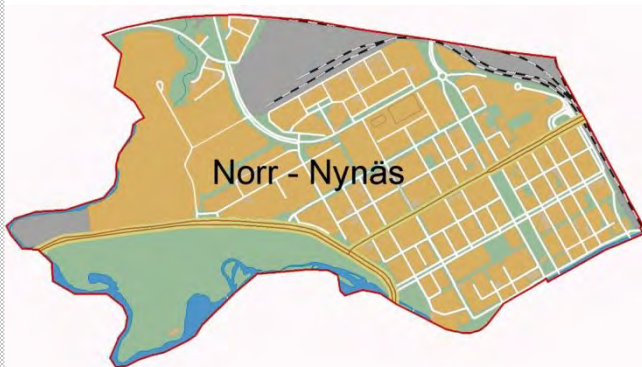
Antal lägenheter i området 1 058

Fakta om Norr - Nynäs

Uppdaterad 2016-04-26

Karta

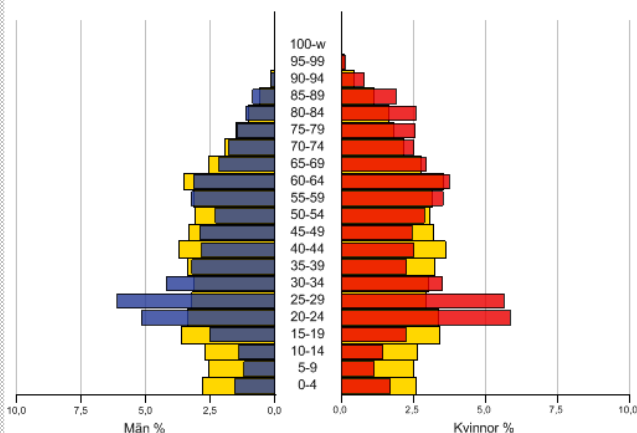

Allmänt om området

Området omfattar stadens viktigaste centrum, med alla dess funktioner, men har även ett stort antal bostäder. Innan stadsbranden 1869 avgränsades staden av Staketgatan. Utanför låg borgarnas kolgårdar och betesmarker. Gatan omgärdades av staket – därav namnet. Det nuvarande rutnätsmönstret på Norr började förverkligas efter stadsbranden och dessa delar av staden är av riksintresse för kulturmiljövården. Detta gäller inte minst esplanadsystemet som bl a syftade till att förhindra spridning av brand över stora delar av staden.

Folkmängd efter kön & ålder

Nynäs-Norr jämfört med Gävle kommun

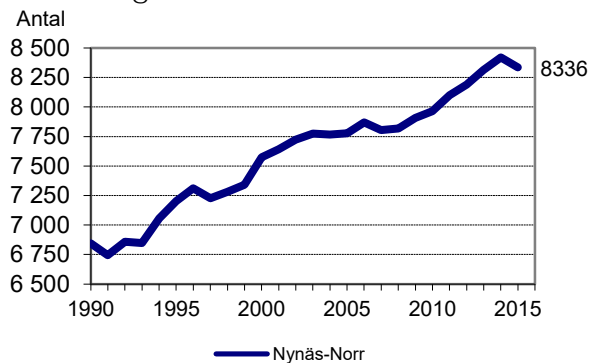
Folkmängd 2015-12-31

NYNÄS-NORR Ålder	Antal		Totalt	% Totalt	
	Män	Kvinnor		i omr	i kom
0 år	60	34	94	1,1	1,2
1-5	168	166	334	4,0	5,8
6 år	33	23	56	0,7	1,1
7-9	70	73	143	1,7	3,4
10-12	77	72	149	1,8	3,4
13-15	88	86	174	2,1	3,1
16-19	176	150	326	3,9	4,5
20-24	425	468	893	10,7	7,5
25-44	1 273	1 121	2 394	28,7	25,4
45-64	895	1 042	1 937	23,2	24,9
65-79	554	764	1 318	15,8	14,9
80-	159	359	518	6,2	4,9
Summa	3 978	4 358	8 336	100	100

Födda och döda 2015

NYNÄS-NORR	Födda	Döda	Födelsenetto
Män	70	52	18
Kvinnor	38	46	-8
Totalt	108	98	10

Folkmängd 31 dec 1990 - 2015

Flyttningar 2015

NYNÄS-NORR	Egen kommun	Eget län	Övriga Sverige	Utlandet	Summa
Inflyttning till	888	166	350	130	1 534
Utflyttning från	962	112	383	52	1 509
Flyttningsnetto	-74	54	-33	78	25

Utrikes födda 2015-12-31

Födelseland	Män	Kvinnor	Totalt
Sverige	3 106	3 475	6 581
Norden utom Sverige	45	77	122
Europa utom Norden	193	197	390
Övriga världen	634	609	1 243
Summa	3 978	4 358	8 336
Andel utrikes födda, %	21,9	20,3	21,1

Arbetssökande 2015-10-31

18-64 år				Gävle	
	Män	Kvinnor	Totalt	kommun	Riket
Öppet arbetslösa	138	110	248	10,0	6,7
Program m aktivitetsstöd	207	171	378	9,1	5,8
Summa	345	281	626	9,6	6,3
% av befolkningen	12,4	10,2	11,3		

Inkomster 2014-12-31

Nynäs-Norr

20- år	Män	Kvinnor	Totalt
Medelinkomst tkr	288,3	227,9	256,7
Index (kommun = 100)	94	98	95

Ohälsa 2014-12-31

Nynäs-Norr

Antal dagar/ försäkrad 18-64 år	Män	Kvinnor	Totalt
Sjukpenning	6,7	9,5	8,1
Sjuk- och aktivitetsersättning	12,5	18,3	15,4
Rehab.ersättning	0,1	0,3	0,2
Ohälsotal	19,3	28,0	23,6

Kommunala val 2014

Valdeltagande - Röstfördelning - Gävle valkrets
Norr där Norr-Nynäs, men även områdena
Väster och Norrtull ingår, finns att läsa i länken
nedan:

[Valresultat 2014](#)

Bil innehav 2013-12-31

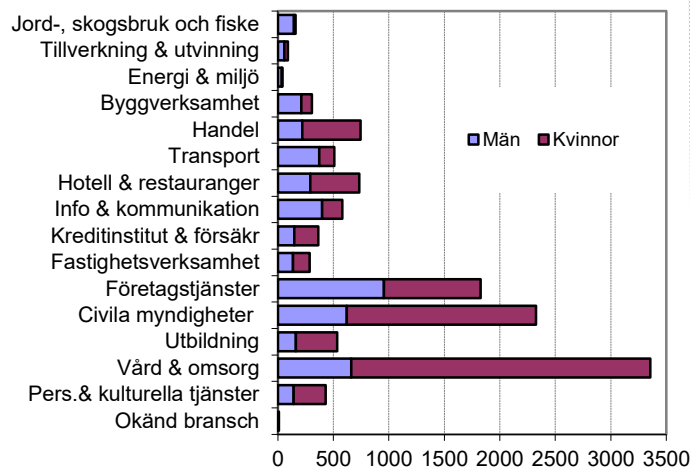
Nynäs-Norr

	i området	i kommunen
Personbilar i trafik	2357	37 422
Bilar per 1000 invånare	284	385

Förvärvsarbetande 20-64 år 2014-12-31

Nynäs-Norr	Män	Kvinnor	Totalt
Med bostad i området	2 065	1 958	4 023
Med arbetsplats i området	4 568	7 738	12 306
Förvärvsfrekvens 20-64 år	72,5	70,7	71,6

Näringsstruktur (antal sysselsatta) 2014

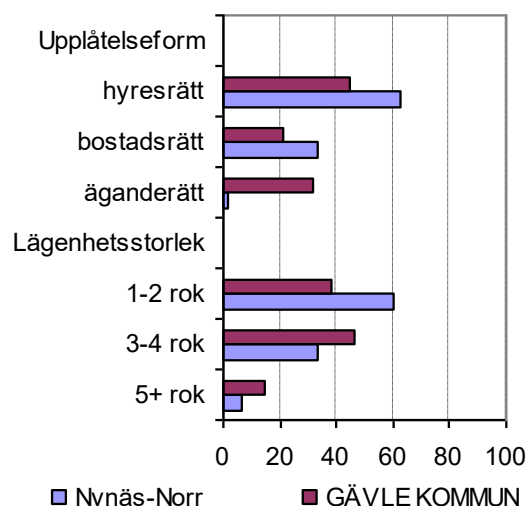
Utbildning 2014-12-31

Nynäs-Norr

Utbildningsnivå	Män	Kvinnor	Totalt	%
Förgymnasial	757	849	1 606	21,4
Gymnasial	1 595	1 479	3 074	41,0
Eftergymnasial < 3 år	518	612	1 130	15,1
Eftergymnasial 3- år	627	894	1 521	20,3
Uppgift saknas	75	89	164	2,2
Summa	3 572	3 923	7 495	100

Lägenheter okt 1997

Antal lägenheter i området 4 992

Fakta om Stigslund - Strömsbro

Uppdaterad 2016-04-26

Karta

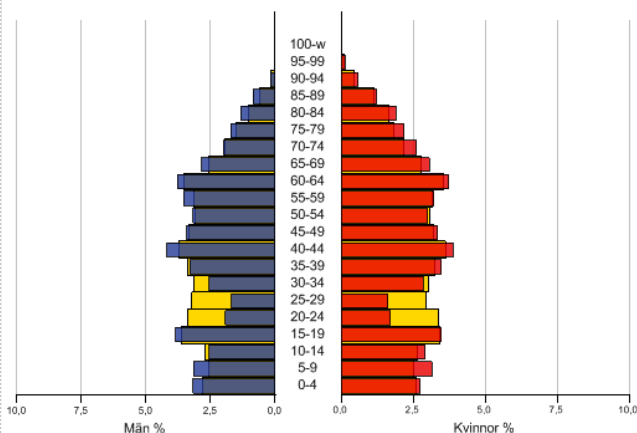

Allmänt om området

Området omfattar stadsdelarna Stigslund och Strömsbro samt Fredriksskans och Norrlandet. Avståndet från Stigslund och Strömsbro till Gävle centrum är ca 3 km, från Fredriksskans ca 6 km och från Norrlandet (Bönan) ca 12 km. Stigslund utformades som ett grannskap med tanken att det skulle innehålla arbetsplatser, bostäder och eget centrum. Stadsdelen byggdes upp under åren 1955-1965 och innehåller såväl flerbostadshus som småhus. Strömsbro har en mycket gammal historia, och en viktig milstolpe är anläggningen av kronobränneriet 1776. Stadsdelen är än idag präglad av bebyggelsen från den tidiga industrialiseringen och är av riksintresse för kulturminnesvården. Fredriksskans är området dit hamnen flyttade sin verksamhet då Inre hamnen inte längre kunde fungera på grund av otillräckligt vattendjup. Under senare delen av 1800-talet byggdes ståtliga lantställen upp på Norrlandet (bl a Engeltofta).

Folkmängd efter kön & ålder

Stigslund-Strömsbro jämfört med Gävle kommun

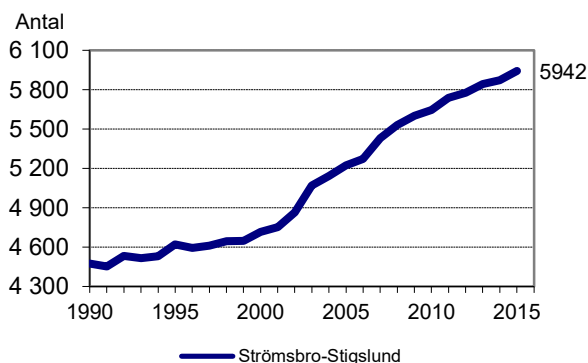
Folkmängd 2015-12-31

Ålder	Antal		Totalt	% Totalt	
	Män	Kvinnor		i omr	i kom
0 år	28	31	59	1,0	1,2
1-5	162	165	327	5,5	5,8
6 år	41	39	80	1,3	1,1
7-9	117	99	216	3,6	3,4
10-12	139	107	246	4,1	3,4
13-15	110	117	227	3,8	3,1
16-19	113	127	240	4,0	4,5
20-24	156	162	318	5,4	7,5
25-44	618	682	1 300	21,9	25,4
45-64	806	761	1 567	26,4	24,9
65-79	470	532	1 002	16,9	14,9
80-	132	228	360	6,1	4,9
Summa	2 892	3 050	5 942	100	100

Födda och döda 2015

STIGSLUND-STRÖMSBRO	Födda	Döda	Födelsenetto
Män	24	33	-9
Kvinnor	31	28	3
Totalt	55	61	-6

Folkmängd 31 dec 1990 - 2015

Flyttningar 2015

STIGSLUND-STRÖMSBRO	Egen kommun	Eget län	Övriga Sverige	Utlandet	Summa
Inflyttning till	385	35	139	21	580
Utflyttning från	340	34	108	22	504
Flyttningnetto	45	1	31	-1	76

Utrikes födda 2015-12-31

Födelseland	Män	Kvinnor	Totalt
Sverige	2 767	2 866	5 633
Norden utom Sverige	28	57	85
Europa utom Norden	28	32	60
Övriga världen	69	95	164
Summa	2 892	3 050	5 942
Andel utrikes födda, %	4,3	6,0	5,2

Arbetssökande 2015-10-31

18-64 år				Gävle	
	Män	Kvinnor	Totalt	kommun	Riket
Öppet arbetslösa	34	40	74	10,0	6,7
Program m aktivitetsstöd	35	44	79	9,1	5,8
Summa	69	84	153	9,6	6,3
% av befolkningen	4,2	5,0	4,6		

Inkomster 2014-12-31

Stigslund-Strömsbro

20- år	Män	Kvinnor	Totalt
Medelinkomst tkr	374,0	274,8	322,6
Index (kommun = 100)	122	118	120

Ohälsa 2014-12-31

Stigslund-Strömsbro

Antal dagar/ försäkrad 18-64 år	Män	Kvinnor	Totalt
Sjukpenning	5,4	8,1	6,7
Sjuk- och aktivitetsersättning	6,1	10,3	8,2
Rehab.ersättning	0,2	0,4	0,3
Ohälsotal	11,7	18,7	15,3

Kommunala val 2014

Valdeltagande - Röstfördelning - Gävle valkrets
Norr där Stigslund-Strömsbro och även
Norrlandet - Utvalnäs ingår finns att läsa i
länken nedan:

[Valresultat 2014](#)

Bilnehav 2013-12-31

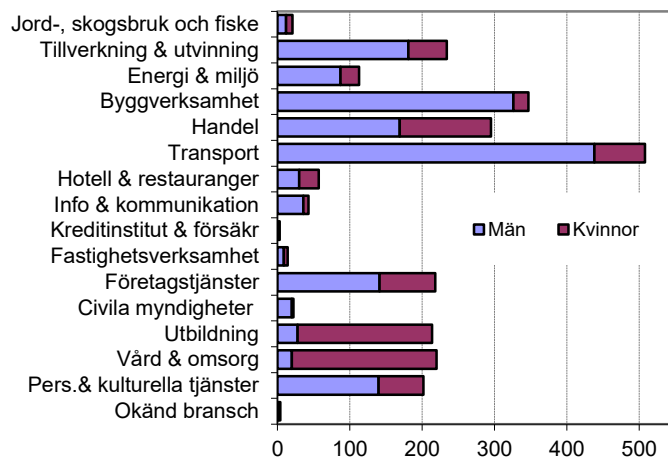
Stigslund-Strömsbro

	i området	i kommunen
Personbilar i trafik	2402	37 422
Bilar per 1000 invånare	411	385

Förvärvsarbetande 20-64 år 2014-12-31

Stigslund-Strömsbro	Män	Kvinnor	Totalt
Med bostad i området	1 469	1 435	2 904
Med arbetsplats i området	1 642	873	2 515
Förvärvsfrekvens 20-64 år	88,0	86,6	87,3

Näringsstruktur (antal sysselsatta) 2014

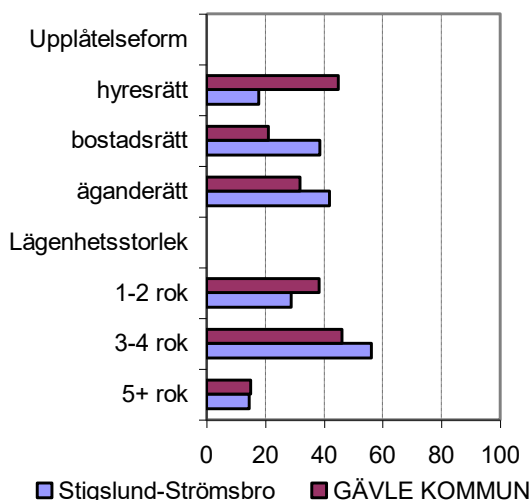
Utbildning 2014-12-31

Stigslund-Strömsbro

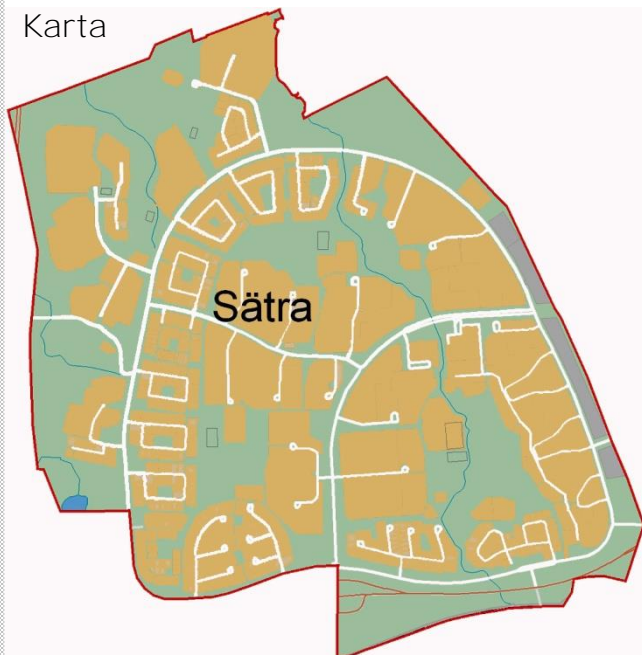
Utbildningsnivå	Män	Kvinnor	Totalt	%
Förgymnasial	460	469	929	19,6
Gymnasial	1 127	957	2 084	44,0
Eftergymnasial < 3 år	298	367	665	14,1
Eftergymnasial 3- år	376	654	1 030	21,8
Uppgift saknas	15	10	25	0,5
Summa	2 276	2 457	4 733	100

Lägenheter okt 1997

Antal lägenheter i området 2 256

Karta

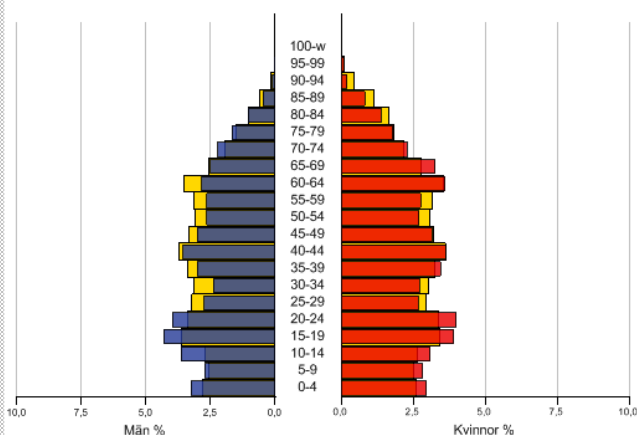

Allmänt om området

Stadsdelen ligger ca 3 km norr om Gävle centrum och byggdes under främst 1960- och 1970-talen. Stadsdelen kompletterades under slutet 1980-talet och början av 1990-talet med bebyggelse utanför den trafikled som omsluter den ursprungliga stadsdelen. Utanför trafikleden ligger i de östra delarna vissa mindre arbetsområden. Den ursprungliga stadsdelen består av tre grannskapsenheter uppbyggda runt grönområden och med trafikmatning utifrån. Ordet Sättra betyder fäbodvall.

Folkmängd efter kön & ålder

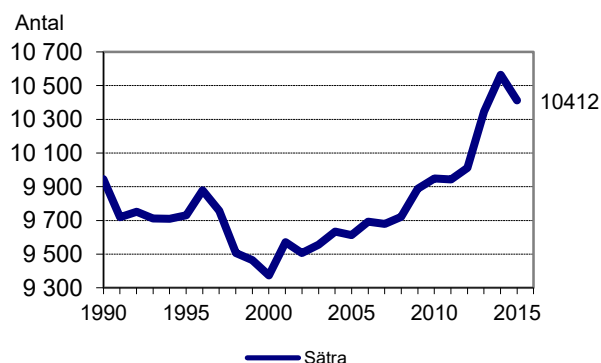
Sättra jämfört med Gävle kommun

Folkmängd 2015-12-31

SÄTRA Ålder	Antal		% Totalt	
	Män	Kvinnor	Totalt	i omr i kom
0 år	64	80	144	1,4 1,2
1-5	410	346	756	7,3 5,8
6 år	67	73	140	1,3 1,1
7-9	235	213	448	4,3 3,4
10-12	203	192	395	3,8 3,4
13-15	200	198	398	3,8 3,1
16-19	299	239	538	5,2 4,5
20-24	402	423	825	7,9 7,5
25-44	1 167	1 271	2 438	23,4 25,4
45-64	1 115	1 104	2 219	21,3 24,9
65-79	664	858	1 522	14,6 14,9
80-	243	346	589	5,7 4,9
Summa	5 069	5 343	10 412	100 100

Folkmängd 31 dec 1990 - 2015

Födda och döda 2015

SÄTRA	Födda	Döda	Födelsenetto
Män	61	46	15
Kvinnor	82	65	17
Totalt	143	111	32

Flyttningar 2015

SÄTRA	Egen kommun	Eget län	Övriga Sverige	Utlandet	Summa
Inflyttning till	640	117	295	135	1 187
Utflyttning från	743	70	420	136	1 369
Flyttningarnetto	-103	47	-125	-1	-182

Utrikes födda 2015-12-31

Födelseland	Män	Kvinnor	Totalt
Sverige	3 843	4 139	7 982
Norden utom Sverige	74	96	170
Europa utom Norden	198	181	379
Övriga världen	954	927	1 881
Summa	5 069	5 343	10 412
Andel utrikes födda, %	24,2	22,5	23,3

Arbetssökande 2015-10-31

18-64 år	Gävle				
	Män	Kvinnor	Totalt	kommun	Riket
Öppet arbetslösa	142	133	275	10,0	6,7
Program m aktivitetsstöd	244	249	493	9,1	5,8
Summa	386	382	768	9,6	6,3
% av befolkningen	13,4	12,9	13,1		

Inkomster 2014-12-31

Sätra			
20- år	Män	Kvinnor	Totalt
Medelinkomst tkr	257,8	201,0	227,9
Index (kommun = 100)	84	86	85

Ohälsa 2014-12-31

Sätra			
Antal dagar/ försäkrad 18-64 år	Män	Kvinnor	Totalt
Sjukpenning	4,5	9,8	7,2
Sjuk- och aktivitetsersättning	17,1	23,4	20,3
Rehab.ersättning	0,1	0,5	0,3
Ohälsotal	21,7	33,8	27,8

Kommunala val 2014

Valdeltagande - Röstfördelning Gävle valkrets
Norr där Sätra ingår finns att läsa i länken
nedan:

[Valresultat 2014](#)

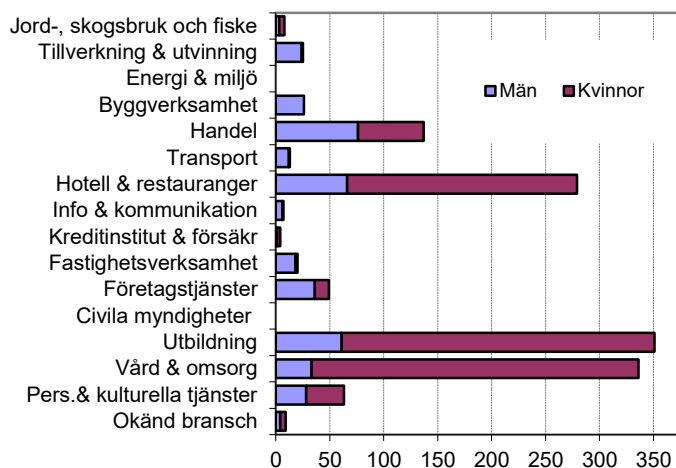
Bilnehav 2013-12-31

Sätra		
	i området	i kommunen
Personbilar i trafik	3253	37 422
Bilar per 1000 invånare	314	385

Förvärvsarbetande 20-64 år 2014-12-31

Sätra	Män	Kvinnor	Totalt
Med bostad i området	1 910	1 881	3 791
Med arbetsplats i området	394	933	1 327
Förvärvsfrekvens 20-64 år	65,6	62,1	63,8

Näringsstruktur (antal sysselsatta) 2014

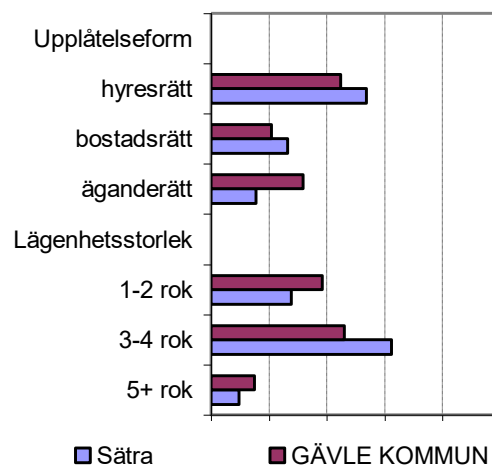

Utbildning 2014-12-31

Sätra				
Utbildningsnivå	Män	Kvinnor	Totalt	%
Förgymnasial	1 015	1 046	2 061	24,8
Gymnasial	1 660	1 708	3 368	40,5
Eftergymnasial < 3 år	604	647	1 251	15,1
Eftergymnasial 3- år	574	826	1 400	16,8
Uppgift saknas	120	110	230	2,8
Summa	3 973	4 337	8 310	100

Lägenheter okt 1997

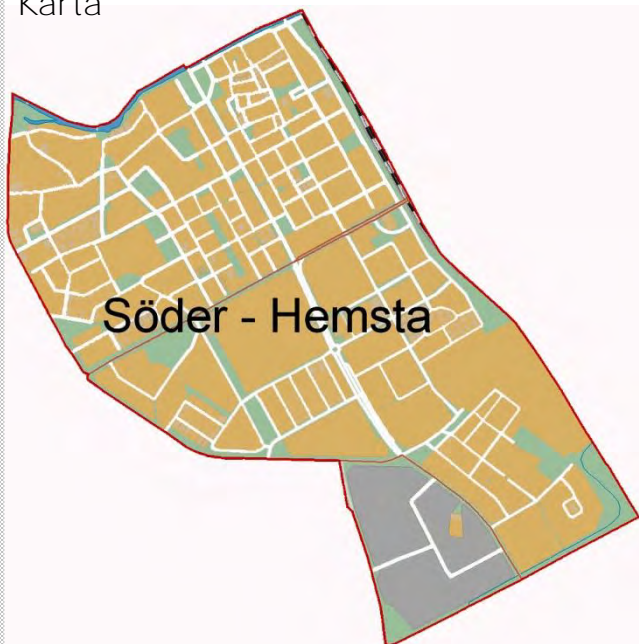
Antal lägenheter i området 4 788

Fakta om Söder-Hemsta

Uppdaterad 2016-04-26

Karta

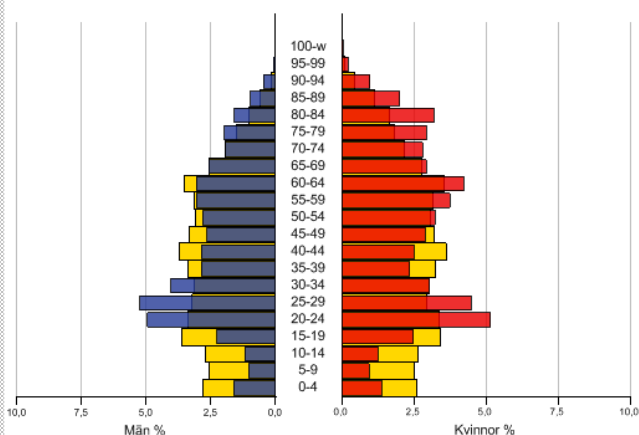

Allmänt om området

Söder är en del av Gävle centrum. Stadsdelen sanerades kraftigt på 1950- och 1960-talen då den äldre bebyggelsen till stora delar försvann. Kvar finns dock bebyggelse som hör till den äldsta i staden – Gävle slott och Gamla Gefle. Stadsbranden 1869 nådde aldrig söder om Gavleån. Hemsta utvecklades i sen tid till en slags randstad, med industriverksamhet. Området har fortfarande ett stort inslag av arbetsplatser, men under 1980-talet har även bostäder byggts i området. Ordet Hemsta betyder boställe, men ursprungligen låg här Söderby, som senare gav namn åt Sörby.

Folkmängd efter kön & ålder

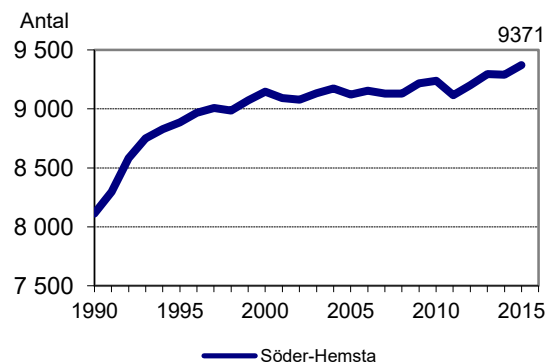
Söder-Hemsta jämfört med Gävle kommun

Folkmängd 2015-12-31

SÖDER-HEMSTA Ålder	Antal		Totalt	% Totalt	
	Män	Kvinnor		i omr	i kom
0 år	39	41	80	0,9	1,2
1-5	130	143	273	2,9	5,8
6 år	34	23	57	0,6	1,1
7-9	75	58	133	1,4	3,4
10-12	70	71	141	1,5	3,4
13-15	92	75	167	1,8	3,1
16-19	147	148	295	3,1	4,5
20-24	435	511	946	10,1	7,5
25-44	1 367	1 127	2 494	26,6	25,4
45-64	1 129	1 265	2 394	25,5	24,9
65-79	687	925	1 612	17,2	14,9
80-	256	523	779	8,3	4,9
Summa	4 461	4 910	9 371	100	100

Folkmängd 31 dec 1990 - 2015

Födda och döda 2015

SÖDER-HEMSTA	Födda	Döda	Födelsenetto
Män	49	48	1
Kvinnor	38	80	-42
Totalt	87	128	-41

Flyttningar 2015

SÖDER-HEMSTA	Egen kommun	Eget län	Övriga Sverige	Utlandet	Summa
Inflyttning till	973	160	359	48	1 540
Utflyttning från	884	99	395	40	1 418
Flyttningnetto	89	61	-36	8	122

Utrikes födda 2015-12-31

Födelseland	Män	Kvinnor	Totalt
Sverige	4 011	4 378	8 389
Norden utom Sverige	43	118	161
Europa utom Norden	102	127	229
Övriga världen	305	287	592
Summa	4 461	4 910	9 371
Andel utrikes födda, %	10,1	10,8	10,5

Arbetssökande 2015-10-31

18-64 år	Män	Kvinnor	Totalt	Gävle	
				kommun	Riket
Öppet arbetslösa	108	76	184	10,0	6,7
Program m aktivitetsstöd	160	130	290	9,1	5,8
Summa	268	206	474	9,6	6,3
% av befolkningen	9,0	6,9	7,9		

Inkomster 2014-12-31

Söder-Hemsta

20- år	Män	Kvinnor	Totalt
Medelinkomst tkr	301,3	235,7	266,3
Index (kommun = 100)	98	101	99

Ohälsa 2014-12-31

Söder-Hemsta

Antal dagar/ försäkrad 18-64 år	Män	Kvinnor	Totalt
Sjukpenning	6,7	9,9	8,3
Sjuk- och aktivitetsersättning	15,8	20,5	18,2
Rehab.ersättning	0,4	0,3	0,3
Ohälsotal	22,9	30,7	26,8

Kommunala val 2014

Valdeltagande - Röstfördelning - Gävle valkrets
Söder där Söder och Hemsta finns att läsa i
länken nedan:

[Valresultat 2014](#)

Bilnehav 2013-12-31

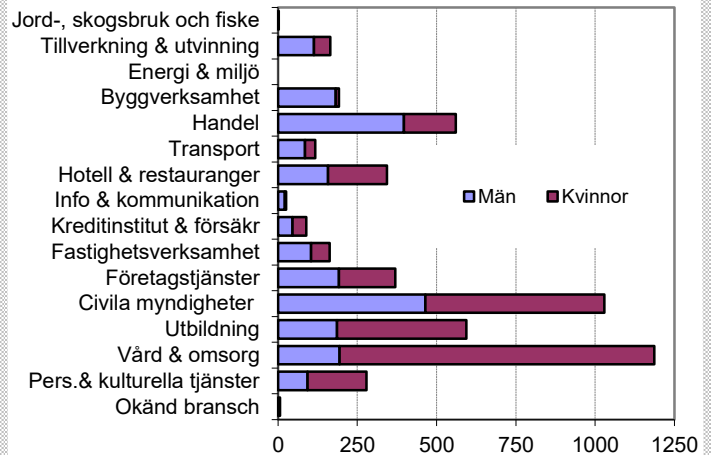
Söder-Hemsta

	i området	i kommunen
Personbilar i trafik	3304	37 422
Bilar per 1000 invånare	355	385

Förvärvsarbetande 20-64 år 2014-12-31

Söder-Hemsta	Män	Kvinnor	Totalt
Med bostad i området	2 351	2 319	4 670
Med arbetsplats i området	2 242	2 878	5 120
Förvärvsfrekvens 20-64 år	77,5	75,8	76,6

Näringsstruktur (antal sysselsatta) 2014

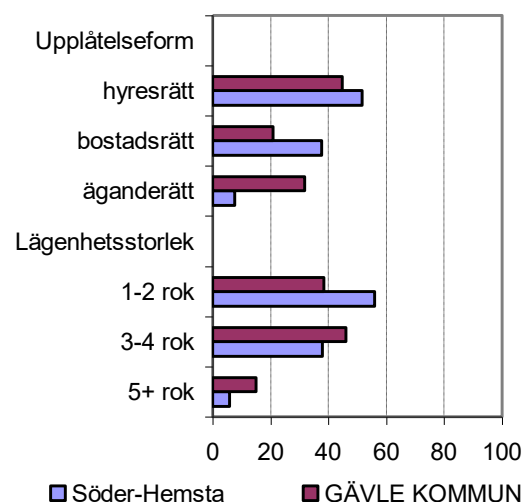
Utbildning 2014-12-31

Söder-Hemsta

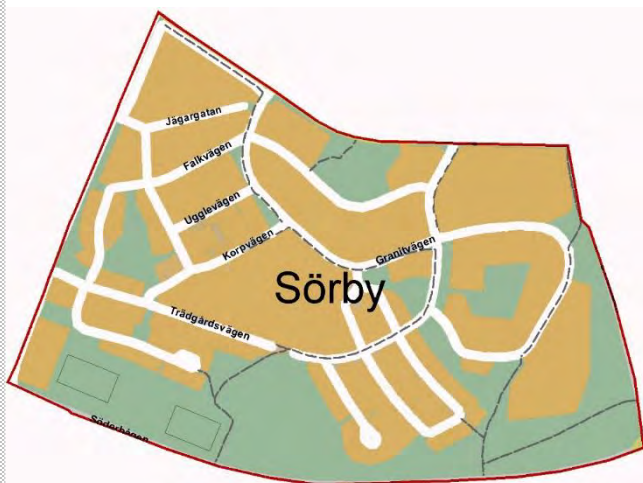
Utbildningsnivå	Män	Kvinnor	Totalt	%
Förgymnasial	717	842	1 559	18,4
Gymnasial	1 869	1 877	3 746	44,2
Eftergymnasial < 3 år	637	778	1 415	16,7
Eftergymnasial 3- år	692	980	1 672	19,7
Uppgift saknas	36	40	76	0,9
Summa	3 951	4 517	8 468	100

Lägenheter okt 1997

Antal lägenheter i området 6 106

Karta

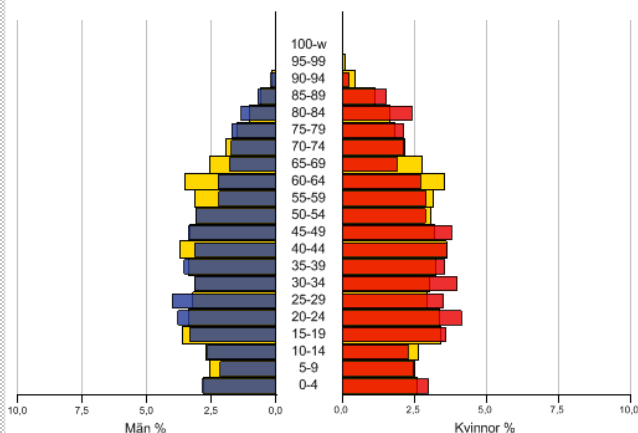

Allmänt om området

Stadsdelen är belägen ca 2 km söder om Gävle centrum. De stora flerfamiljshusen byggdes under 1950- och 1960-talen. Här finns också ett vårdhem från slutet av 1800-talet samt ett mindre egnahemsområde. Namnet Sörby kommer från byn Söderby som ursprungligen inte låg inom området utan där Hemsta idag ligger.

Folkmängd efter kön & ålder

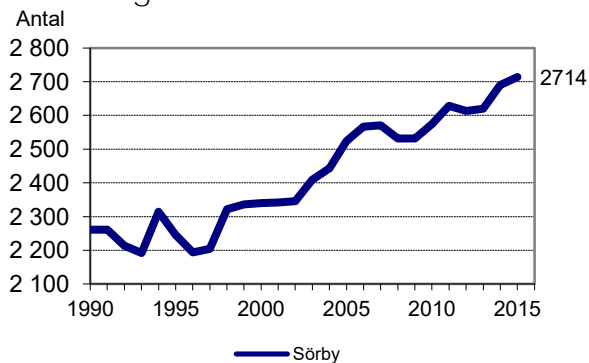
Sörby jämfört med Gävle kommun

Folkmängd 2015-12-31

SÖRBY Ålder	Antal		% Totalt	
	Män	Kvinnor	Totalt	i omr i kom
0 år	18	16	34	1,3 1,2
1-5	76	97	173	6,4 5,8
6 år	17	17	34	1,3 1,1
7-9	60	57	117	4,3 3,4
10-12	49	55	104	3,8 3,4
13-15	43	38	81	3,0 3,1
16-19	76	60	136	5,0 4,5
20-24	85	96	181	6,7 7,5
25-44	387	387	774	28,5 25,4
45-64	297	339	636	23,4 24,9
65-79	140	169	309	11,4 14,9
80-	51	84	135	5,0 4,9
Summa	1 299	1 415	2 714	100 100

Folkmängd 31 dec 1990 - 2015

Födda och döda 2015

SÖRBY	Födda	Döda	Födelsenetto
Män	20	8	12
Kvinnor	16	12	4
Totalt	36	20	16

Flyttningar 2015

SÖRBY	Egen kommun	Eget län	Övriga Sverige	Utlandet	Summa
Inflyttning till	267	39	78	32	416
Utflyttning från	285	21	94	8	408
Flyttningsnetto	-18	18	-16	24	8

Utrikes födda 2015-12-31

Födelseland	Män	Kvinnor	Totalt
Sverige	1 036	1 171	2 207
Norden utom Sverige	25	29	54
Europa utom Norden	48	43	91
Övriga världen	190	172	362
Summa	1 299	1 415	2 714
Andel utrikes födda, %	20,2	17,2	18,7

Arbetsökande 2015-10-31

18-64 år	Gävle				
	Män	Kvinnor	Totalt	kommun	Riket
Öppet arbetslösa	53	48	101	10,0	6,7
Program m aktivitetsstöd	68	61	129	9,1	5,8
Summa	121	109	230	9,6	6,3
% av befolkningen	14,8	12,9	13,8		

Inkomster 2014-12-31

Sörby

20- år	Män	Kvinnor	Totalt
Medelinkomst tkr	270,5	227,3	248,0
Index (kommun = 100)	88	98	92

Ohälsa 2014-12-31

Sörby

Antal dagar/ försäkrad 18-64 år	Män	Kvinnor	Totalt
Sjukpenning	9,9	13,5	11,7
Sjuk- och aktivitetsersättning	18,2	15,0	16,6
Rehab.ersättning	0,2	0,1	0,2
Ohälsotal	28,4	28,7	28,5

Kommunala val 2014

Valdeltagande - Röstfördelning - Gävle valkrets
Söder där Sörby ingår finns att läsa i länken
nedan:

[Valresultat 2014](#)

Bilnehav 2013-12-31

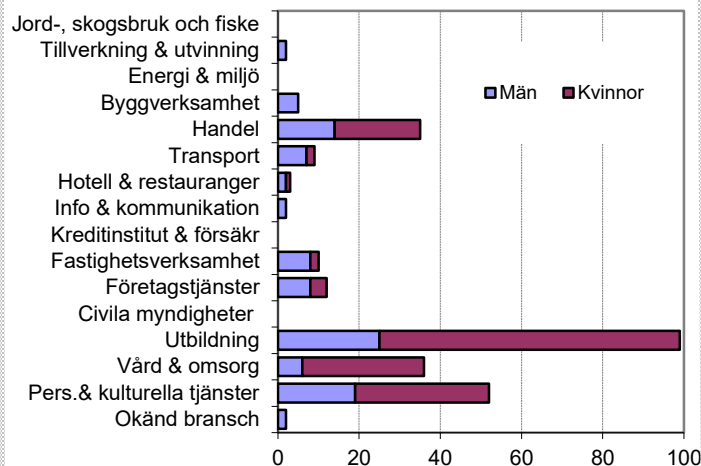
Sörby

	i området	i kommunen
Personbilar i trafik	873	37 422
Bilar per 1000 invånare	333	385

Förvärvsarbetande 20-64 år 2014-12-31

Sörby	Män	Kvinnor	Totalt
Med bostad i området	587	601	1 188
Med arbetsplats i området	100	167	267
Förvärvsfrekvens 20-64 år	70,9	72,7	71,8

Näringsstruktur (antal sysselsatta) 2014

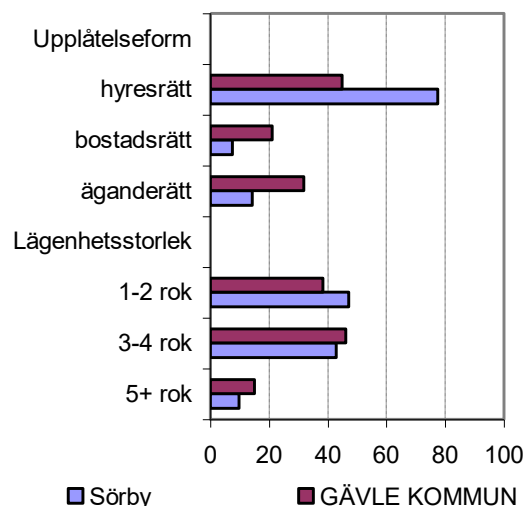
Utbildning 2014-12-31

Sörby

Utbildningsnivå	Män	Kvinnor	Totalt	%
Förgymnasial	255	258	513	23,7
Gymnasial	443	423	866	39,9
Eftergymnasial < 3 år	145	176	321	14,8
Eftergymnasial 3- år	180	237	417	19,2
Uppgift saknas	30	22	52	2,4
Summa	1 053	1 116	2 169	100

Lägenheter okt 1997

Antal lägenheter i området 1 355

Karta

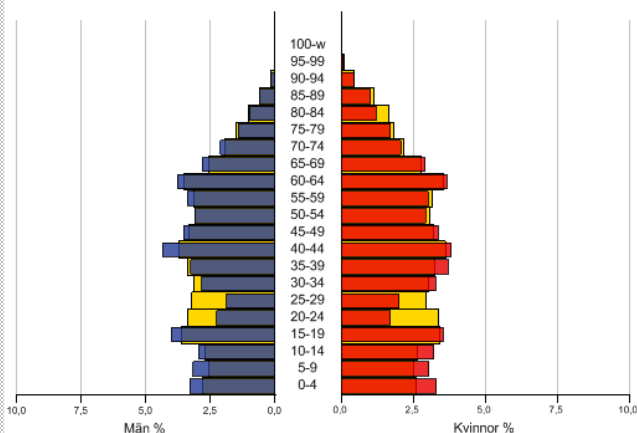

Allmänt om området

Valbo omfattade tidigare ett mycket stort område runt Gävle stad och här ingick bl a Fleräng (Älvkarleby kommun) samt Furuvik, Bomhus, Järvsta och Hemlingby. Valbo var fram till 1971 en egen kommun. Planeringsområdet Valbo omfattar gamla Valbo socken utom Forsbacka och Hagaström. Bebyggelsen har sedan länge lokaliserats till den rullstensås som huvudsakligen följer Gavleåns lopp. Valbo har en mycket gammal historia och består bl a av ett kulturlandskap med lämningar från järnålder, av äldre jordbruksbyar och äldre bruksmiljöer (Mackmyra). Det öppna landskapet med byar söder om riksväg 80 är av riksintresse för kulturmiljövården. Vid slutet av 1960-talet byggdes Valbo köpcentrum och under främst 1970-talet men även under 1980-talet byggdes inom Valbo många nya bostäder, främst i form av småhus. Ordet Valbo har inte säkert kunnat härledas.

Folkmängd efter kön & ålder

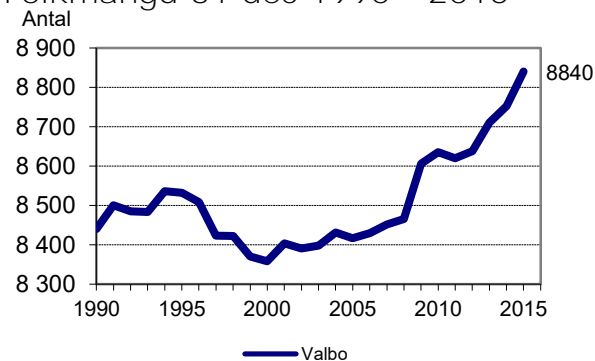
Valbo jämfört med Gävle kommun

Folkmängd 2015-12-31

VALBO Ålder	Antal		% Totalt	
	Män	Kvinnor	Totalt	i omr i kom
0 år	64	49	113	1,3 1,2
1-5	277	279	556	6,3 5,8
6 år	71	63	134	1,5 1,1
7-9	195	178	373	4,2 3,4
10-12	182	183	365	4,1 3,4
13-15	175	159	334	3,8 3,1
16-19	176	185	361	4,1 4,5
20-24	227	219	446	5,0 7,5
25-44	1 048	1 068	2 116	23,9 25,4
45-64	1 138	1 065	2 203	24,9 24,9
65-79	701	692	1 393	15,8 14,9
80-	185	261	446	5,0 4,9
Summa	4 439	4 401	8 840	100 100

Folkmängd 31 dec 1990 - 2015

Födda och döda 2015

VALBO	Födda	Döda	Födelsenetto
Män	55	34	21
Kvinnor	44	40	4
Totalt	99	74	25

Flyttningar 2015

VALBO	Egen kommun	Eget län	Övriga Sverige	Utlandet	Summa
Inflyttning till	412	73	125	33	643
Utflyttning från	365	77	115	15	572
Flyttningnetto	47	-4	10	18	71

Utrikes födda 2015-12-31

Födelseland	Män	Kvinnor	Totalt
Sverige	4 212	4 136	8 348
Norden utom Sverige	72	72	144
Europa utom Norden	47	52	99
Övriga världen	108	141	249
Summa	4 439	4 401	8 840
Andel utrikes födda, %	5,1	6,0	5,6

Arbetsökande 2015-10-31

18-64 år				Gävle	
	Män	Kvinnor	Totalt	kommun	Riket
Öppet arbetslösa	65	51	116	10,0	6,7
Program m aktivitetsstöd	107	88	195	9,1	5,8
Summa	172	139	311	9,6	6,3
% av befolkningen	6,9	5,7	6,3		

Inkomster 2014-12-31

Valbo

20- år	Män	Kvinnor	Totalt
Medelinkomst tkr	334,7	244,6	289,4
Index (kommun = 100)	109	105	107

Ohälsa 2014-12-31

Valbo

Antal dagar/ försäkrad 18-64 år	Män	Kvinnor	Totalt
Sjukpenning	5,9	11,2	8,5
Sjuk- och aktivitetsersättning	9,6	17,7	13,6
Rehab.ersättning	0,2	0,3	0,2
Ohälsotal	15,7	29,2	22,4

Kommunala val 2014

Valdeltagande - Röstfördelning - Gävle valkretsarna Söder och Norr där Valbo ingår finns att läsa i länken nedan:

[Valresultat 2014](#)

Bilnehav 2013-12-31

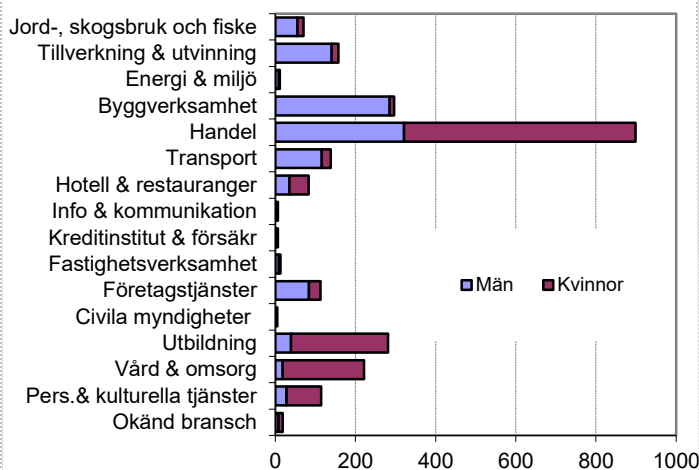
Valbo

	i området	i kommunen
Personbilar i trafik	4031	37 422
Bilar per 1000 invånare	463	385

Förvärvsarbetande 20-64 år 2014-12-31

Valbo	Män	Kvinnor	Totalt
Med bostad i området	2183	2014	4197
Med arbetsplats i området	1 161	1 270	2 431
Förvärvsfrekvens 20-64 år	84,6	81,3	83,0

Näringsstruktur (antal sysselsatta) 2014

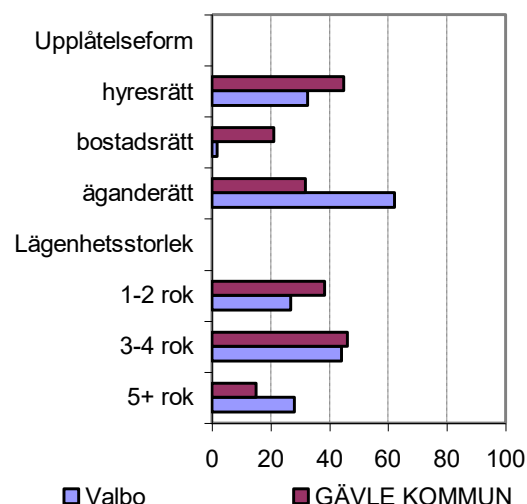
Utbildning 2014-12-31

Valbo

Utbildningsnivå	Män	Kvinnor	Totalt	%
Förgymnasial	886	876	1 762	25,4
Gymnasial	1 747	1 482	3 229	46,5
Eftergymnasial < 3 år	406	429	835	12,0
Eftergymnasial 3- år	378	686	1 064	15,3
Uppgift saknas	32	16	48	0,7
Summa	3 449	3 489	6 938	100

Lägenheter okt 1997

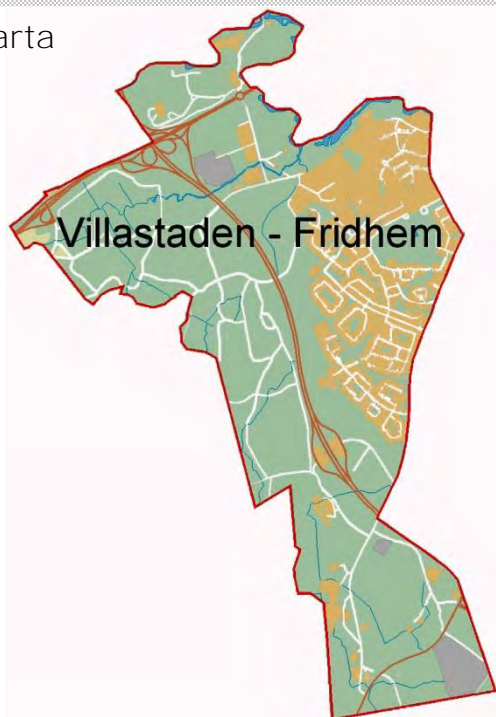
Antal lägenheter i området 3 607

Fakta om Villastaden-Fridhem

Uppdaterad 2016-04-26

Karta

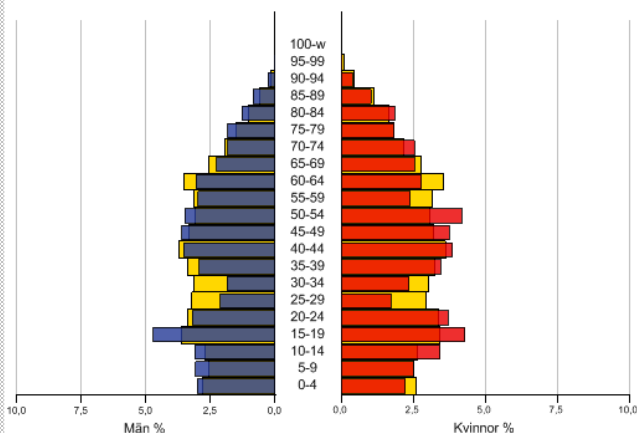

Allmänt om området

Området omfattar förutom Villastaden och Fridhem även Kungsbäck, Olsbacka och Höjersdal. Det ligger omedelbart sydväst om centrum. Stora delar av villastaden samt regementsparken är av riksintresse för kulturmiljövården. Villastaden byggdes huvudsakligen i början av 1900-talet. En av de viktigaste utgångspunkterna för planeringen var en omsorgsfull anpassning till terrängen. På så sätt utgör Villastaden en stark kontrast till den rutnätsstad som byggdes under slutet av 1800-talet. Kungsbäck byggdes också vid seklets början och omfattar bl. a regementet och regementsparken. Olsbacka byggdes under 1950-talet, Fridhem under 1960-talet och Höjersdal huvudsakligen under 1970-talet. Området som helhet omfattar mestadels enbostadshus. Inom området finns även utomhusbadet Fjärran Höjder.

Folkmängd efter kön & ålder

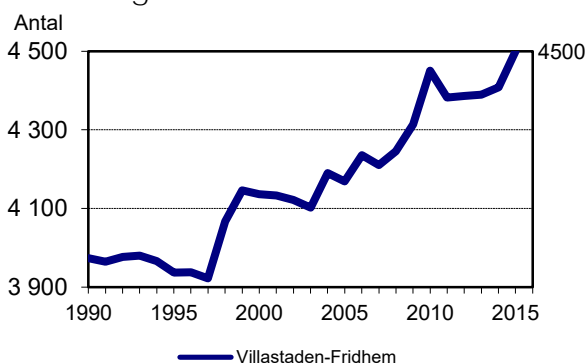
Villastaden-Fridhem jämfört med Gävle kommun

Folkmängd 2015-12-31

VILLAST-FRIDHEM Ålder	Antal		% Totalt	
	Män	Kvinnor	Totalt	i omr i kom
0 år	25	18	43	1,0 1,2
1-5	135	132	267	5,9 5,8
6 år	29	29	58	1,3 1,1
7-9	100	87	187	4,2 3,4
10-12	99	81	180	4,0 3,4
13-15	93	71	164	3,6 3,1
16-19	116	122	238	5,3 4,5
20-24	259	234	493	11,0 7,5
25-44	480	508	988	22,0 25,4
45-64	568	580	1 148	25,5 24,9
65-79	264	271	535	11,9 14,9
80-	90	109	199	4,4 4,9
Summa	2 258	2 242	4 500	100 100

Folkmängd 31 dec 1990 - 2015

Födda och döda 2015

VILLASTADEN-FRIDHEM	Födda	Döda	Födelsenetto
Män	22	18	4
Kvinnor	19	10	9
Totalt	41	28	13

Flyttningar 2015

VILLASTADEN-FRIDHEM	Egen kommun	Eget län	Övriga Sverige	Utlandet	Summa
Inflyttning till	313	52	303	33	701
Utflyttning från	258	22	173	169	622
Flyttningsnetto	55	30	130	-136	79

Utrikes födda 2015-12-31

Födelseland	Män	Kvinnor	Totalt
Sverige	2 087	2 077	4 164
Norden utom Sverige	19	24	43
Europa utom Norden	40	39	79
Övriga världen	112	102	214
Summa	2 258	2 242	4 500
Andel utrikes födda, %	7,6	7,4	7,5

Arbetssökande 2015-10-31

18-64 år	Män	Kvinnor	Totalt	Gävle kommun	Riket
Öppet arbetslösa	41	22	63	10,0	6,7
Program m aktivitetsstöd	31	22	53	9,1	5,8
Summa	72	44	116	9,6	6,3
% av befolkningen	5,1	3,1	4,1		

Inkomster 2014-12-31

Villastaden-Fridhem

20- år	Män	Kvinnor	Totalt
Medelinkomst tkr	357,4	274,3	315,2
Index (kommun = 100)	116	118	117

Ohälsa 2014-12-31

Villastaden-Fridhem

Antal dagar/ försäkrad 18-64 år	Män	Kvinnor	Totalt
Sjukpenning	4,0	8,2	6,1
Sjuk- och aktivitetsersättning	6,7	6,0	6,3
Rehab.ersättning	0,3	0,1	0,2
Ohälsotal	10,9	14,4	12,7

Kommunala val 2014

Valdeltagande - Röstfördelning - Gävle valkrets
Söder där Villastaden-Fridhem ingår finns att
läsa i länken nedan:

[Valresultat 2014](#)

Bilnehav 2013-12-31

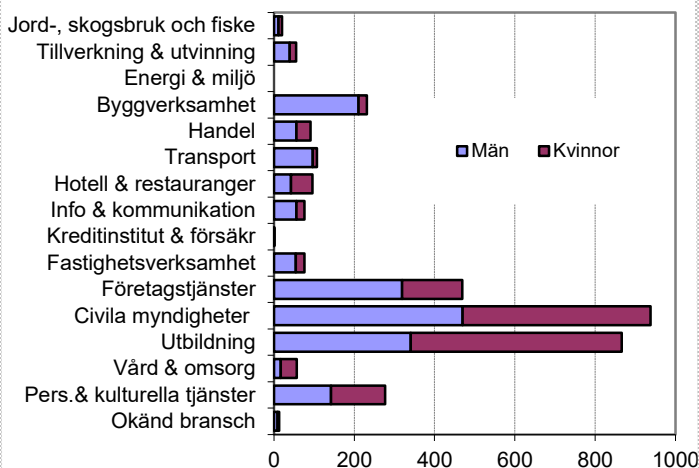
Villastaden-Fridhem

	i området	i kommunen
Personbilar i trafik	1641	37 422
Bilar per 1000 invånare	374	385

Förvärvsarbetande 20-64 år 2014-12-31

Villastaden-Fridhem	Män	Kvinnor	Totalt
Med bostad i området	1 056	1 090	2 146
Med arbetsplats i området	1 865	1 508	3 373
Förvärvsfrekvens 20-64 år	76,4	78,6	77,5

Näringsstruktur (antal sysselsatta) 2014

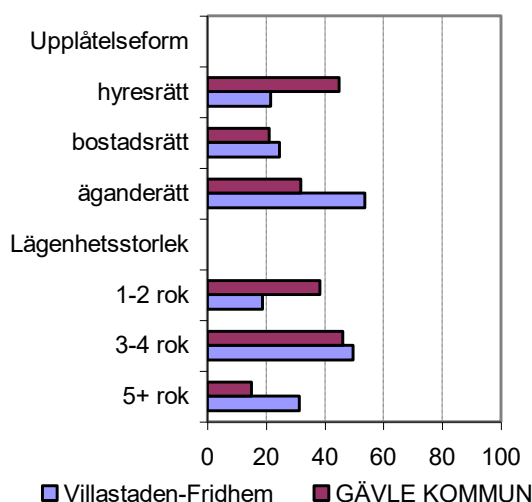
Utbildning 2014-12-31

Villastaden-Fridhem

Utbildningsnivå	Män	Kvinnor	Totalt	%
Förgymnasial	215	238	453	12,8
Gymnasial	642	506	1 148	32,4
Eftergymnasial < 3 år	359	371	730	20,6
Eftergymnasial 3- år	501	678	1 179	33,2
Uppgift saknas	24	14	38	1,1
Summa	1 741	1 807	3 548	100

Lägenheter okt 1997

Antal lägenheter i området 1707

Karta

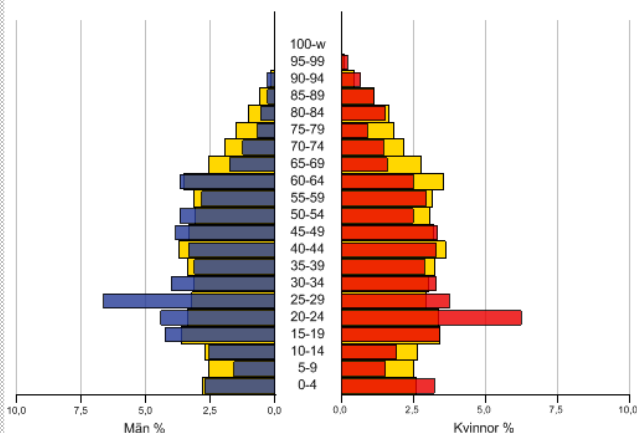

Allmänt om området

Området ligger omedelbart öster om Gävle centrum. Öster – tidigare en fortsättning av rutnätsstaden i centrum, men bebyggd med enklare trähus – ersattes kring 1970 med tidstypiska flerbostadshus. Alderholmen med de riksintressanta hammmagasinen har sedan mycket lång tid tillbaka varit ett av de för staden viktigaste områdena. Gävles ställning som en av landets viktigaste hamn- och sjöfartsstäder bidrog till Alderholmens storhet då hamnen var förlagd här. Alderholmens betydelse för hamnverksamheten minskade successivt när hamnområdet i Fredriksskans anlades 1905. Idag bebyggs Gävle Strand med nya bostäder på Alderholmen och stadsdelen har goda möjligheter att bli ett spännande tillskott i Gävle med intressanta äldre byggnader i Magasinsområdet, nyanlagd park och kanal, nya bostadshus och ett vattennära läge. Alderholmen betyder alholmen. Även industriområdet Näringen ingår i detta planeringsområde. Näringen började exploateras efter kriget och på marker som delvis består av utfyllnader i Testeboåns delta. Namnet Näringen tros komma från "Nidhering" som betyder "den nedre" och som förklaras av att området var den nedre delen av Sätra by. Mellan Näringen och Öster – Alderholmen passerar järnvägen ut mot Fredriksskans.

Folkmängd efter kön & ålder

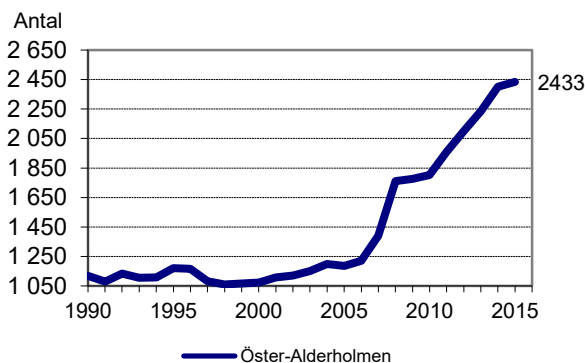
Öster-Alderholmen jämfört med Gävle kommun

Folkmängd 2015-12-31

Ålder	ÖSTER-ALDERHOLME Antal		% Totalt	
	Män	Kvinnor	Totalt	i omr i kom
0 år	11	19	30	1,2 1,2
1-5	87	59	146	6,0 5,8
6 år	13	9	22	0,9 1,1
7-9	28	30	58	2,4 3,4
10-12	26	27	53	2,2 3,4
13-15	37	32	69	2,8 3,1
16-19	72	56	128	5,3 4,5
20-24	96	75	171	7,0 7,5
25-44	379	337	716	29,4 25,4
45-64	320	335	655	26,9 24,9
65-79	145	133	278	11,4 14,9
80-	36	71	107	4,4 4,9
Summa	1 250	1 183	2 433	100 100

Folkmängd 31 dec 1990 - 2015

Födda och döda 2015

ÖSTER-ALDERHOLMEN	Födda	Döda	Födelsenetto
Män	10	12	-2
Kvinnor	22	24	-2
Totalt	32	36	-4

Flyttningar 2015

ÖSTER-ALDERHOLMEN	Egen kommun	Eget län	Övriga Sverige	Utlandet	Summa
Inflyttning till	360	49	103	57	569
Utflyttning från	392	34	102	11	539
Flyttningarnas netto	-32	15	1	46	30

Utrikes födda 2015-12-31

Födelseland	Män	Kvinnor	Totalt
Sverige	861	831	1 692
Norden utom Sverige	16	29	45
Europa utom Norden	68	63	131
Övriga världen	305	260	565
Summa	1 250	1 183	2 433
Andel utrikes födda, %	31,1	29,8	30,5

Arbetssökande 2015-10-31

18-64 år	Gävle				Riket
	Män	Kvinnor	Totalt	kommun	
Öppet arbetslösa	51	41	92	10,0	6,7
Program m aktivitetsstöd	86	67	153	9,1	5,8
Summa	137	108	245	9,6	6,3
% av befolkningen	16,6	13,8	15,2		

Inkomster 2014-12-31

Öster-Alderholmen

20- år	Män	Kvinnor	Totalt
Medelinkomst tkr	304,7	226,3	265,8
Index (kommun = 100)	99	97	99

Ohälsa 2014-12-31

Öster-Alderholmen

Antal dagar/ försäkrad 18-64 år	Män	Kvinnor	Totalt
Sjukpenning	6,4	11,6	8,9
Sjuk- och aktivitetsersättning	16,2	20,8	18,4
Rehab.ersättning	0,3	0,1	0,2
Ohälsotal	22,8	32,5	27,5

Kommunala val 2014

Valdeltagande - Röstfördelning - Gävle valkrets
Norr där Öster-Alderholmen ingår finns att läsa
i länken nedan:

[Valresultat 2014](#)

Bilnehav 2013-12-31

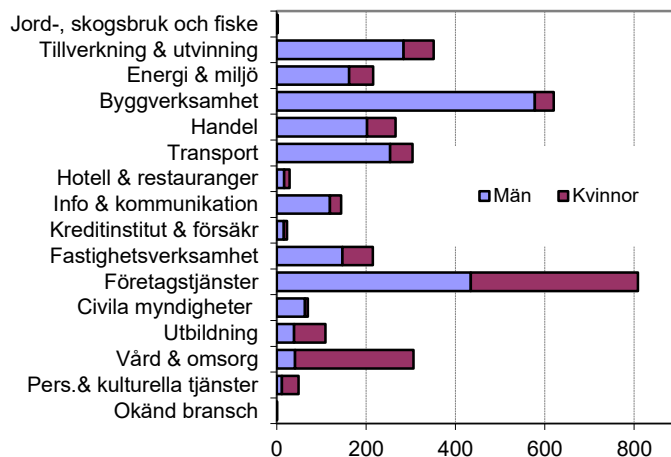
Öster-Alderholmen

	i området	i kommunen
Personbilar i trafik	642	37 422
Bilar per 1000 invånare	287	385

Förvärvsarbetande 20-64 år 2014-12-31

Öster-Alderholmen	Män	Kvinnor	Totalt
Med bostad i området	565	502	1 067
Med arbetsplats i området	2 369	1 144	3 513
Förvärvsfrekvens 20-64 år	69,2	64,5	66,9

Näringsstruktur (antal sysselsatta) 2014

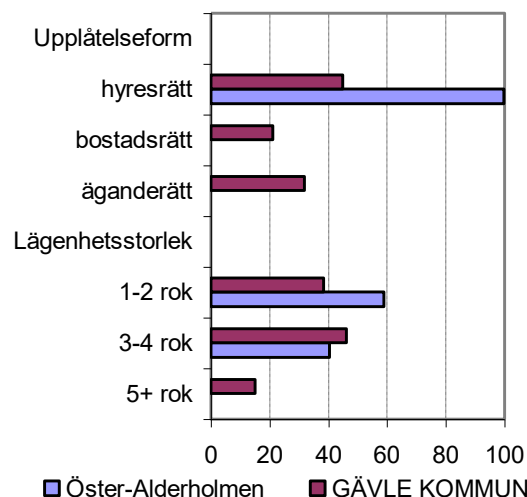
Utbildning 2014-12-31

Öster-Alderholmen

Utbildningsnivå	Män	Kvinnor	Totalt	%
Förgymnasial	280	269	549	27,4
Gymnasial	399	353	752	37,5
Eftergymnasial < 3 år	145	134	279	13,9
Eftergymnasial 3- år	172	213	385	19,2
Uppgift saknas	18	21	39	1,9
Summa	1 014	990	2 004	100

Lägenheter okt 1997

Antal lägenheter i området 660

Definitioner, kommentarer och källor

Här följer uppgifter om källor och definitioner för variablerna i digram och tabeller. I vissa tabeller görs en jämförelse med värdena för kommunen totalt. Det finns också en områdesbeskrivning för hela Gävle kommun. Detta gör det möjligt att göra ytterligare jämförelser. Ämnesområdena nedan redovisas i bokstavsordning.

Arbetsplats se Sysselsättning

Arbetssökande

Källa: SCB, Arbetssökandestatistik.

Uppgifterna avser den kyrkobokförda befolkningen inom området den 31 oktober angivet år.

Statistiken över arbetssökande framställs av SCB från ett register som förs av AMS.

Med **arbetslösa** (öppet arbetslösa) menas kvarstående arbetssökande som är aktuella för omedelbar placering.

I konjunkturinriktade program ingår samtliga konjunkturberoende arbetsmarkandsåtgärder som AMS administrerar och redovisar.

Befolkning

Källa: SCB, BEFPAK-Folkmängd.

Uppgifterna avser den kyrkobokförda befolkningen inom området den 31 december angivet år om inget annat anges.

Från denna statistik kommer folkmängden efter ålder och kön samt efter födelseland.

Utrikes födda. Hit räknas personer som är födda utanför riket oavsett om föräldrarna är födda i eller utanför riket. I tabellerna redovisas Norden, övriga Europa och övriga världen.

Födda, döda och flyttningar

Källa: SCB, BEFPAK-Befolkningsförändringar

Flyttningar till och från egen kommun avser flyttningar över områdesgräns.

Flyttningsnettot är antalet inflyttade minus antalet utflyttade personer.

Födelsenettot är antalet födda minus antalet döda.

Bilnehav

Källa: SCB, BILPAK

Avser personbilar i trafik enligt fordonsregistret registrerade på fysiska personer enligt registret över totalbefolkningen

Folkmängd se Befolkning

Förvärvsarbetande se Sysselsättning

Inkomster

Källa: SCB, INKOPAK

Uppgifterna avser befolkningen 31 december angivet år.

Inkomstbegreppet är sammanräknad förvärvsinkomst, som består av inkomst av tjänst och inkomst av näringsverksamhet. **Medelinkomsten** är medelvärdet av samtliga individer som har inkomst. Inkomstnivån för jämförelse anges områdesinkomstnivå med hjälp av index där kommunens medelinkomst =100.

$$\text{(Områdesindex = } \frac{\text{Värdet för området totalt}}{\text{Värdet för kommunen totalt}} * 100)$$

Ett indexvärde över 100 innebär att områdets medelbelopp är högre än medelbeloppet för kommunen. Ett indexvärde under 100 innebär att områdets medelbelopp är lägre än medelbeloppet för kommunen

Kommunala val

Källa: Valmyndigheten, Gävle kommun, se länk nedan:

<http://www.val.se/val/val2014/slutresultat/R/kommun/21/80/index.html>

Uppgifterna avser kommunfullmäktigevalet angivet år.

Andel röstande av de röstberättigade. Med röstberättigade avses personer som är inskrivna i röstlängden. Valdistriktsindelningen stämmer inte helt överens med indelningen för några planeringsområden. Med **valdeltagande, %** menas antal röstande av totala antalet röstberättigade.

Lägenheter

Källa: SCB, Prov med registerbaserad folk- och bostadsräkning

Uppgifterna avser lägenhetsbeståndet oktober 1997.

Upplåtelseformen **hyresrätt** är i stort sett lägenheter i flerfamiljshus det kan förekomma enstaka radhus. I upplåtelseformen **bostadsrätt** finns både flerbostadshus och radhus. Upplåtelseformen **äganderätt** är lägenheter i småhus.

Ohälsotal

Källa: SCB, Ohälsodata

Uppgifterna avser befolkningen 31 december angivet år.

Med **ohälsotal** menas summan dagar med sjukpenning, dagar med förtidspension/sjukbidrag, dagar med rehabiliteringsersättning och dagar med förebyggande sjukpenning dividerat med antalet sjukförsäkrade och sjukpensionärer

Planeringsområden

Planeringsområdena bygger på Gävle kommuns indelning i statistikområden. Med hjälp av ett system som kallas nyckelkodning har kommunen delats in i ett antal mindre geografiska områden. Dessa områden kan sedan läggas ihop till större områden. Planeringsområdenas omfattning i nyckelkoder framgår av tabellen nedan.

Område	Nyckelkod
Andersberg	122
Bomhus	15, 161 - 163
Brynäs	13, 141, 298
Forsbacka	351, 354
Furuvik	164 - 168
Hamrånge	5
Hedesunda-Grååsen	6, 372
Hemlingby-Järvsta	17
Hille	4
Lexe-Hagaström	225, 226, 305, 314 - 318
Nynäs-Norr	201 - 203, 207 - 209, 21, 011, 198
Stigslund-Strömsbro	231 - 238, 24
Sätra	221 - 224
Söder-Hemsta	10, 111, 123, 142
Sörby	121
Valbo	301-304, 306-313, 32-34, 352-353, 36, 371, 39
Villastaden-Fridhem	112 - 116
Öster-Alderholmen	204 - 206, 239

Sysselsättning

Källa: SCB, AMPAK.

Uppgifterna avser den kyrkobokförda befolkningen inom området den 31 december angivet år.

Förvärvsarbetande är alla personer som hade avlönat arbete minst en timme per vecka under november månad.

Förvärvsarbetande med **bostad i området** (nattbefolkning) avses alla som bor i området oavsett var arbetsplatsen finns.

Förvärvsarbetande med **arbetsplats i området** (dagbefolkning) avses alla som arbetar i området oavsett var bostaden finns.

Näringsgren. Här tillämpas svensk näringsgrensindelning 1992 (SNI 92). I diagrammet redovisas indelningen på grov nivå med vissa sammanslagningar.

Utbildning

Källa SCB, BEFPAK-Folkmängd

Från SCB:s utbildningsregister har uppgifter om avslutade utbildningar i det reguljära utbildningssystemet hämtats. Uppgifterna avser högsta registrerade utbildning. I **förgymnasial** utbildning ingår utbildning 9 år eller kortare, i **gymnasial utbildning** ingår 2 eller 3-årig utbildning och i **eftergymnasial utbildning** ingår all eftergymnasialutbildning även forskarutbildning.

Utrikes födda se Befolkning

KOMMUNLEDNINGSKONTORET

Övergripande planering, 80184 Gävle *Besöksadress* Drottninggatan 22
Tfn 026-17 80 00 (vx)

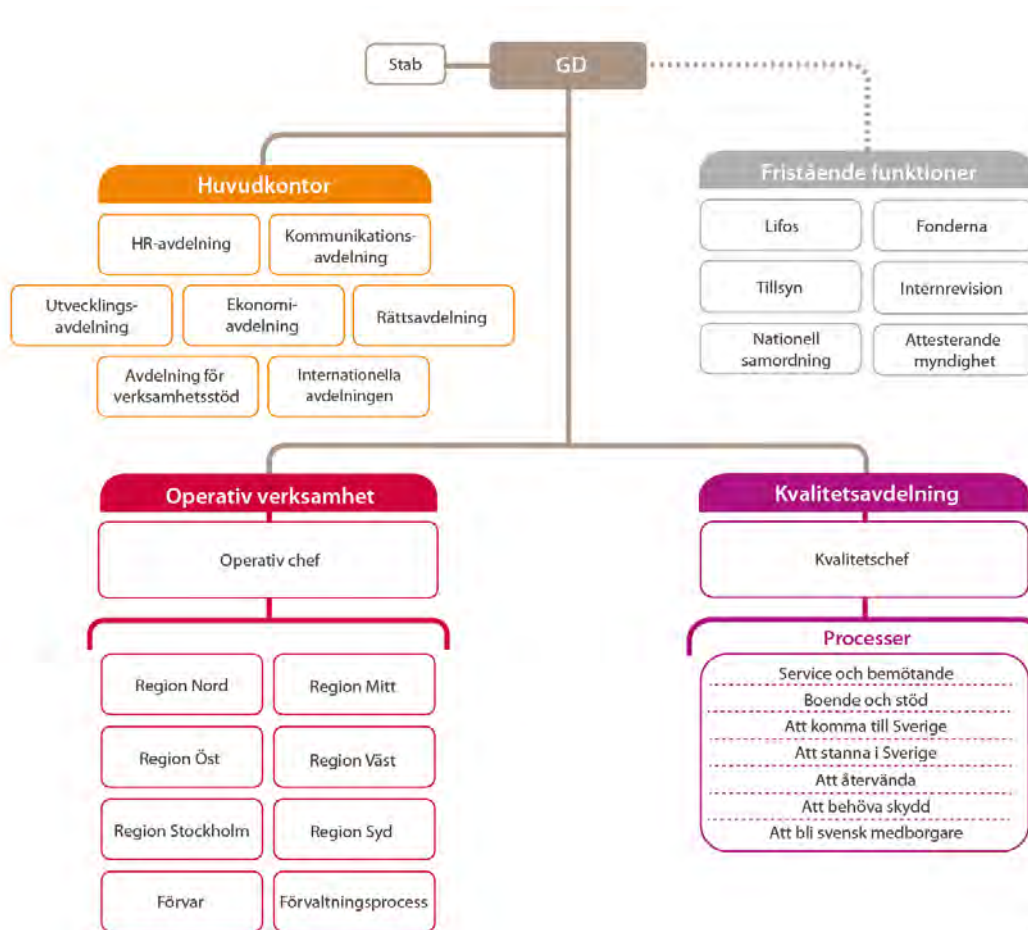
www.gavle.se

Migrationsverkets uppdrag

- Migrationsverkets uppdrag är bland annat att pröva ansökningar från personer som vill bosätta sig i Sverige, komma på besök, söka skydd undan förföljelse eller få svenskt medborgarskap.
- Regeringens mål för Migrationsverket:
  - Målet är att säkerställa en långsiktigt hållbar migrationspolitik som värnar asylrätten och som inom ramen för den reglerade invandringen underlättar rörlighet över gränser, främjar en behovsstyrd arbetskraftsinvandring och tillvaratar och beaktar migrationens utvecklingseffekter samt fördjupar det europeiska och internationella samarbetet.

Migrationsverkets organisation

2015-06-22

Region Mitt

Teckenförklaring

E = Enhet

● Enhet huvudort

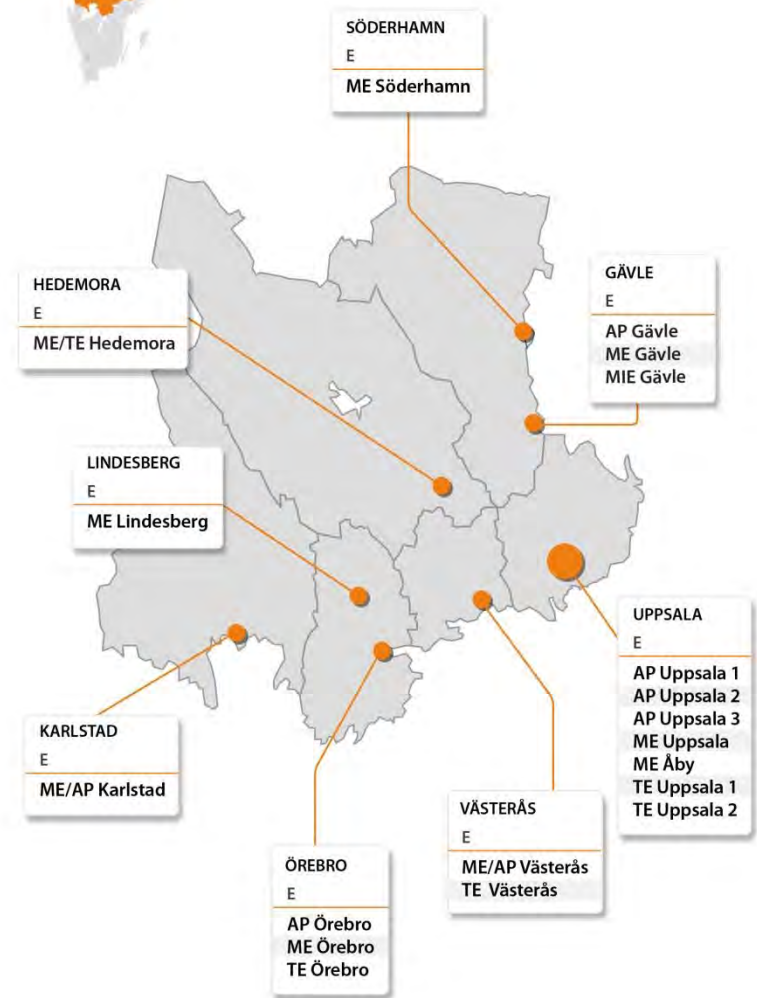
● Enhet

I regionen finns:

- sex asylprövningsenheter
- fem tillståndsenheter
- tjugo mottagningsenheter
- en ansökningsenhet
- en migrationsenhet

Huvudorten är Uppsala.

Antal boendeplatser i Gävleborg

- Ca 7000 inskrivna
  - Ca 1500 i eget boende (EBO)
- Boenden från Österfärnebo till Hassela
- Mottagningsenheter i Gävle, Söderhamn och Sandviken
- Asylsökande kan bo i eget boende (EBO)
- Anläggningsboende/del i lägenhet (ABE, anläggningsboende extern)
- Anläggningsboende med kost (ABT, anläggningsboende tillfälligt)
- Anläggningsboende med självhushåll (ABK, anläggningsboende korridor).

Inskrivna i mottagningsystemet

- Just nu: strax över 178 000
- Av dem väntar ca 147 153 på beslut i sitt ärende
- 9 788 som bor i anläggningsboende har redan fått uppehållstillstånd men de är ännu inte kommunplacerade
- Ca 6400 personer har ett lagakraftvunnet avlägsnandebeslut som ska verkställas av Migrationsverket
- Ca 6400 har fått ett avlägsnandebeslut som därefter lämnats över till polisen för verkställande, men polisen har inte verkställt beslutet.

Förkortningar

ABE	anläggningsboende externt (dvs lägenheter som vi hyr för en längre period)
ABK	korridorboende där verket hyr lokalerna och driver verksamheten med egen personal
ABT	Anläggningsboende som verket hyr av privat leverantör, oftast ingår kost
AT-UND	undantag från kravet att ha arbetstillstånd för att få arbeta i Sverige (gäller asylsökande)
EBO	eget boende
LMA	Lagen om mottagande av asylsökande m.fl.
LMA-kort	bevis med foto om att någon är asylsökande
OS	organiserad sysselsättning
PUT	permanent uppehållstillstånd
TUT	tidsbegränsat uppehållstillstånd

Hur arbetar Migrationsverket med asylsökande och flyktingar?

- Tar ut och hjälper kvotflyktingar att komma till Sverige
- Prövar asylansökningar
- Ansvarar för boendet
- Ansvarar för ersättning enligt LMA
- Ansvarar för förvarsverksamheten
- Bistår vid återvändande till hemlandet.

Vem är flykting?

Flykting, enligt FN:s flyktingkonvention, är den som har välgrundade skäl att vara rädd för förföljelse på grund av

- ras
- nationalitet
- religiös eller politisk uppfattning
- kön
- sexuell läggning eller tillhörighet till viss samhällsgrupp.

Vem är skyddsbehövande?

Skyddsbehövande är den som

- har anledning att vara rädd för t.ex. dödsstraff och tortyr
- behöver skydd p.g.a. krig eller andra svåra motsättningar i sitt hemland
- inte kan återvända till sitt hemland p.g.a. miljökatastrof.

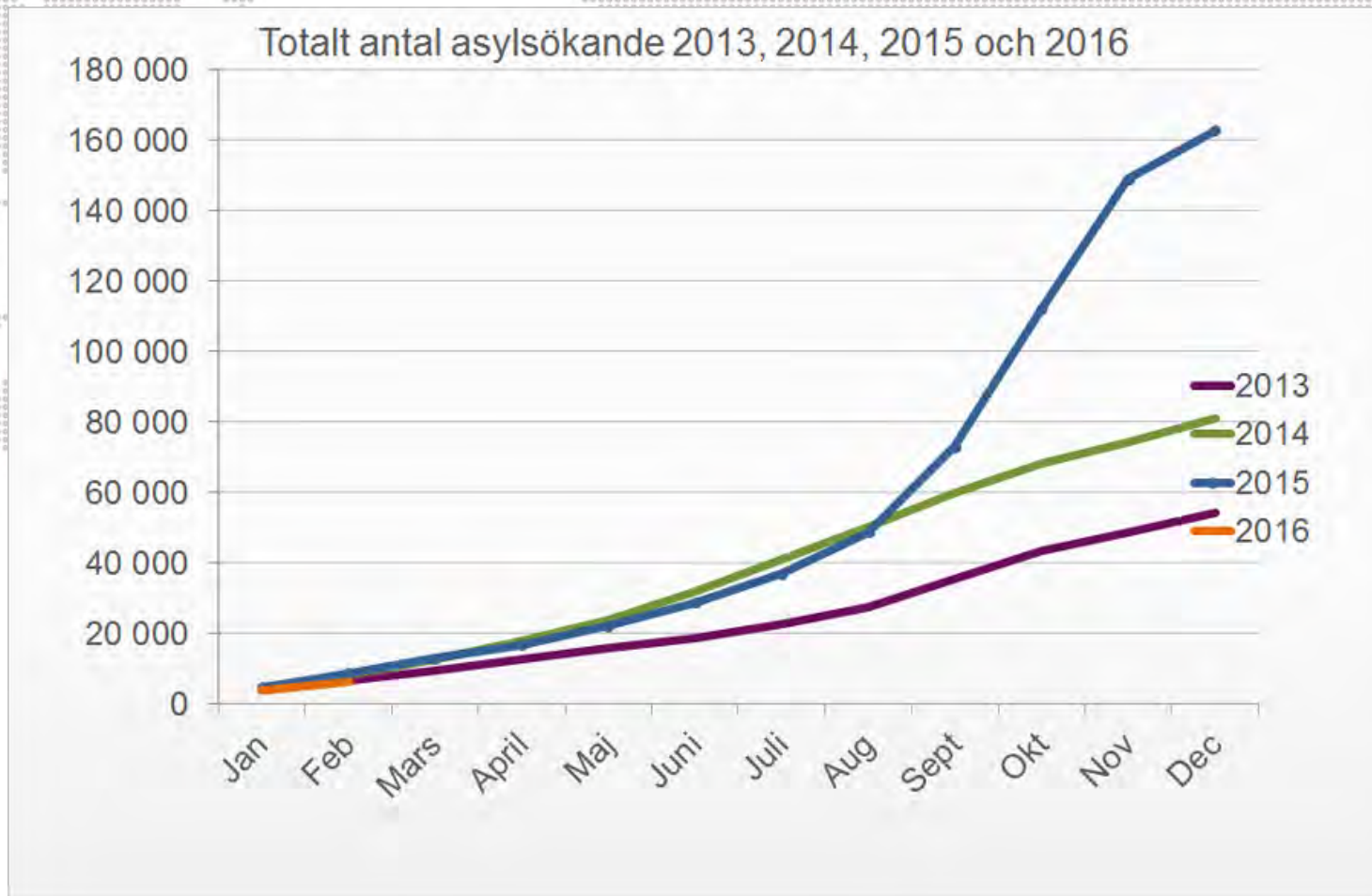

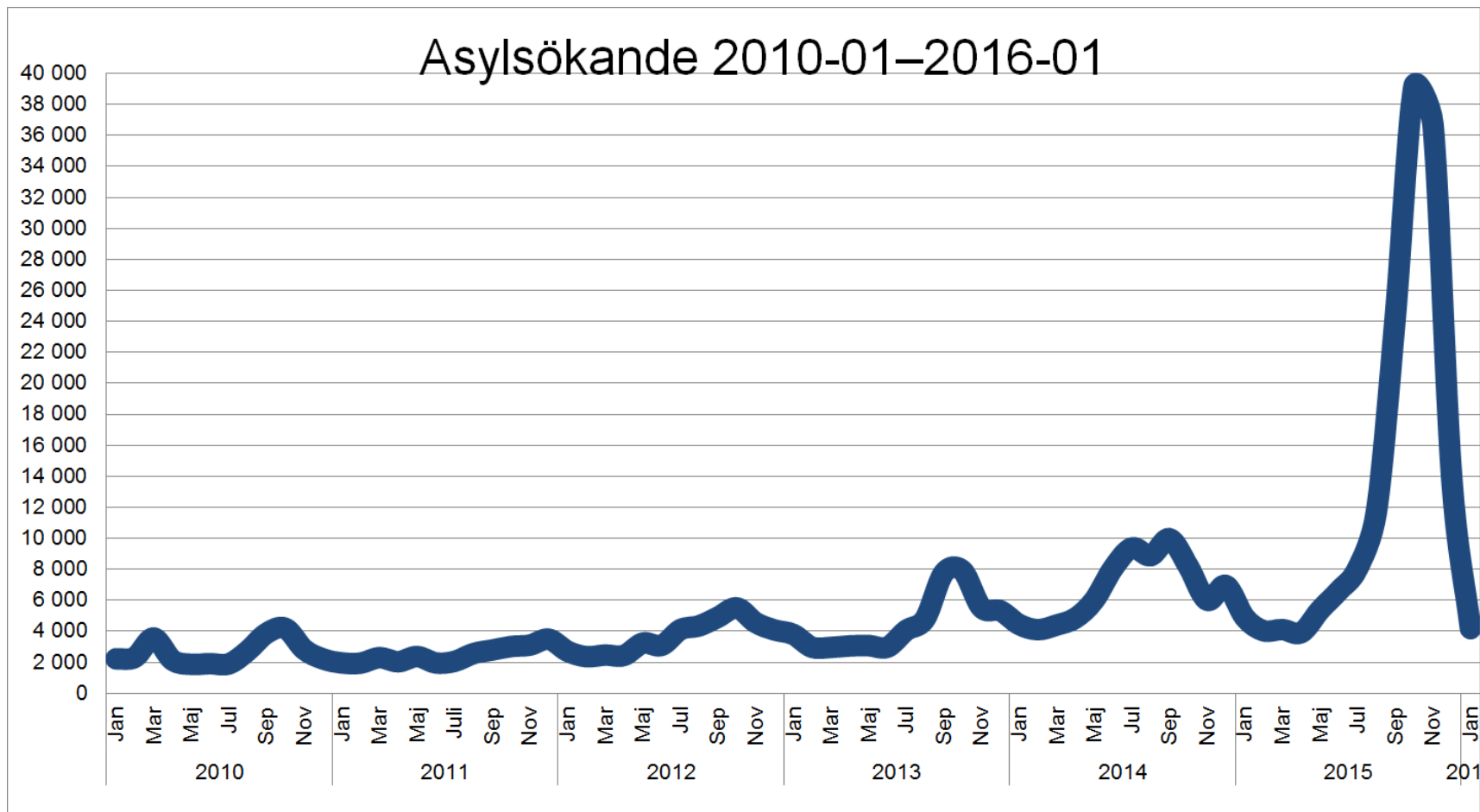
Vad är särskilt ömmande omständigheter?

- Omständigheter direkt knutna till individens hälsa, anpassning till Sverige och situationen i hemlandet.
- En samlad bedömning av sådana omständigheter kan ge uppehållstillstånd.

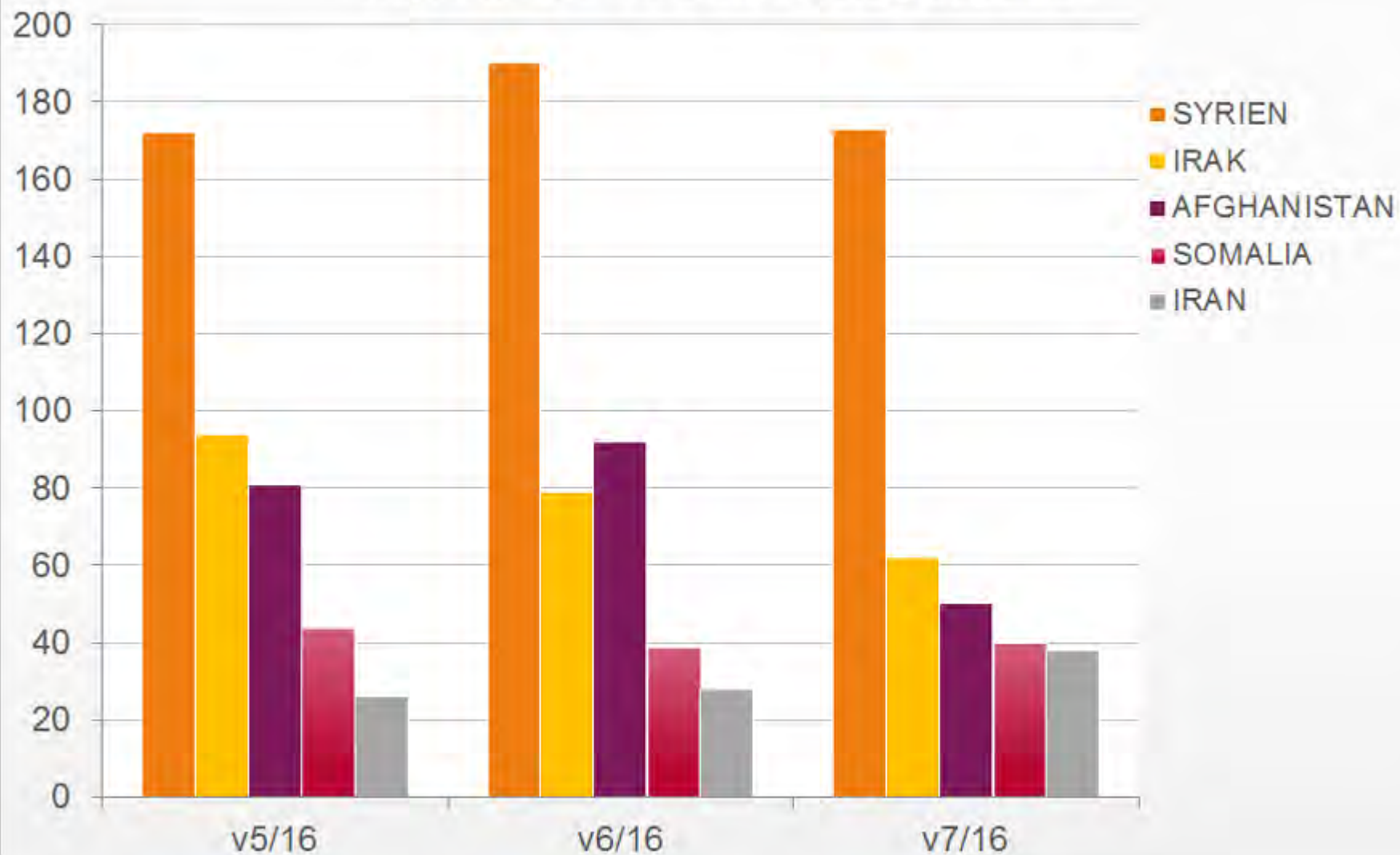

Antal asylsökande

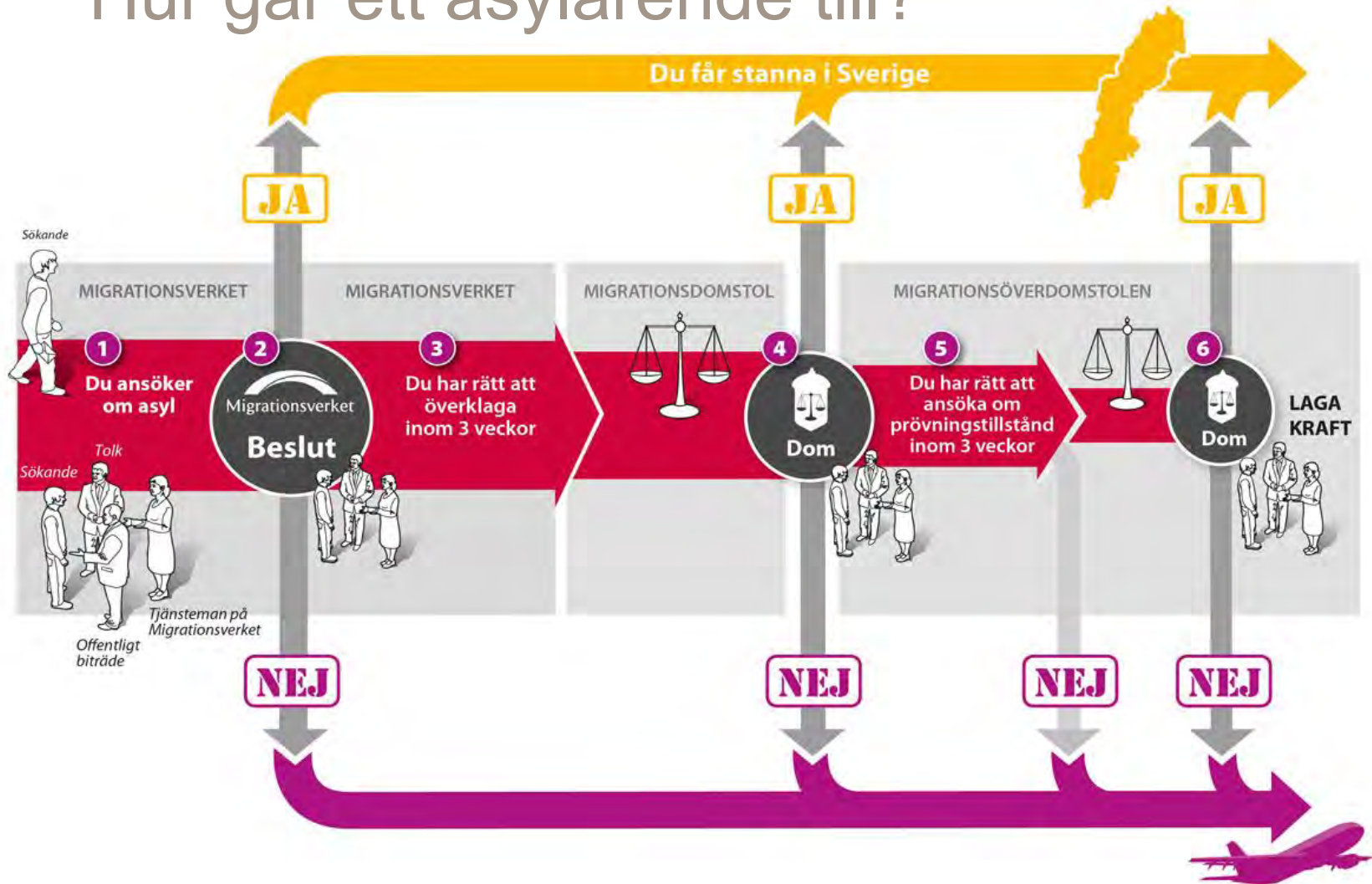

Asylsökande – de fem största grupperna

Hur går ett asylärende till?

Vilka rättigheter har asylsökande?

- Kostnadsfritt boende i lägenheter som Migrationsverket hyr.
- Kan ordna sitt boende själva.
- Kostnadsfri hälsoundersökning.
- Akut sjukvård och tandvård för vuxna.
- Samma sjukvård och tandvård som för svenska barn.
- Den som inte har egna medel kan söka dagersättning.

Dagersättning

Regleras av FMA (förordningen av mottagande av asylsökande m.fl.)

Dagersättningen är olika stor beroende på om den sökande bor i ett av Migrationsverkets boenden där mat ingår, eller ett boende där inte mat ingår.

- På boenden där fri mat ingår är dagersättningen:
  - 24 kr/dag för vuxna ensamstående
  - 19 kr/dag per person för vuxna som delar hushållskostnader
  - 12 kr/dag för barn t.o.m. 17 år (från och med tredje barnet halveras dagersättningen)
- På boenden där mat inte ingår är dagersättningen:
  - 71 kr/dag för vuxna ensamstående
  - 61 kr/dag och person för vuxna som delar hushållskostnader
  - 37 kr/dag för barn 0–3 år
  - 43 kr/dag för barn 4–10 år
  - 50 kr/dag för barn 11–17 år (från och med tredje barnet halveras dagersättningen).

Förutom mat ska dagersättningen också räcka till kläder och skor, sjukvård och medicin, tandvård, hygienartiklar, andra förbrukningsvaror och fritidsaktiviteter.

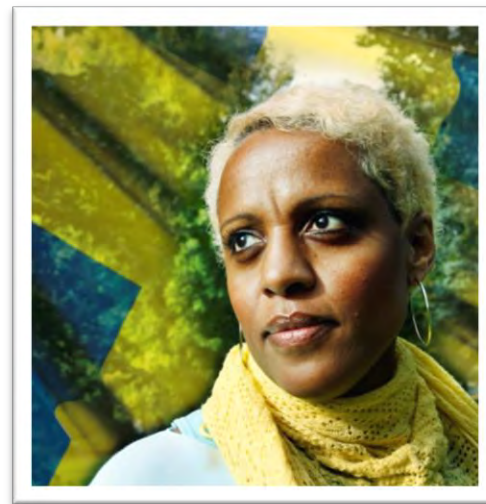
I väntan på beslut

- Asylsökande använder den service som samhället erbjuder alla som bor eller vistas här.
- Barn har rätt att gå i skolan.
- Asylsökande får arbeta om han eller hon har AT-UND.

Vad händer vid ja på en ansökan?

- Arbetsförmedlingen ansvarar för etableringen i Sverige när uppehållstillstånd har beviljats.
- Personen har samma rättigheter och skyldigheter som alla andra invånare i Sverige.

Vem kan tas i förvar?

Utlänningar som fyllt 18 år, kan tas i förvar när:

- identiteten är oklar
- det krävs utredning om personens rätt att stanna i Sverige
- det finns risk att en person som ska avvisas eller utvisas kommer avvika, hålla sig undan eller bedriva brottslig verksamhet i Sverige.
- barn tillsammans med föräldrar

Vad händer vid nej på en ansökan?

- Om personen accepterar beslutet och på eget initiativ väljer att återvända hjälper vi till med resan hem eller annat land.
- Om personen vägrar att lämna landet blir det polisens ansvar att se till att han eller hon reser hem land eller annat land.

Hur kan kyrkan bidra?

- Meningsfull väntan
- Eventuella boenden

Mycket mer information på hemsidan

- www.migrationsverket.se